

Sven Winnell 8 maj 2016:

**Hushållens levnadskostnader. Samhällskun-
skap, samhällsplanering. Sveriges regioner.**

Regionplanering. Förstamajtal 2016.

Miljöpartiet. Oppositionen och Kungen

<http://winnell.com/omr36-39zzzp.pdf>

Sven Winnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016. Miljöpartiet. Oppositionen. Kungen
<http://winnell.com/omr36-39zzzp.pdf>

Innehåll:

Sida

5 **Kapitel 1: Om hushållens levnadskostnader och fördelningen av pengar för det.** :

6 Samhällsplaneringens problem,
hur ska man kunna förbättra världen.
Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,

8 2006-2016. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
13 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
14 Konsumtverkets beräkningar 2016
19 Månadskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
19 Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
20 Pensionärer 2016
20 Årskostnader år 2016, pensionärer.

21 Flytta hemifrån
22 Undersökningarna som gäller hushållskostnader o d
23 Regeringen. Socialförsäkringar
27 Flyktingsituationen
28 Ekonomiskt bistånd

30 Försörjningsstöd
31 Riksnorm 2016.
33 Ansvariga statsråd
34 Försäkringskassan 2 mars 2016
35 Bostadsbidrag – barnfamiljer
38 Bostadsbidrag till unga utan barn
40 Centrala studiestödsnämnden. 3 mars 2016
40 Hur mycket kan du få?
41 Belopp heltidsstudier
42 Sveriges förenade studentkårer.
43 SFS Studentbudget 2016

44 **Kapitel 2: Samhällskunskap och samhällsplanering.**

45 Samhällsplanering. Fysiska och sociala samhällen
47 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
49 Utvecklingens krafter.
51 Systemet för mänskliga verksamheter
54 22 politikområden för politiken
56 Vad borde regeringen i första hand syssla med?
Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
57 Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.
59 Den fundamentala påverkanskedjan
60 Klassifikationssystemet för verksamheter.
Med några förtydligande kommentarer.

66	Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB
71	Sven Wimmells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
74	Planering av fysiska och sociala miljöer
81	Svenska politiker har ett par grundläggande uppgifter.
86	Om utbildning i skolan
87	Religion och levnadskunskap.
85	Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.
89	Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.
90	Något om skatte- och bidragshistoria.
93	Mer om skatter och bidrag.
99	Tillägg om skatter.
101	Fyra förslag.
101	1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
101	2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
102	3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
102	4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
104	Problem med bostadslån. Varken amorte-ringskrav eller sämre ränteavdrag i huvud-regeln bör föreslås av regeringen.
107	Högskolor, forskning, verksamheter m m
109	Innehåll i utredningen den 29 april 2016

116	<u>Kapitel 3 : Sveriges regioner och kommuner.</u> <u>Regionplanering.</u>
117	Sveriges regioner.
124	Sveriges kommuner 2013.
127	Bostadshyror
128	Wikipedia 29 april 2016:
129	Statistiken för hyror stämmer inte med statistiken för kommunerna.
130	Fastighetens värdeår påverkar hyresnivån
130	Hyran efter region och värdeår
131	Genomsnittlig yta per lägenhet år 2014 efter region, värdeår och lägenhetstyp
131	Genomsnittlig årshyra per lägenhet
132	Om hyror i kommunerna
133	Bostadpolitiken rymmer många moment.
134	Tidkriften Plan nr 1 2016. Föreningen för samhällsplanering.
147	Regionplaneringen och samhällsplaneringens problem.
152	Nu ska kommunerna pressas att bygga mer
153	De sex regionerna är lämpliga för regeringens planering av framtiden.
154	Ardalan Shekarabi
156	Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.
158	Utrymmesnormerna
158	Antalet lägenheter och personer 2013.
159	De föreslagna nya lägenhetstyperna
162	Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd

167 **Kapitel 4: Förstamajtal 2016 och regeringen och miljöpartiet**

- 168 Tal i Göteborg den 1 maj. Tal av partiordförande Stefan Löfven i Göteborg den 1 maj 2016.
- 175 Första majtal 2016 av LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson
- 187 Jonas Sjöstedts tal i Malmö, 1 maj 2016
- 191 Regeringen 2016-04-28 Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt
- 195 Rehabilitering på jobbet ska få ned de höga sjuktalen
- 196 Ny ambassadör ska arbeta mot människohandel
- 199 Per Bolund Finansmarknads-, konsument- och bostadsminister, samt biträdande finansminister
- 201 Miljarder till nya bostäder
- 202 Åtta av tio punkter i MP:s valmanifest på väg infrias
- 205 Förslag till språkrör i nästa vecka

206 **Kapitel 5: Oppositionen och Kungen**

- 207 Löfven: Det finns många enkla jobb
- 209 S har problem med att mobilisera och entusiasmera
- 210 Sjöstedt: Löfven driver en antifacklig politik
- 211 Borgerligt återbruk
- 213 Ewa Stenberg: Idébrist de borgerligas största problem
- 214 Tydliga sprickor i alliansen
- 217 Politiken har inte lyckats lösa matchningsproblemen
- 219 Det digitala paradigmskiftet kräver ny ekonomisk politik
- 222 MP:s kris är också andras
- 224 Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen?
- 227 Utvecklingens krafter
- 228 Systemet för mänskliga verksamheter
- 231 Kungens kurva har vänt uppåt
- 239 Bedårande bilder av en monark
- 242 Ett firande anstående en kung
- 244 Johan Croneman: SVT har blivit kungahusets helt egen festfixare

Kapitel 1: Om hushållens levnadskostnader och fördelningen av pengar för det

Innehåll:

6	Samhällsplaneringens problem, hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
8	2006-2016. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
13	Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
14	Konsumentverkets beräkningar 2016
19	Månadskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
19	Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
20	Pensionärer 2016
20	Årskostnader år 2016, pensionärer.
21	Flytta hemifrån
22	Undersökningarna som gäller hushållskostnader o d
23	Regeringen. Socialförsäkringar
27	Flyktingsituationen
28	Ekonomiskt bistånd
30	Försörjningsstöd
31	Riksnorm 2016.
33	Ansvariga statsråd
34	Försäkringskassan 2 mars 2016
35	Bostadsbidrag – barnfamiljer

38	Bostadsbidrag till unga utan barn
40	Centrala studiestödsnämnden. 3 mars 2016
40	Hur mycket kan du få?
41	Belopp heltidsstudier
42	Sveriges förenade studentkårer.
43	SFS Studentbudget 2016

Samhällsplaneringens problem, **hur ska man kunna förbättra världen.** **Med ett klassifikationssystem för mänskliga** **verksamheter,**

Sven Wimmells hemsida, "Samhällsplaneringens problem, hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter", wimnell.com, lades in på Internet den 29 april 1998. Ursprunget till den är bostadsbristen efter kriget.

Sverige var på 1800-talet ett utpräglat klassamhälle. Världen hade styrts av krigiska furstar och religiösa fördomar i tusentals år. I senare hälften av 1800-talet kom Darwin med sin bok om arternas uppkomst och slog håll på religionerna.

I slutet av 1800-talet ersattes ståndsrådets adel, präster, borgare och bönder med en tvåkammarriksdag. Den var kontruerad med regler om inkomster och förmögenheter så att arbetare också hade svårt att komma in i politiken. Socialdemokratiska partiet bildades 1889 för att åstadkomma bättre rösträtt och åtta timmars arbetsdag.

Sverige styrdes av kungen och hans godtycke med hjälp av riksdagen, men på 1910-talet tog riksdagen makten. Kvinnor fick rösträtt 1921 och fick rösta första gången 1924. Vid den tiden fick också flickor rätt att komma in på de statliga läroverken som de inte haft tidigare. Den formella demokratin grundad på rösträtt är i Sverige bara cirka 90 år. Socialdemokraterna kunde inta regeringsmakten 1932 och behöll den i 44 år till 1976.

Sveriges radio tillkom 1925, då fanns det stumfilm, ljudfilm kom omkring 1930. Små civila flygmaskiner började komma. Mjölken kostade 21 öre litern och ett halvt kilo köttfärs kunde man få för 89 öre. en arbetares årslön låg omkring 4000 kr,

Kvinnor hade små möjligheter att få arbete, de skulle bli gifta och bli hemmafruar och stå vid spisen och föda barn, de kunde bli butiksbiträden, gå in vid telegrafens skrivmaskin, diska, städa och skura golv, bli pigor hos förmögna. Så kom kriget, männen blev inkallade och kvinnorna måste ta deras jobb.

Efter kriget fick man inte bygga bostäder utan tillstånd från AMS, arbetsmarknadsmyndigheten. regeringen ansåg det viktigare att bygga vägar och industrier och än att bygga bostäder.

Samtidigt ökade inflyttningen till städerna från landet där man börjat med maskiner så att folk blev arbetslösa. De måste flytta till städerna och försöka få arbete där. Det blev bostadsbrist och en del, särskilt ensamma, hade nästan inte rätt att få bostad. Det kunde man få om man hade barn, men barn borde man inte ha om man var ogift.

Ogifta kvinnor födde barn i alla fall och smög undan med det. De annonserade i tidningarna som "obemärkta" som ville ha svar och ville komma ut på landet i hemlighet och föda barn. Alla visste vad det handlade om.

Länge gällde gamla regler om att man måste lämna prästbetyg med intyg om att man var döpt och konfirmerad när man ville ha arbete hos offentliga myndigheter eller ville in på högskola.

Hur som helst ökade bostadsbrisen i städerna och myndigheterna ville till en början inte tala om den. När TV kom på 50-talet intervjuade "de tre O-na" statsminister Tage Erlander om råd han ville ge de bostadslösa. Han svarade att de skulle ställa sig i bostadskön, vilket var ett meningslöst råd. Han har senare ångrat den dåliga bostadspolitikerna. Han tog intryck, ordnade "miljonprogrammet", att bygga en miljon bostäder på tio år från 1965.

Det genomfördes men när det var klart gick luften ur bostadspolitikerna och man började bygga bostadsrätter som kräver stora kapital av de boende. Bostadsbristen har fortsatt.

Under efterkrigstiden gällde sambeskattnings, men när kvinnor blev mer självständiga genom arbete utom hemmet växte kravet om en ombildning till särbeskattnings. Finansminister Gunnar Sträng lyckades genomföra en halvdan särbeskattnings 1970, som sedan förbättrades 1982 och 1990.

På 1960-talet började projektet om samhällsplaneringens problem som en följd av konflikten att man hade skyldigheten att arbeta och betala skatt men för små möjligheter att få bostad.

Skattesystemet nu innebär att de med de lägsta inkomsterna måste betala så höga skatter att de inte kan hålla den levnadsstandard politikerna ser som minsta lämpliga.

De borgerliga partierna har styrt Sverige åtta år och har gynnat dem med höga inkomster och missgynnat dem med de lägsta inkomsterna så att det blivit sämre för dem. De borgerliga har sagt att de vill fortsätta den politiken och strävar efter att med hjälp av sverigedemokraterna avsätta den rödgröna regeringen,

De rödgröna, socialdemokraterna plus miljöpartiet, samt vänsterpartiet behöver hjälp med att förbättra politiken så att välfärdsfördelningen blir mer acceptabel.

Det behövs förbättringar på många områden, men en viktig del gäller att man har pengar till sina levnadskostnader.

För förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn gäller 2016 följande:

Bostadshyran antages vara 5300 kr per mån = 63 200 kr per år för ensam och 6450 kr per mån för makar/sambor= 77 400 kr/år.

Hushållsbudgeten för de minsta rimliga levnadskostnaderna är
för ensam 149 000 kr
för makar/sambor 232 000 kr
I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor.

Vid höga inkomster blir det överskott i hushållsbudgeterna sedan de lägsta rimliga levnadskostnaderna och skatten betalats.

Vid de lägsta inkomsterna blir det underskott i hushållsbudgeterna sedan de lägsta rimliga levnadskostnaderna och skatten betalats.

Det framgår av följande tabeller för åren 2006-2016.

I den sista tabellen visas för ensam utan barn, mellan 2006 och 2014 :

underskottet vid inkomst 6 000 kr per månad har ökat med drygt 16 000 kr för året (1348 kr per månad).

överskottet vid inkomst 60 000 kr per månad har ökat med drygt 32 000 kr för året (2678 kr per månad).

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor= 61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-		Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644	-64356	-68712 (55644x	2-180000)
7001	1628	19536	5373 64476	-55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308	-46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080	-37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120	-29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824	-22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468	-14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112	- 6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756	756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400	8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044	16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688	23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332	31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976	38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200	46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844	53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488	61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132	69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776	76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420	84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124	92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424	98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704	109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344	115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544	143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240	171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440	196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640	221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840	246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040	272040	604080	720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-		Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	inkomst	per person
6001	836	10032	5165 61980	-62020	-62040 (61980x2-186000)	
7001	1074	12888	5927 71124	-52876	- 43752	Ensans
8001	1338	16056	6663 79956	-44044	-26088	förbättring
9001	1602	19224	7399 88788	-35212	-8424	på skatten
10001	1910	22920	8091 97092	-26908	8184 kris-	2006 - 2008
11001	2230	26760	8771 105252	-18748	24504 gräns	3428
12001	2551	30612	9450 113400	-10600	40800	3932
13001	2872	34464	10129 121548	- 2452	57096	4436
14001	3193	38316	10808 129696	5696 kris-	73392	4940
15001	3513	42156	11488 137836	13856 gräns	83672	5456
16001	3834	46008	12167 146004	22004	106008	5960
17001	4155	49860	12846 154152	30152	122304	6464
18001	4475	53700	13526 162312	38312	138624	6980
19001	4796	57552	14205 170460	46460	154920	7484
20001	5149	61788	14852 178224	54224	170448	8024
21001	5470	65640	15531 186372	62372	186744	8528
22001	5790	69480	16211 194532	70532	203064	9044
23001	6111	73332	16890 202680	78680	219360	9548
24001	6435	77220	17569 210892	86828	235784	10052
25001	6766	81192	18235 218882	94820	251764	10400
26001	7097	85164	18904 226848	102848	267696	10724
27001	7428	89136	19573 234876	110876	283752	12452
29001	8247	98964	20754 249048	125048	312096	15344
30001	8777	105324	21224 254688	130688	323376	15344
35001	11427	156468	23574 282888	158888	379776	15344
40001	14077	168924	25924 311088	187088	436176	15848
45001	16874	202488	28127 337524	213524	489048	17084
50001	19774	237288	30227 362724	238724	539448	17084
55001	22674	272088	32327 387924	263924	589848	17084
60001	25574	306888	34427 413124	289124	640248	17084

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam					Makar lika inkomst		
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år		
6001	729	8748	5272	63264	-66736	-68472 (63264x2-195000)	
7001	977	11724	6024	72288	-57712	-50424	Ensams
8001	1225	14700	6776	81312	-48688	-32376	förbättring
9001	1474	17688	7527	90324	-39676	-14352	på översk.
10001	1745	20940	8256	99072	-30928	3144 kris-	2006 - 2009
11001	2055	24660	8946	107352	-22648	19704 gräns	- 472
12001	2365	28380	9636	115632	-14368	36264	+164
13001	2676	32112	10325	123900	-6100	52800	788
14001	2986	35832	11015	132180	2180 kris-	69360	1424
15001	3297	39564	11704	140448	10448 gräns	85896	2048
16001	3607	43284	12394	148728	18728	102456	2684
17001	3918	47016	13083	156996	26996	118992	3308
18001	4228	50736	13773	165276	35276	135552	3944
19001	4539	54468	14462	173544	43544	152088	4568
20001	4881	58572	15120	181440	51440	167880	5240
21001	5191	62292	15810	189720	59720	184440	5876
22001	5502	66024	16499	197988	67988	200976	6500
23001	5812	69744	17189	206268	76268	217536	7136
24001	6123	73476	17878	214536	84536	234072	7760
25001	6437	77244	18564	222768	92768	250536	8348
26001	6768	81216	19233	230796	100796	266592	8672
27001	7100	85200	19901	238812	108812	282624	10388
29001	7761	93132	21240	254880	124880	314760	15176
30001	8091	97092	21910	262920	132920	330840	17576
35001	10444	125328	24557	294684	164684	394368	21140
40001	13094	157128	26907	322884	192884	450768	21644
45001	15759	189108	29242	350904	220904	586808	24464
50001	18659	223908	31342	376104	246104	557208	24464
55001	21559	258708	33442	401304	271304	557208	24464
60001	24459	293508	35542	426504	296504	658008	24464

2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam					Makar lika inkomst		
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år		
6001	687	8244	5314	63768	-70232	-73464 (63768x2-201000)	
7001	918	11016	6083	72996	-61004	-55008	Ensams
8001	1149	13788	6852	82224	-51776	-36552	förbättring
9001	1380	16560	7621	91452	-42548	-18096	på översk.
10001	1644	19728	8357	100284	-33716	-432 kris-	2006 - 2010
11001	1943	23316	9058	108696	-25304	16392 gräns	-3128
12001	2244	26928	9757	117084	-16916	33168	-2384
13001	2545	30540	10456	125472	-8528	49944	-1640
14001	2846	34152	11155	133860	-140 kris-	66720	-896
15001	3147	37764	11854	142248	8248 gräns	83496	-152
16001	3448	41376	12553	150636	16636	100272	592
17001	3749	44988	13252	159024	25024	117048	1336
18001	4050	48600	13951	167412	33412	133824	2080
19001	4351	52212	14650	175800	41800	150600	2824
20001	4682	56184	15319	183828	49828	166656	3628
21001	4983	59796	16018	192216	58216	183434	4372
22001	5284	63408	16717	200604	66604	200208	5116
23001	5585	67020	17416	208992	74992	216984	5860
24001	5886	70732	18115	217380	83380	233760	6604
25001	6201	74412	18800	225600	91600	250200	7180
26001	6532	78384	19469	233628	99628	266256	7504
27001	6863	82356	20138	241656	107656	282312	9232
29001	7524	90288	21477	257724	123724	314448	14020
30001	7854	94248	22147	265764	131764	330528	16424
35001	10134	121608	24867	298404	164404	395808	20860
40001	12784	153408	27217	326604	192604	452208	21364
45001	15434	185208	29567	354804	220804	508608	24364
50001	18323	219876	31678	380136	246136	559272	24496
55001	21223	254676	33778	405336	271336	609672	24496
60001	24123	289476	35878	430536	296536	660072	24496

2011. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	680	8160	5321	63852	-70148	- 73296	
7001	911	10932	6090	73080	-60920	- 54840	
8001	1142	13704	6859	82308	-51692	- 36384	
9001	1373	16476	7628	91536	-42464	- 17928	
10001	1630	19560	8371	100452	-33548	- 96 kris-	
11001	1930	23160	9071	108852	-25148	16704 gräns	
12001	2231	26772	9770	117240	-16760	33480	
13001	2532	30384	10469	125628	- 8372	50256	
14001	2833	33996	11168	134016	16 kris-	67032	
15001	3134	37608	11867	142404	8404 gräns	83808	
16001	3435	41220	12566	150792	16792	100584	
17001	3736	44832	13265	159180	25180	117360	
18001	4037	48444	13964	167568	33568	134136	
19001	4338	52056	14663	175956	41956	150912	
20001	4669	56028	15332	183984	49984	166968	
21001	4970	59640	16031	192372	58372	183794	
22001	5271	63252	16730	200760	66760	200520	
23001	5572	66864	17429	209148	75148	217296	
24001	5873	70476	18128	217536	83536	234072	
25001	6181	74172	18820	225840	91840	250680	
26001	6510	78120	19491	233892	99892	266784	
27001	6843	82116	20167	242004	108004	283008	
29001	7504	90048	21497	257964	123964	314928	
30001	7834	94008	22167	266004	132004	331008	
35001	9931	119172	25070	300840	166840	400680	
40001	12581	150972	27420	329040	195040	457080	
45001	15231	182772	29770	357240	223240	513480	
50001	18054	216648	31947	383364	249364	565728	
55001	20954	251448	34047	408564	274564	616128	
60001	23854	286248	36147	433764	299764	666528	

2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4900 kr per mån = 58 800 kr per år för ensam och 6000 kr per mån för makar/sambor= 72 000 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 142 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 216 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	660	7920	5341	64092	-77908	- 87816	
7001	891	10692	6110	73320	-73178	- 69360	
8001	1122	13464	6879	82548	-59452	- 50904	
9001	1353	16236	7648	91776	-50224	- 32448	
10001	1591	19092	8410	100920	-41080	- 14160 kris-	
11001	1891	22692	9110	109320	-32680	2640 gräns	
12001	2192	26304	9809	117708	-24492	19416	
13001	2493	29916	10508	126096	-15904	36192	
14001	2794	33528	11207	134484	-7516 kris-	52968	
15001	3095	37140	11906	142872	872 gräns	69744	
16001	3396	40752	12605	151260	9260	86520	
17001	3697	44364	13304	159648	17648	113296	
18001	3998	47976	14003	168036	26036	120072	
19001	4299	51588	14702	176424	34424	136848	
20001	4630	55560	15371	184452	42452	152904	
21001	4931	59172	16070	192840	50840	169680	
22001	5232	62784	16769	201228	59228	186456	
23001	5533	66396	17468	209616	67616	217296	
24001	5834	70008	18167	218004	76004	203232	
25001	6135	73620	18866	226392	84392	236784	
26001	6451	77412	19550	234600	92600	253200	
27001	6782	81384	20219	242628	100628	269256	
29001	7445	89340	21556	258672	116672	301344	
30001	7775	93300	22226	266712	124712	317424	
35001	9565	114780	25436	305232	163232	394464	
40001	12215	146580	27786	333432	191432	450864	
45001	14865	178380	30136	361632	219632	507264	
50001	17578	210396	32423	389076	247076	562152	
55001	20478	245736	34523	414276	272276	612552	
60001	23378	280536	36623	439476	297476	662952	

2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6100 kr per mån för makar/sambor= 73 200 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 220 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån. lön	Prelskatt /mån	/år	Efter skatt /mån	/år	Över-skott/år	Överskott /år	
6001	575	6900	5426	65112	-79888	- 89776	
7001	779	9348	6222	74664	-70336	- 70672	
8001	982	11784	7019	84228	-60772	- 51544	
9001	1185	14220	7816	93792	-51208	- 32416	
10001	1388	16656	8613	103356	-41080	- 13288	kris-
11001	1651	19812	9350	112200	-32800	4400	gräns
12001	1916	22992	10085	121020	-23980	22040	
13001	2180	26160	10821	129852	-15148	39704	
14001	2445	29340	11556	138672	-6328	57344	kris-
15001	2683	32196	12318	147816	2816	75632	gräns
16001	2948	35376	13053	156636	11636	93272	
17001	3240	38880	13761	165132	20132	110264	
18001	3504	42048	14497	173964	28964	127928	
19001	3769	45228	15232	182784	37784	145568	
20001	4060	48720	15941	191292	46292	162584	
21001	4325	51900	16676	200112	55112	180224	
22001	4590	55080	17411	208932	63932	197864	
23001	4855	58260	18146	217752	72752	215504	
24001	5120	61440	18881	226572	81572	233144	
25001	5384	64608	19617	235404	90404	250808	
26001	5655	67860	20346	244152	99152	268304	
27001	5946	71352	21055	252660	107660	285320	
29001	6529	78348	22472	269664	124664	319328	
30001	6819	81828	23182	278184	133184	336368	
35001	8269	99228	26732	320784	175784	421568	
40001	10654	127848	29347	352164	207164	484328	
45001	13104	157248	31897	382764	237764	545528	
50001	15554	186648	34447	413364	268364	606728	
55001	18244	218928	36754	441084	296084	662168	
60001	20944	251328	39057	468684	323684	717368	

2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6200 kr per mån för makar/sambor= 74 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 222 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån. lön	Prelskatt /mån	/år	Efter skatt /mån	/år	Över-skott/år	Överskott /år	
6001	629	7548	5372	64464	-80536	- 93072	
7001	851	10212	6150	73800	-71200	- 70672	
8001	1073	12876	6928	83136	-61864	- 55728	
9001	1295	15540	7706	92472	-52528	- 37056	
10001	1517	18204	8484	101808	-43192	- 18384	kris-
11001	1757	21084	9244	110928	-34072	-144	gräns
12001	2052	24624	9949	119388	-25612	16776	
13001	2378	28536	10623	127476	-17524	32952	
14001	2644	31728	11357	136284	-8716	50568	kris-
15001	2940	35280	12061	144732	-268	67464	gräns
16001	3236	38832	12765	153180	8180	84360	
17001	3561	42732	13440	161280	16280	100560	
18001	3828	45936	14173	170076	25076	118152	
19001	4124	49488	14877	178524	33524	135048	
20001	4449	53388	15552	186624	41624	151248	
21001	4745	56940	16256	195072	50072	168144	
22001	5041	60492	16960	203520	58520	185040	
23001	5337	64044	17664	211968	66968	201936	
24001	5633	67596	18368	220416	75416	218832	
25001	5929	71148	19072	228864	83864	222000	
26001	6224	74688	19777	237324	92324	218808	
27001	6520	78240	20481	245772	100772	269544	
29001	7112	85344	21889	262668	117668	303336	
30001	7417	89004	22584	271008	126008	320016	
35001	9067	108804	25934	311208	166208	400416	
40001	11525	138300	28476	341712	196712	461424	
45001	14175	171700	30826	369912	224912	517824	
50001	16825	201900	33176	398112	253112	574224	
55001	19670	236040	35331	423972	278972	625944	
60001	22570	270840	37431	449172	304172	676344	

Skattetabell:

[/www.skatteverket.se/download/18.3810a01c150939e893fbaed/
manadslon_tabell33.pdf](http://www.skatteverket.se/download/18.3810a01c150939e893fbaed/manadslon_tabell33.pdf)

Kolumnindelningen för 2016 års skattetabell

Skattetabell för beräkning av skatteavdrag för år 2016

Arbetsgivare gör skatteavdrag vid varje utbetalningstillfälle. På inkomst som är huvudinkomst görs skatteavdrag enligt tabell eller enligt beslut från Skatteverket. På ersättningar som inte är huvudinkomst görs skatteavdrag med 30 %. Skatteavdrag ska inte göras om den sammanlagda ersättningen till arbetstagaren beräknas bli lägre än 1 000 kr under året.

Kolumnindelning

I de lägsta inkomstskikten blir skatteavdraget större om allmän pensionsavgift ska betalas på inkomsten. Denna avgift betalas av personer som är födda 1938 eller senare. Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdrag) påverkar också kolumnindelningen eftersom storleken på reduktionen är beroende av om den skattskyldige är över eller under 65 år vid inkomstårets ingång och också av hur stora inkomster-na är.

Tabellerna innehåller sex olika kolumner. Samma skatteavdrag kan förekomma i vissa inkomstskikt i fler än en kolumn.

Kolumn 1 avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1951 eller senare. Allmän pensionsavgift ska betalas och inkomsten ger rätt till jobbskatteavdrag.

2016 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5300 kr per mån = 63 200 kr per år för ensam och 6450 kr per mån för makar/sambor = 77 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 149 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 232 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	skott/år		/år
6001	630	7560	5371	64452	-84548	- 103096
7001	852	10224	6148	73788	-75212	- 84424
8001	1074	12888	6927	83124	-65876	- 65752
9001	1296	15552	7705	92460	-56540	- 47080
10001	1518	18216	8483	101796	-47204	- 28408 kris-
11001	1760	21120	9241	110892	-38108	-10216 gräns
12001	2056	24672	9945	119340	-29660	6680
13001	2352	28224	10649	127788	-21212	23576
14001	2647	31764	11354	136248	-12752 kris-	40496
15001	2943	35316	12058	144696	-4304 gräns	57392
16001	3239	38868	12762	153144	4144	74288
17001	3535	42420	13466	161592	12592	91184
18001	3831	45972	14170	170040	21040	108080
19001	4127	49524	14874	178488	29488	124976
20001	4452	53424	15549	186588	47588	141176
21001	4748	56976	16253	195036	46036	158072
22001	5044	60528	16957	203484	54484	174968
23001	5340	64080	17661	211932	62932	191864
24001	5636	67632	18365	220380	71380	208760
25001	5932	71184	19069	228828	79828	225656
26001	6228	74736	19773	237276	88276	242552
27001	6524	78288	20477	245724	96724	259448
29001	7115	85380	21886	262632	113632	293264
30001	7423	89076	22578	270936	121936	309872
35001	9073	108876	25928	311136	166208	390272
40001	11376	136512	28825	343500	194500	455000
45001	14026	168312	30975	371700	222700	511400
50001	16682	200184	33319	399828	250828	567656
55001	19581	234972	35420	425040	276040	618080
60001	22631	271572	37370	448440	299440	664880

<http://wimnell.com/omr36-39zss1.pdf> sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushållsbudgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med lika stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att

- * underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
- * att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
- * att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomster 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	2006	2014	Skillnad	
Mån. Över-				
lön skott/år				
6001	-64356	-80536	-16180	Underskottet har ökat
7001	-55524	-71200	-15676	Underskottet har ökat
8001	-46692	-61864	-15172	Underskottet har ökat
9001	-37920	-52528	-14608	Underskottet har ökat
10001	-29880	-43192	-13312	Underskottet har ökat
11001	-22176	-34072	-11896	Underskottet har ökat
12001	-14532	-25612	-11080	Underskottet har ökat
13001	-6888	-17524	-10636	Underskottet har ökat
14001	756	-8716	-9472	Överskottet har minskat
15001	8400	-268	-8668	Överskottet har minskat
16001	16044	8180	-7864	Överskottet har minskat
17001	23688	16280	-7408	Överskottet har minskat
18001	31332	25076	-6256	Överskottet har minskat
19001	38976	33524	-5452	Överskottet har minskat
20001	46200	41624	-4576	Överskottet har minskat
21001	53844	50072	-3772	Överskottet har minskat
22001	61488	58520	-2968	Överskottet har minskat
23001	69132	66968	-2164	Överskottet har minskat
24001	76776	75416	-1360	Överskottet har minskat
25001	84420	83864	-556	Överskottet har minskat
26001	92124	92324	200	Överskottet har ökat
27001	98424	100772	2348	Överskottet har ökat
29001	109704	117668	7964	Överskottet har ökat
30001	115344	126008	10664	Överskottet har ökat
35001	143544	166208	22664	Överskottet har ökat
40001	171240	196712	25472	Överskottet har ökat
45001	196440	224912	28472	Överskottet har ökat
50001	221640	253112	31472	Överskottet har ökat
55001	246840	278972	32132	Överskottet har ökat
60001	272040	304172	32132	Överskottet har ökat

Från <http://www.konsumentverket.se/> 15 februari 2016

“Konsumentverkets beräkningar 2016

Konsumentverket gör varje år en beräkning av vad som är rimliga kostnader för hushåll av olika storlek. Siffrorna kan vara en utgångspunkt när du vill gå igenom din ekonomi. Du kan också jämföra våra beräkningar med dina egna.

Konsumentverkets beräkningar baseras på ett basbehov av varor och tjänster och visar exempel på kostnader för detta. I beräkningarna förutsätts att du inte har några funktionsnedsättningar eller sjukdomar som innebär extra utgifter för till exempel hjälpmedel, särskild kost eller mediciner. Det förutsätts också att du bor i lägenhet och inte har några utgifter för trädgård eller reparationer.

Observera att inte alla hushållskostnader ingår i beräkningarna. Kostnader som inte ingår är till exempel resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas, alkohol, tobak och spel.

Läs mer

Vill du läsa mer om Konsumentverkets beräkningar kan du läsa i rapport 2013:1 och 2013:4 som finns att ladda ner från www.konsumentverket.se

Använd beräkningarna

Skriv in dina egna kostnader i tabellen eller använd Konsumentverkets siffror om du är osäker på hur mycket du gör av med. Flytta sedan över dina kostnader till budgeten på sidan 3.

Beloppen i tabellerna har avrundats till jämna tiotal kronor.

Detta innehåller kostnadsposterna

All mat lagas hemma: Barn och vuxna äter alla måltider hemma, baserat på Konsumentverkets matsedel som finns på Konsumentverkets webbplats. Det är en fyraveckors näringsberäknad matsedel som täcker dagsbehovet av energi och näring för respektive åldersgrupp. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två till tre mellanmål.

All mat utom lunch vardagar lagas hemma: Matkostnad där lunch fem dagar per vecka är borträknad, du får själv lägga till kostnad för lunch på restaurang. Barnen äter i skolan.

Övriga matkostnader som du har för exempelvis festmåltider och extra fika (hemma eller på uteställe) ingår inte i beräkningen. Du måste själv lägga till den kostnad du har för detta.

Personlig hygien: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning med mera samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Kläder och skor: Ett basbehov av kläder och skor som används till vardags, på fritiden och vid festligare tillfällen. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Fritid och lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift med mera.

Mobiltelefon: Kostnad för telefon med kontantkort.

Barn-/ungdomsförsäkring: Kostnad för sjuk- och olycksfallsförsäkring för barn och ungdomar. Försäkringen omfattar även sjukdom och olycksfall under fritid.

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengörings- medel, toalett- och hushållspapper med mera.

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator med mera. Vitvaror som disk- och tvättmaskin ingår inte.

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, tv-licens och dagstidning med mera.

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbelopp och bostadsort.

Storstad: över 200 000 invånare.

Mellanstor stad: 50 000–200 000 invånare.

Mindre tätort: under 50 000 invånare. “

	1 person	2 personer
Förbrukningsvaror	100	130
Hemutrustning	370	450
Medier	920	950
Hemförsäkring		
storstad	140	150
mellanstor stad	100	110
mindre tätort	90	100
Summa gemensamma kostnader		
storstad	1530	1680
mellanstor stad	1490	1640
mindre tätort	1480	1630

Individuella kostnader per månad

KVINNOR	18-30år	31-60år	61-74år	75-år
Alla måltider i hemmet	1870	1840	1690	1640
Alla måltider i hemmet utom lunch	1430	1400	1290	1250

	18-30år	31-49år	50-60år	61-år
Personlig hygien inkl. tandvård	530*	530	510	510
Kläder och skor	610	610	610	610
Fritid och lek	640	640	640	640
Mobiltelefon	250	240	230	210
Summa kostnader, exklusive livsmedel	2030	2020	1990	1970

MÄN	18-30år	31-60år	61-74år	75-år
Alla måltider i hemmet	2460	2350	2110	1910
Alla måltider i hemmet utom lunch	1880	1780	1620	1460
Personlig hygien inkl. tandvård	400*	400	400	400
Kläder och skor	600	600	600	600
Fritid och lek	640	640	640	640
Mobiltelefon	250	240	230	210
Summa kostnader, exklusive livsmedel	1890	1880	1870	1850

* För 18- och 19-åringar minskas summan med cirka 55 kr/månad p.g.a. fri tandvård.

Förvärvsarbetande i åldrar 18-65 år

Hemförsäkring i storstad. Kostnader för alkohol, tobak, tips och spel ingår inte i någon av posterna. Inga kostnader för semester ingår.

Mat:

Alla måltider i hemmet. Matkostnad för alla måltider i Konsumentverkets matsedel. Det är en fyraveckors näringsberäknad matsedel som täcker dagsbehovet av energi och näring för respektive åldersgrupp. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två till tre mellanmål. Inklusive matlåda till jobbet.

Kvinna 18-30 år 1870 kr per mån. 31-60 år 1840 kr. 61-74 år 1690 kr. 75- år 16400 kr.

Kvinna 18-65år:

$13 \times 1870 + 30 \times 1840 + 5 \times 1690 = 24310 + 55200 + 8450 = 87960 = 48 \times 1832$

Säg kvinna 18-65 år 1830 kr per mån.

Kvinna 66-80 år:

$66-74\text{år}: 9 \times 1690 + 6 \times 1640 = 15210 + 9840 = 25050 = 15 \times 1670$

Säg kvinna 66-80 år 1670 kr per mån

.

Man 18-30 år 2460. kr. 31-60 år 2350 kr. 61-74 år 2110 kr. 75- år 1910 kr

Man 18-65 år:

$13 \times 2460 + 30 \times 2350 + 5 \times 2110 = 31980 + 70500 + 10550 = 113030 = 48 \times 2355$

Säg man 18-65 år 2360 kr per mån.

Man 66-80 år:

$66-74\text{år}: 9 \times 2110 + 6 \times 1910 = 18990 + 11460 = 30450 = 15 \times 2030$.

Säg man 66-80 år 2030 kr per mån

Personlig hygien inkl. tandvård: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning m.m. samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Kvinna 18-30 år 530 kr per mån. 31-49år 530kr. 50-60år 510kr. 61-65år 510kr.

Kvinna 18-65år:

$13 \times 530 + 19 \times 530 + 16 \times 510 = 6890 + 10070 + 8160 = 25120 = 48 \times 523$

Säg kvinna 18-65 år 520kr per månad.

Kvinna 66-80år: 510 kr per månad.

Man 18-65 år 400kr per månad.

Man 66-80år 400kr per månad

Man 66-80år: 380kr per månad

Kläder, skor: Ett basbehov av vanliga kläder och skor som används till vardags, på fritiden och för något festligare tillfälle. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Kvinnor 610 kr per mån, män 600 kr.

Fritid, lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift m.m.

Kvinnor och män 640 kr/mån.

Mobiltelefon: Kostnaden för telefon med kontantkort.

Säg kvinnor och män 18-65 år 240 kr per månad,

66-80 år 210 kr per månad

Gemensamma kostnader per månad:

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper m.m. **1 person 100 kr per mån. 2 pers 130 kr.**

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator m.m. Vitvaror som disk- och tvättmaskin ingår inte.. **1 pers 370 kr per mån, 2 pers 450 kr.**

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, tv-licens och dagstidning m.m. **1 pers 920 kr per mån, 2 pers 950 kr.**

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbetyg och bostadsort. Storstad: över 200 000 invånare. Mellanstor stad: 50 000– 200 000 invånare. Mindre tätort: under 50 000 invånare.
I person storstad 140 kr per mån. 2 pers 150 kr. (Mellanstad 89/100. Mindre tätort 80/90.)

El. 2010 angavs: Den här posten är en uppskattad genomsnittlig förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad, 2 personer 240 kWh.
Fortum - ELLEVIO 2016 El i Stockholm, treårskontrakt: fast avgift ca 86 kr per mån. KWh-pris ca 1,33 kr. Gör:
1 person 326 kr per mån. 2 pers 405 kr.
Säg 1 person 330 kr. 2 personer 410 kr.

Övrigt:

Kollektivresor och fackavgifter (inkl a-kassa):

Konsumentverket visar kostnader för en 20- åring, som har egen inkomst och bor i en mellanstor stad. Den egna bostaden är på två rum och kök:

Kollektiva lokalresor 540 kr per månad och fackavgifter (inkl a-kassa) 450 kr per månad. Summa 990x12= 11880 per år.

I Stockholm kostar busskort 790 kr per mån (pensionär 490 kr)

Säg för åldrar 18-65 år:790+450 =1240kr per mån =14880 kr per år.
För arbetsresor får i skatten dras av delar över 10 000 kr per år, 790 kr per månad ligger under gränsen.

Bostadskostnader:

Ny månadshyra per lägenhet året efter undersökningsåret, kr efter region, nybyggår/värdeår, lägenhetstyp och år. 2015:

2 rok: 5 230 kr per månad = 62 760 kr per år

3 rok: 6 385 kr per månad = 76 620

Genomsnittlig ny månadshyra för 3 rum och kök 2015 efter region, med felmarginal. Ny månadshyra 2015, kronor

Stor-Stockholm	7 054 ± 121
Stor-Göteborg	6 498 ± 101
Övriga större kommuner	6 495 ± 96
Övriga mindre kommuner	5 842 ± 81
Riket	6 385 ± 52

Regional hyresförändring i procent mellan 2014-2015

Stor-Stockholm	1,3%
Stor-Göteborg	1,2%
Övriga större kommuner	1,5%
Övriga mindre kommuner	1,3%

Gränsen mellan större och mindre kommuner går vid 75 000 invånare.

Billigare att bo i mindre kommuner

Den genomsnittliga månadshyran för en lägenhet på tre rum och kök år 2015 är 6 385 kronor. Storstäderna har en högre hyresnivå än de mindre kommunerna. Ett hushåll i en kommun med färre än 75 000 invånare får betala drygt 1 200 kronor mindre i hyra per månad för en trea än ett hushåll i Stor-Stockholm.

Lägsta hyreshöjningen på åtta år

Hyrorna ökade med i genomsnitt 1,3 procent mellan 2014 och 2015. Det är den lägsta hyreshöjningen sedan 2007. En lägenhet på tre rum och kök har i genomsnitt en hyra på 6 385 kronor i månaden på riksnivå. Hyresnivån varierar mellan storstäderna och mindre kommuner. Under de senaste åtta åren har hyreshöjningen varierat från 1,3 procent (i år) till 3,3 procent mellan år 2008 och 2009. Sedan 2012 har hyreshöjningarna blivit lägre varje år.

Hyresförändring under de senaste åtta åren, hela riket

År	Hyresförändring, procent
2014/2015	1,3%
2013/2014	1,7%
2012/2013	2,2%
2011/2012	2,8%
2010/2011	2,4%
2009/2010	1,6%
2008/2009	3,3%
2007/2008	2,7%

Ökningen av hyran under 2000-talet och i slutet av 1990-talet var generellt mycket lägre än under 1970-, 80- och början av 90-talet (i löpande priser). Den största ökningen skedde under åren 1990 till 1992 som resultat av skatte- och subventionsförändringar. 1991 var höjningen nästan 30 procent.

Mellan 1969 och 2014 har genomsnittlig hyra per kvadratmeter blivit ungefär 16 gånger högre. Samtidigt har den allmänna prisnivån blivit drygt 8 gånger högre. Omräknat till fasta priser har hyrorna alltså fördubblats under denna tidsperiod.

Om hyrorna 2015/2016 ökar 1,3 % blir hyrorna 2016:

2 rok: $5230 \times 1,013 = 5298$ kr/mån = 63 576 kr/år, säg **63 600 kr/år**
3 rok: $6385 \times 1,013 = 6468$ kr/mån = 77 616 kr/år, säg **77 600 kr/år**

Utrymmesstandard :

Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person

- 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77),

65 - år cirka 2,0 rok (2,08).

Hushåll med makar, 2 personer

- 64 år cirka 2,8 rok (2,72),

65 - år cirka 3,0 rok (2,98).

(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyrslägenheter:

Ensam - 64 år 1,95 rok,

65 - år 2,46.

Makar - 64 år 2,92 rok,

65 - år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyrslägenheter:

Ensam - 64 år 4,17 rok,

65 - år 4,19.

Makar - 64 år 4,72,

65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffror är det rimligt att räkna med

2rok för ensam och

3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets principer för bostadsytor innebär att 2 rok för ensam och 3 rok för makar ger likvärdig bostandard.

Månadskostnader år 2016, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	2360	1830	2360+1830
Hygien (personlig)	400	520	400+520
Kläder och skor	590	600	590+600
Lek och fritid	640	640	640+640
Mobiltelefon	240	240	240+240
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	920	920	950
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	330	330	410
Summa per månad 2016	6090	5690	10420
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	5890		

Årskostnader år 2016, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2016	6090	5690	10420
enligt månadsedovisningen.			
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	5890		
2016 per år:	70680		125040
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 5300	63600		
Makar 3rok, 12x 6450			77400
Summa per år 2016, bostad + övrigt	134280		202440
Förvärvsarbetande:arbets- resor+ fackavgifter säg	14880		29760
Summa per år 2016: bostad + övrigt	149160		232200
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat	149000		232000
Makar 156 % av ensam.			
Ensam man	151400		
Ensam kvinna	146600	skillnad 4800 kr	

Pensionärer 2016

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam man Ensam kv. Makar

Livsmedel. Alla mål äts hemma	2030	1670	2030+1670
Hygien (personlig)	400	510	400+510
Kläder och skor	600	610	600+610
Lek och fritid	640	640	640+640
Mobiltelefon	210	210	210+210
Förbrukningsvaror	100	100	130
Hemutrustning (inklusive dator)	370	370	450
Media (Fast telefon, Internet mm)	920	920	950
Hemförsäkring	140	140	150
Hushålls-el	330	330	410
Summa per månad 2016	5740	5500	9610
Genomsnitt för ensam man + kv/mån	5620		

Kollektiva lokalresor säg 240 kr per månad per person, medger 2 tur- och returrenor resor i veckan i en zon i Stockholm = 2880 kr per år.

Vårdkostnad 1100 kr per år (gräns i försäkringen)

Läkemedelskostnad 2200 kr per år (gräns i försäkringen)

Hemtjänst: Säg (långt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 kr per år.

Summa för dessa kostnader 2880+1100+2200 = 6180 kr per person. samt med hemtjänst:

Ensam 7380 kr per år

Makar/sambor 14160 kr per år

Årskostnader år 2016, pensionärer.

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam man Ensam kv. Makar

Summa per månad 2016 **5740** **5500** **9610**

enligt månadsedovisningen.

Genomsnitt för ensam man + kv/mån **5620**

2016 per år: **67440** **115320**

Bostadshyra per år säg :

Ensam 2rok, 12x 5300 63600

Makar 3rok, 12x 6450 77400

Summa per år 2016,

bostad + övrigt 131040 192720

Lokalresor m m säg 7380 13200

Vård, läkemedel

Hemtjänst.

Summa per år 2016:
bostad + övrigt **138420** **205920**

Säg för enkelhets skull, avrundat **139000** **206000**

Makar 148 % av ensam.

Ensam man 140440

Ensam kvinna 137560 skillnad 2880 kr

kv.se Läs mer på: elpriskollen.se hallakonsument.se omboende.se

Flytta hemifrån

Att flytta hemifrån innebär att du står på egna ben, men det är också en hel del som du behöver känna till för att det ska fungera bra. Att betala hyran i tid, vad hemförsäkringen täcker och att du har pengar över till mobilen till exempel.

En förutsättning för att klara av att sköta ett hushåll är att ha kontroll på både inkomster och utgifter. En ohållbar budget kan nämligen bjuda på en del överraskningar.

Alla kostnader blir plötsligt dina

När du bor hemma hos föräldrarna finns allt: köksgrejer, el, mat, hemförsäkring, möbler och dammsugare. När du bor i egen lägenhet är det du som måste se till att allt finns – och du måste betala för det.

Räcker pengarna

Räkna ut hur mycket pengar du har över efter att hyran är betald. Räcker det till mat, el, hemförsäkring och mobilen? Har du råd att köpa möbler, kläder, skor och att träna? Har du råd att spara? Om du inte har råd att betala en räkning så är det viktigt att du genast kontaktar den du fått räkningen av. En obetald räkning på 600 kr kan snabbt komma upp i över 2000 kr om du inte gör något åt det. På sidorna 4-5 kan du läsa mer om vad du kan göra när pengarna inte räcker och se ett exempel på vad som händer med en obetald räkning.

Bo billigare

Du kanske kan dela på hyran med en kompis eller flytta in i ett kollektiv och få nya kompisar. Då är ni flera som delar på de gemensamma kostnaderna. Hela lägenheten behöver kanske inte inredas på en gång, det kan vara bra att vänta lite och känna efter vad du egentligen behöver. Att köpa till exempel begagnade möbler och porslin är mycket billigare och du kan fynda kul och originella grejer.

Skaffa en hemförsäkring när du flyttar hemifrån, det kostar runt 100 kronor i månaden. Om något försvinner eller går sönder så kan du få ersättning och slipper betala allt själv. Välj det elbolag som är bäst för dig

Exempel: Vad det kan kosta för en 20-åring med egen inkomst att bo hos föräldrar eller ha eget boende

Utgifter per månad	Bo hos föräldrar	Eget boende
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	1 660	1 660
Förbrukningsvaror	70*	100
Hemutrustning	160*	370
Medier	250*	920
Hyra, el	1 860*	5 070
Hemförsäkring	30*	100
Summa hushållsutgifter	4 030	8 220
Övriga utgifter		
Personlig hygien	530	530
Kläder och skor	610	610
Fritid	640	640
Mobil	250	250
Utelunch (20 ggr/månad)	1 720	1 720
Kollektiva lokalresor	540	540
Medlemskap i fack och a-kassa	450	450
Summa övriga utgifter	4 740	4 740
Total summa utgifter per månad	8 770	12 960
Per år	105 240	155 520
* En fjärdedel av hushållets kostnader eftersom beräkningen utgår ifrån ett hushåll med fyra personer.		
Om all mat lagas hemma utgår lunchkostnad och det blir billigare per månad, kvinnor 1220 kr och män 1080 kr, per år respektive 14640 kr och 12960, säg genomsnitt 13 800 kr per år		
Totalsumman blir per år	91 440	141 720

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 105-126)

Undersökningarna som gäller **hushållskostnader o d**

Regeringen. Socialförsäkringar
Socialstyrelsen.
Flyktingsituationen, socialstyrelsen
Ekonomiskt bistånd
Försörjningsstöd
Riksnormen
Ansvariga statsråd
Försäkringskassan
Bostadsbidrag – barnfamiljer
Bostadsbidrag till unga utan barn
Centrala studiestödsnämnden
Belopp heltidsstudier
Sveriges förenade studentkårer
SFS Studentbudget 2016

Undersökningar om migration och löner o d

Får ej plats här.

Se <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 127-174)

Migrationsproblem i regeringen och migrationsverket.
Regeringens arbete med flyktingsituationen.
Arbetsmarknaden, i regeringen.
Borgerliga krav om lag om lön för invandrare och
arbetsmarknadsministerns kommentar till det.
LOs Kongressrapporten Vägen till full sysselsättning och
rättvisare löner.
Hotell och restaurangfackets löner för unga o d med låga
inkomster.
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.
Svenska målareförbundet med bl a avtalskrav.
Lars Calmfors: Låglönedebattens lågvattenmärke.
LO: Ihåligt argument för höga vd-löner.
LO: Jämställdhetspolitik handlar om klass och kön.
LO: Sveriges Jämställdhetsbarometer 2016.
LO: Bara parterna kan hindra utnyttjande av arbetslösa.
Arbetsförmedlingen: Subventionerade anställningar - Kartläggning ur
ett bransch- och företagsperspektiv.
LO-basen dömer ut sänkta lägstalöner för enkla jobb
Löfven kan tvingas välja LO eller MP

Från regeringen. se 3 mars 2016

Regeringen. Socialförsäkringar

Socialförsäkringen handlar om att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och när barnen är små. Området omfattar sjukförsäkringen, pensionerna samt föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar.

Relaterad navigering

- [Socialförsäkringar i statens budget](#)
- [Mål för socialförsäkringar](#)
- [Rättsdokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Kontakt](#)

Socialförsäkringar i statens budget

Området Socialförsäkringar omfattas av utgiftsområdena 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn i regeringens budgetproposition för 2016. Vid sidan av statens budget finns dessutom ålderspensionssystemet.

Statens budget för 2016

Den 21 september 2015 lämnade regeringen sitt budgetförslag för 2016 till riksdagen.

- [Läs om budgetförslaget för 2016 och ladda ner budgetpropositionen som pdf](#)
- [Tidigare budgetar](#)

Mål för socialförsäkringar

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i området socialförsäkringar: föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar, pensioner och sjukförsäkring.

Föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar

Målet för området är att den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer samt minska skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan hushåll med och utan barn. Den ekonomiska familjepolitiken ska även bidra till ett jämställt föräldraskap.

Rättsdokument

Rättsinformation är ett samlingsbegrepp för alla dokument som är ett resultat av lagstiftningsprocessens steg, baserat på Rättsinformationsförordningen, (SFS 1999:175).

Regeringskansliet publicerar följande rättsinformation på webbplatsen:

- Departementsserien (Ds) och promemorior
- Förordningsmotiv (Fm)
- Kommittédirektiv (Dir.)
- Propositioner (Prop.)
- Skrivelser (Skr.)
- Statens offentliga utredningar (SOU)
- Sveriges internationella överenskommelser (SÖ)

Kompleta serier av rättsinformation finns från halvårsskiftet år 2000

Genvägar

Andra webbplatser och databaser med rättsinformation:

- [Lagar och förordningar - Regeringskansliets rättsdatabaser](#)
- [Svensk författningssamling \(SFS\) i tryckt format](#)
- [Förordningsmotiv i tryckt format](#)
- [Lagrummet - svensk rättsinformation](#)

- [Digitaliserade SOU:er på Kungliga Bibliotekets webbplats](#)
- [Rättsinformationsförordningen, \(SFS 1999:175\) på riksdagens webbplats](#) och framåt. Det kan dock finnas enstaka rättsdokument från tidigare år.

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

- [Försäkringskassan](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Inspektionen för socialförsäkringen \(ISF\)](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Pensionsmyndigheten](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

Hittar du inte vad du söker? Sök i allt innehåll. [Sök](#)

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller äldre ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för barn och för personer med funktionsnedsättning och med jämställdhet mellan kvinnor och män.

Områden

[Barnets rättigheter](#)
[Folkhälsa och sjukvård](#)
[Funktionshinder](#)
[Idrott](#)
[Jämställdhet](#)
[Social omsorg](#)
[Socialförsäkringar](#)
[Spelpolitik](#)

Relaterad navigering

- [Social-departementets delar i statens budget](#)
- [Rättsdokument](#)
- [Utredningar och kommittéer](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Organisation](#)
- [Kontakt](#)

Social omsorg

Social omsorg handlar om samhällets stöd och hjälp till människor som är särskilt utsatta eller i svårigheter. Området omfattar individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg.

Relaterad navigering

- [Social omsorg i statens budget](#)
- [Mål för social omsorg](#)
- [Rättsdokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Kontakt](#)

Mål för social omsorg

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg. Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg

Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning

Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Myndigheter med flera

- [Ersättningsnämnden](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd \(FORTE\)](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\)](#)
17 december 2014 [Socialdepartementet](#)
- [Myndigheten för delaktighet](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd \(MFoF\)](#)
01 januari 2016 från [Socialdepartementet](#)
- [Myndigheten för vård- och omsorgsanalys](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Socialstyrelsen](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Statens beredning för medicinsk och social utvärdering \(SBU\)](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- [Statens institutionsstyrelse \(SiS\)](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

Socialstyrelsen. 3 mars 2016.

Socialstyrelsens uppdrag är att värna hälsa, välfärd och allas lika tillgång till god vård och omsorg. Verksamheten rör socialtjänst, hälso- och sjukvård samt smittskydd. Ordförklaringar

[Socialstyrelsens webbplats](#)

För dig som arbetar inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten och möter nyanlända flyktingar:

Läs mer om [vård och omsorg för asylsökande och andra flyktingar](#).

För privatpersoner: [Vill du göra en insats för ett ensamkommande barn?](#)

Socialtjänst

På denna finns genvägar till frågor som rör socialtjänsten.

För allmänheten

- [Ekonomiskt bistånd – för privatpersoner](#)
- [Äldreguiden](#)

Jag arbetar med

- [ANDTS – riskbruk, missbruk och beroende](#)
- [Asylsökande](#)
- [Barn och familj](#)
- [Ekonomiskt bistånd – för socialtjänstpersonal](#)
- [Funktionshinder](#)
- [Hemlöshet](#)
- [Missbruk och beroende](#)
- [Psykisk ohälsa](#)
- [Vålds- och brottsrelaterade frågor](#)
- [Vårdhygien](#)
- [Äldre](#)

Ansöka och rapportera

- [Blanketter](#)
- [Statsbidrag](#)

Regler och vägledning

- [Föreskrifter och allmänna råd \(SOSFS\) om socialtjänst](#)
- [Handböcker](#)
- [Meddelandeblad](#)
- [Rätten till bistånd för EU/EES-medborgare](#)
- [Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende](#)
- [Nationella riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd](#)
- [Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom](#)

Utveckling och kvalitet

- [Evidensbaserad praktik och metodguide](#)
- [Indikatorbiblioteket](#)
- [Jämlik vård, hälsa och omsorg](#)
- [Statistik](#)
- [Öppna jämförelser](#)

Publicerat om detta ämne

Sortera listan på: Populärast Datum Titel

[Vård och omsorg om äldre – Lägesrapport 2016](#)

2016-02-26 10:55

[Utvärdering av samverkansformen sociala insatsgrupper –](#)

[Delredovisning av ett regeringsuppdrag](#)

2016-02-26 09:30

[Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2016](#)

2016-02-25 09:00

[HSLF-FS 2016:3 Socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser för barn och unga](#)

2016-02-23 09:30

[Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – Lägesrapport 2016](#)

2016-02-23 09:00

[Kartläggning av orosanmälningar i 22 kommuner](#)

2016-02-19 09:00

[Att möta personer med adhd – Ett inspirations- och diskussionsmaterial med utgångspunkt i fyra filmer om bemötande i socialtjänsten](#)

2016-02-15 10:00

[Tips när du ska ha möte med en person som har adhd](#)

2016-02-15 10:00

[Att lyssna på barn i familjehem – En modell för nationell uppföljning av barn i familjehem](#)

2016-02-05 13:00

[Sociala insatsgrupper – Lokal samverkan för att förhindra ungdomar från att begå brott](#)

2016-02-04 16:00

[Visa fler – publicerat om detta ämne](#)

Flyktingsituationen

För dig som arbetar inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten och möter nyanlända flyktingar:

Läs mer om [vård och omsorg för asylsökande och andra flyktingar](#).

För privatpersoner: [Vill du göra en insats för ett ensamkommande barn?](#)

Rätten till socialt bistånd för medborgare inom EU/EES-området – en vägledning

[Ladda ner sida](#) [RSS](#)

Rapporten, som främst vänder sig till dem som arbetar inom socialtjänsten, ska ge vägledning om hur rätten till socialt bistånd i Sverige ser ut för medborgare inom EU/EES området. Den är en revidering av rapporten EG-rätten och socialtjänsten – en vägledning som publicerades 2008.

[Ladda ner](#)

[Beställ](#)

[Visa varukorgen](#)

För att handla i Socialstyrelsens webbutik måste du ha en webbläsare som stödjer JavaScript. Om du inte har det kan du beställa publikationer genom Socialstyrelsens beställningsservice.</p>

Publiceringsår: 2014 Artikelnummer: 2014-6-16

ISBN: 978-91-7555-190-6

Format: POD Antal sidor: 27 Språk: Svenska Pris (inkl. moms): 42 kr

Kontakt

[Annika Remaeus](#) 075-247 32 93

Mer hos oss

[Ekonomiskt bistånd till utländska medborgare](#)

Om oss

[Om Socialstyrelsen](#)

[Organisation](#)

[Lediga jobb](#)

Om webbplatsen

[Sökhjälp](#)

[Webbkarta](#)

[Cookies](#)

Prenumerera

[Nyhetsbrev](#)

[RSS](#)

[HSLF-FS](#)

Kontakta oss

socialstyrelsen@socialstyrelsen.se Växel: 075-247 30 00

[Fler kontaktuppgifter](#)

[Start / Hitta rätt myndighet / Ekonomiskt](#)

bistånd

[Dina rättigheter i vård och omsorg](#)

[Sjukvård](#)

[Ekonomiskt bistånd](#)

[Provberäkning](#)

[Försörjningsstöd](#)

[Livsföring i övrigt](#)

[Riksnormen](#)

Ekonomiskt bistånd (som tidigare kallades socialbidrag) söker du hos socialtjänsten i din kommun. Socialstyrelsen är en statlig myndighet och handlägger inte ärenden om ekonomiskt bistånd.

På de här sidorna kan du bland annat läsa om vilka regler som gäller och göra en provberäkning, men om du vill ansöka om ekonomiskt bistånd måste du alltid kontakta din kommun.

Ekonomiskt bistånd är ett stöd som du kan få från din kommun om du har ekonomiska problem. Du kan få ekonomiskt bistånd till din försörjning (försörjningsstöd) eller till andra behov som exempelvis läkemedel, tandvård, glasögon eller hemutrustning. Möjligheten att få ekonomiskt bistånd påverkas av hela hushållets inkomster och tillgångar.

Fritidspeng har avskaffats

Fritidspeng för barn i familjer med försörjningsstöd går inte längre att söka. Ersättningen avskaffades den 1 januari 2016. I stället har riksnormen för barn höjts inom försörjningsstödet.

Kronofogden informerar om existensminimum

Vi har ingen information om det som många kallar för existensminimum. Det heter numera förbehållsbelopp. Det kan du läsa mer om på Kronofogdens webbplats via länken i högermenyn.

Gör en provberäkning

På sidan [Provberäkning](#) kan du göra en förenklad beräkning av om din ekonomi ligger över eller under nivån på försörjningsstöd. Resultatet är ingen garanti för att du kan eller inte kan få försörjningsstöd. Dina uppgifter sparas inte i systemet.

Regler om ekonomiskt bistånd i socialtjänstlagen

I socialtjänstlagen står vad som ingår i [försörjningsstödet](#) och att det ska finnas en riksnorm för en del av kostnaderna. [Riksnormen](#) täcker kostnader för bland annat livsmedel, kläder och telefon och är lika för alla. Det övriga försörjningsstödet täcker skäligena kostnader för bland annat boende, hushållsel och hemförsäkring. Enligt lagen kan du också få bistånd till annat du behöver.

Ansök om ekonomiskt bistånd hos din kommun

Om du vill ansöka om ekonomiskt bistånd ska du ta kontakt med socialtjänsten i din kommun. Du ska även kontakta dem om du vill ha mer information om ekonomiskt bistånd eller om hur de ser på just din

situation.

Du har alltid rätt att göra en ansökan om bistånd och få den prövad. Om du får helt eller delvis avslag på det du ansöker om ska du få ett skriftligt beslut med en motivering. Om du inte är nöjd med beslutet kan du överklaga det.

När du kommer till socialtjänsten

Socialtjänsten bedömer och beslutar vem som ska få bistånd och hur mycket det ska vara. De ska då titta på omständigheterna i varje enskilt fall. En grundförutsättning är att man inte kan klara av situationen på egen hand trots att man har försökt. Är man till exempel arbetslös krävs det att man aktivt söker arbete eller deltar i verksamhet som kommunen eller Arbetsförmedlingen har för arbetssökande. Om man behöver andra insatser för att kunna övergå till egen försörjning kan man ta upp det med socialtjänsten.

[Start](#) / [Hitta rätt myndighet](#) / [Ekonomiskt bistånd](#) / **Försörjningsstöd**

[Dina rättigheter i vård och omsorg](#)

[Sjukvård](#)

[Ekonomiskt bistånd](#)

[Provberäkning](#)

[Försörjningsstöd](#)

[Livsföring i övrigt](#)

[Riksnormen](#)

Försörjningsstöd

- [Ladda ner sida](#)
-
- [RSS](#)

Försörjningsstödet består av dels riksnormen, dels skäliga kostnader utanför riksnormen. I riksnormen ligger kostnader som är någorlunda lika för alla. Till exempel ingår kostnader för mat, kläder och hygien.

Socialtjänsten kan beräkna beloppen i riksnormen till en högre eller lägre nivå om det finns särskilda skäl. Ett hushåll kan ha en högre kostnad än normalt för exempelvis mat, eller sakna en kostnad som ingår i riksnormen.

Kostnader för boende ligger utanför riksnormen

Kostnader för boende och en del andra behov där variationen kan vara stor, ligger utanför riksnormen. Eftersom dessa kan variera beroende

till exempel på var och hur man bor kan vad som är skäligt inte bestämmas på nationell nivå.

Om en sökande har en kostnad för boendet som inte anses skälig, rekommenderar Socialstyrelsen att socialtjänsten ger den biståndssökande tid på sig för att sänka kostnaden. Denna tidsperiod bestäms från fall till fall.

Skäliga kostnader utanför riksnormen

Kostnader som kan bli aktuella är de för

- boende
- hushållsel
- arbetsresor
- hemförsäkring
- medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Nivån på kostnaderna ska vara skälig. Bedömningen ska utgå ifrån individens behov och situation men också ta hänsyn till vad en låginkomsttagare normalt kan kosta på sig.

Om kostnaderna är skäliga räknas de in i behovet av ekonomiskt bistånd.

Start / Ekonomiskt bistånd / Riksnormen

[Barnperspektiv](#)

[Utländska medborgare](#)

[Återbetalning](#)

[Riksnormen](#)

Riksnormen för försörjningsstöd

- [Ladda ner sida](#)
-
- [RSS](#)

Tillsammans med skäligena kostnader för vissa andra behov avgör riksnormen nivån på försörjningsstödet. Beloppen bestäms av regeringen inför varje nytt kalenderår och gäller som miniminivå för de behov som riksnormen ska täcka.

Riksnormen för 2016 (gäller från och med 1 januari 2016)

I tabellerna här nedanför ser du riksnormen för 2016.

Personliga kostnader per hemmavarande barn och skolungdom, i kronor

Ålder	0 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14	15-18	19-20
Summa personliga kostnader	1840	2080	1830	2080	2660	3090	3500	3530
Utan lunch								
5 dagar/vecka	1710	1900	1650	1830	-	-	-	-

Personliga kostnader vuxna, i kronor

	Ensamstående	Sambo
Summa personliga kostnader	2950	5320

Gemensamma hushållskostnader, i kronor

Antal personer	1	2	3	4	5	6	7
Summa gemensamma hushållskostnader	940	1050	1320	1500	1720	1960	2130

För att beräkna kostnaden för hushåll med fler än sju personer lägger man till 170 kronor för varje ytterligare hushållsmedlem. Det motsvarar skillnaden mellan hushåll med sex respektive sju personer.

En person som ingår i ett hushåll utan att vara sambo

En vuxen person kan ingå i en hushållsgemenskap med en eller flera andra personer, utan att räknas som sambo.

För att räkna ut riksnormen för honom eller henne lägger man ihop personens del av de gemensamma hushållskostnaderna med personliga kostnader för ensamstående.

För en person som bor i ett hushåll med 5 personer, skulle uträkningen se ut så här:

$$1\,720 \text{ kr} / 5 + 2\,950 \text{ kr} = 3\,294 \text{ kr}$$

Riksnormen tar hänsyn till

- hur många personer som finns i hushållet
- ålder på barn och skolungdomar
- om barn och skolungdomar äter lunch hemma
- om vuxna är ensamstående eller sambor.

Riksnormen innehåller kostnader för

- livsmedel
- kläder och skor
- fritid och lek
- hygien
- barn- och ungdomsförsäkring
- förbrukningsvaror
- dagstidning
- telefon
- tv-avgift.

[Riksnormen för 2016 – för utskrift](#)

Publicerat om detta ämne

Sortera listan på: Populärast Datum Titel

[Riksnormen för ekonomiskt bistånd 2006–2016](#)

2015-10-12 07:52

[Normer för ekonomiskt bistånd \(socialbidrag\) 1985-2005](#)

2009-09-28 15:29

[Översyn av riksnormen](#) 2007-01-01 01:00

[Förutsättningar för socialbidragsarbete – en jämförelse mellan fyra kommuner](#) 2005-01-01 01:00

[Socialbidrag i forskning och praktik](#) 2000-01-01 01:00

[Visa fler – publicerat om detta ämne](#)

Sammanfattning

<u>Riksnorm 2016. Ensam vuxen</u>	<u>kr per månad</u>	<u>Sambor</u>
Summa personliga kostnader	2950	5320
Summa gemensamma hushållskostnader	940	1050
Summa	3890	6370
Enligt konsumentverket utom hemförs.+el	5420	9860
<u>Lägre än konsumentverket</u>	<u>1530</u>	<u>3490</u>
Lägre per år	18360 kr	41880 kr
Summa enligt ovan	3890 kr	6370kr
Livsnedel enligt konsumentverket	2095	4190
Övrigt	1795	2180 för
• kläder och skor • fritid och lek • hygien • förbrukningsvaror • dagstidning • telefon • tv-avgift.	är mycket lågt.	
För lågt per år	21540 kr	26160 kr

Ansvariga statsråd

[Annika Strandhäll](#)

Socialförsäkringsminister

[Gabriel Wikström](#)

Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister

[Åsa Regnér](#)

Barn-, äldre- och jämställdhetsminister

Genvägar

- [Feministisk regering](#)
- [Åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro](#)

Annika Strandhäll

Socialförsäkringsminister

[Socialdepartementet](#)

"Trygga socialförsäkringar och pensioner får människor att våga välja sin egen bana i livet. Vi ska ha en balans mellan skydd och krav i sjukförsäkringen och en pension som är rättvis och räcker till. Som ministrar i Sveriges första feministiska regering är skillnaderna i villkor för kvinnor och män en naturlig utgångspunkt i mitt reformarbete."

Annika Strandhälls områden [Socialförsäkringar](#)

- [Cv](#)
- [Statssekreterare](#)
- [Presskontakter](#)
- [Pressbilder](#)
- [E-post till registrator](#)
- [Kontakt](#)

Partitillhörighet

Socialdemokraterna

Personligt

Född 1975

Utbildning

2007–2008

Arbets- och organisationspsykologi, psykologiska institutionen, Göteborgs universitet

2007

Organisation och ledarskap, sociologiska institutionen, Göteborgs universitet

Fullmaktsutbildning Vision

TCO facklig högskola

1991–1995

Gymnasium

Befattningar och uppdrag

Anställningar

2011–2014

Förbundsordförande Vision

1996–2011

Projektledare för arbetsmarknadsprojektet Föreningsslussen, Göteborgs stad

Utvecklingssekreterare AT 1000

Projektassistent arbetsmarknadsprojektet Föreningskraft

2003–2004

Young workers coordinator for the European region/ Ferney Voltaire France, Public Services International (PSI)

Uppdrag

2013–2014

Vice styrelseordförande i försäkringsbolaget Folksam Sak

2013–2014

Vice ordförande i LO-TCO:s biståndsnämnd

2011–2014

Ledamot i regeringens delegation för jämställdhet i arbetslivet

2011–2014

Styrelseledamot i Offentliganställdas Förhandlingsråd, OFR

2011–2014

Styrelseledamot i Omställningsfonden

2011–2014
 Ledamot i TCO:s styrelse
 2011–2013
 Styrelseledamot i försäkringsbolaget Folksam Sak
 2008–2011
 Andre vice förbundsordförande Vision
 2005–2008
 Ordförande SKTF Göteborg
 2000–2002
 Vice ordförande och arbetsmiljöansvarig SKTF Göteborg
 1999–2000
 Avdelningsstyrelsen Göteborg, ansvarig för arbetsmarknadsfrågor och rekrytering
 Internationella uppdrag
 2013–2014
 Vice ordförande i Public Services International, PSI
 2011–2014
 Styrelseledamot i Nordiska tjänstemannarådet, NTR
 2011–2014
 Styrelseledamot i European Federation of Public Service Unions, EPSU
 2011–2014
 Vice ordförande i Nordens Offentliganställdas Fackliga Samorganisation, NOFS

Publicerad 08 oktober 2014 · Uppdaterad 24 mars 2015
 Dela

[Facebook](#)
[Twitter](#)
[LinkedIn](#)
[E-post](#)

Den här sidan är uppmärkt med följande kategorier:
[Annika Strandhäll](#) [Socialdepartementet](#)

Försäkringskassan 2 mars 2016

Aktuella belopp 2016

Basbelopp Prisbasbeloppet (PBB) 44 300 kronor

Barn och familj	Månad		
Underhållsstöd			1 573
Förlängt underhållsstöd för studerande			1 573
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Summa
Barnbidrag och flerbarnstillägg			
1 barn	1 050	–	1 050
2 barn	2 100	150	2 250
3 barn	3 150	604	3 754
4 barn	4 200	1 614	5 814
5 barn	5 250	2 864	8 114
6 barn	6 300	4 114	10 414

Bostadsbidrag – barnfamiljer

Barnfamiljer med låga inkomster kan få bostadsbidrag. Hur mycket du kan få beror på dina inkomster, dina boendekostnader, bostadens storlek och hur många barn du har. Du söker bidrag utifrån vilka inkomster du tror att du kommer att ha under året. Får du högre inkomster än du beräknat kan du få betala tillbaka pengar, får du lägre inkomster kan du få mer bidrag i efterskott.

I det här faktabladet beskrivs först reglerna för bostadsbidrag. Sedan följer tabeller för att hjälpa dig att räkna ut om du har rätt till bostadsbidrag, och i så fall hur mycket. Du kan gå direkt till tabellerna för preliminärt bostadsbidrag för att få veta ungefär hur stort bidrag du kan få. Men tänk på att den bidragsgrundande bostadskostnaden, den bostadskostnad som du får räkna med när du söker bidrag, inte alltid är densamma som din verkliga bostadskostnad.

Vilka barnfamiljer kan få bostadsbidrag?

Du måste bo och vara folkbokförd på den adress som du söker bidrag för. I vissa fall kan man dock göra undantag från folkbokföringskravet. Du kan få bostadsbidrag oavsett om du äger bostaden eller hyr den.

Du räknas som barnfamilj om du har barn som bor hos dig eller som bor hos dig ibland. Ditt barn får räknas med i hushållet tills han eller hon fyller 18 år, eller är över 18 år och får studiehjälp eller förlängt barnbidrag. Barn som studerar på gymnasienivå får studiehjälp och barn över 16 år som studerar på grundskolenivå eller i särskola får förlängt barnbidrag.

Hur mycket bidrag du kan få beror på:

- * hur många personer som bor i hushållet, bostadskostnad och bostadsyta, inkomst och förmögenhet
- * om barnet bor mest hos dig, växelvis hos dig och den andra föräldern eller mest hos den andra föräldern
- * var barnet är folkbokfört
- * vem som har vårdnaden om barnet.

Några viktiga gränser

- * Du kan inte få bostadsbidrag om du betalar mindre än 1 400 kronor i månaden för din bostad.
- * Du kan inte heller få bostadsbidrag om du eller din maka, make eller sambo tillsammans har en inkomst som är högre än 426 000 kronor om året.
- * Bidraget minskas om du som är ensamstående har en årsinkomst högre än 117 000 kronor. För gifta och sambor är gränsen 58 500 kronor var.
- * Du har inte rätt till bidrag om vi beräknar ditt bostadsbidrag till mindre än 100 kronor per månad.
- * Du som bara har tidvis boende barn kan bara få bostadsbidrag om du bor i en bostad som är större än 40 kvadratmeter och har minst två rum och kök.

Preliminärt och slutligt bidrag

Bostadsbidraget som du får är ett preliminärt bidrag. Det betyder att vi beräknar det med hjälp av uppgifterna som du lämnar, men ditt slutliga bidrag bestäms i efterhand när taxeringen är klar för det kalenderår som du fick bidrag under. Om det då visar sig att du hade lägre inkomster än du räknade med, kan du få bidrag i efterskott i form av en tilläggsutbetalning. Hade du tvärtom högre inkomster än du räknade med, kan du bli skyldig att betala tillbaka pengar. Det lägsta

beloppet som vi betalar ut i efterskott eller du måste betala tillbaka är 1 200 kronor.

Exempel

* Slutet av 2012: Du beviljas bostadsbidrag från och med januari till och med december 2013.

* Slutet av 2014: Försäkringskassan får uppgifter från Skatteverket om dina inkomster under 2013.

* Januari 2015: Om du ska betala tillbaka pengar får du ett informationsbrev från Försäkringskassan som talar om vilka uppgifter Skatteverket har lämnat, och vad det slutliga bidraget beräknats till.

* Februari 2015: Du som har fått rätt preliminärt bostadsbidrag eller som ska få en tilläggsutbetalning får besked om slutligt bostadsbidrag.

* Mars 2015: Du som ska betala tillbaka bidrag får besked om slutligt bostadsbidrag.

Tabeller och exempel

Det är alltså dina inkomster, dina bostadskostnader, bostadens storlek, hur många barn du har och var barnen bor som avgör om du har rätt till bostadsbidrag och hur mycket du i så fall kan få.

Högsta bidragsgrundande inkomst

De här två tabellerna visar den högsta inkomst du eller din maka, make eller sambo kan ha för att ha rätt till bostadsbidrag. Den inkomst som Försäkringskassan tar hänsyn till när vi beräknar bidraget kallas bidragsgrundande inkomst. Normalt är det helt enkelt vad du tjänar före skatt, men det finns en del speciella regler för till exempel vilka avdrag du får göra.

Tabell 1 gäller för ensamstående och gifta par eller sambor som båda har en inkomst som är högre än 58 500 kronor om året. Det är er sammanlagda inkomst som räknas och vilka andra inkomster som är bidragsgrundande.

Tabell 1

Om du har

är den högsta bidragsgrundande inkomsten per år

ett barn	318 000 kronor
två barn	366 000 kronor
tre barn	426 000 kronor

Tabell 2 gäller för gifta par och sambor där båda eller en av er har en inkomst som är högst 58 500 kronor om året. Här ska ni bara räkna med inkomsten för den av er som har den högsta inkomsten.

Tabell 2

Om du har

är den högsta bidragsgrundande inkomsten per år

ett barn	259 500 kronor
två barn	307 500 kronor
tre barn	367 500 kronor

Så minskas bidraget när du tjänar över gränsen

Om du tjänar under gränserna i tabell 1 eller 2 men mer än 117 000 kronor om året (för makar 58 500 kronor vardera) minskas bidraget med 20 procent av vad du tjänar utöver 117 000 respektive 58 500 kronor.

Exempel ensamstående

Du tjänar 135 000 kronor per år

$$135\,000 - 117\,000 = 18\,000$$

$$20\% \times 18\,000 = 3\,600$$

$$\text{Dela } 3\,600 \text{ med } 12 = 300$$

Du får 300 kronor mindre i månaden i bidrag

Bidragsgrundande bostadskostnad

De bostadskostnader du har rätt till bidrag för kallas bidragsgrundande bostadskostnad. Hur hög den högsta bidragsgrundande bostadskostnaden är beror på hur många barn du har.

Bostadskostnader upp till 1 400 kronor kan du inte få bidrag för.

Det finns ett tak för hur stora bostadskostnader som kan vara bidragsgrundande, och det finns ett tak för hur stor bostadsyta du kan få bidrag för. Men det finns också en garantinivå som gör att du alltid får ersättning för bostadskostnader upp till ett visst belopp.

Bostadskostnad

Tabell 3 Högsta bidragsgrundande bostadskostnad

Om du har	är den högsta bidragsgrundande bostadskostnaden per månad
ett barn	5 300 kronor
två barn	5 900 kronor
tre barn	6 600 kronor

Bostadsyta

Tabell 4 Största bostadsyta som ger rätt till bidrag

Om du har	kan du få bidrag för en bostadsyta på (antal kvadratmeter)
ett barn	80
två barn	100
tre barn	120
fyra barn	140
fem eller flera barn	160

Garantinivå

Garantinivån innebär att du alltid får räkna med kostnader upp till ett visst belopp när du söker bidrag, även om regeln som begränsar bostadsytan ger dig en lägre beräknad bostadskostnad än så. Men du får förstås aldrig räkna med mer än vad du faktiskt har för bostadskostnad.

Tabell 5 Garantinivå – bostadskostnad du får ersättning för oavsett bostadsyta

Om du har	är garantinivån
ett barn	3 000 kronor
två barn	3 300 kronor
tre barn	3 600 kronor
fyra barn	3 900 kronor
fem eller flera barn	4200kronor
.....	

Att räkna ut barnfamiljernas kostnader är komplicerat, man ska bl att räkna med dagiskostnader och fritidskostnader för barn. Se

Sven Wimmell 10 maj 2011: Barnfattigdom och annan fattigdom.
<http://wimmell.com/omr36-39zm.pdf>

Bostadsbidrag till unga utan barn

Du som är ung och har låga inkomster kan få bostadsbidrag. Hur mycket du kan få beror på dina inkomster, dina boendekostnader och bostadens storlek. Du söker bidrag utifrån vilka inkomster du tror att du kommer att få under hela kalenderåret. Får du högre inkomster än du beräknat kan du få betala tillbaka pengar, får du lägre inkomster kan du få mer bidrag i efterskott.

I det här faktabladet beskrivs först reglerna för bostadsbidrag. Sedan följer tabeller för att hjälpa dig att räkna ut om du har rätt till bostadsbidrag, och i så fall hur mycket. Du kan gå direkt till tabellerna för preliminärt bostadsbidrag för att få veta ungefär hur stort bidrag du kan få. Men tänk på att den bostadskostnad som du får räkna med när du söker bidrag, inte alltid är densamma som din verkliga bostadskostnad. Du kan läsa mer om det i faktabladet *Information om bostadskostnad och inkomst*.

Vilka ungdomar utan barn kan få bostadsbidrag?

Du som har fyllt 18 men inte 29 år kan få bostadsbidrag. Makar eller sambor ska båda vara under 29 år. Du måste bo i egen bostad (ett godkänt andrahandskontrakt går bra) och vara folkbokförd i Sverige på den adress som du söker bidrag för. I vissa fall kan man dock göra undantag från folkbokföringskravet.

Du som kommer till Sverige för att studera kan normalt inte få bostadsbidrag. Du kan inte få bostadsbidrag om du eller din make, make eller sambo får bostadstillägg, eller har ansökt om bostadstillägg men inte får det på grund av för hög inkomst.

Hur mycket bidrag du får beror på:
hur många personer som bor i hushållet
bostadskostnad och bostadsyta, inkomst och förmögenhet.

Hur mycket kan jag få i bidrag?

Du kan som mest få 1 300 kronor per månad i bostadsbidrag.

Du kan få bidrag till de bostadskostnader som överstiger 1 800 kronor per månad.

Du kan inte få bidrag för bostadskostnader över 3 600 kronor per månad.

Du får inte bidrag för mer än 60 kvadratmeter.

Du kan inte få bidrag om dina inkomster är högre än 86 720 kronor per år. Makar och sambor kan inte få bidrag om de tillsammans har inkomster som är högre än 103 720 kronor per år.

I tabellen nedan visas hur stor del av bostadskostnaden som du kan få bidrag för. Bostadskostnaden anges i kronor per månad.

Andel av bostadskostnader som du får bidrag för

Du får bidrag för 90 % av bostadskostnader mellan 1 800 och 2 600 kronor

Du får bidrag för 65 % av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor

Har du höga inkomster minskas bostadsbidraget

Den inkomst Försäkringskassan använder för att räkna ut vad du får i bostadsbidrag kallas bidragsgrundande inkomst. Du som får studiemedel ska ange hela studiebidraget som bidragsgrundande inkomst. (Vid beräkning av bostadsbidrag räknar Försäkringskassan 80% av den summa du har skrivit). Andra bidragsgrundande inkomster är till exempel lön, skattepliktiga förmåner, arbetslöshetsersättning och kapitalinkomster. Du kan läsa mer om hur olika typer av inkomster räknas i faktabladet *Information om bostadskostnad och inkomst*.

Om du bor ensam minskas bidraget med en tredjedel av den del av din bidragsgrundande inkomst som överstiger 41 000 kronor. För makar eller sambor minskas bidraget med en tredjedel av den del av hushållets sammanlagda bidragsgrundande inkomst som överstiger 58 000 kronor. Det beräknade bidraget per månad avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Exempel

Du bor ensam och din bostadskostnad är 4 000 kronor per månad. Maximalt bidrag är 1 300 kronor per månad.

Du har uppskattat din bidragsgrundande inkomst till 50 000 kronor, alltså 9 000 kronor mer än 41 000 kronor.

En tredjedel av 9 000 kronor är 3 000 kronor. 3 000 delat i 12 blir 250 kronor per månad. Bostadsbidraget per månad beräknas då så här:

90 procent av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor + 720

65 procent av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor + 650

Summa maximalt bidrag, kronor = 1 370

Inkomstavdrag $(9\,000/3)/12 = 250$

Summa bidrag = 1 120

Bidrag som betalas ut = 1 100

Alla dina inkomster under året räknas

Alla inkomster som du får från den 1 januari till den 31 december räknas med. Det betyder att inkomster som du får under den tid som du inte får bidrag också räknas med. Inkomsten anses nämligen lika fördelad under årets månader. Du ska alltid beräkna skattepliktiga inkomster före avdrag för skatt.

Exempel

Du ska studera hela året och räknar med att arbeta på sommaren och under vissa helger. Studiebidraget är 12 000 kronor per termin och du

beräknar arbetsinkomsten till sammanlagt 34 000 kronor. Du tänker också sälja några aktier och räknar med 2 000 kronor i kapitalvinst. Den bidragsgrundande inkomsten beräknas till 55 200 kronor.

Studiebidrag 19 200 kr $(80\% \times 24\,000\text{ kr})$

Lön 34 000 kr

Kapitalvinst 2 000 kr = 55 200 kr för hela året

55 200 delat i 12 är 4 600, vilket blir den inkomst vi räknar med att du har per månad.

Centrala studiestödsnämnden. 3 mars 2016

[Startsida](#) [Om CSN](#) [Kontakta oss](#) [Blanketter](#) [Mina sidor](#)

Studerande högskola

[Snabbguide om studiemedel](#)

Hur mycket kan du få?

[Heltid eller deltid?](#)

[Belopp heltidsstudier](#)

[Belopp deltidssstudier](#)

[Längsta tid med studiemedel](#)

[Spara veckor](#)

[Inkomst och fribelopp](#)

[För dig som har barn](#)

[För dig som får extra kostnader](#)

[För dig som arbetat tidigare](#)

[För dig som har en funktionsnedsättning](#)

[Högre bidraget](#)

[Begränsa din skuld](#)

[Vad krävs för att få studiemedel?](#)

[Söka studiemedel](#)

[När kommer pengarna?](#)

[Sommarstudier](#)

[Utbytesstudier](#)

[Sjuk, vård av barn eller närstående](#)

[Anmäl ändringar](#)

[Hur överklagar du beslut?](#)

[Betala lån och återkrav](#)

[Studera utan studiemedel](#)

[Frågor och svar](#)

För dig som är utländsk medborgare

[Villkor för att få studiestöd](#)

[Hur ansöker du?](#)

[Anmäl ändringar](#)

[Frågor och svar - utländska medborgare](#)

[Lyssna](#)

Hur mycket kan du få?

Studiemedel består av bidrag och lån. Det finns även olika tillägg som du kan få i särskilda situationer.

Hur mycket du får beror på om du studerar på heltid eller deltid och hur länge du studerar. Du kan ansöka om bara bidrag om du vill. Du kan även välja att låna färre veckor än vad du har rätt till för att inte få så hög skuld. Läs mer på sidan [Begränsa din skuld](#).

Belopp

Här kan du se aktuella belopp för 1 vecka, 4 veckor och 20 veckor.

[Belopp heltidsstudier](#)

[Belopp deltidssstudier](#)

Tillägg

Det finns några olika tillägg i form av bidrag eller lån som du kan få i särskilda situationer.

Högre bidrag för kompletterande pedagogisk utbildning

Du som studerar på högskola och läser en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) kan få ett högre bidrag. Det gäller dig som studerar vid en KPU som leder till en ämneslärarexamen inom matematik, biologi, fysik, kemi, naturvetenskap eller teknik. [Högre bidraget](#)

Tilläggsbidrag - för dig som har barn

Om du har barn och samtidigt studerar, kan du få tilläggsbidrag.

[För dig som har barn](#)

Tilläggs lån - för dig som arbetat tidigare

Du som har arbetat tidigare kan få låna lite mer pengar. Det gäller från det år du fyller 25.

[För dig som arbetat tidigare](#)

Merkostnadslån - för dig som får extra kostnader

Du kan ta merkostnadslån om du har extra kostnader för dina studier, exempelvis dubbel bosättning och resor.

[För dig som får extra kostnader](#)

Uppläggningsavgift

När du tar studielån får du betala en administrativ avgift på 150 kronor per halvår. Den avgiften kallas för uppläggningsavgift och dras från den första utbetalningen av lånet.

Bidraget ger pension

Bidragdelen av studiemedlen är pensionsgrundande. Det betyder att staten betalar in en viss pensionsavgift för dig när du studerar.

Tilläggsbidraget och de olika lånen är däremot inte pensionsgrundande.

Du måste uppfylla ett antal andra villkor innan pensionen, som grundas på studiebidrag, kan betalas ut. Vid närmare frågor om pension, kontakta [Pensionsmyndigheten](#)

Senast uppdaterad: 2016-02-10

Belopp heltidsstudier

Här hittar du information om hur mycket du kan få när du studerar på heltid.

Studiemedel består av bidrag och lån. Du kan ansöka om bara bidrag om du vill.

Genom att låna färre veckor än vad du har rätt till kan du påverka hur stor din skuld blir. Läs mer på sidan [Begränsa din skuld](#).

Studiemedel när du studerar på heltid, 2016

Så här mycket får du i bidrag och lån

	1 vecka, kr	4 veckor, kr	20 veckor, kr
Bidrag	704	2 816	14 080
Lån	1 772	7 088	35 440
Totalt	2 476	9 904	49 520

Så här mycket får du i eventuella tillägg

	1 vecka, kr	4 veckor, kr	20 veckor, kr
Tilläggsbidrag			
1 barn	146	584	2 920
Tilläggsbidrag			
2 barn	239	956	4 780
Tilläggsbidrag			
3 barn	287	1 148	5 740
Tilläggs lån	877	3 508	17 540
Merkostnadslån	beloppen varierar*		
		beloppen varierar*	
			beloppen varierar*

* Beloppen beror bland annat på vilken typ av extra kostnader du har.

Exempel - Mark läser på heltid

Mark läser på heltid och har bidrag och lån. Han har två barn. För varje period på fyra veckor får han totalt 10 860 kronor. Av detta är 2 816 kronor bidrag, 7 088 kronor lån och 956 kronor tilläggsbidrag för barnen.

Läs mer

[Studiemedelsbelopp för studier i Sverige 2016 \(pdf, nytt fönster\)](#)

[Studiemedelsbelopp för studier i Sverige 2015 \(pdf, nytt fönster\)](#)

[Tilläggsbidrag \(för dig som har barn\)](#)

[Tilläggs lån \(för dig som arbetat tidigare\)](#)

[Merkostnadslån \(för dig som får extra kostnader\)](#)

Senast uppdaterad: 2015-11-26

Mina sidor

[Logga in i Mina sidor](#)

[Om våra e-tjänster](#)

[Skaffa mobilt bank-id](#)

Lästips

[Ändra bidrag och lån](#)

[Studiemedelsbelopp](#)

[Kontakta webbredaktionen](#)

sfs.se 3 mars 2016

Sveriges förenade studentkårer.

SFS Studentbudget 2016 - studenter går back 202 kronor i månaden

Studiemedlet ligger under 2016 på 9904 kronor per månad. Samtidigt uppgår de vardagliga utgifter som studenter har till 10106 kronor. Det betyder att studenter som lever på studiemedel går back 202 kronor varje månad, även om oförutsedda kostnader och till exempel vård och nöjen inte räknas med.

Studenter går fortfarande back varje månad och studiemedlet utgörs till största delen av studielån. Det visar Årets studentbudget från Sveriges förenade studentkårer.

SFS studentbudget släpps varje år i februari. Förra årets budget visade på en minskad förlust för studenterna, vilket berodde på att lånedelen i studiemedlet höjdes med cirka 1000 kronor. Årets och förra årets studentbudget visar att studenter har fått det bättre, men att studiemedlet fortfarande inte räcker till att täcka de vardagliga utgifterna.

– En grupp som drabbas extra hårt är studenter med barn. De har ofta högre utgifter och fler oförutsedda kostnader än andra studenter, säger SFS ordförande Caroline Sundberg.

Förra årets höjning av lånedelen i studiemedlet har också ökat studenters skuldbörda vilket påverkar deras ekonomiska situation på sikt. SFS anser att studiemedlet bör utgöras av lika stora delar lån och bidrag eftersom studier till lika stor del är en investering för samhället som för individen.

– Stora skulder skrämmar bort potentiella studenter från högre utbildning. Det är framförallt personer från studieovana hem som kommer att välja att inte läsa vidare, säger SFS ordförande Caroline Sundberg. [Här kan du läsa Årets studentbudget 2016.](#)

SFS Studentbudget 2016

I SFS studentbudget är en sammanställning av omkostnaderna under en månad för en student som lever på studiemedel.

SFS har släppt en studentbudget varje år sedan 2006.

I beräkningarna förutsätts att studenten inte har oförutsedda utgifter eller utgifter för exempelvis hjälpmedel, mediciner eller liknande.

Alla hushållsskostnader ingår inte i beräkningarna. Till exempel ingår inte kostnader för el, övriga resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas; alkohol, tobak och spel.

Inkomster (kronor)

Lån	7088
Bidrag	2816
Studiemedel 4 veckor	9904

Utgifter (kronor)

Bostad *	3390
Medier inklusive telefon * *	920
Mat, hemlagad Inklusive mattåda **	2130
Kläder, skor **	605
Personlig hygien inklusive tandvård **	465
Hemförsäkring * *	110
Förbrukningsvaror **	100
Kottektivresor **	540
Hemutrustning **	370
Fritid **	640
Studiematerial ***	810
Kåravgift ****	26
Summa utgifter	10106
Resultat	-202

* Studentbostadsföretagen, genomsnittlig hyra för 2015

** Konsumentverket Koll på pengarna, 2015

*** Stärkt stöd för studenter - tryggt, enkelt och flexibelt, SOU 2009:28 s. 259. Uppräknat med KPI för 2015

**** SFS, genomsnittlig avgift per termin hos de fem största medlemskåren hos SFS

SFS är den nationella studentorganisationen i Sverige och den samlade studentrösten, som driver alla de gemensamma frågor som rör studenter på det nationella och internationella planet. Information om SFS och kontaktuppgifter hittar du på www.sfs.se.

SFS samarbetspartner Studentkortet har möjliggjort arbetet med att ta fram studentbudgeten.

Med stöd av Studentkortet - för en bättre studentekonomi. Studentkortet

SFS Sveriges förenade studentkårer

Max bostadsbidrag $720 + 0,65 \times 790 = 720 + 514 = 1304$ kr/mån = 15648/år. Men det blir inget bostadsbidrag eftersom inkomsten är för hög:
Årsinkomst $9904 \times 12 = 118\,848$. Årsinkomst vid beräkning av bostadsbidrag 80 % av 118848 = 95078 kr = 54078 över 41000.
Avtrappning av bidraget är $54078/3 = 18026$ kr som är större än 15648 kr.

Kapitel 2: Samhällskunskap och samhällsplanering

Innehåll:

Sid

45	Samhällsplanering. Fysiska och sociala samhällen	86	Om utbildning i skolan
47	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.	87	Religion och levnadskunskap.
49	Utvecklingens krafter.	85	Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.
51	Systemet för mänskliga verksamheter	89	Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.
54	22 politikområden för politiken	90	Något om skatte- och bidragshistoria.
56	Vad borde regeringen i första hand syssla med? Hushållsverksamheter. Hemkunskap.	93	Mer om skatter och bidrag.
57	Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.	99	Tillägg om skatter.
59	Den fundamentala påverkanskedjan	101	Fyra förslag.
60	Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer.	101	1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
66	Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB	101	2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
71	Sven Wimmells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?	102	3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
74	Planering av fysiska och sociala miljöer	102	4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
81	Svenska politiker har ett par grundläggande uppgifter.	104	Problem med bostadslån. Varken amorte-ringskrav eller sämre ränteavdrag i huvud-regeln bör föreslås av regeringen.
		107	Högskolor, forskning, verksamheter m m
		109	Innehåll i utredningen den 29 april 2016

Från <http://winnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 185)

Samhällsplanering.

Fysiska och sociala samhällen.

De finns i princip två slags samhällen: de fysiska samhällena, som gäller det fysiska - materiella, och de sociala samhällena som gäller människornas relationer. När det talas om samhällsplanering är det vanligen planeringen av de fysiska samhällena som avses. När det gäller det fysiska talar man om fysisk planering och fysisk miljö, och det är det som avhandlas i Plan-och Bygglagen, planeringen där utgår från markanvändningen: hur marken ska användas och vilka regler som ska gälla för det.

I fråga om de sociala samhällena, de sociala miljöerna, finns inte planeringsregler som på samma sätt anknyter till markanvändningen, men det finns många regler av olika slag. På den världsomspännade nivån finns bl a FNs konvention om de mänskliga rättigheterna, i den finns många regler om vad man får och inte får göra i förhållandet människor emellan. På mindre omfattande nivåer finns bl a i EU många regler och bl a också regler om mänskliga rättigheter, som avviker något från FNs.

På nationsnivå har de olika nationerna sina egna lagsystem, med regler för bl a demokrati, uppfostran och undervisning, brott och straff, regler för handel och avtal, arbetsmiljöer, jämlikhet, jämställdhet, välfärdsfördelning o s v.

I Sverige idag fungerar inte demokratin tillräckligt bra, skulden till det kan läggas på de politiska partierna, de kan inte fånga upp folkets uppfattningar och på lämpligt sätt forma de fysiska och sociala miljö-

erna och deras innehåll efter dem.

Om man ska kunna nå en bättre framtid måste man ha klart för sig att det finns både fysiska och sociala samhällen och miljöer. I någon mån kan man förbättra de sociala miljöerna genom att förbättra de fysiska miljöerna, men förbättringar av de sociala miljöerna kräver mer än ändringar av de fysiska miljöerna.

Bra planeringar av de fysiska miljöerna är viktiga. i Sverige har kommunerna det s k planmonopolet som innebär rätt att föreskriva markanvändningen i fysiska planeringar, med hjälp av kartor och byggnadsregler o d. Svensk fysisk samhällsplanering av svenska samhällen hade en storhetstid under ett par årtionden efter andra världskriget.

Kommunerna planerade de fysiska miljöerna och hade bl a höga ambitioner om bostäderna, men kunde inte tillräckligt väl styra bostadsproduktionen. Efter kriget flyttade folk till arbetsplatser i städerna och staten prioriterade anläggningar för varuproduktion före bostadsbyggande, vilket ledde till bostadsbrist som bara blev större och större. Till slut, i mitten på 60-talet, måste staten börja med det sk miljonprogrammet där en miljon bostäder skulle byggas på tio år. I det läget fick byggnadsentreprenörerna större betydelse och den mer all-omfattande samhällsplaneringen halkade efter.

Efter de tio årens bostadsbyggande gick, kan man säga, luften ur planeringssverige. Efter miljonprogrammets dagar har den fysiska samhällsplaneringen vartefter ändrat karaktär. Nu talar man om att samhällsplaneringen domineras av en förhandlingsplanering, som innebär, att kommunernas planerare minskar sina planeringsinsatser

och överlåter delar av planeringen till byggföretag som köpt mark och i visst samråd med kommunerna planerar för de egna markområdena. Från samhällets sida kan det innebära vinster då byggföretagen delvis tar hand om risker och delvis utför planeringar som kommunerna annars skulle utföra och betala.

Men denna ordning rör kanske inte på planeringsproblem som gäller sådant som segregation, nedslitna förorter, kriminalitet och utanförskap, ökande ekonomiska klyftor. Överlåtandet av delar av planeringen till privata aktörer innebär att planeringen sker mer på företagets villkor och att det demokratiska inflytande äventyras.

Hur det kommer att gå hänger på de politiska partiernas kunskaper, vilja och förmåga att rikta in samhällsplaneringen på lämpligt sätt. Man kan frukta, att partierna inte klarar att reda upp samhällsplaneringsproblemen. Någon rejäl bostadspolitik finns inte. Det är svårt upptäcka någon framgångsrik segregationspolitik. Sjukskrivningarna har ökat till oanade höjder. Välfärds-klyftorna tycks öka.

Tillägg i juni 2011:

På Sven Winnells hemsida, <http://winnell.com>, ges en relativt kort redovisning av ett forskningsarbete med titeln: "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen." Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. I klassifikationssystemet finns den fysiska planeringen på område 71.

Ordet samhällsplanering förknippas kanske mest med den fysiska samhällsplaneringen, dvs planering av byggnader och anläggningar, vägar och olika slags byggnadsområden, grönområden o d. På Sven Winnells hemsida avser samhällsplanering planeringar för samhällen i

vidare mening, omfattande också planeringar av sociala samhällen, dvs alla slags relationer mellan människorna. Klassifikationssystemet där gäller den mer omfattande samhällsplaneringen.

Till den fysiska planeringen hör klimatfrågor o d som man tidigare inte fäste så stor vikt vid.

Man bör observera att den fysiska samhällsplaneringen ännu inte tagit sig upp till den globala nivån. På den nivån förekommer viss planering ifråga om klimatfaktorer och havshöjningar o d och kanske något mera, men mera fullständiga planeringar lyser med sin frånvaro.

Det gäller också planeringar av sociala samhällen på global nivå. Det fattas alltså mycket planeringar för världen.

De som styr Europa håller nu på med att försöka undvika konkurser för dåligt utvecklade Europeiska stater.

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.

Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.

Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:

- * De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.

- * De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.

Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.

Kollektiva viljor. (Politik).

Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).

Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).

Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmanroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter.

Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

**psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.**

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världs-förbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskning, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personer, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1, att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna,

behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1, att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav,

gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2, att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen,

gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2, att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna,

är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikationssystemet för verksamheter.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf> (sid 10-19 + 24-25)

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskning inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resurser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20 områden
2. Religiösa verksamheter o d.	5 områden
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15 områden
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3 områden
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11 områden
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30 områden
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21 områden
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12 områden
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.	
Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12 områden
Summa	129 områden

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de här efter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter **20 områden:**

Texten för områdena är länk till hemsidan.

[SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.](#)

[SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar](#)

[SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.](#)

[SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning](#)

[SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.](#)

[SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

2. Religiösa verksamheter o d. **5 områden:**

[SW 2 Religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 21 Allmän religionsvetenskap.](#)

[SW 22/28 Kristna religioner.](#)

[SW 29 Icke kristna religioner o d.](#)

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter. **15 områden**

[SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.](#)

[SW 31 Statistik och demografi.](#)

[SW 32 Statsvetenskap.](#)

[SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.](#)

[SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.](#)

[SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.](#)

[SW . 351 Sveriges riksdag \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige \(och mots.\)](#)

[SW . 353 Sveriges regering \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ \(FN, EU o d\).](#)

[SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.](#)

[SW 37 ...om utbildning o d.](#)

[SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.](#)

[SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.](#)

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.

3 områden:

[SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.](#)

[SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.](#)

[SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.](#)

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.

11 områden

[SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.](#)

[SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.](#)

[SW 51 Matematik.](#)

[SW 52 Astronomi, rymdforskning.](#)

[SW 53 Fysik o d.](#)

[SW 54 Kemi o d.](#)

[SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.](#)

[SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.](#)

[SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet](#)

[SW 58 Botanik.](#)

[SW 59 Zoologi.](#)

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

30 områden:

[SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.](#)

[SW 62 Ingenjörsverksamheter \(konstruktion o d\)](#)

[SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.](#)

[SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.](#)

[SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.](#)

[SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.](#)

[SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.](#)

[SW . 645 Användning av inventarier o d.](#)

[SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård \(utom tvätt o d\)](#)

[SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.](#)

[SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.](#)

[SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.](#)

[SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.](#)

[SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.](#)

[SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.](#)

[SW . 6525-6529 Militära verksamheter.](#)

[SW . 653 Handelsverksamheter.](#)

[SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.](#)

[SW . 655 Förlagsverksamheter o d.](#)

[SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.](#)

[SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.](#)

[SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.](#)

[SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.](#)

[SW 66/68 Tillverkning av varor.](#)

[SW 66 Tillverkning av kemivaror od.](#)

[SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d](#)

[SW 68 Tillverkning av komplexvaror.](#)

[SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

21 områden:

[SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.](#)

[SW 70 Allmänt om konst o kultur.](#)

[SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

[SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.](#)

[SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.](#)

[SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.](#)

[SW 78 Musik \(konserter o d 792\)](#)

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.](#)

[SW . 7911-7913 Seder och bruk.](#)

[SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.](#)

[SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.](#)

[SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.](#)

[SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

[SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

[SW . 7957 Undervisning o d.](#)

[SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[SW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

12 områden:

[SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.](#)

[SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.](#)

[SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.](#)

[SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.](#)

[SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.](#)

[SW 84 Fransk skönlitteratur o d.](#)

[SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.](#)

[SW 86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .](#)

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.

12 områden:

[SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.](#)

[SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.](#)

[SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.](#)

[SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.](#)

[SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.](#)

[SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.](#)

[SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.](#)

[SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.](#)

[SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.](#)

[SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.](#)

[SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.](#)

[SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.](#)

22 politikområden för politiken

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som huvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. <http://www.regeringen.se>

* **Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**

* **Allmänt om regeringens politik.**

* **Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.**

Politik för en utrikesminister.

* **Europapolitik.**

Politik för en EU-minister.

* **Demokratiproblem, juridik.**

Politik för en justitieminister.

* **Försvar.**

Politik för en försvarsminister.

* **Klimat och klimatpolitik.**

Politik för en miljöminister.

* **Transporter.**

Politik för en infrastrukturminister.

* **Planering av fysiska miljöer.**

Politik för en plan- och byggminister.

* **Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

* **Bistånd.**

Politik för en biståndminister.

* **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningstjänst.**

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**

Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

* **Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst.**

Politik för en barn- och äldreminister med välfärd och socialtjänst o d

* **Utbildning. Forskning.**

Politik för utbildningsministrar.

* **IT, Information, Konst, kultur, idrott.**

Politik för en kultursminister. Med demokrati.

* **Jobb.**

Politik för en arbetsmarknadsminister.

* **Näringar.**

Politik för en näringsminister.

* **Handel.**

Politik för en handelsminister.

* **Migration. Integration o d.**

Politik för en migrationsminister/integrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**

Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

* **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.**

Politik för finans-, finansmarknads- och socialförsäkringsministrar.

Alla områdena innehåller stora tydliga politiska problem och många detaljproblem.

När det gäller ordningen mellan områdena har här börjats med området om den politiska ledningen och området för hur man kommer fram till politiska förslag och förmedlar förslagen till väljarna.

Sedan kommer området för hur man ser på världen, världsplaneringen och utrikespolitiken samt hur man ser på Europa.

Efter det kommer problem med demokratin och juridiken, krigs- och försvarsproblem och problemen med klimatet sett som gällande världen och de olika länderna.

Sedan utbredningen över markytan: transporter, planeringen av den fysiska miljön och problem med glesbygden, det som tidigare brukade kallas jordbrukspolitik. Dessa problem kan ses som gällande hela världen och gällande varje land för sig, bland annat Sverige.

Efter dessa områden som kan gälla hela världen kommer området om biståndspolitik där de föregående problemen är förutsättningar för biståndet.

Sedan kommer områden som mer kan gälla närområden: först område om hälsa, sjukvård och räddning, sedan område om hushållens verksamheter och område om omsorg för grupper som behöver stöd.

Efter detta: område för utbildning, område för information och kultur od, område för jobb och område för näringar och område för handel.

Sedan område för rasism, främlingsfientlighet o d och integration, och område för brott, polis od.

Sist området för pengar. Man kan rimligen inte diskutera pengar förrän man gått igenom alla de tidigare områdena.

Statsministern [Stefan Löfven](#)

Utrikesministern [Margot Wallström](#)

Europaministrarna [Margot Wallström](#), [Stefan Löfven](#)

Justitieministern [Morgan Johansson](#)

Försvarsministern [Peter Hultqvist](#)

Klimatministern [Åsa Romson](#)

Transportministern [Anna Johansson](#) Infrastrukturminister

Bostads-, stadsutvecklings- och ITministern [Mehmet Kaplan](#). avgått.

Landsbygdsministern [Sven-Erik Bucht](#)

Bistandsministern [Isabella Lövin](#) Synen på kommunerna

Folkhälso- och sjukvårdsministern [Gabriel Wikström](#)

Hushållsverksamhetsministern m m [Kristina Persson](#) (Förslag)

Energiministern [Ibrahim Baylan](#)

Barn-, äldre- och jämställdhetsministern [Åsa Regnér](#)

Utbildnings- och forskningsministrarna:

Utbildningsministern [Gustav Fridolin](#)

Ministern högre utbildning och forskning [Helene Hellmark Knutsson](#)

Gymnasie- och kunskapslyftsministern [Aida Hadzialic](#)

Kultur- och demokratiministern [Alice Bah Kuhnke](#)

Arbetsmarknadsministern [Ylva Johansson](#)

Närings- och innovationsministern [Mikael Damberg](#)

Handelsministrarna [Mikael Damberg](#), [Margot Wallström](#)

Migrationsministern [Morgan Johansson](#)

Inrikesministern [Anders Ygeman](#) Polisminister

Finansministern [Magdalena Andersson](#)

Finansmarknadsministern [Per Bolund](#)

Civilministern [Ardalan Shekarabi](#)

Socialförsäkringsministern [Annika Strandhäll](#)

Vad borde regeringen i första hand syssla med? Hushållsverksamheter. Hemkunskap.

Hur har folk det? Hur vill de ha det och hur bör de kunna få det?

Regeringens politik kan inordnas i 22 politikområden. För varje område finns en minister som ska hantera problem som finns i områdena, utom för det viktigaste politikområdet som gäller det som händer i hushållen, politikområdet för hushållsverksamheter. Det området har ingen minister.

Hushållsverksamheter. Hemkunskap.

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d, sopor, telenät.
645 Användning av inventarier o d
646 Personlig hygien od. Tillägg:tillgång till service utanför hemmet.
647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.
648 Städning-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
(Numren från SW klassifikationssystem)

Detta är verksamheter som världens 7 miljarder människor alla har mer eller mindre. Verksamheterna är inte likadana världen över. I många fall är hushållen fattiga och lever på mindre än ett par tre dollar om dagen = cirka 20 kr per dag, hur det nu går till.

I Sverige är rimliga lägsta hushållskostnader i förvärsarbetande åldrar år 2016 för vuxen ensam 149 000 kr om året = cirka 400 kr per dag, för makar/sambor 232 000 kr = cirka 600 kr per dag. Pensionärer cirka ensam 139 000 kr per år, 380 kr per dag och pensionärsmakar cirka 206 000 kr per år, 560 kr per dag.

Hushållsverksamheterna är grundläggande problem både i Sverige och världen. De är grunden för välfärden. Hur fördelar sig välfärden, i Sverige, i världen?

I världen:

641 Maten. Är i världen som helhet ett problem. Det förekommer svält och näringsbrist. Skördarna slår fel. Mat slängs. Fördelningsproblem. Befolkningen ökar, räcker maten?

643 Bostäder. Bostadsbrist i Sverige. I världen dåliga bostäder och för få. Hälften av världens befolkning bor i städer, ofta tätt i höga hus utan kontakt med natur och därmed med tvivelaktig livskvalitet. Många sover på gatan.

644 Energi, el-, gas-, värme-, vatten- och hygienförsörjning o d, sophantering, telenät. Vatten och avlopp saknas ofta, ger sjukdomar och elände. Energibrist. Drift av energisystem.

645 Tillbehör till boendet, inventarier, kommunikations- och transportmedel. Hjälpmedel. Till fattigdom och dåliga bostäder hör dåliga tillbehör.

646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
Tillägg: tillgång till service o d utanför hemmet. i stort sett verksamheter i alla andra politikområden läggs på område 64..

647 Hushållsekonomi. Tillgång till pengar att betala hushållsverksamheterna med. Skatter, försäkringar, generella bidrag mm. Lån och skulder. Kapital.

648 Städning rengöring tvätt o d. Finns inte vatten och avlopp lätt tillgängligt blir det mycket problem. Ta bort farliga kemikalier, baciller.

649 Vård av barn, äldre och sjuka o d Gemensamma organ som stöd saknas ofta.

Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.

Påverkan från fysiska och sociala miljöer sker enligt vanor och traditioner och till en viss del enligt ofullständiga statliga regler.

Till en början påverkas människor av förhållandena i de hem de vistas i som barn och i de närmaste omgivningarna. Sedan kommer påverkan vartefter mer och mer från miljöer utanför hemmet.

När skolan börjar blir det påverkan från lärare och klasskamrater, och mer och mer från verksamheter utanför hemmet som ingår i de 22 politikområdena. När grundskolan är slut ska alla ha ett visst mått av kunskaper och färdigheter.

I gymnasieskolan ökas kunskaper och färdigheter på, med yrkeskunskaper eller kunskaper för högre studier och därefter blir det fråga om högskolestudier eller begynnande förvärvsarbete. Vid cirka 24 års ålder ska alla vara i förvärvsarbete.

Påverkningarna från de fysiska och sociala miljöerna blir vartefter mer och mer skiftande och resulterar i de många olika åsikter som finns i vuxenvärlden idag och som leder till svåra konflikter med i värsta fall krig.

Krigen är ett elände som mänskligheten borde ha förstått att undvika. Tyvärr ger konflikterna mycket lidande, som borde kunna slippas genom en förståndig planering av människornas verksamheter.

Planeringar har fyra viktiga moment: hur var det, hur är det, hur kan det bli och hur bör det bli. De är det som ingår i de offentliga planeringarna av staternas och kommunernas verksamheter.

Mänskligheten har kommit så långt att den tycks tro att demokrati och mänskliga rättigheter är bra utgångspunkter för en bättre värld. Men det räcker inte bara med denna tro. Det behövs skicklighet med att tillämpa tron.

Att demokrati är bra har blivit ledande tanke bara de senaste hundra åren. Och det behövs en global demokrati som ligger ovanpå de nationella demokratierna som ännu är de vanligaste. Det vill säga att det behövs en världsplanering som planerar hur världen kan bli bättre.

Förenta nationerna, FN, är en sammanslutning av nästan alla världens länder, men är konstruerad med ett säkerhetsråd som förhindrar en god planering.

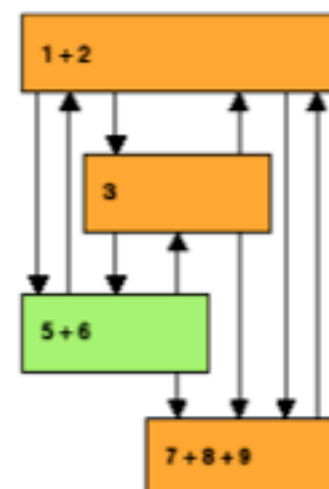
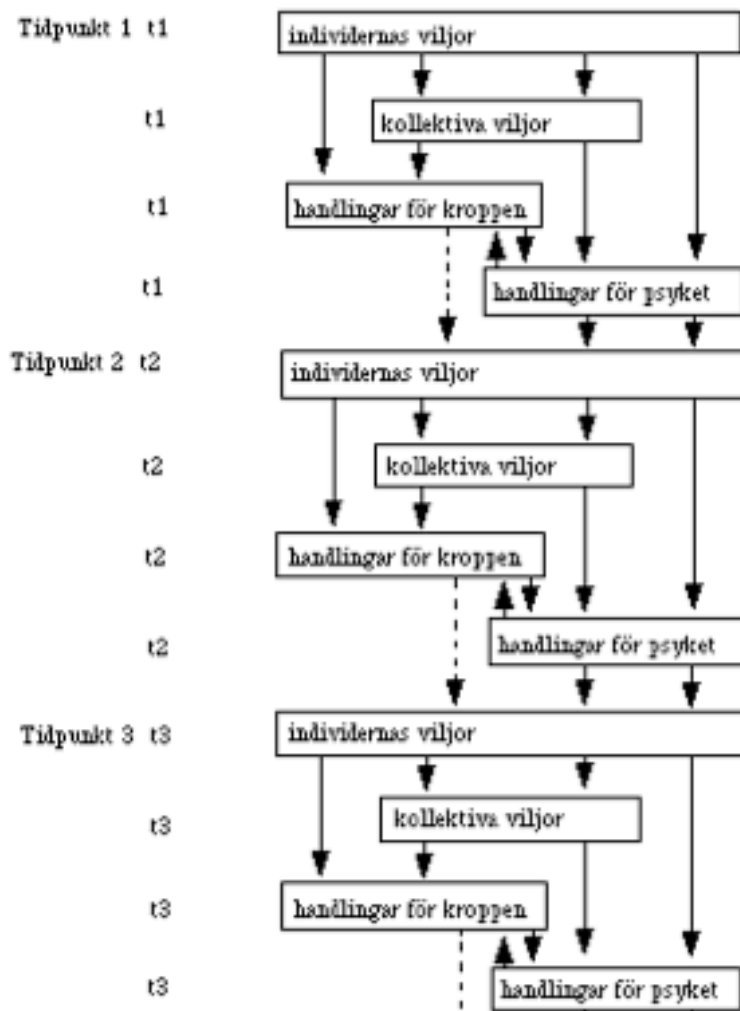
Sveriges regering har ambitionen att bli medlem i säkerhetstådet och få möjlighet att styra världen till det bättre. Men regeringen har inte visat hur de vill styra. Regeringen bör starta en svensk världsplanering som visar hur vi vill förbättra världen.

Regeringen måste då ange hur de mänskliga verksamheterna har varit, är, kan bli och bör bli i olika delar av. Det är en svår uppgift, men något måste kunna visas upp. Regeringen har ministrar och departement som har tekniska möjligheter för detta.

I kapitel 4 har skrivits in några förutsättningar för ett arbete med en världsplanering. Regeringen får inget förslag utan det är ministrarna som ska komma med förslag som sedan kan kritiserars av oss alla andra.

I kapitel 5 ges förutsättningar för planeringar av Sveriges sex nya föreslagna regioner.

Den fundamentala påverkanskedjan

- 1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
- 3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
- 5-6 Naturforskning och teknologiska/ekonomiska verksamheter.
- 7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom årtal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individernas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i

nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheter i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration.

På område 4 i hemsidan <http://wimnell.com> har sambanden behandlats (första versionen 1999, justering 070208 och 100406 samt en hastig översyn 140410). Observera att område 4 på hemsidan är daterad 100410 och att det finns mycket som har tillkommit sedan dess. Se början på hemsidan.

Från sidorna 19-24 i <http://wimnell.com/omr36-39zzr.pdf> 12/11 2014

Klassifikationssystemet för verksamheter.

Med några förtydligande kommentarer.

Forskningsarbetet om samhällsplaneringens problem syftar till att man ska få ett grepp om hur man ska göra för att förbättra Sverige. Men eftersom Sverige är så beroende av världen utanför måste man också komma in på hur man ska kunna förbättra övriga världen.

Systemet för problemen är uppbyggt på människornas verksamheter eftersom det huvudsakligen är de som påverkar utvecklingen. Systemet innehåller nio huvudområden numrerade 1-9.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.

Innehåller områdena

10 om samhällenas samlade kunskaper och värderingar od: arkiv, bibliotek, övergripande samhällskunskap, idé-och läromshistoria, filosofihistoria o d.

11-19 individernas filosofiska och psykologiska verksamheter.

Det är de som huvudsakligen driver utvecklingen framåt (eller bakåt). Individernas kunskaper, erfarenheter, värderingar och moral od dikterar individernas verksamheter i områdena 2-9.

2. Religiösa verksamheter o d.

De kan ses som psykologiska verksamheter ingående i 11-19, men har av tradition ett eget område.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

Verksamheterna i 3 bestämmer helt eller delvis verksamheterna i 1-9, varav område 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter som är till materiell nytta och verksamheterna i 7-9 som mest är till psykisk nytta.

31 Statistik och demografi

32 Statsvetenskap. Bl a med demokratiproblem.

33 Nationalekonomi, internationell ekonomi

34 Lagar o förordningar, traktat, juridik

35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.

351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)

352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots utomlands)

353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)

354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d)

(355-359 används för närvarande ej)

36/39 Politiska krav och politiska planeringar:

36...om individernas kroppsliga förhållanden.

37...om utbildning o d.

38...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.

39...om sociala miljöer, nöjen, sport o d

I 36-39 ingår bl a politiska partier och utredningar med politiska förslag.

4 Sambandsforskningsverksamheter.

Innehåller i princip forskningar om samband mellan områdena 1-9.

Det finns inte mycket sådana forskningar. I den mån de finns redovisas de mest ihop med de olika verksamheterna.

5 Naturforskning. Matematikverksamheter.

Verksamheterna i 5 är förutsättningar för verksamheterna i 6-9. Och kunskaperna i 5 är nödvändiga för individerna i 11-19 och för de politiska verksamheterna i område 3.

50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap

51 Matematik

52 Astronomi, rymdforskning. **Här ingår universums historia.**

53 Fysik o d

54 Kemi o d

55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d. **Jordklotets resurser och verksamheter och klimatforskning od. Övergripande åtgärder för att påverka klimatet ingår i 71 om planering av fysiska miljöer.**

56 Paleontologi (Utdöda växter och djur), arkeologi o d. **Här ingår människans förhistoria.**

57 Biologi, ekologi. Naturgeografi. Utvecklingslära, äftlighet. Med mikrobiologi.

58 Botanik.

59 Zoologi

6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

Verksamheter som är till materiell nytta (eller onytta). Verksamheter som mest är till psykiska nytta finns i områdena 7-9. Verksamheterna i 6 bygger i hög grad på verksamheterna/ kunskaperna i område 5.

60 Allmänt om teknologiska och ekonomiska verksamheter

61 Människokroppens utseende och funktioner, hur man bör sköta kroppen, hälso- o sjukvård, räddningsverksamheter, begraving, kemikalieinspektion o d, Veterinärverksamheter.

62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d).

Tillverkningar ingår i 66-69. Planering av fysiska miljöer ingår i 71-72. Drift av energisystem ingår i 644.

620 Allmänt.

621 Ingenjörsverksamheter: maskinbyggnad, kärnteknik, elektroteknik, mekanisk teknologi. 6211 Kärnteknik, kärnenergi, atomkraft, allmänt om värmekraftmaskiner, ånga, ångkraft. 6212 Hydraulisk energi, vattenkraft. 6213 El- och telekonstruktion o d, elektronik. 6214 Värmekraftmaskiner, förbränningsmotorer od. 6215 Pneumatisk energi, kylteknik, värmepumpar od. 6216 Maskiner o d för lagring o transport av gaser o vätskor. 6217 / 6219 Plastisk bearbetning, maskinelement, verktyg, verktygsmaskiner. 6217 Plastisk bearbetning, smidning, gjutteknik, valsning, dragning, värmebehandling, ytbehandling, sammanfogning, lödning, limning. 6218 Transmissioner, växlar, kuggar, lyftdon, hissar, transportdon, fästelement, smörjning. 6219 Verktyg, verktygsmaskiner, bearbetningsmetoder.

622 Gruvkonstruktioner o d. 623 Militärkonstruktioner . 624 Konstruktion av byggnader o d. 625 Konstruktion av trafikleder till lands. Järnvägar, gator, vägar o d. 626 Vattenbyggnad i allmänhet, kanaler, anlägg. för jordbruk, fiske. 627 Anläggningar i hamnar, vattendrag och öppet hav, dammar. 628 Hygienkonstruktioner, vatten och avlopp, belysning o d. 629 Transportmedelskonstruktion o d.

63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske.

Livsmedelsindustri och träindustri ingår i 66-68, matlagning i 641.

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

641 Matlagning. **642** Måltider, servering, restauranger.

643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell. Byggande ingår i 69, planering av fysiska miljöer ingår i 71-72.

644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Drift. Byggande ingår i 69, planering av fysiska miljöer ingår i 71-72.

645 Användning av inventarier o d.

646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter. Fastighetsförvaltning.

648 Städning-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d . Åldringsvård.

65 Administration, distribution, kommunikation, organisation o d

651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning

6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning. Bl a om kommuner och allmänt om statliga myndigheter. Särskilda verksamheter ingår i respektive verksamhetsområden.

6525-6529 Militära verksamheter. Historiskt perspektiv ingår i historia 93-99

653 Handelsverksamheter.

654 Telekommunikationsverksamheter. Drift. Tillverkning av utrustningar ingår i 66-69.

655 Förlagsverksamheter o d.

656 Transportverksamheter, resebyrå, lagring o d. Drift. Planering av fysiska miljöer ingår i 71-72. Tillverkning av utrustningar ingår i 66-69.

657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter. Ntionalekonomi se 33.

658 Allmän företagsekonomi, Arbetsförmedling. Arbetsmarknad. Näringslivets organiationer, fackföreningar o d.

659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

66/68 Tillverkning av varor

66 Tillverkning av kemivaror o d

660 Allmänt. 661 Kemikalier. 662 Explosivämnen, tändmedel, bränslen. 663 Drycker, njutningsmedel. 664 Livsmedel. 665 Oljor, olje- o asfaltprodukter, fett, vax. 666 Glas och porslin, lergods, cement, betong. 667 Färger. 668 Hygienartiklar, läkemedel, kemisk-tekniska artiklar. 669 Metaller od

67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d

670 Allmänt. 671 Ädelmetallvaror, ädelstensvaror. 672 Enkla metallvaror av järn o stål. 673 Enkla föremål av metaller, ej ädelmetall, ej järn. 674 Trävaror . 675 Läder och skinn . 676

Pappersmassa, papper och pappersvaror . 677 Garn, tråd, textilier. 678 Plast- och gummivaror. 679 Gruvbrytning, oljeutvinning o d, tillverkning av stenvaror.

68 Tillverkning av komplexvaror

680 Allmänt. 681 Finmekaniska produkter, instrument, optik, elektronik. 682 Maskiner. 683 Maskiner och apparater för värme, ventilation, sanitet och för el o d. 684 Möbler o d. 685 Skor,lädervaror, hjälpmedel för gång o d, sportartiklar. 686 Grafiska produkter, bokbindning o d. 687 Beklädnadsartiklar. 688 Dekorationsartiklar, leksaker o d. 689 Transportmedel.

69 Tillverkning/ byggande av byggnader och anläggningar.

690 Allmänt. 691.Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68). 692 Byggnadsdelar. 693 Murning, betongggjutning o d. 694 Byggnadsträarbeten. 695 Olika slags byggnader och anläggningar. 696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d. 697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d. 698 Måleri-, glasmåsteri- och inredningsarbeten o d. 699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner. Isoleringsarbeten.

Anläggningar o d konstrueras av ingenjörer i område 62 och byggs av varor som tillverkas i områdena 66-68.

7-9 Verksamheter som mest är till psykisk nytta (eller onytta).

7 Formgivning av fysiska o sociala miljöer.

70 Allmänt om konst och kultur. Kombinationer av planeringar för fysiska och sociala miljöer

71-78 Fysiska miljöer

Miljöer planeras i områdena 71-72 men byggs i området 69.

71 Övergripande planering av fysiska miljöer. Klimat. **Forskning om klimatet ingår i område 55. Behov av bostäder uppstår i område 643 och direktiv om bostadsbyggande kan komma från politikerna i område 3. Formgivning av bostäder ingår i 72.**

72 Formgivning av byggnader och anläggningar, arkitektur

73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning

74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning

75/77 Bildkonst. **75** Måleri. **76** Grafiskt, **77** Foto

78 Musik/ljud (konserter o d 792)

79 Sociala miljöer.

79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer och verksamheter. Sport

7911-7913 Seder och bruk. Planering av sociala miljöer.

Ett gammalt schema från DC-DK mest för "naturfolkens liv", som i princip kan användas även för "civiliserade" (79110-79119):

79110 Allmänt.

79111 Kläder. Dräkter. Mode. Smycken.

79112 Seder och bruk i den enskildes liv.

791121 Födelse. Dop. Omskärelse. Barndom. Manbarhetsritualer.

Myndighetsförklaring 791122 Dödande av människor, t. ex. av barn,

gamla och fångar. Rituelle mord. Huvudjägare. Själv mord, harakiri.

791123 Familjeliv. Familjens organisation. Släktskap. Patriarkat.

Matriarkat. Konstlade familjerelationer. Fostbrödralag. 791124 Frieri.

Äktenskapslöfte. Förlovnings. 791125 Giftermål. Bröllop. Bröllopsedvännor. Äktenskapsformer. Gruppäktenskap. Polygami. Monogami.

791126 Förhållanden mellan könen. Kärlek. Kärlekskonst. Konkubinat. Morganistiska äktenskap. Celibat: religiösa äktenskapsförbud.

Prostitution. 791127 Vänskap. Gästfrihet. Fiendskap. 791128 Måltider.

Mat- och dryckesvanor. 791129 Namn. Efternamn. Förnamn. Öknamn.

79113 Död, begravning, se även 7956. 79114 Folkligt liv. Officiellt liv, se även 7916.

79115 Takt och ton. Etikett. Umgängesregler. Ceremoniell.

79116 Kvinnorörelsen. Kvinnans ställning i samhället.

79117 Speciella folkgrupper med hänsyn till deras seder och vanor

79118 Folketro, legender, övernaturligt, spöken, drömtydning, ordspråk, seder

79119 Krigsseder, krigsbeteenden o d

7912 Planering av sociala miljöer och sociala beteenden. Världsnivå och stora regioner.

7913 Planering av sociala miljöer och sociala beteenden. Nationella och lägre nivåer.

7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.

7914 Filmkonst, filmer, filmproduktion, filmföreläsningar, TV, video, radio od.

7915 Vaxkabinett. Marionetteater. Skuggspel o d.

7916 Offentliga fester. Marknader. Parader. Fyrverkerier. Karnevaler. Maskerade.

79161 Festmåltider. Banketter. Offentlig utspisning. 79162 Nationalfester. Folkfester. Folknöjen. Karnevaler. Maskerade. Speciella dagar

t. ex. Mors dag, 79163 Lekar. Spel. Danser. 79164 Officiella högtidligheter. Kröningar. Statsbesök. Triumftåg. Jubileer. Invigningar. 79165 Processioner. Defileringar. Demonstrationer. 79166 Marknader. 79167 Ryttnarfesten. Torneringar. Tvekamper. Dueller. 79169 Offentlig gästfrihet. Internationella sällskapligen relationer. 7917 Nöjesfält. Tivoli o d 7918 Menagerier. Cirkusar. 7919 -

792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstans.

793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.

794 Spel. Skicklighets- och turspel Lotteri. Lotto. Tips

795 Sociala miljöer och sociala verksamheter. (Som är särskilt uppmärksammade/problematisks i moderna samhällen. Sociala beteenden ingår också i 791-794)

Sociala miljöer, sociala relationer o d, socialvård, kriminalitet, bedrägerier, diskriminering, polisväsen o d, kriminalvård o d, undervisning, mobbning, migration, integration, föreningsliv m m.

Verksamheterna i 795 gäller sociala miljöer och vissa sociala verksamheter i dem. Indelningen 7915-7959 följer indelningen i 72 om formgivning av byggnader i de fysiska miljöerna. 721 gäller allmänt om formgivning av byggnader och 7951 gäller allmänt om formgivning av sociala miljöer. 722-724 gäller byggnader i olika tidsepoker och 7952-7924 sociala miljöer i olika tidsepoker , men även dagens sociala miljöer i byggnader från olika epoker. 7955-7958 gäller sociala miljöer med anknytning till byggnader i 725-728 och 7959 gäller sociala miljöer o d utan anknytning till några särskilda byggnader .

7950 Allmänt. 7951 Sociologi, socialvårdsmiljöer, socialvård, kriminologi. 7952/7958 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till fysiska miljöer av olika slag. 7952/7954 Sociala miljöer i olika tidsepoker. 7955/7958 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till olika slags byggnader. 79551 -offentliga byggnader, verksamheter bl a polisväsendet. 79552 -merkantila byggnader. 79553 -transporter o kommunikation. 79554 -industri, lantbruk. 79555 - sjukhus,vårdhem. 79556 - fängelser od, verksamheter bl a kriminalvård o d.79557 - restauranger od. 79558 - fritid, underhållning, sport. 79559 - övriga byggnader. 7956 - med anknytning till död, begravning, religion. 7957 -undervisnings-, forskningsanstalter, museer, bibliotek , verksamheter bl a undervisning. 7958 Sociala miljöer i boendet. 7959 Sociala miljöer och verksamheter i grupper, folkrörelser, föreningar.

7951 Socialvård o d.

Direktiv om verksamheter kan komma från politiker område 3.

79510 Allmänt. 79511 Sociologi. 79513 Social frågor, socialt läge. 79514 Samhällets vårdproblem, socialvård. 795140 Socialhjälpens organisation. 795141 Samhällsförhållanden som påverkar levnadsnivå: näringsstruktur, nya familjetyper. 795142 Individuella förhållanden som kan föranleda vårdinsatser: dålig ekonomi, arbetslöshet, bristande utbildning osv. 795144 Samhälleliga hjälpformer, socialvård. 7951440 Heminstitutioner, daghem, ålderdomshem, blinda etc 7951442 Materiell hjälp: understöd, barnbidrag,föräldrapenning, naturabidrag skolmåltider. 7951444 Immateriell hjälp: rådgivning, rådgivning, samtalsterapi, gruppterapi, familjeplanering mm. 7951446 Aktivisering till självhjälp.7951448 Social infrastruktur, socialvårdsmiljöer. 795146 Personer i socialvård. 7951462 Socialarbetare. 7951465 Hjälpbehövande. Barn. Sjuka barn. Spädbarn. Barnavårdscentraler. Ungdomar. Fritidsgårdar. Åldringar. Utlänningar. Invandrare.

Flyktingar. Sjuka. Handikappade. Blinda. Synsvaga. Dövstumma. Invalider. Rörelsehindrade. Mentalsjuka. Utvecklingsstörda. Arbetslösa. Militärer. Soldathem. Sjömanshem. Låginkomsttagare. Krigsskadade. Föräldralösa barn. Fosterbarn. Fosterhem. 79516 Kriminologi Se även 7952-7956.

7952/7956 Sociala miljöer o verksamheter i fysiska miljöer

7952 forntidsmiljöer, 7953 medeltidsmiljöer, 7954 nya tidens miljöer, 7955 -7956 andra miljöer, se hemsidans område 7952-7956, bl a polis och kriminalvård o d, sociala miljöer i offentliga verksamheter, i handel och industrier, sjukhus, vårdhem, uppfostringsanstalter, restauranger, kyrkor etc.

7957 Undervisning o d. Forskning, skolor, mobbning. Kan också beskrivas på olika verksamhetsområden.

7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet, integration, migration, invandring.

7959 Sociala miljöer o verksamheter i allmänna grupper o d, pensionärsföreningar mm.

796/799 Sport, idrott o d.

796 Sport. Idrott. Kroppsövningar. Gymnastik. 7960 Allmänt. 7961 Lek o vederkvickelse i det fria. 7962 Motions- och skicklighetstävlingar med redskap, t.ex. krocket, bowling. 7963 Bollspel. 7964 Gymnastik. Fri-idrott. Allmän idrott. 7965 Fotvandring. Bergsbestigning. Orientering. 7966 Cykel. 7967 Motorsport. 7968 Kamp- och försvarssporter. 7969 Vintersport. 797 Vattensport. Simsport. Flygsport. 798 Ridsport. Hästsport. Sport med andra djur. 799 Sportfiske. Jaktport. Sportskytte.

8 Språk. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

80 Språk. Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.

81 Litteraturvetenskap - historia. 812/819 motsvarar 82/89.

82/89 Skönlitteratur på olika språk

82 Engelsk skönlitteratur o d.

83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitteratur

84 Fransk skönlitteratur o d

85 Italiensk skönlitteratur o d

86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d

87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d

88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d

89 Skönlitteratur på orientaliska och övriga språk o d

9 Saklitterärt. Allmän geografi, allmän historia. Biografi.

90 Tidningar, tidkrifter, journalistik o d.

91 Allm. geografi, reseskildringar 913/919 motsvarar 93/99.
Med lokalhistoria.

92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d. Personer.

93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

De olika staterna finns angivna på världsdelarnas områden på hemsidan

93 Allmänt om allmän historia. Världs- och forntidshistoria

94 Medeltidens o nya tidens historia i allmänhet och i Europa

95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.

96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

97 Medeltidens o nya tidens historia i Nord- o Mellanamerika

98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika

99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Polerna. Rymden

Kort om skillnader mellan klassifikations-systemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB. (Från 40zk)

DC, DK och SAB konstruerades innan demokratin i praktiken slagit igenom ordentligt. Världen styrdes av, som de trodde, visa herrar, som styrde efter vad de trodde vetenskapliga principer. I deras schemor finns inte särskilda platser för politiska krav o d. Klassifikationssystemet för verksamheter bygger på huvudområdena i DC och DK och deras område 3 har gjorts till ett område för politik. Vissa opolitiska delar där har flyttats till områdena 6 och 7. I områdena 36-39 finns plats för politiska krav.

Klassifikationssystemet för verksamheter utvecklades under 1970-talet. Då undersöktes många länders bibliotekssystem. De nordiska länderna hade olika system. Störst i världen var Deweys DC, men det användes inte mycket i Sverige, hellre valde man DK i stället för DC. KTH använde DK, inte DC,

I början av 1990-talet gjordes en jämförelse mellan det uppgjorda systemet och DC, DK och SAB, med de då gällande versionerna. Den finns i en särskild bok 1996:

" Kapitel 8. Klassifikationssystemet för verksamheter. Jämförelse med DC (Dewey Decimal Classification),

DK (Universiella decimalklassifikationen) och

SAB (Sveriges allmänna biblioteksförnings system på svenska bibliotek)." Har delats upp på två pdf-filer (149+140=289 sidor):

[Klassifikationssystemet. Bok 9 feb 1996, del 1 sid 1-402](http://wimnell.com/omr025.pdf)

(<http://wimnell.com/omr025.pdf>)

[Klassifikationssystemet. Bok 9 feb 1996, del 2 sid 501-913](http://wimnell.com/omr026.pdf)

(<http://wimnell.com/omr026.pdf>) Det är det som gällde då.

Sedan 1996 har DC, DK och SAB reviderats så att redovisningarna 1996 inte helt stämmer med det som gäller nu. På hemsidan har sedan 1998 vartefter behandlats verksamheterna och deras problem. Det mest väsentliga är att huvudområdena är enkelt och tydligt definierade så att systemet kan bli till hjälp:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter om vetandet i samhället och individernas tankar och inre verkligheter.
2. Religiösa verksamheter o d, som numera mest kan ses som delar av individernas inre verkligheter,
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter om individernas och deras grupperns sätt att med demokratiska församlingar förändra samhällena och levnadsvillkoren.
4. Sambandsforskningsverksamheter om sambanden mellan olika verksamheter.
5. Naturforskningsverksamheter om naturens krafter och samspel.
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter om människornas handlingar till materiell nytta eller onytta.
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer. kulturella verksamheter om människornas handlingar till psykisk nytta eller onytta i fysiska och sociala miljöer.
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur och
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia,
= kompletterande kulturella verksamheter.

Diderot samlade mänskligt vetande i "Encyklopedin" i 35 band 1751-1780, för att förändra världen.

I slutet av 1800-talet gjorde amerikanen Dewey sitt klassifikations-system. Det börjar med ett område noll för bibliotek o d. Sedan kommer tre områden: Filosofi, Religion och Samhällsvetenskaper. Med det var världen förklarad tycks han ha menat, men han lade till områden 4 - 9 för Språk, Naturvetenskaper, Teknik, Konstarter, Litteratur och Historia, ämnen som inte verkade ingå i samhället på något betydande sätt och var för sig kunde ses som särskilda världar utan något intressant samband dem emellan. De här ämnena är dock av stor betydelse i samhället.

Något tydligt område för politiska verksamheter fanns inte, men på slutet av område 3 finns fyra områden där politik kan ingå.

360 Sociala problem & sociala tjänster

370 Utbildning

380 Handel, kommunikationer & transport

390 Seder, etikett & folklore.

I systemet för mänskliga verksamheter har dessa området fått bli områden för politiska krav:

[SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.](#)

[SW 37 ...om utbildning o d.](#)

[SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.](#)

[SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.](#)

Det som DC-Dewey har på dessa områden har flyttats till områdena 6 och 7. På 301-307 har DC Sociologi & antropologi som flyttats till område 79+7911. Delar på DC 33 nationalekonomi om finanser o d flyttas till område 657. På så sätt har området 3 blivit ett område för

politikvetenskaper och politiska verksamheter

I 36-39 behandlas i första hand centrala och övergripande politiska krav medan politik om fackområden kan behandlas i samband med fackämnena.

En besynnerlighet i DC är att Språk och Litteratur ligger på olika områden, 4 och 8, trots att de har samma grundindelning. DK kom till senare, gillade inte det utan flyttade Språk till område 80 intill områden för Litteraturvetenskap och Skönlitteratur.

DC, DK och SAB börjar alla tre med bibliotek o d. I DC och DK finns biblioteken i område noll som i systemet för mänskliga verksamheter tagits bort. Det som finns i område noll har placerats på andra områden då biblioteken kommit på område 1 om filosofiska och psykologiska verksamheter och kommer i början på hela systemet.

Underområdena i 1 är

[SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar](#)

underindelade i 101-109.

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

Underindelade i 11-18/19.

Område 10 har gjorts till ett område för samhällenas samlade vetande och tänkande. Det behövs i början en översikt över vad samhällena innehåller:

[SW 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.](#)

[SW 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning](#)

[SW 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.](#)

[SW 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

Det börjar alltså på 101 och 102 med arkiv, bibliografier och bibliotek. Allmänna encyklopedier kan ses som urval av det för tiden viktigaste. För Diderot vetandet på 1700-talet och i Sverige nu Nationalencyklopedin. Urvalet av de viktigaste är samtidigt ett urval av de viktigaste värderingarna. Det finns inte någon instans som har ansvar för detta, man får nöja sig med att från hela systemet godtyckligt plocka fram förslag. Nu hör de mänskliga rättigheterna och FN:s miljömål od och annat liknade till det viktigaste.

Område 040 är i DC vakant och i systemet för verksamheter har 104 fått bli

[SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

När Språk i DC område 4 flyttats bort har område 4 blivit ett nytt område för sambandsforskningsverksamheter. Det behövs ett område som sysslar med samband, viktigt bl a för de politiska verksamheterna där politikerna mycket litet klargör samband mellan förslag och krav de ställer. Tyvärr har universitetsvärlden i sina forskningar inte tillräckligt uppmärksammat sambandsproblemen. Det finns ett ämne systemvetenskap där sambandsproblem kan behandlas, men på universiteten tycks det ämnet mest handla om teknologisk hantering.

Sambandsproblem behandlas nu vanligen i liten skala i samband med fackämnena medan en mer grundläggande sambandsforskning skulle behövas.

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

Områdena 101-104 gäller huvudsakligen vetande och tänkande som det har varit och är. Men kunskaperna behöver ökas och förnyas. Det är uppgifter för forskningen och det är ämnet för område 105. Forskningsarbeten ingår i område 7957 för utbildning. För en överblick över forskningen finns ingen klar instans. Regeringens politik ger ingen lämplig överblick och inte heller de statliga forskningsråden. På Internet finns forskning.se som ger en någorlunda överblick.

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

Ekonomiska verksamheter finns i område 6. Någon bra instans för överblick finns här inte men kan kanske hittas. Statistiksystem för ekonomiska verksamheter och näringar kan i brist på annat i korthet ge en överblick.

Från SCB. se 19 oktober 2015:

[“Förändring av näringsgrensindelning \(SNI 2007\) införs i AKU.](#)

Från och med AKU avseende januari 2009 införs en ny näringsgrensindelning, SNI 2007, i den löpande AKU-publiceringen. SNI 2007 baserar sig på EU:s nya näringsgrensstandard NACE Rev. 2.

I och med att SNI 2007 i stor utsträckning skiljer sig från den gamla näringsgrensindelningen SNI 2002 (som baserade sig på NACE Rev. 1.1) har nya redovisningsgrupper på näringsgren tagits fram i AKU.

De nya redovisningsgrupperna på näringsgren beskrivs närmare i dokumentet Beskrivning av nya redovisningsgrupper på näringsgren i AKU

[Beskrivning av nya redovisningsgrupper på näringsgren i AKU \(pdf\)](#)
Redovisningsgrupper i AKU enligt SNI 2007

Namn på redovisningsgrupp	SNI 2007 (2-siffer)	SNI 2007 (bokstav)
1) Jordbruk, skogsbruk o fiske	01-03	A
2) Tillverkning och utvinning, energi och miljö	05-33, 35-39	B+C+D+E
<i>därav Tillverkning verkstadsvävar</i>	25-30, 33	<i>Del av C</i>
3) Byggverksamhet	41-43	F
4) Handel	45-47	G
5) Transport	49-53	H
6) Hotell och restaurang	55-56	I
7) Information och kommunikation	58-63	J
8) Finansiell verksamhet, företagstjänster	64-82	K+L+M+N
9) Offentlig förvaltning m.m.	84, 99	O+U
10) Utbildning	85	P
11) Vård och omsorg	86-88	Q
12) Personliga och kulturella tjänster Uppgift saknas	90-98	R+S+T “

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

Utbildning o d och kulturella verksamheter finns i områdeerna 7-9.

Någon bra instans för överblick finns här inte men kan kanske hittas.
Statistiksystem för utbildningar o d kan i brist på annat i korthet ge en överblick.

4 Yrkesutvecklingen enligt FoB och yrkesregistret

Den framtagna översättningsnyckeln indikerar följande yrkesutveckling enligt SSYK ensifternivå. Siffrorna avser folkbokförda personer per den 31 december i åldern 16 år och äldre, vilka räknats som förvärvsarbetsande under november. Mer information om definitionen av förvärvsarbetsande finns under: www.scb.se/rams

Yrkesområde enligt SSYK	Benämning	FoB 85	FoB 90	Yrkesregistret 2001	Yrkesregistret 2002
1	LEDNINGSARBETE	133 148	151 068	197 826	211 619
2	ARBETE SOM KRÄVER TEORETISK SPECIALISTKOMPETENS	395 468	460 924	639 044	674 680
3	ARBETE SOM KRÄVER KORTARE HÖGSKOLEUTBILDNING	616 362	686 268	695 582	715 024
4	KONTORS- OCH KUNDSERVICEARBETE	514 769	504 856	369 840	375 195
5	SERVICE-, OMSORGS- OCH FÖRSÄLJNINGARBETE	649 976	722 678	718 162	737 183
6	ARBETE INOM JORDBRUK, TRÄDGÅRD, SKOGSBRUK OCH FISKE	148 481	117 798	43 345	44 038
7	HANTVERKSARBETE INOM BYGGVERKSAMHET OCH TILLVERKNING	535 489	559 547	359 364	369 793
8	PROCESS- OCH MASKIN- OPERATÖRSARBETE, TRANSPORTARBETE M.M.	534 192	522 549	396 390	410 918
9	ARBETE UTAN KRAV PÅ SÄRSKILD YRKESUTBILDNING	239 838	225 820	219 481	234 399
0	MILITÄRT ARBETE	17 627	18255	14 038	13 861
P	Går ej att översätta/nyckla	106 490	108 234	0	0
U	Uppgift saknas	393 269	413 496	448 784	360 464
Totalt		4 285 109	4 491 493	4 101 856	4 147 174

Det går att använda översättningsnyckeln även på SSYK två- och tresifternivå. Som framgår av olika kommentarer ökar osäkerheten med en högre detaljeringsnivå.

Tabellen på föregående sida är hämtad från SCB 19 oktober 2015:
[Jämförelse mellan yrkesuppgifter i FoB och yrkesregistret \(doc\)](#)

“ I det nya yrkesregistret klassificeras yrke efter Standard för svensk Yrkesklassificering (SSYK96). Tidigare yrkesstatistik samlades in i Folk- och bostadsräkningarna (FoB) och klassificerades enligt Nordisk Yrkesklassificering (NYK). En nyckel mellan klassificeringssystemen har skapats av SCB för att möjliggöra länkning till historiska data. Med befintlig nyckel kan data länkas tillbaka till 1985. “
Se även: [Befolkningens utbildning 2014](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

Dessa ämnen ger en överblick över vetandets och tänkandets utveckling. Se: [Sven Wimmell 17 sept 1997 + 1 februari 2015: Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.](#)
<http://wimmell.com/omr109b.pdf>

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

För alla ämnen 101-109 behövs en överblick och det kan anses motsvara ämnet samhällskunskap i grundskolan. I ämnet samhällskunskap behöver man få veta om alla ämnen 101-109. Individernas vetande och tänkande ingår i 11-19. I en demokrati måste alla kunna om samhället så att de kan rösta med kunskap i de allmänna valen. Ämnet samhällskunskap på alla skolenivåer behöver förbättras.

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#) (Teoretisk filosofi)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#) (Praktisk filosofi)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

De inre verkligheter var och en har är inte alltid medvetna för individen och andra människor vet inte mycket om dem. Med betyg i skolämnen andra har kan man lista ut något om andras inre verkligheter. Med intervjuer m m kan man få veta något. Med vissa vetenskapliga undersökningar kan man få veta hur människor vanligen tänker och beter sig till följd av det.

Med utbildningsverksamheter i 7957, andra informationsverksamheter. underhållningsverksamheter, samtal, umgänge litteratur o s v kan man påverka människor. Särskilt viktigt är att påverka barnen på lämpligt sätt i alla sammanhang och isynnerhet i skolorna. Föräldrarna har stor betydelse och skolorna måste lära barnen det de behöver för livet. Efter skolan måste påverkningarna vartefter fortsätta på lämpligt sätt i alla sammanhang. I en demokrati måste påverkningarna vara sådana att det blir möjligt att påverka politiken på lämpligt sätt och så att det blir möjligt att leva ett bra liv.

Påverkningarna är ofta inte lämpliga och behöver ändras till det bättre. Vad som menas med bra blir då beroende av grundläggande värderingar som på grund av allt hela tiden förändras.

Exempel på förändringar i värderingar är värderingar om bibliotekssystemen som nu används. DC, DK och SAB är gjorda före demokratiens genombrott och har inte uppbyggnad som passar en demokrati. När KB nu övergår till DC följer de värderingar som gällde i slutet på 1800-talet och inte värderingar som följer av nu rådande ambitioner om demokrati. I Sverige kan demokratin i bästa fall kunna anses vara 90 år gammal om man räknar med kvinnornas rösträtt 1924 och i världen högst 70 år gammal om man räknar efter FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och de forna koloniernas avskaffande efter andra världskriget.

I systemet för mänskliga verksamheter har område 6 fått mottaga delar från

DC 004-006 Datavetenskap (till 651)

DC 351-354 Offentlig förvaltning (till 6520-6524 opolitisk civil förvaltning)

DC 355-359 Militärvetenskap (till 6526-6529)

DC 380 Handel, kommunikationer & transport (till 653, tele 654, 656)

DC 330 Nationalekonomi (delar om finanser o d till 657).

SAB skiljer inte väl mellan ingenjörsmässiga konstruktionsverksamheter o d och tillverkning av det konstruerade. I klassifikationssystemet för verksamheter görs sådan åtskillnad att allt tillverkningsarbete finns i avdelningarna 66-69.

Område 7 har fått mottaga delar från

DC 301-307 Sociologi & antropologi (till 79, 7911-7913)

DC 130 Parapsykologi & ockultism (till 7911-7913)

DC 360 Sociala problem & sociala tjänster (till 795 och dess underavdelningar)

DC 370 Utbildning (till 7957)

DC 390 Seder, etikett & folklöre (till 7911-7913)

DC 070 Nyhetsmedier, journalistik & publicering (till 7913-7919 radio, TV od)

DC 060 Föreningar, organisationer & museer (Till 7959, 73)

DC 090 Handskrifter & rara böcker (till 76 grafisk konst)

I systemet för verksamheter har område 79 blivit ett område för sociala miljöer och social beteenden. I område 795 finns underområden 7951-7959 där områdena utgår från sociala miljöer som har anknytning till fysiska miljöer som beskrivits i område 72. Till exempel har utbildningar i 7959 anknytning till skolbyggnader i 729.

I område 8 blandar DC litteraturvetenskap och skönlitteratur. I systemet för verksamheter finns språk på 80, litteraturvetenskap på 81 och skönlitteratur på 82-89.

Område 9 har fått mottaga från

DC 070 Nyhetsmedier, journalistik & publicering (till 90)

DC 050 Tidskrifter & seriella resurser (till 90)

Sven Winnells hemsida på Internet:

Samhällsplaneringens problem.

Hur ska man kunna förbättra världen ?

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har sedan 15 år tillbaka på hemsidan grupperats i 129 verksamhetsområden i huvudområden numrerade 1-9.

På Sven Winnells hemsida på Internet, ges en redovisning av ett forskningsarbete med titeln: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har ordnats in i 129 verksamhetsområden i nio huvudområden numrerade 1-9. I områdena finns verksamheter som tillsammans formar världens framtid: myndigheter och privata företag och organisationer, arbetare, tjänstemän, filosofer, forskare, lärare, elever, författare, människor av alla slag med alla upptänkliga verksamheter, yrkesverksamheter, fritidsverksamheter, tankeverksamheter o s v

Hemsidan lades in på Internet våren 1998. Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

På område 40 förtecknas bilagor som har att göra med klassifikationssystemets utformning. Klassifikationssystemet innebär en samhällsbeskrivning som beskriver de olika verksamheterna, verksamhetsområdena och hur de beror av varandra.

Senare har arbetet mer växlats över till att påverka utvecklingen genom politiken och många bilagor om det har gjorts och finns förtecknade på område 36-39. Många bilagor handlar både om att visa systemets uppbyggnad och att påverka politiken och mycket gäller att bara undersöka verksamheterna i de olika områdena.

Det är så mycket som händer att det är svårt att både sköta de 129 områdena på hemsidan och att göra bilagor. Arbetet gäller att hålla koll på alla som med verksamheter påverkar utvecklingen. Det är så många att enda möjligheten i det arbetet är att skaffa kunskaper från hemsidor på Internet. Människor som väsentligt påverkar utvecklingen finns ofta i företag och organisationer som numera måste ha hemsidor på Internet för att kunna göra sig gällande. Hemsidesinnehavare som man har anledning besöka har vanligen sitt material svåröverskådligt och ändrar ofta åsikter och adresser. Det är inte möjligt att ständigt kontrollera dem och deras ändringar.

I mars 2011 gjordes en revidering av de 129 områdena, där mycket plockades bort. I april 2014 påbörjas revideringar då ännu mer tas bort. Det finns på de 129 områdena på hemsidan inte plats för några mer omfattande beskrivningar eller beskrivningar som har kort giltighetstid. Områdena måste i stor utsträckning få innehålla länkar till bilagor som innehåller beskrivningar av verksamheter och länkar till beskrivningar.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

[Sven Wimmell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. \(http://wimnell.com/omr40zf.pdf\)](http://wimnell.com/omr40zf.pdf)

I början är dokumenten uppdelade på olika kategorier, men från och med 8 april 2011 (sidan 164) förtecknas de i kronologisk ordning, varvid den senaste läggs underst.

De senaste utredningarna, som var för sig ofta redovisar aktuella saker i alla de 129 delområdena. De förtecknas i början av hemsidan i kronologisk ordning med den senaste allra överst. Adressen till hemsidan är <http://wimnell.com>

Utredningen den 1 oktober 2015 innehåller mycket omfattande och aktuella uppgifter om högskolor, forskning, klassifikations-systemet för verksamheter m m.
[Sven Wimmell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikations-system för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden. http://wimnell.com/omr40zj.pdf](http://wimnell.com/omr40zj.pdf)

Utredningen den 5 februari 2016 innehåller en sorts sammanfattning av arbetet med samhällsplaneringens problem t o m 4 februari 2016.
[Sven Wimmell 5 februari 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden. http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf](http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf)

Utredningen den 1 april innehåller en repetition av förslag och något om politik efter 4 februari 2016 till slutet av mars 2016.
[Sven Wimmell 1 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf](http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf)

Utredningen den 2 april innehåller tidningsartiklar efter 4 februari 2016.
[Sven Wimmell 2 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar efter 4 februari 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzm.pdf](http://wimnell.com/omr36-39zzzm.pdf)

Utredningen den 4 april 2016 innehåller regeringens prioriteringar och förslag om regionplaneringar i Sverige.
[Sven Wimmell 4 april 2016: Utvecklingens krafter. Levnadsförhållanden. Regeringens verksamheter och prioriteringar enligt hemsidan på internet 2 april 2016. Vad gör Kristina Persson ? Planering av Sverige. Utbildning och kultur. http://wimnell.com/omr36-39zzzn.pdf](http://wimnell.com/omr36-39zzzn.pdf)

Utredningen den 29 april 2016:
[Sven Wimmell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner. http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf](http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf)

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (Sid 187-197)

Planering av fysiska och sociala miljöer.

Planering av fysiska och sociala miljöer ingår i område 7. Här anges några utredningar som berör planeringarna. Sammanställning 23 januari 2016.

Utredningar om historia

Sven Winnell 9 jan 2012:

Världsarvslistan <http://whc.unesco.org/en/list/>
<http://wimnell.com/omr91b.pdf>

Sven Winnell 080201+5 april 2014: Sveriges och omvärldens historia.
<http://wimnell.com/omr93c.pdf>

Sven Winnell 10 maj 2014: Svensk politik från vikingatiden till oppositionens valplattformar för valen 2014.
<http://wimnell.com/omr36-39zzk.pdf>

Utredningar om sociala miljöer o d

Delar på område 7951 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 7951 och lagts på en särskild sida
<http://wimnell.com/omr7951b.html>

Delar på område 7952-7956 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 7952-7956 och lagts på en särskild sida
<http://wimnell.com/omr7952-7956b.html>

Sven Winnell: Från Migrationsverkets hemsida 080316
<http://wimnell.com/omr7952-7956c.pdf>

Sven Winnell 16 mars 2008: Något om sociala miljöer. Kompletterad 1 juni 2012 med våldet i världen, mänskliga rättigheter, mobbning, diskriminering o d.
<http://wimnell.com/omr7952-7956d.pdf>

En skolhistoria av Sven Winnell. Om skolorna i Strängnäs . En uppdatering 2001 av en historia 1992. Kompletterad med nyheter 2010-2011.
<http://wimnell.com/omr7957b.pdf>

Delar på område 7957 som gäller den socialdemokratiska regeringen mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område 7957 och lagts på en särskild sida
<http://wimnell.com/omr7957c.html>

Sven Winnell 4 maj 2011: Om mänskliga rättigheter 2007 i alla världens länder enligt Urikesdepartementets utredningar.
<http://wimnell.com/omr103a.pdf>

Sven Winnell 10 maj 2011:
Barnfattigdom och annan fattigdom.
<http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf>

Sven Winnell 31 januari 2014: Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.
<http://wimnell.com/omr36-39zzf.pdf>

Sven Winnell 17 sept 1997 + 1 februari 2015:
Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
<http://winnell.com/omr109b.pdf>

Utredningar om fysiska miljöer o d

Resursklassifikation-förstudie. Slutrapport 1999-12-30.
<http://winnell.com/omr69b.pdf>

Klassifikation av Byggnadsverk och Utrymmen - huvudstudie.
Slutrapport 2002-06-18.
<http://winnell.com/omr69c.pdf>

Två debattartiklar om bostadsbyggandet. "Ge oss en bostadspolitik
värd namnet." och "Bostadsbyggandet går mot kollaps." pdf
<http://winnell.com/omr69d.html>

Delar på område 70 som gäller den socialdemokratiska regeringen
mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område
70 och lagts på en särskild sida
<http://winnell.com/omr70b.html>

Sven Winnell 11 januari 2012 Kulturutredningar och kulturbudgetar
<http://winnell.com/omr70c.pdf>

Delar på område 71 som gäller den socialdemokratiska regeringen
mellan valen 2002 och 2006, och som 080225 tagits bort från område
71 och lagts på en särskild sida
<http://winnell.com/omr71b.html>

Fysisk planering i det digitala samhället TELDOK Rapport 148 jan
2003 av Gösta Blücher, Daniel Niklasson, Jan-Evert Nilsson och
Anders Törnqvist. (Avskrift i liggande format av Sven Winnell
030404. Avstavning o d justerat 041227)
<http://winnell.com/omr71c.pdf>

Att utbilda arkitekter Sveriges Arkitekters utbildningspolicy
<http://winnell.com/omr71d.pdf>

Sven Winnell 061213: Järnväg i Strängnäs
<http://winnell.com/omr71e.pdf>

Sven Winnell 071222: Artiklar från Tidskriften PLAN nr 5-6 2007.
Klimatplanering.
<http://winnell.com/omr71f.pdf>

Sven Winnell 081112: Hållbar stadsutveckling.
<http://winnell.com/omr71g.pdf>

Sven Winnell 6 august 2010 : Till Trafikverket om järnväg i Strängnäs
<http://winnell.com/omr71h.pdf>

Sven Winnell 29 april 2011: Brev till kommunstyrelsen i Strängnäs
om järnvägen i Strängnäs.
<http://winnell.com/omr71i.pdf>

Sven Winnell 8 juni 2011: Område 71 Övergripande formgivning
av fysiska miljöer o d. Stadsplanering, glesbygdsplanering.
Artiklar, beskrivningar o d före 2009.
<http://winnell.com/omr71j.html>

Boverket maj 2011: Regelsamling för hushållning, planering och byggande. Lagar med förordningar och föreskrifter. Plan- och bygglag (2010:900), Miljöbalken m m.
<http://wimnell.com/omr71k.pdf>

Sven Wimnell 16 juni 2011: Fysisk planering i Sverige. (Område 71)
<http://wimnell.com/omr71l.pdf>

Sven Wimnell 28 februari 2012: Yttrande till Plan- och byggnadsnämnden i Strängnäs kommun angående järnvägen i Strängnäs.
<http://wimnell.com/omr71m.pdf>

Sven Wimnell 28 dec 2015:
Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design.
SOU 2015:88. Berör hela verksamhetsområdet 7 med planering av
fysiska och sociala miljöer och sociala beteenden.
<http://wimnell.com/omr70d.pdf>

Regeringens mål för boende och byggande.

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Regeringens målsättning är att det fram till år 2020 ska byggas minst 250 000 nya bostäder.

Bostadsmarknad

Delmålet för bostadspolitiken är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Byggande

Delmålet för byggandet är:

- * Långsiktigt hållbara byggnadsverk.
- * Effektiva regelverk och andra styrmedel som utifrån ett livscykel-perspektiv verkar för effektiv resurs- och energianvändning samt god inomhusmiljö i byggande och förvaltning.
- * En väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn.

Lantmäteriet

Delmålet för lantmäteriet är:

- * En effektiv och rättssäker förrättningsverksamhet och en ändamåls-enlig fastighetsindelning.
- * Informationsförsörjningen ska vara av god kvalitet, rikstäckande, långsiktig, stabil och säker. Användningen av den grundläggande informationen ska öka och komma till nytta hos fler användare och inom fler användningsområden.
- * En effektiv och rättssäker inskrivningsverksamhet som bidrar till en väl fungerande fastighetsmarknad.

Samhällsplanering

Delmålet för samhällsplaneringen är:

- * En tydlig roll för fysisk planering i arbetet för en hållbar utveckling av städer, tätorter och landsbygd.
- * Ett regelverk och andra styrmedel som på bästa sätt tillgodoser kraven på effektivitet samtidigt som rättssäkerhet och medborgerligt inflytande säkerställs.
- * Goda förutsättningar för byggande av bostäder och lokaler, etablering av företag och för annat samhällsbyggande samtidigt som en god livsmiljö tryggas.

Publicerad 24 september 2014 · Uppdaterad 01 april 2015

Mehmet Kaplan Bostads-, stadsutvecklings- och it-minister

[Näringsdepartementet](#) är att se som minister för planering av de fysiska miljöerna, en plan- och byggminister.

"Min målsättning är att säkerställa ett långsiktigt hållbart byggande och utveckla vår roll som världsledande it-nation. Genom handlingskraft, dialog och samarbete är jag övertygad om att vi tillsammans kan bygga Sverige starkare."

För att kunna utföra sitt arbete med planeringen måste han från de andra ministrarna få underlag som berör deras arbetsområden. Det gäller isynnerhet områden för

* **Försvar.**

Politik för en försvarsminister.

* **Klimat och klimatpolitik**

Politik för en miljöminister.

* **Transporter.**

Politik för en infrastrukturminister.

* **Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**

Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

* **IT, Information, Konst, kultur, idrott.**

Politik för en kultur- och idrottsminister.

* **Jobb.**

Politik för en arbetsmarknadsminister.

* **Näringar.**

Politik för en näringsminister.

* **Handel.**

Politik för en handelsminister.

* **Migration. Integration o d.**

Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**

Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

[Försvarsdepartementet](#)

Departementet ansvarar för regeringens försvarspolitik.

[Peter Hultqvist](#)

Försvarsminister

[Miljö- och energidepartementet](#)

Departementet ansvarar för regeringens miljö-, energi och klimatpolitik

[Asa Romson](#)

Klimat- och miljöminister, vice statsminister

[Ibrahim Baylan](#)

Energiminister

[Näringsdepartementet](#)

Departementet arbetar med frågor som rör näringsliv, bostäder och transporter, it samt regional tillväxt och landsbygdspolitik.

[Mikael Damberg](#)

Närings- och innovationsminister

[Anna Johansson](#)

Infrastrukturminister

[Mehmet Kaplan](#)

Bostads-, stadsutvecklings- och it-minister

[Sven-Erik Bucht](#)

Landsbygdsminister

De sociala miljöerna och beteendena.

Regeringens planering av de sociala miljöerna sker huvudsakligen inom en annan grupp av politikområden, isynnerhet

* **Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**

* **Allmänt om regeringens politik.**

* **Utrikes- och världspolitik. Globaliseringen.**

Politik för en utrikesminister.

* **Demokratiproblem, juridik.**

Politik för en demokratiminister och en justitieminister.

* **Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

* **Bistånd.**

Politik för en biståndsminister.

* **Sjuk- och hälsovård, kemikalier, räddningstjänst.**

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

* **Hushållet. Mat, boende, energi, konsumtion, ekonomi.**

Politik för en hem- och konsumentminister och en energiminister.

* **Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst.**

Politik för en barn- och äldreminister med välfärd och socialtjänst o d

* **Utbildning. Forskning.**

Politik för en utbildningsminister.

* **IT. Information, Konst, kultur, idrott.**

Politik för en IT-minister och en kultur- och idrottsminister.

* **Jobb.**

Politik för en arbetsmarknadsminister.

* **Migration. Integration o d.**

Politik för en migrationsminister och en integrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**

Politik för justitieministerns polis- och kriminalpolitik.

* **Pengar. Skatt, bidrag, finanser, pensioner, försäkringar.**

Politik för finans-, finansmarknads- och socialförsäkringsministrar.

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen har ansvar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet. Statsrådsberedningen är indelad i statsministerns kansli, förvaltningschefens kansli, rättschefens kansli och kansliet för samordning av EU-frågor.

Stefan Löfven Statsminister [Statsrådsberedningen](#)

”Vårt land ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi sluter klyftor och förverkligar de löften om frihet vi ställt ut till våra barn. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden.”

Kristina Persson Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete [Statsrådsberedningen](#)

"Mitt arbete går ut på att verka för en långsiktig idéutveckling inom Regeringskansliet. Det kommer att handla om den gröna omställningen, jobben och fördelningen samt initiativ för att påverka den globala agendan för hållbar utveckling. Vidare ska jag verka för att de nordiska länderna samarbetar och drar nytta av sin sammanlagda styrka. Tillsammans är vi en aktör som väger tungt."

Utrikesdepartementet

UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella organisationer och för bistånds- och internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.

Områden

[Bistånd och utveckling](#)

[Demokrati och mänskliga rättigheter](#)

[Folk rätt](#)

[Handel och främjande](#)

[Utrikes- och säkerhetspolitik](#)

Margot Wallström Utrikesminister [Utrikesdepartementet](#)

"Sverige har en stark röst i världen. Det har vi tack vare vårt långsiktiga och globala engagemang. Vår höga trovärdighet i internationella sammanhang bygger på en genomtänkt utrikespolitik i frågor som gemensam säkerhet, mänskliga rättigheter, demokrati, bistånd och utveckling. Det ska vi dra nytta av och utveckla vidare."Margot

Wallströms områden

[Demokrati och mänskliga rättigheter](#)

[Folkrätt](#)

[Utrikes- och säkerhetspolitik](#)

Isabella Lövin Bistandsminister [Utrikesdepartementet](#)

"Som bistandsminister ska jag modernisera Sveriges utvecklingssamarbete för att kunna möta de utmaningar världen står inför. Sverige har en viktig roll internationellt för att driva på för en hållbar utveckling som kommer alla människor till del. Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna."

Isabella Lövin's områden

[Bistånd och utveckling](#)

Justitiedepartementet

Justitiedepartementet ansvarar för rättsväsendets myndigheter, bland annat polisen, åklagarväsendet, domstolarna, kriminalvården samt för migrations- och asylfrågor och krisberedskap. Justitiedepartementet ansvarar för lagstiftningen inom områdena statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt.

Områden

[Asyl](#)

[Bekämpning av terrorism](#)

[Brottsbekämpande och brottsförebyggande](#)

[Civilt försvar](#)

[Familjerätt](#)

[Grundlagar och integritet](#)

[Krisberedskap](#)

[Migration](#)

[Rättssäkerhet och rättstrygghet](#)

[Rättsväsendet](#)

Morgan Johansson Justitie- och migrationsminister

[Justitiedepartementet](#)

"Alla samhällen kan skapa frihet för ett fåtal. Men frihet för flertalet kan bara förverkligas i ett jämlikt samhälle."

Morgan Johanssons områden

[Asyl](#)

[Familjerätt](#)

[Grundlagar och integritet](#)

[Migration](#)

[Rättsväsendet](#)

Anders Ygeman Inrikesminister [Justitiedepartementet](#)

"När individen är som svagast ska samhället vara som starkast."

Anders Ygemans områden

[Bekämpning av terrorism](#)

[Brottsbekämpande och brottsförebyggande](#)

[Civilt försvar](#)

[Krisberedskap](#)

[Rättsväsendet](#)

Sven-Erik Bucht Landsbygdsminister [Näringsdepartementet](#)

"Det ska vara attraktivt att bo och jobba på landsbygden. Jag ser de gröna näringarna, landsbygdsutveckling och regional tillväxt som viktiga delar i att skapa jobb och tillväxt i hela landet."

Sven-Erik Buchts områden

[Areella näringar, landsbygd och livsmedel](#)

[Regional tillväxt](#)

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller äldre ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för barn och för personer med funktionsnedsättning och med jämställdhet mellan kvinnor och män.

Områden

[Barnets rättigheter](#)

[Folkhälsa och sjukvård](#)

[Funktionshinder](#)

[Idrott](#)

[Jämställdhet](#)

[Social omsorg](#)

[Socialförsäkringar](#)

[Spelpolitik](#)

Gabriel Wikström Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister

Socialdepartementet

"Sverige är ett av världens rikaste och mest välmående länder. Trots det finns det stora skillnader i hälsa mellan olika grupper. Det är allvarligt men än mer oroande är att dessa skillnader ökar. För att vända utvecklingen har regeringen satt upp som mål att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas under en generation. Det är ett prioriterat arbete som jag är glad över att få leda."

Gabriel Wikströms områden

[Folkhälsa och sjukvård](#)

[Idrott](#)

Åsa Regnér Barn-, äldre- och jämställdhetsminister

Socialdepartementet

"Som minister i en feministisk regering vill jag utveckla en modern välfärdsmodell. Rättighetsfrågor, möjlighet till inflytande och att stötta de mest utsatta är centralt. Målet är en tydligare jämställdhetspolitik och stärkt delaktighet och tillgänglighet i samhället. Barnets rättigheter ska stärkas liksom kvaliteten, tryggheten och närvaron i äldreomsorgen."

Åsa Regnérs områden

[Barnets rättigheter](#)

[Funktionshinder](#)

[Jämställdhet](#)

[Social omsorg](#)

Annika Strandhäll Socialförsäkringsminister Socialdepartementet

"Trygga socialförsäkringar och pensioner får människor att våga välja sin egen bana i livet. Vi ska ha en balans mellan skydd och krav i sjukförsäkringen och en pension som är rättvis och räcker till. Som minister i Sveriges första feministiska regering är skillnaderna i villkor för kvinnor och män en naturlig utgångspunkt i mitt reformarbete."

Annika Strandhälls områden

[Socialförsäkringar](#)

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, medier, demokrati, mänskliga rättigheter nationellt, de nationella minoriteterna och det samiska folkets språk och kultur. Departementet ansvarar också för arbetet mot diskriminering samt för frågor som rör det civila samhället, trossamfund och begravningsverksamhet.

Områden

[Civila samhället](#)

[Demokrati och mänskliga rättigheter](#)

[Kultur](#)

[Medier](#)

[Nationella minoriteter](#)

[Politiken mot diskriminering och rasism](#)
[Samepolitik](#)

Alice Bah Kuhnke Kultur- och demokratiminister
[Kulturdepartementet](#)

"Mer kultur till fler i hela landet och en demokratipolitik som gör fler människor delaktiga i samhället. Det är grunden för mina politiska prioriteringar."

Alice Bah Kuhnkes områden

[Civila samhället](#)
[Demokrati och mänskliga rättigheter](#)
[Kultur](#)
[Medier](#)
[Nationella minoriteter](#)
[Politiken mot diskriminering, rasism och intolerans](#)
[Samepolitik](#)

Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings-, forsknings- och ungdomspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarnas villkor, studiefinansiering och levnadsvillkor för unga.

Områden

[Barn- och ungdomsutbildning](#)
[Folkbildning](#)
[Högskola och forskning](#)
[Ungdomspolitik](#)
[Vuxenutbildning](#)

Gustav Fridolin Utbildningsminister [Utbildningsdepartementet](#)

"Alla barn ska få en ärlig chans i skolan. Alla elever ska få den tid och det stöd de behöver av sina lärare. Det kräver att fler får brinna för och

stannar i läraryrket."

Gustav Fridolins områden

[Barn- och ungdomsutbildning](#)

Helene Hellmark Knutsson Minister för högre utbildning och forskning [Utbildningsdepartementet](#)

"Kunskap är grunden för en positiv samhällsutveckling och vårt främsta internationella konkurrensmedel. Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens - inte med låga löner. "

Helene Hellmark Knutssons områden

[Högskola och forskning](#)

Aida Hadzialic Gymnasie- och kunskapslyftsminister

[Utbildningsdepartementet](#)

"Den röda tråden för mig är kunskap-jobb-tillväxt-välfärd. För alla."

Aida Hadzialics områden

[Barn- och ungdomsutbildning](#)
[Folkbildning](#)
[Ungdomspolitik](#)
[Vuxenutbildning](#)

Arbetsmarknadsdepartementet

Departementet arbetar med frågor som rör en väl fungerande arbetsmarknad. Hit hör insatser för unga i jobb, matchning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen samt frågor om arbetsrätt och arbetsmiljö så att alla människor har möjlighet att delta i arbetslivet med goda arbetsvillkor. Departementet har också samordningsansvar för nyanländas etablering.

Områden

[Arbetsmarknad](#)
[Arbetsrätt och arbetsmiljö](#)
[Nyanländas etablering](#)

Ylva Johansson Arbetsmarknadsminister

[Arbetsmarknadsdepartementet](#)

"Ingen ska behöva börja sitt vuxna liv i arbetslöshet. Det är min övertygelse att en framgångsrik kamp mot ungdomsarbetslösheten förutsätter en bred mobilisering och samverkan mellan bland annat arbetsmarknadens parter, kommuner och landsting, det privata näringslivet och det civila samhällets organisationer."

Ylva Johanssons områden

[Arbetsmarknad](#)

[Arbetsrätt och arbetsmiljö](#)

[Nyanländas etablering](#)

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad och konsumentlagstiftning.

Områden

[Ekonomisk politik](#)

[Finansmarknad](#)

[Kommuner och landsting](#)

[Konsumentpolitik](#)

[Offentlig upphandling](#)

[Skatt och tull](#)

[Spelpolitik](#)

[Statlig förvaltning](#)

Magdalena Andersson Finansminister [Finansdepartementet](#)

"Att tillväxten skapas på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart och fördelas rättvist är en av vår tids ödesfrågor, men också en fråga där Sverige har goda möjligheter att ligga i framkant".

Magdalena Anderssons områden

[Ekonomisk politik](#)

[Skatt och tull](#)

Per Bolund Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister [Finansdepartementet](#)

"Mitt främsta uppdrag är att bibehålla den finansiella stabiliteten i Sverige och säkra en trygg och långsiktig ekonomisk utveckling. Jag vill att Sverige möter klimatutmaningen offensivt genom att investera och agera hållbart, både på finansmarknaden och i vår roll som smarta konsumenter."

Per Bolunds områden

[Finansmarknad](#)

[Konsumentfrågor](#)

Ardalan Shekarabi Civilminister [Finansdepartementet](#)

"Välfärden kommer vi alla i kontakt med under livets gång. Den offentliga sektorn är ett viktigt verktyg för vars och ens frihet, för jämlikheten och hela samhällets utveckling. Med tillit till välfärdsmedarbetarnas kompetens och ett ständigt förbättringsarbete kan alla få den goda välfärd de förtjänar".

Ardalan Shekarabis områden

[Kommuner och landsting](#)

[Offentlig upphandling](#)

[Spelpolitik](#)

[Statlig förvaltning](#)

Hushållsverksamheterna.

Regeringen har ansvariga ministrar för alla politikområden, utom för det allra viktigaste området, det om hushållsverksamheterna som gäller hur folk bor, lagar mat och äter, har kläder, energi för värme och matlagning, vatten och avlopp och sophantering och möjlighet att klara den personliga hygien och hålla rent, ha inventarier och utrustningar för att klara livet och ha kontakter till platser för förvärvsarbete, utbildning och nöjen, kunna reparera saker, ha pengar och möjlighet att ta hand om barn och äldre och sjuka i hemmet och dylikt.

Detta är det viktiga för alla hushåll och regeringen har inget statsråd som ser till att hushållen har det som behövs. Statsrådet Kristina Persson, Minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete borde få uppgiften att också vara minister för hushållsverksamheterna som ligger i linje med de strategifrågor som hon ska hantera.

Demokrati- och kulturministrarnas område.

Är mycket stort och har uppgifter inom alla politikområden. Regeringarna brukar ha svårt att klara alla uppgifter som bl a gäller informationsproblem vid sidan av rena utbildningar, radio, TT, tidningar, och idskrifter, nöjesbranchen, föreningssamfund, konst, musik, design, bibliotek m m.

Regeringen beskriver arbetsuppgifterna:

[Civilt samhället](#)

[Demokrati och mänskliga rättigheter](#)

[Kultur](#)

[Medier](#)

[Nationella minoriteter](#)

[Politiken mot diskriminering, rasism och intolerans](#)

Övriga politikområden.

Regeringen har i en del områden placerat små uppgifter som logiskt sett hellre borde ligga i ett annat politikområde.

I försvarsministrarnas område ligger räddningstjänst, som helt eller delvis hellre borde ligga under sjuk- och hälsovård. När ambulanser, brandkår och räddningstjänst vid översvämningar och dylikt är ute gäller det vanligen skador och risk för livet, där sjukvården är viktig.

Eftersom regeringen inte har någon politik för hushållsverksamheterna finns det i andra områden små delar som borde ligga på hushållsverksamheterna. När Kristina Persson tar sig an hushållsverksamheterna får hon ta till sig sådana delar. Det gäller bl a livsmedel i jordbruksområdet, konsumentpolitik hos finansminister och vattenfrågor hos klimatministern.

Regeringens beskrivningar av ministrarnas arbetsuppgifter är i regeringens nuvarande hemsida mycket ofullständiga. Det som levereras är de översiktliga beskrivningar som citerats i det föregående. De innehåller inga detaljer. Regeringens lista över detaljområden A-Ö är mycket kortfattad.

Från **Sven Winnell 1 april 2016:**
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016.
<http://winnell.com/omr36-39zzzl.pdf>

Svenska politiker har ett par grundläggande uppgifter.

Att se till att alla barn och vuxna får den utbildning de behöver och att alla har pengar så att de kan leva ett anständigt liv.

Samtidigt måste de se till att fysiska och sociala miljöer får lämplig utformning och vartefter förbättras. Till den fysiska miljön hör klimatproblemen som kan leda till världens undergång.

Lag om folkskola för alla barn kom till 1842. De skulle lära sig läsa och skriva och bli religiösa i Luthers anda. Några få kunde få gå på gymnasium och universitet och bli tjänstemän i kyrka och stat.

De flesta bodde på landet och arbetade i lantbruk. I städer kunde de bli bodbiträden och hantverkare. När man skulle förflytta sig fick man gå, längre transporter fick vanligen ske med häst och vagn. Att resa utomlands var få förunnat. Tidningar började komma men annars fick man nyheter i kyrkan och på kyrkbacken. Föräldralösa barn såldes till lägstbjudande.

Det har ändrat sig mycket sedan dess. Alla svenska barn nu borde få lära sig utvecklingen i Sverige och världen i grova drag för tiden före 1842 och tydligare för tiden därefter. Det är synnerligen oklart hur det är med den saken.

1800-talet var ett utpräglat klassamhälle. Demokrati i formell mening infördes i Sverige när kvinnor fick rösta i de allmänna valen första

gången 1924. Sedan dess har det gått en utveckling till mer jämlikhet som fortfarande pågår i sakta takt.

Världen har förändrats. Stort när det gäller transporter och informationsteknik: bilar, motorvägar, superjärnvägar, jättelika godsfartyg, flygplan. radio, TV, internet, mobilnät, mobila bredband. e-post o s v. Handeln i världen och penningssystem har ändrat sig och alla människor i hela världen finns nu i en gemensam marknad med konkurrens mellan alla. Detta ställer krav på den svenska utbildningen.

När Göran Persson var statsminister lommunaliserade han skolan. Vad det innebär är komplicerat, men Göran Perssons främsta skäl tycks ha varit att flytta över kostnader från staten till kommunerna. Det har medfört försämringar.

Den borgerliga regeringen ändrade läroplaner m m för grundskolan och gymnasiet. Friskolor har införts där vinsten kan tyckas vara viktigare än utbildningens kvalitet.

För att utbildningen i grundskolan och gymnasiet ska bli bra måste kommunerna ha kompetens, pengar och vilja att ordna undervisningen.

Många kommuner är små och har inte råd att ha tillräckligt kunniga tjänstemän och anser sig inte ha råd med tillräckligt bra lärare, har otillräckliga vikarier och obehöriga lärare. De politiska partierna tycker olika.

Den nya rödgröna regeringen har många problem. Undervisningsminister Gutav Fridolin (MP) ansvarar för grundskolan och gymnasiet. I departementet har han två S-ministrar, en för universitet, högskolor och forskning, och en för annan utbildning.

Men utbildningsproblemen rör också andra departement. I alla politikområden finns problem med utbildningar.

Arbetsmarknadsministern har problem, bl a med arbetsförmedlingen som ska se till att de arbetslösa inte får för stora arbetslöshetsersättningar, men också ska ordna med utbildningar för arbetslösa. Näringsministern ska se till att näringarna blir bra.

Kulturministern har hand om radio, TV, tidningar, bibliotek, konst och underhållningsbranchen som innehåller mycket utbildningsaktiviteter. Reklam är en stor branch för utbildning.

Barnens uppfostran vid sidan av skolorna, före skolåldern och senare är en stor faktor för utbildningen.

Utbildningsproblemen rör inte bara grundläggande utbildning utan vidareutbildning under hela livet, isynnerhet med hänsyn till den globala konkurrensen.

Det första lärarnas fackföreningar kom med när utbildningsproblemen började bli särskilt stora var att lärarnas löner borde höjas. Men lärarna blir inte bättre för att lönerna höjs. De behöver vidareutbildning och lärarutbildningen vid högskolor och universitet måste bli bättre, men där utbildar de för läroplanerna. Om läroplanerna inte blir bättre blir lärarutbildningen inte bättre och lärarna inte bättre.

Det finns skäl att granska alla läroplaner för grundskolan och gymnasiet. I tidningsartikeln den 11 januari 2016 "Pseudoteorier jämföras med etablerad vetenskap" nämns att i skolverkets kommentarer till läroplanen för grundskolan framställs naturvetenskapen som en ideologi bland andra. En relativistisk kunskapssyn har fått fotfäste i skolvärlden och den lämnar skoleleverna skyddslösa. Skolan måste vara tydlig med vad vetenskapen säger, skriver fyra forskare och debattörer.

Grundskolan och gymnasiet

Kursplaner Grundskola

Här ordnade enligt klassifikationssystemet för verksamheter :

108	<u>Samhällskunskap</u>
2	<u>Religionskunskap</u>
51	<u>Matematik</u>
53	<u>Fysik</u>
54	<u>Kemi</u>
57	<u>Biologi</u>
62	<u>Teknik</u>
64	<u>Hem- och konsumentkunskap</u>
74	<u>Slöjd</u>
75-77	<u>Bild</u>
78	<u>Musik</u>
796/799	<u>Idrott och hälsa</u>
802	<u>Engelska</u>
803	<u>Modersmål</u>
803	<u>Svenska</u>
803	<u>Svenska som andraspråk</u>
803	<u>Teckenspråk för hörande</u>
804+	<u>Moderna språk</u>
91	<u>Geografi</u>
93-99	<u>Historia</u>

Gymnasiegemensamma ämnen

Engelska
Historia
Idrott och hälsa
Matematik
Naturkunskap
Religionskunskap
Samhällskunskap
Svenska/svenska som andraspråk

Om utbildning i skolan. (Sid 75 i zzz)

Vilka möjligheter har svenska folket att förstå partiets beskrivningar av sin politik?

Man får då återgå till det svenska utbildningsväsendet. Det finns inga andra krav om att svenskarna ska följa med utvecklingen än att man ska gå igenom grundskolan. Om man har lärt sig det som står i grundskolans läroplaner är man redo att rösta - så får man uppfatta det. Äldre personer som gått i äldre skolor med äldre läroplaner får rösta, men kan naturligtvis inte tillräckligt för att göra det.

Före skolåldern finns inga krav om utbildning, man räknar med att föräldrarna uppfostrar barnen. För dagis och förskola finns vissa krav. Krav om barn finns i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och i Barnkonventionen.

Regeringen ska utreda om barnkonventionen bör bli svensk lag. Regeringen vill ta reda på hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barnkonventionen och tillsätter därför en utredare, Anita Wickström. Den särskilda utredaren ska även analysera för- och nackdelar med att inkorporera barnkonventionen, det vill säga om den ska gälla som svensk lag. - Barnets rättigheter behöver stärkas i vårt land. Även om vi tycker att vi gör mycket rätt enligt barnkonventionen så finns det anledning att förstärka barnets rättigheter på flera områden, säger Maria Larsson.

Grundskolan regleras med läroplanerna. I den läser alla om religion, men något ämne om filosofi och psykologi finns inte, ämnen som gäller tänkandets och kunskapens historia och ämnen som gäller hur människor fungerar psykologiskt sett. Grundskolan ska vara allmän-

bildande och innehålla allt man behöver, men gör det inte.

Före andra världskriget gick cirka 5 % av årskullarna på gymnasiet som då var allmänbildande, men inte hade filosofi och psykologi som obligatoriskt. Uppskattningsvis kanske 20 % av dem på gymnasiet läste detta, dvs cirka 1 % av årskullen läste filosofi.

Nu är gymnasiet huvudsakligen till för yrkesutbildning, men kanske fortfarande 1 % av årskullarna läser filosofi och psykologi.

På högskolor och universitet läses de ämnena bara då det behövs i yrkena. Om man räknar med att 1 % läser det kommer man till att 99 % av dem på universitet och högskolor blir fackidioter.

I de 22 politikområdena finns anledning att kommentera hur grundskolan tillgodoser kunskapsbehoven i områdena.

Som tur är följer många svenskar, trots dålig skolgång, med i det som händer och sker.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

Religion och levnadskunskap. (sid 84 i zzz)

Tanken med att bygga ut religionsämnet är att religionsämnet är litet och skulle tåla en komplettering. Litet är kanske ämnet i Sverige, men det är stort i världen, stort i Mellanöstern, Nordafrika och andra länder med Islam, stort i USA med bl a högerextrema religiösa fundamentalister som hotar ruinera USA, stort i Sydamerika och stort i de flesta länder utom Norden och kommunistiska länder som Ryssland och Kina. I Sverige förekommer religiösa problem bland invandrare. I Ryssland har religion trätt fram efter Sovjetunionens fall. Påvedömet är kvar.

Religioner har i Sverige på senare tid blivit mer problematiska än tidigare. Religioner behöver en motvikt bestående av filosofi och psykologi o d som föreslås som komplettering i ämnet Religionskunskap i grundskolan. Även på gymnasiet behövs samma kompletteringar.

Gymnasiegemensamma ämnen: Engelska, Historia, Idrott och hälsa, Matematik, Naturkunskap, Religionskunskap, Samhällskunskap, Svenska/svenska som andraspråk.

Förr fanns högre allmänna läroverk. Cirka 5 % av årgångarna barn gick där och resten i folkskolan. På gymnasiet kunde finnas en lektor som var präst och hade hand om religionsundervisningen (kristendom var ämnet då). Han skötte också undervisningen i filosofi, som bestod av tre ämnen: filosofi, logik och psykologi.

Filosofiämnet var inte obligatoriskt, i en klass på reallinjen med 25 elever kunde det vara bara två som läste filosofi. Filosofiämnet är fortfarande inte obligatoriskt på gymnasiet och hela efterkrigstiden har en stor del av dem som gått där och efteråt på högskolor och universitet inte fått någon utbildning i filosofi och psykologi. Många av dem har blivit chefer och män i staten - utan utbildning i filosofi och psykologi,

men väl i religion. Det är inte bra. Det gamla filosofiämnet är nu uppdelat på filosofi och psykologi.

De första gymnasierna kom till i början på 1600-talet och hade då uppgiften att förbereda för prästutbildning och utbildning av tjänstemän i staten. Religion hade en stark ställning. Den allmänna folkskolan kom till 1842 och sköttes till en början i stor utsträckning av präster och andra kyrkans män. Barn skulle bli religiösa med kristlig tro. Gymnasierna utvecklades vartefter med nya ämnen, reallinjer tillkom, och flickor fick börja gå på gymnasierna på 1920-talet. Biskoparna var högsta chefer för läroverken. Med tiden togs biskoparnas ledarskap bort.

Folkskolan växte vartefter och de nuvarande grundskolorna och gymnasierna kom till i slutet på 1900-talet. Statskyrkan har avskaffats och och kristendomskunskapen har ändrats till religionskunskap. Man får nu inte undervisa i religion så att barnen blir religiösa utan bara om religion.

Man bör komma ihåg att religioner med gudars styrningar tillkom under forntiden och att deras betydelse har minskat och nu mer och mer ersätts av demokrati där människorna är ansvariga för styrning och utveckling. Religionerna är visserligen ännu av stor betydelse, men de är i dagens situation ändå av marginell betydelse.

Att i Sverige ha ett obligatoriskt ämne som bara handlar om religion är att tillmäta religionerna för stor betydelse. Viktigare är världsliga problem och kunskaperna om dem förtjänar större uppmärksamhet. Att komplettera religionsämnet med mer aktuella saker är lämpligt. Det gör att ämnets beteckning Religionskunskap inte passar utan bör ersättas av något mer rättvisande.

Man kan inte bara ändra till "Livsåskådning", "Filosofi" eller "Psykologi", det blir för snävt och missvisande.

Ämnet Samhällskunskap har sina lärare utbildade på Statsvetenskapliga institutioner, Det som behöver tillkomma ligger närmare religionerna och därför kan det vara bra att lägga det tillkommande tillsammans med religion, i ett ämne Religion och levnadskunskap.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne med filosofi och psykologi kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan. **36-39zs.pdf** Även zzz.pdf sidan 414

“Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. I dag står människor i olika delar av världen inför både möjligheter och problem kopplade till globalisering, interkulturella relationer och hållbar samhällsutveckling. Kunskaper om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss och ta ansvar för vårt handlande i en komplex värld.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen.

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer. Eleverna ska vidare ges möjlighet att utveckla kunskaper om samhällsvetenskapliga begrepp och modeller.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer och

arbetssätt. Den ska också bidra till att eleverna tillägnar sig kunskaper om, och förmågan att reflektera över, värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utifrån personliga erfarenheter och aktuella händelser uttrycka och pröva sina ställningstaganden i möten med andra uppfattningar. Därigenom ska eleverna stimuleras att engagera sig och delta i ett öppet meningsutbyte om samhällsfrågor.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- * reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- * analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
- * analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller,
- * uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
- * söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,
- * reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser. “

Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmanroll-fritidsroll.

- A1:** att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
- A2:** att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

- B1:** att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
- B2:** att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Förbättringar av undervisningen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 63-73)

Något om skatte- och bidragshistoria.

Sid 27-29 i 36-39zz.pdf (20 maj 2013) Kompletterad 3 april 2015.

“Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag. De nuvarande statsråden var 1964 i genomsnitt 13 år gamla.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte- och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag en ny serie som då började med sidan 1. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott. Sedan jag börjat lägga in skatteutredningarna på min hemsida, <http://wimnell.com>, har den gamla sidnumreringen upphört. Sista sidnumret var 3557 den 8 april 2004.

Under mellankrigstiden och tiden närmast efter andra världskriget var en väsentlig del i hushållsstrukturen att av makar var den ene, vanligen mannen, förvärvsarbetande med inkomster till hushållet, och den andre, vanligen frun - hemmafrun, var hemma och skötte hemmet. Skattesystemet byggde på det och innehöll sambeskattnings av makarna. Kvinnorna skulle bli gifta och försörjda. Ogifta kvinnor fick försörja sig själva. Sedan började fruarna ta arbete och systemet med sambeskattnings började te sig alltför ålderdomligt.

Bl a med uppgiften att avskaffa sambeskattnings arbetade Allmänna Skatteberedningen i början av 60-talet. Utredningens förslag var dåliga, det enda som kom ut av utredningen var moms. Finansminister Gunnar Sträng (s) tillsatte Familjeskatteberedningen, som lämnade

förslag som kan betecknas som svagsinta.

Gunnar Sträng utfomade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattnings, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmameskatte-reduktion (april 2015: som jag föreslog Sträng), som till en del fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs så småningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

Det har hela efterkrigstiden funnits sådana som klagat över höga marginalsatser. I skattepropositionen 1970 tog Sträng bort allt om marginalsatser, han menade, att det viktiga var skatterna och inte marginalsatserna. Efter reformen var visserligen skatteskalen vid höga inkomster böjd uppåt, men det fanns en komponent som gjorde, att kurvan blev nästan rak. De gamla marginalsatsekverulanterna fortsatte dock att tala om att marginalsatserna ökade med stigande inkomst, trots att så inte var fallet.

Under 50- och 60-talen var bostadsbristen ett stort politiskt kapitel. (april 2015: Jag påpekade det för Erlander och han har sedan sagt att han ångrar den tidens bostadspolitik) Det s k miljonprogrammet under 60-talet och början av 70-talet gav en miljon nya bostäder, en fantastisk satsning. Efteråt har många klankat på bostäderna från programmet, men lägenheterna håller god standard. Brådskan att bygga bort bostadsbristen gjorde att det blev många stora flerbostadshus, som sedan ogillades av somliga. De som fick bostäder fick ändå någonstans att bo, vilket är en fördel. På senare tid har kommit propåer om att

stadslandskapen är för litet stadslika och att det behövs mer tät bebyggelse. När miljonprogrammet var utfört gick musten ur och det har sedan knappast funnits någon bostadspolitik med prisvärt engagemang. Efter miljonprogrammet följde småhusbyggande. Ingvar Carlsson var den förste bostadsministern (som inrättades på 70-talet. (april 2015: som sedan togs bort, men finns nu igen) och avskaffade paritetslånen som betalades av de boende och ersatte dem med räntebidrag som betalades av staten. Senare har gjorts försök att förbättra bostadsfinansieringssystemet.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattning som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginalska. (april 2015: jag gav förslag om att ge kapitalinkomsskatten skattesats oberoende av inkomstens storlek). 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

Det har hänt mycket i skattesystemet sedan 1970. En tid minskades inkomstskatterna och i stället ökades arbetsgivaravgifterna. Senare har det gått i andra riktningen: arbetsgivaravgifter har minskats och istället har införts egenavgifter på inkomstsidan, och nu håller man på och reducerar egenavgifterna genom avdragsrätter.

Bostadsbidragen har ändrats många gånger sedan 1970 och sällan med goda resultat. Många av dem som i regeringarna sysslat med bostadsbidrag har blivit landshövdingar. Långa tider levde riksdagsmännen i tron att barnen i Sverige bara bestod av tvillinger, man buntade ihop barnen två och två och gav bostadsbidrag per par. För avtrappning av bostadsbidrag fanns länge två procentsatser, den högsta 23

%, nu är det en på 20%. I mitten på 70-talet förlorade socialdemokraterna regeringsmakten till de borgerliga, som införde flerbarnstillägg. 1982 återtog socialdemokraterna makten.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginalskatter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginalskatt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bäste bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg, vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginal-effekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med neddragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I 1990 års skattereform sänktes marginalskatten mycket avsevärt för de högsta inkomsterna, reformatörerna räknade med "dynamiska effekter" som skulle göra så att staten ändå skulle få in tillräckligt med pengar för den förlust staten gjorde med de sänkta marginalskatterna. De dynamiska effekterna som verkligen uppstod skulle redovisas när de hade uppstått. Redovisningar har förekommit, men har smygits undan, det har nog inte uppstått så mycket dynamiska effekter man hoppats på, men det är inte heller lätt att räkna ut. Nu är det glömt att marginalskatterna sänktes rejält för höga inkomster och höginkomst-tagare fortsätter med att kräva sänkta marginalskatter.

I samband med 1990 års skattereform ändrades bostadsbidragen för barnfamiljerna. Ändringarna av skatterna medförde behov av ändrade bostadsbidrag, och barnfamiljerna kompenserades i bostadsbidragen, noga räknat kompenserades två gånger, men det var det nog inte många som förstod. En förändring var att tidigare fem kategorier barnantal minskades till tre: ett, två och tre+. Det finns numera inte många familjer med fyra eller fler barn.

En epokgörande och storartad förändring har inträtt med det nya systemet med maxtaxa på dagis. Det minskar marginaleffekten för berörda med ca 5%enheter. Märkligt är, att partier som vanligen brukar kräva sänkta marginalsatser, ogillat maxtaxan.

I 1970 års skattereform var skatteskalen inte indexreglerad och folkpartiledaren Bertil Ohlin, som vid den tiden var oppositionsledare, krävde många år enträget en indexreglering. Utan indexreglering och med inflation och högre löner fick staten in mer och mer i skatter, vilket Gunnar Sträng gillade. I ett TV-program kommenterade Ohlin detta och sa, att om han varit finansminister skulle han nog också gillat en skatteskala utan indexreglering. Nu är skalan indexreglerad genom koppling till basbelopp.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%) i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den s k brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. Detta lär vara föga känt av den stora allmänheten. I de

hjälpredor de skattskyldiga får från myndigheterna inför deklarationen finns inte detta nämnt, däremot finns tabeller med grundavdrag för olika inkomster, men det lär inte vara många som med ledning av tabellerna räknar ut vilka marginalsatserna är i olika inkomstlägen.

Jag har aldrig vågat föreslå politikerna att studera systemet med höjningar och sänkningar av grundavdraget, därför att jag fruktar att om de okunniga politikerna ger sig på det, och börjar ändra, blir det bara sämre.

Skatteskalen före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalan till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), som åstadkoms av den procentuella kommunalskatten och av den kommunala plus den statliga procentuella skatten över den s k brytpunkten, ett begrepp jag införde för länge sedan. I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalan med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard. År 2004 var de lägsta rimliga levnads-kostnaderna för vuxna icke-pensionärer avrundat 108 000 kr per år för ensam och 162 000 kr per år för två makar/sambor. (2006 120 000 respektive 180 000) Makar/ sambor 150% av ensam. (2009 130/195) (2010 134/201) (2011 134/201 (2012 142/216) (2013 145/220)

Levnadsstandard beror av många förhållanden, men en viktig komponent är tillgången till pengar för det nödvändigaste. Det är dessa pengar som är av intresse när man ska konstruera ett skattesystem som fördelar efter bärkraft. Det ska redan nu sägas, att det idag, på grund av politiskt motstånd, torde vara nästan omöjligt att konstruera ett system som fördelar efter bärkraft, men man kan göra förbättringar i den riktningen.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster eftersom politikerna intresserar sig så litet för dem. När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år.

Bostadsbidragen för barnfamiljerna har jag lämnat förslag om. TV-licensen är en dryg post för dem med låga inkomster, den är orättvis och missgynnar ensamstående. Licensen (avgiften) bör för hushållen ersättas med en kollektivlicens betald av staten. Jag har lämnat förslag om finansiering. “

Från omr 36-39zz sid 32 m m

Mer om skatter och bidrag.

Politikerna har under årens lopp då och då talat om att skatt ska utgå efter bärkraft och skattekraft och bidrag ska utgå efter behov. Men varken regeringen, riksdagen eller partierna har någonsin under de senaste femtio åren visat upp hushållsbudgetar som visar behov eller visat hur bärkraft hänger ihop med hushållsbudgetar.

Jag har nästan varje år under denna tid redovisat hushållsbudgetar och påpekat att inkomsterna vid låga inkomster inte räcker till hushållsbudgetarna och att skatter och bidrag bör bestämmas med hänsyn till det. Tyvärr har politikerna inte rättat sig efter det, och fortfarande måste många med låga inkomster betala skatter trots att inkomsterna inte räcker till rimliga levnadskostnader.

Skattefördelningen bör ske efter bärkraft. Den bör ske med hänsyn till inkomst och med hänsyn till hushållsutgifter för rimliga behov.

Skattefördelningen har två dimensioner: Vertikal och horisontell fördelning.

Den vertikala fördelningen gäller fördelningen på personer med samma rimliga utgifter men med olika höga inkomster. Den horisontella fördelningen gäller fördelning på personer med olika rimliga utgifter men samma inkomster.

I den allmänna skattedebatten talas nästan bara om den vertikala fördelningen av skatterna - med hänsyn till inkomstens storlek.

Den vanligaste komplikationen i den horisontella fördelningen är förekomsten av barn. Oberoende av inkomstens storlek medför barnkostnader som det finns skäl att ta hänsyn till vid fördelningen av skatter och bidrag.

Eftersom vi har ett progressivt skattesystem som innebär att man procentuellt tar ut mer skatt vid högre inkomster än vid låga är det olämpligt att utforma hänsynen till barnkostnader som ett avdrag på inkomsten, det innebär att skattelättnad för barn blir större vid höga inkomster än vid låga. Därför sker hänsynen till barn genom barnbidrag som är lika stora oberoende av inkomstens storlek. Barnbidragen kan ses som en negativ skatt.

Före skattereformen 1970 sambeskatades makar. Det ville man komma ifrån och i reformen infördes särbeskattning, dvs makara beskattades var för sig efter sina inkomster. På den tiden var det vanligt att makar fördelade sina insatser så att mannen hade heltidsarbete med penninginkomster medan frun var hemma med barnen och stod vid spisen och tvättbaljan, utan penninginkomster, var hemmafru.

Vid övergång till särbeskattning uppstod problem för hemmafruarna. Mannen behövde kompensation för att han försörjde en hemmafru. Hemmafrun kunde inte spara in på hushållsutgifterna till de kostnader hon förorsakade mannen. Man införde då ett hemmakeavdrag som var en horisontell fördelningsfaktor och lika stor vid alla inkomster. Hade man utformat det som ett avdrag på skatten skulle män med höga inkomster och större marginalsatser få större skattelättnader än de med låga inkomster.

När åren gick blev det färre hemmafruar och hemmakeavdraget smälte i någon takt med det bort med inflationen. Till slut togs hemmakeavdraget bort när hemmakarna (hemmafruarna) var nära utrotade.

I början efter skattereformen 1970 hade man kvar bl a sättet att dra av för räntekostnader, avdrag gjordes med samma maginaleffekt som för inkomsten, dvs ju högre inkomst man hade och ju högre marginalsatt man hade desto mer tjänade man på ränteavdragen,

Direktören med hög lön och hög marginalsatt kunde få större skattelättnader av skuldränteavdragen än den lägst betalda i firman om man hade samma sorts hus att bo i och samma skuldräntor. Det var inte bra. I skatterformen 1982 rättades detta till något, men i reformen 1990 blev det klart att ränteavdragen blev samma vid olika inkomster. Man stannade då för 30% skatt på ränteinkomster och 30% skatteavdrag för skuldräntor. Hänsynen till räntorna hör till den horisontella fördelningen, räntorna har inget med inkomsterna att göra. Nu får direktören och springpojken vid inkomstbeskattningen samma hänsyn.

Bostadsbidragen hör till de horisontella fördelningshänsynen, men är också dimensionerade efter inkomstens storlek. För barnfamiljerna trappas de av med 20% av ökande inkomst.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska "utanförskapet". Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska försätta på samma sätt.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och högre bidrag och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter och högre bidrag.

Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet framför krav om att den s k värnskatten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Levnadskostnaderna för en ensam förvärvsarbetande icke-pensionär är 2013 145 000 kr per år. Den som tjänar 15 000 kr per månad har efter skatt så att det går ungefär jämnt upp, dvs inget överskott i budgeten. Ensam som tjänar 60 000 kr per månad har sedan dessa levnadskostnader betalats ett överskott i hushållsbudgeten på 324 000 kr, som kan användas till bilar, resor, dyrare bostad, lyxartiklar mm.

Motsvarande kostnader för makar/sambor är 2013 220 000 kr Om makarna har lika stora inkomster behöver de bara tjäna cirka 11 000 kr var per månad för att få ihop till kostnaderna. Tjänar de 60 000 kr var per månad har de 717 000 kr överskott sedan hushållskostnaderna betalats.

Ensam som tjänar 12 000 kr per månad skulle kunna betala levnads-kostnaderna, men måste betala skatt så att det blir ett underskott i hushållsbudgeten på cirka 24 000 kr, och borde begära socialbidrag till skatten, vilket naturligtvis inte går för sig. Han eller hon tjänar alltså till sin försörjning men måste sänka sin levnadsstandard cirka 17 % på grund av skatten.

Krav om att avskaffa värnskatten visar på synnerligen olämplig oförmåga. Ingen i riksdagen har de senaste 40 åren visat intresse för att på lämpligt sätt avväga skatterna efter levnadskostnaderna.

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördeningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på bantade belopp i konsumentverkets budgetar.

Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendeför-

mer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor.

Enligt detta blir de lägsta rimliga levnadskostnaderna 2013 för förvärvsarbetande icke-pensionärer: ensam 145 000 kr och för makar/sambor 220 000. Makarnas belopp blir nära precis 150% av beloppet för ensam, och så har det varit sedan 1970. För pensionärer blir det något annorlunda.

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdraget så att makar får lämplig skatt får ensamma för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning vid låga inkomster. Det är här fråga om horisontell fördelning där rimliga hushållskostnader är olika för ensamma och makar.

Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadsbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återinföra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.

Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat än för kategorierna vuxna ensamma och vuxna makar och man måste då också ta med barntillsynskostnader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barnkostnaderna och vartefter justera belopp för barnbidrag o d.

Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnaderna för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnaderna för mat och kläder etc.

Beräkningar av barnkostnader har gjorts i

Sven Wimmell 10+12 maj 2011+ 7 feb 2013: Barnfattigdom och annan fattigdom. <http://wimmell.com/omr36-39zm.pdf>

Det är tidsödande att göra sådana beräkningar, de måste göras för olika barnatal, olika åldrar på barnen, olika inkomstnivåer och för ensamma och makar. Genomsnittskostnaden var 2011 inklusive bostadskostnader omkring 38 000 kr per barn och år, Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det. I detta sammanhang är det lämpligt påpeka TV-avgiftens inverkan. Den är orättvis och missgynnar ensamma. Den bör avskaffas för hushållen och ersättas med en kollektivavgift för hushållen som betalas av riksdagen och som kan bindas till folkmängdens utveckling om riksdagen inte förmår fortsätta att avgöra hur mycket som ska läggas på TV. Avgiften är nu drygt 2000 kr per år och är en stor belastning vid låga inkomster. TV har haft en löjlig patrull som åkt omkring och sjungit för sådana som betalar avgiften samtidigt som man påstår att SVT är fri television. Avskaffa snarast TV-avgiften som är att se som en skatt. De pengar som behövs för det kan tas från Jobbskatteavdragen enligt förslag.

Pensionärer med låga inkomster: Det nya systemet med garantipensioner ger det omöjligt att kontrollera om pensionerna som utbetalas är riktiga. Reglerna för bostadstilläggen är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Erik Åsbrink föreslår “kraftigt höja grundavdrag så att även låginkomsttagarna skulle få en skattesänkning.” Det är ett okunnigt förslag. Höjer man grundavdragen sänker man visserligen skatten för låginkomster, men också för dem med höga inkomster, och då försämrar

man skattefördelningen. Om man höjer grundavdragen för att låginkomster ska få lägre skatt måste man höja marginalsatten för låginkomster så att de högre inkomsterna inte får sänkt skatt.

Problemet med låginkomsterna löses bäst med bostadsbidrag.

Erik Åsbrink skriver också: “ Enligt en samstämmig uppfattning bland ekonomer är fastighetsskatten en av de bästa (eller minst skadliga) skatterna. “ Ja, enligt ekonomerna kanske, men ekonomerna har vanligen dåliga uppfattningar, eller inga alls, om fördelningsproblem.

Hela världens finanssystem är förstörda av ekonomerna....

I den nyss nämnda utredningen om barnfattigdomen har diskuterats förändringar av jobbskatteavdragen, men något förslag har inte lämnats. Att förvärvsarbetande har extrakostnader kan man gå med på, men inte så stora som motiverar nuvarande jobbskatteavdrag och framför allt inte avdrag som stiger med inkomsten.

Det lär knappast finnas någon som direkt kan förstå jobbskatteavdragens konsekvenser vid läsandet av skatteverkets beskrivningar

Konsekvenserna kan man enklast få uppfattningar om genom att se på skatteverkets tabeller för preliminärskatter, där skatteverket säkert räknat rätt. De tabellerna har använts för att beräkna hushållens över- och underskott i hushållsbudgetarna.

Över- och underskott finns redovisade för 2006 och för flera av de senaste åren. Jämför man år 2006 och 2013 finner man att låginkomster fått mycket betydande försämringar och höginkomster mycket betydande förbättringar, något som borde få socialdemokraterna upprörda.

Förbättringar för låginkomster har föreslagits genom införande av bostadsbidrag för barnlösa i förvärvsarbetande åldrar och genom att slopa den nuvarande TV-avgiften och istället minska jobb-skatteavdragen med 100 kr per månad utom för låga inkomster och pensionärer.

Se mer om detta på sidorna 312-369 i

[Sven Wimmell 1 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikations-system för verksamheter som förändrar världen.](http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf)
<http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf>

Observera sidan 349:

“Pensionärerna med låga pensioner. Göran Persson genomförde svåra försämringar för pensionärer. Han gjorde inget för att ta bort försämringarna. Mona Sahlin gjorde heller ingenting i förbättrande syfte. De förlorade också valen.

Om dessa pensionärer finns mycket skrivet och ett sammandrag finns på sidorna 95-105 i [Sven Wimmell 16 maj 2012: Politik i maj 2012 och socialdemokraternas möjligheter att vinna valet 2014.](http://wimnell.com/omr36-39zq.pdf)
<http://wimnell.com/omr36-39zq.pdf> “ Sid 105: “ Ingen i regeringen eller riksdagen har visat tillräckligt intresse för de lägsta inkomsterna. “

Tillägg om skatter.

Alliansregeringspartiernas rötter finns i den dominerande överklassen före första världskriget 1914-1918, del i den överklass nere i Europa som skapade kriget och skickade ut miljontals unga män att dö meningslöst när de ville ha en annan framtid.

Vad jag förstått byggdes det socialdemokratiska partiet först upp mest av arbetare som hade arbetsinkomster. Bland dem fanns ett hat mot sådana som inte kunde försörja sig - "inte göra rätt för sig". I sina berömda tal om solidaritet vände sig Per-Albin Hansson mest mot överklassen, men också mot sina egna.

Solidariteten mot de sämst ställda växte till sig. Andra världskrigets konekvenser för Sverige hjälpte nog till med det. Efter det kriget kom bl a barnbidrag, studiestöd, allmän sjukförsäkring m m.

Ekonomiska skribenter som vill se världen i stort menar nu ofta att 1980 var en vändpunkt. Då började girigheten gripa kring sig och alla skulle tänka på sig själva och klara sig själva. Världen skulle bygga på konkurrens och marknadsprinciper, allt skulle privatiseras.

Folkpartiledaren menar nu att de som har låga inkomster är ansvarslösa. De som inte har arbetsinkomster men sjukersättningar ska hjälpas att få inkomster genom att man tar bort sjukersättningarna. Arbetslösa ska hjälpas till arbete genom att man tar bort arbetslöshetsersättningar. Den här synen bör brytas

De förslag till riksdagsbeslut som lämnats i det föregående behöver inte utredas i långa utredningar, de kan sättas igång direkt. Det som satsas på låginkomster går troligen direkt till konsumtion som leder till

arbete för arbetslösa, som i sin tur konsumerar och betalar skatt så att pengarna kommer tillbaka till de offentliga kassorna.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30 %

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske

för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Nyligen har det tagit fart i det gamla förslaget om skatt på finansiella transaktioner. Det finns troligen ingen som kan konstruera och administrera en sådan skatt. De stora finansiärerna kommer att motarbeta och gå runt en sådan skatt och ta betalt för att hantera den så att det till slut blir konsumenterna som får betala skatten, hela administrationen och domstolarna som ska döma i brotten mot skatten.

Det finns många förslag om skatter på kapital av olika slag. Det bästa torde vara att helt avstå från alla skatter på kapital och inrikta sig på att ta skatt på avkastningarna, att avskaffa de regler som gör det möjligt att hitta kryphål som kan minska kapitalinkomstskatterna.

En skatt på kapital kommer bara att till sist drabba de små kapitalisterna som vill spara för oförutsedda utgifter, eventuell sjukdom och eventuell ålderdom. och som kanske drömmer om att få ihop kapital till en egen verksamhet.

Låt de stora kapitalisterna hålla på med sitt kapital, som de ibland använder för nyttiga saker. Men bolagsskatterna, som är ett slags kapitalinkomstskatt, tycks ha blivit för låga.

I det man bör göra ingår intresse och förbättringar för de lägsta inkomsterna och minskning av gapet mellan fövärvsarbete och andra.

Vi har offentliga verksamheter och privata verksamheter för hushållen och för näringsverksamheter.

Socialdemokraternas fiender är inte näringsverksamheterna utan de andra partierna. Därför bör socialdemokraterna inte beskatta näringslivets kapital utan beskatta näringslivets kapitalinkomster. Till kapitalinkomster hör vinster.

Alla verksamheter bör omges av lämpliga restriktioner som hindrar skador och leverans av onyttigheter. Näringslivet ska hålla god arbetsmiljö, goda löner och trygghet i anställning. Vinster bör beskattas, men att beskatta kapitalet lär inte ha mycket gott med sig, bara leda till onödigt krångel. När kapital säljs kan finnas skäl att ta ut skatt, men då är ju kapitalet en vara.

Detta synsätt kan ge konflikter med v och kanske också mp, som kan tänkas vilja bekämpa ägandet. Kapitalisterna tenderar att missbruka sin makt, men det bör man komma till rätta med ge-

nom restriktioner på verksamheterna och det som levereras. Om företagen slipper skatt på kapital kan de tåla restriktioner.

De svenska nationalekonomerna har varit och är föga intresserade av välfärdsfördelningen. Det de mest diskuterar är hur staten ska få in inkomster, och det är lätt att hitta på det om man inte tar hänsyn till välfärdproblem och välfärdsfördelning.

Det har nu på många håll gjorts förslag till ändring av systemet för inkomstskatterna, och det påstås ofta, att alla tycker att inkomstskattesystemet behöver ändras. Men de stora dragen i systemet är bra, det behövs ingen stor omläggning av systemet, det som kan behövas är justeringar av detaljer.

Det som främst är dåligt är jobbskatteavdraget, men vid alla justeringar måste man ta hänsyn till att man inte bör ändra för mycket och inte för snabbt därför att ändringar kan slå hårt på välfärdsfördelningen, isynnerhet vid låga inkomster. De som har höga inkomster och stora överskott i hushållsbudgetarna har stora marginaler som gör att de kan tåla ändringar.

När man sänkte momsen på mat var det ett misstag. Att nu höja den momsen är inte lätt, man måste då införa kompensationer som är svåra att beräkna.

Att införa nya amorteringskrav på lån till bostad drabbar sådana med låga inkomster, med följd att de inte kan ha en egen bostad. De med höga inkomster klarar sådant utan bekymmer.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar rörligheten och förändrar finansmarknaden med oöverskådliga problem med svåra konsekvenser för isynnerhet låga inkomster.

Fyra förslag. (<http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> 76-78)

Politiken ändrar sig hela tiden. Sammanställningarna görs vartefter vid tidpunkter då det hänt något inom politiken som bedömts viktigt att kommentera. Det blir då nödvändigt att anknyta till det som hänt förut. Det gör att saker och ting ofta behöver upprepas. Ämnet är så stort att allt inte kan upprepas varje gång. Varje sammanställning har sitt eget tema där vissa sidor av det hela behandlas. Förslag till åtgärder måste upprepas eftersom ingen tycks reagera på dem.

Några förslag har upprepats många gånger. det gäller förslag om förbättringar för de lägsta inkomsterna. De borgerliga partierna gynnade överklassen. Nu behövs förbättringar för underklasserna. Här är förslag om det. Förslagen anges här i korthet, men de finns behandlade mer utförligt i de nämnda sammanställningarna. Bl a i [Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten.](#) <http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf>

1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer

Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.

2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas

Regeln 15% innebär en förmögenhetsskatt som tillsammans med vanlig skatt på räntan år 2013 är över 500% av bankavkastningar. För fastigheter innebär regeln en extra förmögenhetsskatt på 7,75% av taxeringsvärdet utöver den avgift för fastigheter som betalas på skattsedeln Se sidan 352 i <http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf>

3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

Det är dock inte lika angeläget som för pensionärerna. Marginal-effekterna av regeln är för barnfamiljerna bara en tredjedel av pensionärernas högsta marginaleffekt av samma regel.

Men när förmögenhetsskatt nu tagits bort så att ickepensionärerna inte betalar förmögenhetsskatt kan det verka ologiskt att för de barnfamiljer som är beroende av bidrag ha kvar den förmögenhetsskatt som 15%-regeln innebär: på marginalen 20% av 15%= 3% där pensionären har 9,3% (62% av 15%=9,3%) och icke-pensionärerna 0%.

Hur noga var man med att beräkna statens kostnader när förmögenhetsskatten togs bort? När det gjordes borde man på samma gång ha tagit bort regeln 15% i bostadsbidragssystemen.

Enligt DN 3 feb 2013 var sparräntorna då cirka 1% (se sida 352): Om banfamiljen har 200 000 på banken är räntan såg 1% = 2000 kr. Skatten på räntan är 30%= 600 kr.

Bostadsbidraget minskar med 20% av räntan 2000 kr= 400 kr
Förmögenhetstillägget är 15 % av 100 000= 15000 och det minskar bostadsbidraget med med 20% av det= 3000 kr.

Skatt och bidragsminskning blir : 600+400+3000= 4000 kr.

Den verkliga inkomsten av 200 000 kr på banken är räntan 2000 kr och det ger en förlust på 4000-2000=2000 kr=100% av räntan 2000 kr
En förståndig barnfamilj bör ta ut pengarna från banken och lägga dem i madrassen och tjäna 2000 kr per år, på 10 år 20 000 kr.

Om riksdagen anser att de nuvarande regeln om 15% är lämplig och förenlig med de jämlikhetsideal man förespråkar, kan regeln behållas, men om så inte är fallet bör regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.

Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobbskatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under cirka 11 000 kr per månad.

Svensk radio kom till 1925. Radiopratare var främst Sven Jerring. För att lyssna behövde man mottagare. Det var kristallmottagare med en nål som skulle styras mot en kristall. En del lyssnare, isynnerhet ungdomar, byggde själva sina apparater. De gav dåligt ljud och man behövde hörlurar.

Sedan kom apparater att köpa, med rör och högtalare. Men de var dyra, många hade inte råd att köpa. I mitten på 1930-talet kunde man köpa en femrörs Luxor för 300 kr på avbetalning, i dagens penningvärde motsvarar det ungefär vad en stor TV-apparat nu kostar.

Det blev vanlig att lyssna på utländsk radio, man kunde ta in hundratal namngivna stationer som man ställde in med rattar.

För att få lyssna krävdes att man till Radiotjänst hade betalat radio-licens för 10 kr om året.

Många köpte nog radio till olympiska spelen 1936, på vintern i Garmisch-Partenkirchen och på sommaren i Berlin, där Hitler gjorde propaganda för sin politik. Man kunde höra hans stora tal i radion. Och höra reportage om Jesse Owen.

Svensk radio började om dagarna med klockorna i stadshuset klockan tolv och dagens dikt. Sedan följde ofta levande musik av kapell som då var vanliga. Halv ett kom Dagsnyheter från TT, väderleksrapport och börsnoteringar. I början av kvällen kom en timmes grammofonmusik. Senare Dagsnyheter från TT igen och diverse program, bl a underhållningsprogram som blev en stor del av svenska folkets underhållning.

För sin information om världen och vad som hände i den hade man främst tidningar, radio och bio med förspel som innehöll diverse saker, bl a varje vecka journaler som SF-journalen och tyska UFA-journalen som visade bl a Hitler och tysk propaganda.

De stora morgontidningarna var Stockholmstidningen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Ute i landet hade de flesta inte råd med stocksolmtidningarna utan lär mest ha nöjt sig med att prenumerera på en lokaltidning som kunde komma som varannansdagstidning med tidning tre dar i veckan.

Bio kom till som stumfilm som blev ljudfilm 1929-1930. Ljudet ordnades till en början med grammofonskivor som filmskötaren skulle passa in till bilderna, sedan fördes koder för ljudet in i kanten av filmremsan så att ljudet passade precis till bilderna. Al Jolson med Sonny Boy hörde till de första på ljudfilmen.

På söndgarna var det på eftermiddagen mattinéer för barn, biljetter 55 öre, och bl a rafflande cowboyfilmer utlöste glädjetjut hos barnen.

När kriget var slut kom såsmåningom svartvit TV, tjocka apparater, TV-licenser, kanal 2, färgTV och på de allra senaste åren platta TV-apparater.

Internet kom till i början av 1990-talet, hade liten omfattning i början, men är nu jättestort och outhärligt.

Sedan TV kommit till har biogåendet minskat. Internet har tagit annonser från tidningarna som nu är på fallrepet.

Mobiltelefonerna har kommit i rasande fart och har utvecklats till att ta hand om bilder, man fotograferar med telefonerna, tar in från internet, läser tidningar etc.

Användningen av internet har utvecklats. Alla som vill synas och höras måste finnas på internet. Det sägs att man kan få veta allt på internet, men det myckna som finns där gör det svårt att vaska fram det man vill ha tag i.

Den nuvarande TV-avgiften är orättvis därför att den kräver samma avgift för ensamma som för hela familjer som bara behöver en licens för flera personer.

SVT har nu en stor verksamhet på Internet, man kan bl a se TV-program där utan att ha betalt TV-avgift. För att lyssna på radio behövs nu ingen avgift.

*

Radio och SVT sysslar med publicservice som gäller information som alla behöver och som alla enligt en följd av demokratins princip måste ha. Det enda rimliga är att TV-avgiften avskaffas för hushållens del och kostnaden för publicserviceverksamheterna betalas av staten till dem som utför verksamheterna som en kollektivavgift från hushållen, samtidigt som hushållens jobbskatteavdrag minskas i motsvarande mån och då på sätt som tar bort orättvisor.

TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Jobbskatteavdragen är olämpliga och måste reformeras så att välfärdsfördelning blir bättre, mer pengar till låga inkomster som måste tas från de högre inkomsterna. Den föreslagna omläggningen av TV-avgifterna är ett led i detta. Andra led är att förbättra sjuk- och arbetslöshetsersättningar o d och samtidigt minska jobbskatteavdrag vid höga inkomster.

*** TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen, betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräknningen av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.**

Det är lämpligt att göra en enkel justering av brytpunkten som nu ligger vid inkomst 2,94 prisbasbelopp= 130536 kr per år= 10878 kr/månad. I skiktet nedanför denna gräns är marginaleffekten 4,28% och ovanför gränsen 6,495%. Genom att höja gränsen kommer avdraget att minska över gränsen. Vid inkomst 3,04 prisbasbelopp har avdraget minskat 100 kr per månad så när som på 4 kr. Brytpunkten bör därför sättas vid 3,04%.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 73-75)

Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

I 1990 års skattereform infördes en ny typ av kapitalinkomstbeskattning: Kapitalinkomster beskattas med 30% och kapitalutgifter ger avdragsrätt 30%, en procentsats som skruvas ner vid vissa höga kapitalutgifter. Systemet bör behållas och procentsatsen 30% behållas för både kapitalinkomster och kapitalutgifter. Vad man kan göra är att studera minskningen av avdragsrätten vid höga kapitalutgifter, procentsatser och storleksgränser, och eventuellt minska avdragsrätten genom att ändra procentsatser och storleksgränser vid höga inkomster.

Inflationen är nu låg och riksbanken vill att den ska öka till 2%. Riksbanken har rätt att självständigt styra den s k reporäntan. Riksbanken gjorde den negativ i början av 2015, Löntagarnas organisationer vill ha 2% inflation så att de kan kräva höjda löner.

Riksbankschefen menar att hushållen lånar för mycket pengar, men har inga förslag om hur man ska få hushållen att låna mindre, det är inte hans bord.

I det läget har det från olika håll kommit förslag om att minska hushållens ränteavdrag och att införa amorteringskrav för dem. Finansinspektionen har haft förslag till krav om amorteringar på nya lån från och med 1 augusti 2015, men har den 23 april 2015 dragit tillbaka förslagen då finansinspektionen troligen inte har rätt att utfärda sådana krav. Då menar somliga att det är nödvändigt att försämra ränteavdragen. Statsminister Stefan Löfven och finansminister Magdalena

Andersson är med rätta emot detta då det på olämpligt sätt rubbar hushållens hushållsbudgetar, hushållen måste ha en rimligt bra stabilitet i reglerna som styr hushållens budgetar.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar hushållens möjligheter att köpa saker och ting, det minskar konsumtionen, och bidrar till att inflationen inte ökar så som riksbankschefen vill. företagen kan inte höja priserna och inte investera så att arbetslösheten sjunker. Både amorteringskrav och försämrade ränteavdrag motverkar riksbankschefen önskemål om högre inflation.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.

Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster. Statsministern och finansministern bör som socialdemokrater övertyga finansmarknadsministern om att förslaget inte bör genomföras.

Amorteringskraven är en mycket svår belastning för dem med låga inkomster, de kan inte ha råd att köpa lägenheter. De lägenheter de inte köper blir tillgängliga för dem med högre inkomster, som har stora överskott i sina hushållsbudgetar och väl tål amorteringskraven. Kraven gynnar alltså de högre inkomsterna, vilket knappast kan vara en politik som passar socialdemokraternas ambitioner.

Tanken med statligt styrda amorteringskrav är felaktig, amorteringskraven är i första hand en fråga mellan banker och låntagare, inte något för staten att lägga sig i.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Somliga menar att hushåll som lånar pengar till bostäder riskerar att gå i konkurs och tvingas sälja sina hus. För att förhindra det vill de försämlra för låntagarna så att de går omkull och tvingas sälja sina hus. Förstå logiken i det den som kan.

Amorteringskrav och försämring av ränteavdragets 30% drabbar alla med hus, bl a alla de som varit tvungna köpa bostad för att få någonstans att bo. isynnerhet yngre personer. De yngre nu kan ofta låna till bostad med hjälp av föräldrarnas medverkan och med hjälp av annat som gör att deras hushållsbudgetar är mycket känsliga för amorteringskrav och försämringar av ränteavdrag. De förslag om försämringar som förekommer drabbar bl a dem med låga inkomster.

Det finns en annan logik ifråga om försämringar.

Istället för att försämlra för alla husägare kan man försämlra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag, vanligen ägare med höga inkomster.

Enligt "Dags att deklarerar" får man för underskott av kapital skattereduktion med 30% om underskottet är högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr är skattereduktionen 30% av 100 000 plus 21% av den del av underskott som överstiger 100 000 kr (gäller inte ivesteringsavdrag).

Om man sänker underskottsgränsen 100 000 kr till 50 000 kr: skattereduktionen vid underskott 100 000 kr blir 15 000 kr för delen under 50 000 kr och 21 % för delen däröver, 10 500 kr, tillsammans reduktion 25 500 kr, dvs reduktionen minskar med 4 500 kr. Relativt litet. **Skattereduktionen för underskott 100 000 kr blir 25,5 % av underskottet.**

Om man dessutom sänker procentsatsen 21% till 11 % blir skattereduktionen för delen mellan 50 000 och 100 000 11% av 50 000= 5500 kr och skattereduktionerna tillsammans 15 000 + 5500= 20 500 kr. **Skattereduktionen för underskott 100 000 blir 20,5% av underskottet.** Kännbart.

Vid underskott över 100 000 kr blir skattereduktionen för delen över 100 00 kr: 11 %.

Riksbankschefen menar att småhusägarna har för stora lån och vill att de ska minska lånen. Men det finns ingen bra förklaring till varför det är bra med låga lån.

Tvärtom: det är bra med höga lån så att folk kan skaffa sig bostad. Den nuvarande regeln om att lånen bör vara högst 85 % av husvärdet bör behållas.

Förslagen om amorteringar visar att bostadskostnaderna med amorteringsförslagen stiger med 51 000 kr per år för ett hus värt 3 miljoner kr (kan vara 2rok) och med lån 85% av värdet. Om årslönen är 300 000 kr= 25 000 kr per månad (ungefär mittlönen i Sverige) innebär ökningen 17 % av lönen.

Är lönen 20 000 kr per månad = 240 000 kr per år blir ökningen 21 % av lönen. Vid löner under 22 000 kr per månad för ensam blir det underkott i hushållsbudgetarna.

Om amorteringsreglerna ska gälla bara nya lån kan det alltså bli 51 000 kr i skillnad per år mellan nya och gamla låntagare, vilket är en mycket besvärande (och oacceptabel) skillnad med hänsyn till levnadskostnader. och besvärande med hänsyn till rörligheten på bostadsmarknaden,

När hushållen med de nya lånen förlorar 51 000 kr på amorteringar måste de minska konsumtionen för att leva och staten förlorar säg 15% därav på momsinkomster = cirka 8000 kr per hushåll. De som lånar ut får cirka 2000 kr lägre räntor. Låntagarna får det bättre med att betala räntor på lånedelar som inte amorteras än att betala amorteringar.

Utan amorteringar får låntagarna möjlighet att fördela sina kostnader på ett sätt över tiden som de kan leva med.

Att införa de föreslagna amorteringskraven är ett sätt att öka klassklyftorna och är därför inget som socialdemokraterna bör göra.

Observera artikeln i kaptel 2:

DN MÅNDAG 28 DECEMBER 2015:

“ Jakten på den perfekta kartan.

Nationalekonomin förtjänar verkligen kritik. Någon fulländad modell som passar i alla sammanhang kommer man dock aldrig att hitta.

Ända sedan slutet av 1800-talet, då nationalekonomin alltmer utnyttjade matematik och statistik och utvecklade vetenskapliga pretentioner, har dess utövare beskyllts för en rad synder. Anklagelserna – hybris, ingen hänsyn till sociala mål utöver inkomster, alltför stor tilltro till matematiska metoder och oförmåga att förutsäga viktiga ekonomiska skeenden som finanskriser – har i regel kommit utifrån eller från oliktankande i professionens utkant..... “

Högskolor, forskning, verksamheter m m

Har behandlats i

Sven Winnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem.

Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikations-system för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden. <http://winnell.com/omr40zj.pdf>

Innehåll

Sida

4	Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.
5	Utvecklingens krafter.
7	Systemet med mänskliga verksamheter
10	Universitet och högskolor
13	Universitet och högskolor sept 2015
13	Universitet
28	Högskolor
54	Systemet med mänskliga verksamheter, med inlägg från Universitet och högskolor
55	1. Psykologiska och filosofiska verksamheter. 20 områden
87	2. Religiösa verksamheter o d. 5 områden
96	3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter. 15 områden
104	4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur. 3 områden
106	5. Naturforsknings- och matematikverksamheter. 11 områden
114	6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter. 30 områden
182	7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer. 21 områden
234	8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur. 12 omr.
239	9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia. 12 områden:

245	Från Vetenskapsrådet sept 2015. Ämnesöversikter
245	ÄMNESÖVERSIKT 2014 HUMANIORA OCH SAMHÄLLSVETENSKAP
247	ÄMNESÖVERSIKT 2014 KONSTNÄRLIG FORSKNING
247	ÄMNESÖVERSIKT 2014 MEDICIN OCH HÄLSA
248	ÄMNESÖVERSIKT 2014 NATURVETENSKAP OCH TEKNIKVETENSKAP
250	OVERVIEW 2014 DEVELOPMENT RESEARCH
252	ÄMNESÖVERSIKT 2014UTBILDNINGSVETENSKAP
254	Klinisk behandlingsforskning
254	Nationell samordning av kliniska studier
256	Utvecklingens krafter.
258	Systemet med mänskliga verksamheter
261	Klassifikationssystemet för de mänskliga verksamheterna med vetenskapsrådets ämnen inlagda
271	Kommentarer
271	Regeringskansliet:
272	Om Vetenskapsrådet
273	Om Forte. Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.
274	Forskningsrådet Formas. Forskning för hållbar utveckling
275	Från www.forskning.se
277	Aktörer inom forskning & utveckling
289	Webbkarta forskning.se

- 298 **Klassifikationssystem för verksamheter. Med ämnen i SAB/Libris, DC (Dewey) och DK (UDK)**
- 299 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter
- 319 2 Religiösa verksamheter o d.
- 325 3 Politikvetenskaper. Politiska verksamheter
- 337 4 Sambandsforskningsverksamheter.
- 338 5 Naturforskning. Matematikverksamheter.
- 349 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
- 382 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
- 415 8 Språk. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
- 426 9 Saklitterärt. Allmän geografi, allmän historia. Biografi.
- 437 **Förteckning över myndigheter**
- 490 **Sveriges Kommuner och Landsting**
- 492 **SCB:Nationell förteckning över forskningsämnen**
- 506 **Från Statistiska centralbyrån, SCB. Innehåll.**
- 506 Sveriges officiella statistik.
- 507 Statistikansvariga myndigheter.
- 513- Officiell statistik efter ämne.
- 513

Innehåll i utredningen den 29 april 2016:

Sven Winnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.

<http://winnell.com/omr36-39zzzo.pdf>

Innehåll:

Sida

9 Kapitel 1: Inledning.

- 10 Utvecklingens krafter.
- 11 Systemet för mänskliga verksamheter.
- 14 22 politikområden för politiken
- 16 Vad borde regeringen i första hand syssla med?
Hushållsverksamheter. Hemkunskap.
- 17 Människor påverkas hela livet av fysiska och
sociala miljöer de vistas i.
- 18 Den fundamentala påverkanskedjan
- 20 Sveriges regeringar under 100 år
- 22 Makthavare i världen efter andra världskriget.
- 24 Sven Winnells hemsida på Internet:
Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen ?

26 Kapitel 2: Vårbudgeten 2016, ett led i den rödgröna regeringens politik och ett led i världens politik under historisk tid sedan 5000 år tillbaka.

- 27 Vårbudgeten lämnades till riksdagen den 13 april 2016.
- 31 Vårbudgeten 2016 på fem minuter
- 34 2016 års ekonomiska vårproposition
- 36 Riksdagen 13 april 2016 om vårbudgeten

Utgiftsområden:

- 1 Rikets styrelse
- 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning
- 3 Skatt, tull och exekution
- 4 Rättsväsendet
- 5 Internationell samverkan
- 6 Försvar och samhällets krisberedskap
- 7 Internationellt bistånd
- 8 Migration
- 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg
- 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning
- 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom
- 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn
- 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering
- 14 Arbetsmarknad och arbetsliv
- 15 Studiestöd
- 16 Utbildning och universitetsforskning
- 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid
- 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt
konsumtpolitik
- 19 Regional tillväxt
- 20 Allmän miljö- och naturvård
- 21 Energi
- 22 Kommunikationer
- 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel
- 24 Näringsliv
- 25 Allmänna bidrag till kommuner
- 26 Statsskuldsräntor m.m.
- 27 Avgiften till Europeiska unionen

97 **Kapitel 3: Tidningsartiklar om vårbudgeten och kommentarer om planering av världen och Sverige.**

ONSDAG/TORS DAG 13/14 april 2016

- 100 Vi satsar 500 miljoner på nyanländas etablering
102 Många mål, inga medel
103 Flyktinkostnader minskar tillväxten
104 Liberalerna: ”Nu töms ladorna
105 Det blir svårt att klara målen för jobb och bostäder
108 Skyll inte arbetslöshet på flyktinivandringen
109 Miljarder kan bli småpengar
111 Magert nu i vår men det kommer fler förslag till hösten
113 Budget på minus – trots att skatteintäkterna ökar
115 Löfvens jobb mål blir allt svårare att uppnå
117 Så kan parterna få ner de ökande sjukskrivningarna
119 Inkomstgapet mellan barnfamiljer växer
120 Byggnads strejk förbryllar arbetsgivarna
121 Seniorerna blir räddningen för offentliga arbetsgivare
123 Män får vård – kvinnor betraktas som nervösa
124 1 500 stockholmare har gått från bidrag till lön
125 Ökad EU-press på skatteflyktingar
127 Världsbankschefen: förebygg ny flyktinkris
129 Momsfusket ger nätverk miljoner
131 Så lär sig finansvärlden att strunta i moralen
134 Framtidens elit skolas att tänja på principerna
136 Samvetslösa ekonomer. Vi håller moralen högt, skriver rektorn på Handelshögskolan
137 Ekonomisk moral. Vidare forskning om samhällets eliter krävs

FREDAG 15 APRIL 2016

- 138 Budgetdisciplinen kan urholkas
Den omdömeslöse ministern
Tillsatt kriskommission för arbetsmark-nadsreformer
Kaplan får kritik av statsministern
Gott omdöme underskattad egenskap
M vill begränsa välfärden
Johan Schück: Global svaghet ger intryck av svensk styrka
Prisökningen fortsätter – men saktar in
FI: 1 500 kronor mer i amortering med nya kravet

LÖRDAG 16 APRIL 2016

- 151 Skatt är den sanna girigheten
Därför fiskar vi röster i Indiska oceanen
Skattebetalarna står för obetalda under-hållsskulder
Centerns sparförslag: Flytta ensamkom-mande barn
M-ledaren riktar kritik mot Löfven
Nyanlända elever ska kunna bli inkvoterade
Andersson säljer in koldioxidskatt
Lavinartad ökning av kortbedrägerier

SÖNDAG 17 APRIL 2016

- 163 Skolans språkkris riskerar Sveriges konkurrenskraft
L ställer krav på slopade bostadssubven-tioner
Biståndsministern: Låt flyktingar försörja sig själva
Frågetecken kvarstår i tysk brunkolsaffär

MÅNDAG 18 APRIL 2016

- 168 Viktigt informera om försöken att manipulera
Jämförde Israel med nazism på 1930-talet
M kräver korten på bordet om kampanj

Avtal klart – byggkonflikten är över
Panamaaffären ger chans till ökad skattekontroll
De flesta kommunerna sviker sina bygglöften
Bostadspriserna fortsätter öka

TISDAG 19 APRIL 2016

- 178 Ta kontroll, Stefan Löfven
Även de mest utsatta behöver ges trygghet
Beslut om amorteringskrav måste förankras politiskt
Frågan är om Miljöpartiet klarar ytterligare en kris
Kaplans avgång ökar pressen
Det är möjligt att Löfven nu har fått det han ville
Statsministerns agerande får hård kritik
Tio riksdagsår kantade av kritik
Damberg: Vi kan inte påverka tyska utsläpp
Miljörörelsen dömer ut affären: Vattenfall smiter från sitt ansvar

ONSDAG 20 APRIL 2016

- 193 Miljöpartiet har tappat koncepterna
Många kommuner saknar en plan mot extremismen
Nu kan hela regeringen stuvas om
Svindlande kostnad för naturkatastrofer
Digitaliseringen både hot och möjlighet
Nya lånekrav följs av nytt skuldtak
Osakliga påståenden om stadsutveckling

TORSDAG 21 APRIL 2016

- 201 Ökad lönespridning sänkte den tyska arbetslösheten
14 000 kronor för mycket i pension – varje månad
Tidigare MP-språkrör har fått en miljon

Förtroendet för demokratin i farozonen
Uttalandena problematiska för partiet
Asylsökande bara rätt till akut vård
Kriserna i fokus på utrikesdag
Sextimmarsdag på prov gav färre sjukskrivna
Riksrevisorn: Fel kalkyl för snabbtåg
Fler besked om nya regler krävs för att få fart på flyttkarusellen
SL:s nya ordningsregler upprör
Så tycker politikerna i landstinget
Rörligheten löser inte bostadsbrist

FREDAG 22 APRIL 2016

- 220 Misstag och växtvärk
Att skapa arbete är att vilja
Mejlen visar hur Lundgren pressade tjänstemännen
Miljöpartiet tvingas ta fram en uppförandekod
Halv miljard till Nobelcentret för nytt forskningsinstitut
Förslag till Nobel Center vid Nybroviken i Stockholm.
Oppositionen vill fortsätta granskningen
Liberalerna kräver tusentals fler poliser
Miljöpartiets skandaler skymmer deras verkliga svek

LÖRDAG 23 APRIL 2016

- 233 Och nu var skullräkningens dagar tillbaka
Yrkesutbildningar kan inte strömlinje-formas som i dag
Assistansbolag med stora vinster ska hårdgranskas
Mitt liv skulle inte fungera utan assistansen
Vi grävde en grop åt oss själva
Ewa Stenberg: MP sådde tvivel om sina demokratiska värden
Löftet till väljarna om brunkolen gick om intet
SPV:s jurist ska utreda politikernas pensioner

SÖNDAG 24 APRIL 2016

- 251 Peter Wolodarski: Ja visst gör det ont när knoppar brister
Björklund varnar för radikalisering
Partiledaren både hinder och tillgång
Här är inkomstgränserna för 2015
Elitens trixande hotar den mellanmännsliga tilliten

MÅNDAG 25 APRIL 2016

- 259 Nytt miljonprogram unik chans att lösa flera frågor

**Det behövs planeringar för Sverige och 6 svenska regioner
och det behövs en svensk världsplanering för svenska
behov.**

Kapitel 4: En svensk världsplanering.

- 265 Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de
vistas i.
- 266 Sveriges riksdag
- 274 Förenta Nationerna, FN
274 [Svenska FN-förbundet](#)
- 277 EU Europeiska unionen
- 283 Sveriges regering
- 288 Regeringen inleder arbetet med att genomföra de globala
målen
- 289 17 globala mål för hållbar utveckling
- 293 1 Ingen fattigdom
- 294 2 Ingen hunger
- 296 3 Hälsa och välbefinnande
- 297 4 God utbildning för alla
- 299 5 Jämställdhet
- 300 6 Rent vatten och sanitet
- 302 7 Hållbar energi för alla
- 303 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 304 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 305 10 Minskad ojämlikhet
- 307 11 Hållbara städer och samhällen
- 308 12 Hållbar konsumtion och produktion
- 310 13 Bekämpa klimatförändringen

311	14 Hav och marina resurser	367	Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter
312	15 Ekosystem och biologisk mångfald	368	Barnets rättigheter
314	16 Fredliga och inkluderande samhällen	370	Rättigheter för personer med funktionsnedsättning
315	17 Genomförande och globalt partnerskap	372	Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard
318	Regeringsförklaringen den 15 september 2015	372	Rätten till hälsa
328	Budgetpropositionen för 2016	373	Rätten till arbete
332	En lång färd mot ett nytt globalt klimatavtal	373	Rätten till utbildning
334	Utrikesdeklarationen 2016	375	Tanke- och religionsfrihet
340	Sveriges regering	375	Förenings- och församlingsfrihet
340	Utrikesdepartementet	376	Privat- och familjelivet
342	Margot Wallström Utrikesminister	377	Urfolkens rättigheter
343	Isabella Lövin Bistandsminister	379	Rättigheter för nationella minoriteter
344	Bistånd och utveckling	382	Förbud mot slaveri och slavhandel
345	Sverige och FN	383	Förbud mot tortyr
346	Om Sverige och FN	384	Flyktingars rättigheter
348	Myndigheter med flera	386	Migranternas rättigheter
349	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida	387	Demokrati och mänskliga rättigheter
354	Mänsklig rättigheter.	387	Rättsstaten och mänskliga rättigheter
355	De mänskliga rättigheterna	388	På lätt svenska: Vad är mänskliga rättigheter?
356	De mänskliga rättigheternas historia	389	Om mina mänskliga rättigheter kränks
356	Vilka rättigheter finns det?	390	Mänskliga rättigheter i Sverige
357	Rätten att inte bli diskriminerad	391	Konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har anslutit sig till
358	Rätten till liv - dödsstraffet	392	Internationell granskning av Sverige
359	Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)	392	Enskilda klagomål mot Sverige
361	Yttrandefrihet	393	Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik
363	Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck	393	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter
		395	De mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt Romstadgan

396	UD:s rapporter om läget för de mänskliga rättigheterna i världen	416	Hur ska man kunna göra en svensk världsplanering?
399	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Afrika (söder om Sahara)	417	Något regeringen borde börja med att klarlägga.
400	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Asien och Oceanien	418	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter.
401	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Europa och Centralasien	419	Beakta det som nämns i inledningen i kapitel 1:
402	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Mellanöstern och Nordafrika	419	Vilka är statsrådets utredningar, åsikter och förslag? Hur inverkar höstbudgeten 2015, vårbudgeten 2016 och artiklarna i kapitel 3 på den svenska världsplaneringen ?
402	UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Nordamerika Latinamerika och Karibien	420	Ett sätt att berätta om Förenta Staterna
403	Lärarhandledning för gymnasieskolan om mänskliga rättigheter 2014	420	Mänskliga rättigheter i Förenta Staterna 2012
410	Vem gör vad?	434	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
411	Frågor & svar	437	Systemet för mänskliga verksamheter.
412	Hans Rosling - en av världens främsta globala tänkare.	440	Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.
413	Gapminder	416	Söktjänsten google: http://www.google.com
414	Världsnaturfonden WWF	416	Eller gå in på Nationalencyklopedin ne.se
415	Världsarvslistan		
415	Sveriges och omvärldens historia		
415	Filosofins historia.		
415	Högskolor, forskning och alla verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.		

461 **Kapitel 5: Planering av Sverige och sex regioner**
462 **i Sverige.**

462 Sveriges regioner.

469 Den svenska modellens styrka

476 Regeringens politik.

477 Sveriges kommuner och landsting

479 Kommungruppsindelning

480 SVT nyheter

481 Plats för fler som bygger mer

485 Förslag från analysgruppen Arbetet i framtiden Delrapport 2,
21 mars 2016

488 Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och
design. SOU 2015:88.

497 Långtidsutredningen 2015

499 Långtidsutredningen 2015. Huvudbetänkande.

511 Världsnaturfonden WWF

512 Naturvårdsverket

516 Sveriges geologiska undersökning SGU

517 Boverket

518 Socialstyrelsen

518 Arbete och näringar

519 Högskolor, forskning och alla verksamheter som hjälp vid
planeringen av framtiden

519 Beakta det som nämns i inledningen i kapitel 1

520 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands
län.

523 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala,
Västmanlands och Örebro län.

527 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.

530 4) Gotlands och Stockholms län.

532 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.

535 6) Blekinge och Skåne län.

538 Detaljer om kommunerna

539 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Jämtlands län

562 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala,
Västmanlands, Örebro län

595 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kronobergs län

618 4) Gotlands, Stockholms län

630 5) Hallands, Värmlands, Västra Götalands län

664 6) Blekinge och Skåne län

685 Vilka är statsrådets utredningar, åsikter och förslag?
Hur inverkar höstbudgeten 2015, vårbudgeten 2016 och
artiklarna i kapitel 3 på den regionplaneringen ?

Kapitel 3: Sveriges regioner och kommuner.

Regionplanering.

Innehåll:

Sid

117 Sveriges regioner.

124 Sveriges kommuner 2013.

127 Bostadshyror

128 Wikipedia 29 april 2016:

129 Statistiken för hyror stämmer inte med statistiken för kommunerna.

130 Fastighetens värdeår påverkar hyresnivån

130 Hyran efter region och värdeår

131 Genomsnittlig yta per lägenhet år 2014 efter region, värdeår och lägenhetstyp

131 Genomsnittlig årshyra per lägenhet

132 Om hyror i kommunerna

133 Bostadpolitiken rymmer många moment.

134 Tidkriften Plan nr 1 2016. Föreningen för samhällsplanering.

147 Regionplaneringen och samhällsplaneringens problem.

152 Nu ska kommunerna pressas att bygga mer

153 De sex regionerna är lämpliga för regeringens planering av framtiden.

154 Ardalan Shekarabi

156 Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.

158 Utrymmesnormerna

158 Antalet lägenheter och personer 2013.

159 De föreslagna nya lägenhetstyperna

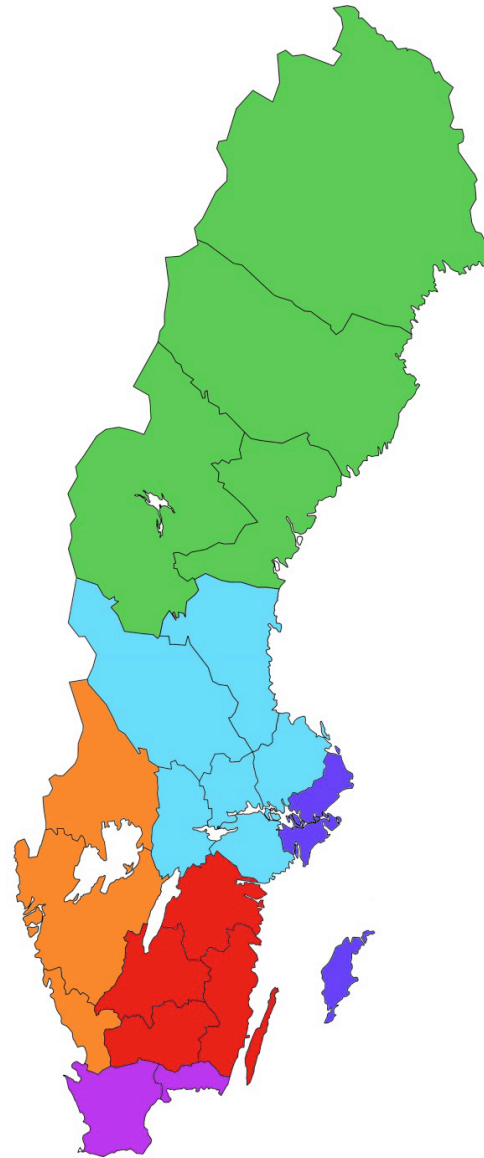
162 Trångboddhet och behov för studenter o d.
Nybyggnad och stöd

Sveriges regioner.

Riket

- 1) **Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län**
- 2) **Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län**
- 3) **Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län**
- 4) **Gotlands och Stockholms län**
- 5) **Hallands, Värmlands och Västra Götalands län**
- 6) **Blekinge och Skåne län**

[Länsstyrelsernas webbplats](#)
[Adresser landsting, regioner](#)

Region 1:**BD: Norrbottens län**

Invånare 2005	Totalt antal bostäder 2010	Antal bostäder per 1000 inv Boende per bostad			
------------------	----------------------------	--	--	--	--

					inv 2013
Arjeplog	3 159	1 598	513	1,9	2 980
Arvidsjaur	6 814	3 451	531	1,9	6 471
Boden	28 176	14 308	518	1,9	27 838
Gällivare	19 077	9 437	515	1,9	18 339
Haparanda	10 184	5 007	499	2,0	9 886
Jokkmokk	5 534	2 550	498	2,0	5 066
Kalix	17 483	8 266	498	2,0	16 387
Kiruna	23 135	11 374	495	2,0	23 196
Luleå	72 751	37 616	505	2,0	75 383
Pajala	6 798	3 051	487	2,1	6 299
Piteå	40 873	20 062	490	2,0	41 278
Älvsbyn	8 655	4 107	498	2,0	8 168
Övertorneå	3 872	1 787	504	2,0	3 436
Övertorneå	5 229	2 338	486	2,1	4 709

C: Västerbottens län

Bjurholm	2 553	1 091	449	2,2	2 436
Dorotea	3 082	1 457	509	2,0	2 757
Lycksele	12 701	6 272	508	2,0	12 270
Malå	3 421	1 528	473	2,1	3 155
Nordmaling	7 470	3 377	479	2,1	7 006
Norsjö	4 466	1 977	467	2,1	4 175
Robertsfors	7 066	3 085	456	2,2	6 738
Skellefteå	71 910	34 747	485	2,1	71 988
Sorsele	2 905	1 381	506	2,0	2 595
Storuman	6 507	3 164	525	1,9	5 954

Umeå	110 758	57 775	496	2,0	118 349
Vilhelmina	7 327	3 733	530	1,9	6 887
Vindeln	5 752	2 486	457	2,2	5 344
Vännäs	8 412	3 949	467	2,1	8 583
Åsele	3 322	1 615	537	1,9	2 875

Y: Västernorrlands län

Härnösand	25 227	12 867	524	1,9	24 509
Kramfors	20 107	9 735	519	1,9	18 450
Sollefteå	20 976	10 401	521	1,9	19 623
Sundsvall	94 044	47 466	494	2,0	96 978
Timrå	17 747	8 383	465	2,2	18 062
Ånge	10 692	5 209	529	1,9	9 548
Örnsköldsvik	54 943	26 003	473	2,1	54 986

Z: Jämtlands län

Berg	7 696	3 512	478	2,1	7 160
Bräcke	7 192	3 432	508	2,0	6 559
Härjedalen	10 889	5 967	577	1,7	10 281
Krokom	14 130	6 370	438	2,3	14 643
Ragunda	5 796	2 719	494	2,0	5 458
Strömsund	12 931	6 185	508	2,0	11 984
Åre	9 966	7 792	760	1,3	10 420
Östersund	58 428	31 564	532	1,9	59 956

Region 2:**W: Dalarnas län**

Avesta	21 954	11 980	558	1,8	21 582
Borlänge	46 987	24 262	492	2,0	50 023
Falun	55 274	27 629	492	2,0	56 767
Gagnef	10 131	4 391	436	2,3	10 023
Hedemora	15 494	7 972	527	1,9	15 021
Leksand	15 440	7 748	508	2,0	15 157
Ludvika	25 537	13 973	546	1,8	25 712
Malung	10 513	6 953	678	1,5	10 061
Mora	20 212	10 021	498	2,0	19 998
Orsa	7 020	3 498	509	2,0	6 849
Rättvik	10 886	5 498	506	2,0	10 766
Smedjebacken	10 812	5 255	493	2,0	10 691
Säter	10 989	5 291	487	2,1	10 873
Vansbro	7 061	3 472	509	2,0	6 730
Älvdalen	7 445	3 949	550	1,8	7 096

X: Gävleborgs län

Bollnäs	26 237	13 539	517	1,9	26 141
Gävle	92 205	48 167	505	2,0	97 236
Hofors	10 197	5 063	529	1,9	9 511
Hudiksvall	37 004	18 488	503	2,0	36 829
Ljusdal	19 384	9 450	498	2,0	18 931
Nordanstig	9 847	4 621	485	2,1	9 491
Ockelbo	6 051	2 921	494	2,0	5 785
Ovanåker	11 873	5 761	505	2,0	11 354
Sandviken	36 690	18 684	505	2,0	37 250
Söderhamn	26 506	13 749	543	1,8	25 442

D: Södermanlands län

Eskilstuna	91 635	47 121	483	2,1	99 729
Flen	16 412	8 121	506	2,0	16 156
Gnesta	9 958	4 800	464	2,2	19 409
Katrineholm	32 185	16 000	494	2,0	32 930
Nyköping	49 816	25 104	484	2,1	53 038
Oxelösund	11 134	5 838	519	1,9	11 403
Strängnäs	30 655	15 076	461	2,2	33 389

Trosa	10 831	5 136	447	2,2	11 680
Vingåker	9 269	4 256	482	2,1	8 835

C: Uppsala län

Enköping	38 422	18 586	464	2,2	40 656
Heby	13 634*	6 289	470	2,1	13 450
Håbo	18 569	7 745	393	2,5	19 968
Knivsta	13 324	5 516	369	2,7	15 580
Tierp	20 056	9 734	485	2,1	20 144
Uppsala		95 366	477	2,1	205 199
Älvkarleby	9 080	4 432	488	2,1	9 132
Östhammar	21 608	10 537	493	2,0	21 352

U: Västmanlands län

Arboga	13 380	7 125	536	1,9	13 493
Fagersta	12 270	6 821	543	1,8	12 872
Hallstahammar	14 955	7 309	480	2,1	15 524
Kungsör	8 303	3 855	477	2,1	8 175
Köping	24 646	12 619	509	2,0	25 237
Norberg	5 866	3 099	541	1,8	5 608
Sala	21 446	10 681	495	2,0	21 769
Skinnskatteberg	4 761	2 366	536	1,9	4 411
Surahammar	10 196	4 712	477	2,1	9 834
Västerås	131 934	66 269	478	2,1	142 131

T: Örebro län

Askersund	11 461	5 562	500	2,0	11 096
Degerfors	10 093	4 792	502	2,0	9 500
Hallsberg	15 315	7 227	474	2,1	15 267
Hällefors	7 627	3 818	535	1,9	6 982
Karlskoga	30 185	15 066	509	2,0	29 728
Kumla	19 473	9 289	453	2,2	20 904
Laxå	6 136	2 809	500	2,0	5 580
Lekeberg	7 081	3 197	443	2,3	7 289
Lindesberg	23 228	11 205	485	2,1	23 176
Ljusnarsberg	5 317	2 746	564	1,8	4 875
Nora	10 472	4 909	471	2,1	10 399
Örebro	127 733	67 154	490	2,0	140 599

Region 3:

E: Östergötlands län

Boxholm	5 242	2 554	491	2,0	5 278
Finspång	20 888	10 646	513	2,0	20 903
Kinda	9 946	4 619	471	2,1	9 802
Linköping	137 636	72 422	492	2,0	150 202
Mjölby	25 258	12 645	485	2,1	26 313
Motala	41 912	20 717	495	2,0	42 187
Norrköping	124 642	63 653	487	2,1	133 749
Söderköping	14 025	6 271	447	2,2	14 195
Vadstena	7 527	3 844	525	1,9	7 383
Valdemarsvik	8 122	4 129	539	1,9	7 585
Ydre	3 866	1 819	496	2,0	3 617
Åtvidaberg	11 723	5 570	484	2,1	11 460
Ödeshög	5 516	2 518	480	2,1	5 174

F: Jönköpings län

Aneby	6 578	3 031	472	2,1	6 375
Eksjö	16 575	8 171	501	2,0	16 464
Gislaved	29 489	12 846	445	2,2	28 713
Gnosjö	9 753	4 127	439	2,3	9 406
Habo	9 842	4 131	382	2,6	10 975
Jönköping	120 965	59 464	463	2,2	130 798
Mullsjö	7 087	3 153	448	2,2	7 039
Nässjö	29 314	13 912	474	2,1	29 516
Sävsjö	10 989	4 950	455	2,2	10 969
Tranås	17 765	9 103	503	2,0	18 197
Vaggeryd	12 665	5 667	431	2,3	13 209
Vetlanda	26 459	12 277	467	2,1	26 419
Värnamo	32 700	15 118	459	2,2	33 155

H: Kalmar län

Borgholm	11 067	5 948	560	1,8	10 619
Emmaboda	9 543	4 693	519	1,9	8 964
Hultsfred	14 456	7 175	531	1,9	13 635
Högsby	6 066	2 873	498	2,0	5 718
Kalmar	60 924	31 508	500	2,0	63 887
Mönsterås	13 103	6 334	493	2,3	12 949
Mörbylånga	13 405	6 266	443	2,3	14 368
Nybro	19 775	9 717	495	2,0	19 489
Oskarshamn	26 247	12 967	496	2,0	26 212
Torsås	7 240	3 414	496	2,0	6 879
Vimmerby	13 156	7 564	491	2,0	15 287
Västervik	36 505	18 614	517	1,9	35 867

G: Kronobergs län

Alvesta	18 684	8 639	457	2,2	19 280
Lessebo	8 127	3 775	467	2,1	8 059
Ljungby	27 093	12 791	468	2,1	27 277
Markaryd	9 571	4 779	502	2,0	9 515
Tingsryd	12 793	6 213	508	2,0	12 156
Uppvidinge	9 466	4 522	491	2,0	9 288
Växjö	77 363	40 796	487	2,1	85 822
Älmhult	15 346	7 303	467	2,1	15 759

Region 4:

I: Gotlands län

<u>Gotland</u>	57 488	27 591	481	2,1	57 161
----------------	--------	--------	-----	-----	--------

AB: Stockholms län

<u>Botkyrka</u>	76 592	32 813	388	2,6	87 580
<u>Danderyd</u>	30 226	12 277	386	2,6	32 222
<u>Ekerö</u>	24 010	9 572	371	2,7	26 355
<u>Haninge</u>	71 837	33 175	424	2,4	80 932
<u>Huddinge</u>	88 750	39 988	404	2,5	102 557
<u>Järfälla</u>	61 743	28 529	424	2,4	69 167
<u>Lidingö</u>	41 892	19 437	441	2,3	45 178
<u>Nacka</u>	80 247	37 326	407	2,5	84 423
<u>Norrtälje</u>	54 596	27 034	481	2,1	56 845
<u>Nykvarn</u>	8 354	3 553	381	2,6	9 523
<u>Nynäshamn</u>	24 648	12 196	465	2,2	26 796
<u>Salem</u>	14 334	6 101	389	2,6	16 001
<u>Sigtuna</u>	36 711	17 027	412	2,4	43 372
<u>Sollentuna</u>	59 355	25 567	388	2,6	68 145
<u>Solna</u>	60 575	36 950	528	1,9	72 740
<u>Stockholm</u>	771 038	442 615	512	2,0	897 700
<u>Sundbyberg</u>	34 016	19 378	490	2,0	42 626
<u>Södertälje</u>	80 553	38 821	443	2,3	91 072
<u>Tyresö</u>	41 134	17 353	401	2,5	44 281
<u>Täby</u>	60 594	26 116	405	2,5	66 292
<u>Upplands-Bro</u>	21 327	10 082	420	2,4	24 703
<u>Upplands</u>					
<u>Väsby</u>	37 624	17 378	432	2,3	41 449
<u>Vallentuna</u>	27 397	11 782	384	2,6	31 616
<u>Vaxholm</u>	10 123	4 542	408	2,5	11 188
<u>Värmdö</u>	34 953	16 011	412	2,4	39 784
<u>Österåker</u>	37 336	16 109	405	2,5	40 495

Region 5:**N: Hallands län**

Falkenberg	39 605	18 428	446	2,2	41 912
Halmstad	88 224	44 582	483	2,1	94 084
Hylte	10 368	4 718	466	2,1	10 001
Kungsbacka	69 817	29 436	388	2,6	77 390
Laholm	23 037	10 770	459	2,2	23 517
Varberg	54 817	26 373	450	2,2	59 936

S : Värmlands län

Arvika	26 265	13 034	503	2,0	25 817
Eda	8 601	4 130	488	2,0	8 426
Filipstad	11 017	5 696	542	1,8	10 563
Forshaga	11 515	5 022	447	2,2	11 292
Grums	9 408	4 564	506	2,0	8 925
Hagfors	13 337	6 859	558	1,8	12 071
Hammarö	14 374	6 448	432	2,3	15 136
Karlstad	82 096	43 835	507	2,0	87 786
Kil	11 813	5 244	449	2,2	11 810
Kristinehamn	23 899	12 067	509	2,0	23 949
Munkfors	3 995	2 000	540	1,9	3 656
Storfors	4 542	2 066	490	2,0	4 131
Sunne	13 586	6 360	484	2,1	13 011
Säffle	16 080	8 000	520	1,9	15 276
Torsby	12 960	6 553	532	1,9	12 013
Ärjäng	9 800	4 849	493	2,0	9 953

O: Västra Götalands län

Ale	26 405	11 420	414	2,4	28 074
Alingsås	36 010	16 910	444	2,3	38 619
Bengtsfors	10 225	5 230	540	1,9	9 550
Bollebygd	8 086	3 433	411	2,4	8 562
Borås	99 325	48 917	470	2,1	105 995
Dals-Ed	4 891	2 338	500	2,0	4 740
Essunga	5 717	2 519	459	2,2	5 494
Falköping	31 185	13 888	438	2,3	31 988
Färgelanda	6 824	3 038	460	2,2	6 520
Grästorp	5 762	2 578	454	2,2	5 641

Gullspång	5 595	2 740	522	1,9	5 185
Göteborg	484 942	257 297	494	2,0	533 271
Götene	12 879	5 860	446	2,2	13 028
Herrljunga	9 305	4 195	452	2,2	9 274
Hjo	8 849	4 159	473	2,1	8 805
Härryda	32 049	13 140	377	2,7	35 732
Karlsborg	6 898	3 513	523	1,9	6 757
Kungälv	38 703	17 724	427	2,3	42 109
Lerum	36 506	15 061	388	2,6	39 319
Lidköping	37 380	17 797	466	2,1	38 414
Lilla Edet	12 889	5 704	455	2,2	12 829
Lysekil	14 657	7 454	518	1,9	14 369
Mariestad	23 895	11 859	500	2,0	23 870
Mark	33 494	14 805	438	2,3	33 753
Mellerud	9 638	4 689	517	1,9	8 892
Munkedal	10 284	4 729	463	2,2	10 205
Mölndal	58 234	26 572	433	2,3	61 978
Orust	15 188	7 108	470	2,1	15 036
Partille	33 543	13 877	391	2,6	36 147
Skara	18 578	9 163	503	2,0	18 580
Skövde	49 980	24 973	482	2,1	52 859
Sotenäs	9 311	4 713	523	1,9	8 928
Stenungsund	22 947	10 302	419	2,4	24 932
Strömstad	11 507	6 276	523	1,9	12 480
Svenljunga	10 430	4 695	457	2,2	10 299
Tanum	12 252	5 916	480	2,1	12 303
Tibro	10 581	5 005	471	2,1	10 754
Tidaholm	12 535	6 022	479	2,1	12 565
Tjörn	15 022	6 433	430	2,3	15 050
Tranemo	11 804	5 332	459	2,2	11 531
Trollhättan	53 302	26 537	478	2,1	56 573
Töreboda	9 470	4 502	497	2,0	8 992
Uddevalla	50 314	24 993	479	2,1	53 025
Ulricehamn	22 381	10 515	457	2,2	23 211
Vara	16 008	7 453	475	2,1	15 609
Vargårda	10 756	4 587	417	2,4	11 065
Vänersborg	36 951	17 572	475	2,1	37 369
Ämål	12 737	6 260	512	2,0	12 229
Öckerö	12 231	4 596	368	2,7	12 574

Region 6:**K: Blekinge län**

Karlshamn	31 006	15 577	500	2,0	31 272
Karlskrona	61 383	30 130	469	2,1	63 912
Olofström	13 391	6 459	502	2,0	12 902
Ronneby	28 358	14 045	503	2,0	27 871
Sölvesborg	16 558	7 929	472	2,1	16 800

M: Skåne län

Bjuv	14 007	6 235	420	2,4	14 801
Bromölla	12 098	5 527	447	2,2	12 336
Burlöv	15 320	6 882	409	2,4	17 114
Båstad	14 044	6 999	492	2,0	14 275
Eslöv	30 087	13 558	427	2,3	31 920
Helsingborg	122 062	62 571	479	2,1	132 989
Hässleholm	49 148	23 210	463	2,2	50 227
Höganäs	23 482	10 819	438	2,3	25 084
Hörby	14 274	6 645	446	2,2	14 917
Höör	14 604	6 618	427	2,3	15 637
Klippan	16 048	7 682	463	2,2	16 715
Kristianstad	75 915	37 231	466	2,1	81 009
Kävlinge	26 704	11 725	401	2,5	29 600
Landskrona	39 346	20 022	475	2,1	43 073
Lomma	18 854	8 403	382	2,6	22 496
Lund	102 257	55 770	499	2,0	114 291
Malmö	271 271	147 320	486	2,1	312 994
Osby	12 600	5 975	471	2,1	12 713
Perstorp	6 886	3 380	472	2,1	7 139
Simrishamn	19 425	9 969	521	1,9	18 951
Sjöbo	17 501	8 033	443	2,3	18 401
Skurup	14 415	6 374	426	2,3	15 025
Staffanstorps	20 602	8 778	394	2,5	22 672
Svalöv	13 012	5 662	427	2,3	13 332

Svedala	18 716	7 885	398	2,5	20 067
Tomelilla	12 682	5 995	464	2,2	12 891
Trelleborg	39 830	18 861	443	2,3	42 837
Vellinge	31 722	13 349	398	2,5	33 807
Ystad	27 120	14 212	500	2,0	28 623
Åstorp	13 541	6 264	424	2,4	14 927
Ängelholm	38 347	18 666	471	2,1	39 866
Örkelljunga	9 553	4 466	462	2,2	9 653
Östra Göinge	13 991	6 327	465	2,1	13 687

Sveriges kommuner 2013.

290 kommuner .

Hela Sverige cirka 10 miljoner invånare.

34483 invånare per kommun i genomsnitt, Säg 35 000.

Antal kommuner med			Antal invånare cirka	
under 35 000 invånare:	222 st	77%	3 560 000	35%
över 35 000 invånare	68 st	23%	6 440 000	65%
Summa antal kommuner	290 st	100%	10 000 000	100%

Antal kommuner med			Invånare/kommun cirka
under 35 000 invånare:	222 st	77%	16 000
över 3 5000 invånare	68 st	23%	95 000
Summa antal kommuner	290 st	100%	35 000

Beräkninga har också gjorts för invånarantal under 35 000 och 35 000-75 000.

Antal kommuner med			Antal invånare cirka	
under 35 000 invånare:	222 st	77%	3 560 000	35%
35 000-75 000 invånare	41 st	14%	1 970 000	20%
över 75000 invånare	27 st	9%	4 470 000	45%
Summa antal kommuner	290 st	100%	10 000 000	100%

Antal k ommuner med			Invånare/kommun cirka
under 35000 invånare:	222 st	77%	16 000
35 000-75 000 invånare	41 st	14%	48 000
över 75 000 invånare	27 st	9%	166 000
Summa antal kommuner	290 st	100%	35 000

Antal kommuner med invånare:

	Under 10 000	Under 35 000	Över 35 000	35 000-75 000	Över 75 000 invånare	
						I de stora städerna
1	24	37	7	4	3	290 710
2	15	54	9	4	5	684 894
3	16	40	6	3	3	414 749
4	1	8	19	12	7	1 417 004
5	17	53	18	13	5	898 526
6	6	30	9	5	4	641 283
Sum-						
ma	79	222	68	41	27	4 347 166
	27%	77%	23%	14%	9%	av kommunerna

Kommuner med invånare under 35 000, kan ses som småkommuner där servicen är ofullständig, och där bor cirka en tredjedel av Sveriges befolkning = 3 560 000 personer.

Kommuner med under 10 000 invånare är 79 st = 27% av kommunerna. Antal invånare har inte beräknats men är kanske i genomsnitt cirka 6000 och då blir det cirka 500 000 personer. Kommuner med så litet antal invånare har förmodligen svårt med ekonomin.

Under 35 000	Över 35 000 inv	Över 75 000 inv
	(kommuner 35 000-75 000)	
BD: Norrbottens län		
Luleå	75 383	
Piteå	41 278	- 41 278
Små 12 st		
C: Västerbottens län		
Skellefteå	71 988	- 71988
Umeå	118 349	
Små 13 st		
Y: Västernorrlands län		
Sundsvall	96 978	
Örnsköldsvik	54 986	- 54 986
Små 5 st		
Z: Jämtlands län		
Östersund	59 956	-59 956
Små 7 st		
W: Dalarnas län		
Borlänge	50 023	-50 023
Falun	56 767	-56 767
Små 13 st		
X: Gävleborgs län		
Gävle	97 236	
Hudiksvall	36 829	-36 829
Sandviken	37 250	-37 350
Små 7 st		

D: Södermanlands län		
Eskilstuna	99 729	
Nyköping	53 038	-53 038
Små 7 st		
C: Uppsala län		
Uppsala	205 199	
Små 7 st		
U: Västmanlands län		
Västerås	142 131	
Små 9 st		
T: Örebro län		
Örebro	140 599	
Små 11 st		
E: Östergötlands län		
Linköping	150 202	
Norrköping	133 749	
Små 11 st		
F: Jönköpings län		
Jönköping	130 798	
Små 12 st		
H: Kalmar län		
Kalmar	63 887	-63 887
Västervik	35 867	-35 867
Små 10 st		
G: Kronobergs län		
Växjö	85 822	
Små 7 st		

I: Gotlands län

Gotland	57 161	-57 161
-------------------------	--------	---------

Små 0 st

AB: Stockholms län

Botkyrka	87 580	
--------------------------	--------	--

Haninge	80 932	
-------------------------	--------	--

Huddinge	102 557	
--------------------------	---------	--

Järfälla	69 167	-69 167
--------------------------	--------	---------

Lidingö	45 178	-45 178
-------------------------	--------	---------

Nacka	84 423	
-----------------------	--------	--

Norrtälje	56 845	-56 845
---------------------------	--------	---------

Sigtuna	43 372	-43 372
-------------------------	--------	---------

Sollentuna	68 145	-68 145
----------------------------	--------	---------

Solna	72 740	
-----------------------	--------	--

Stockholm	897 700	
---------------------------	---------	--

Sundbyberg	42 626	-42 626
----------------------------	--------	---------

Södertälje	91 072	
----------------------------	--------	--

Tyresö	44 281	-44 281
------------------------	--------	---------

Täby	66 292	-66 292
----------------------	--------	---------

Väsby	41 449	-41 449
-----------------------	--------	---------

Värmdö	39 784	-39 784
------------------------	--------	---------

Österåker	40 495	-40 495
---------------------------	--------	---------

Små 8 st

N: Hallands län

Falkenberg	41 912	-41 912
----------------------------	--------	---------

Halmstad	94 084	
--------------------------	--------	--

Kungsbacka	77 390	
----------------------------	--------	--

Varberg	59 936	-59 936
-------------------------	--------	---------

Små 2 st

S : Värmlands län

Karlstad	87 786	
--------------------------	--------	--

Små 15 st

Västra Götalands län

Alingsås	38 619	-38 619
--------------------------	--------	---------

Borås	105 995	
-----------------------	---------	--

Göteborg	533 271	
--------------------------	---------	--

Härryda	35 732	-35 732
-------------------------	--------	---------

Kungälv	42 109	-42 109
-------------------------	--------	---------

Lerum	39 319	-39 319
-----------------------	--------	---------

Lidköping	38 414	-38 414
---------------------------	--------	---------

Mölndal	61 978	-61 978
-------------------------	--------	---------

Partille	36 147	-36 147
--------------------------	--------	---------

Skövde	52 859	-52 859
------------------------	--------	---------

Trollhättan	56 573	-56 573
-----------------------------	--------	---------

Uddevalla	53 025	-53 025
---------------------------	--------	---------

Vänersborg	37 369	-37 369
----------------------------	--------	---------

Små 36 st

K: Blekinge län

Karlskrona	63 912	-63 912
----------------------------	--------	---------

Små 4 st

M: Skåne län

Helsingborg	132 989	
-----------------------------	---------	--

Hässleholm	50 227	-50 227
----------------------------	--------	---------

Kristianstad	81 009	
------------------------------	--------	--

Landskrona	43 073	-43 073
----------------------------	--------	---------

Lund	114 291	
----------------------	---------	--

Malmö	312 994	
-----------------------	---------	--

Trelleborg	42 837	-42 837
----------------------------	--------	---------

Ängelholm	39 866	-39 866
---------------------------	--------	---------

Små 26 st

Summa små 222 st 6 443 570 personer i 68 kommuner**Summa för kommuner 35000-75000 invnare:****1 973 302 personer i 41 kommuner****Antalet kommuner med mer än 75000 invånare: 27 st.****Antal invånare 4 470 268 personer.**

Bostadshyror

SCB Statistiska meddelanden BO 39 SM 1501 :

Hyror i bostadslägenheter 2014

I korta drag

1,3 procents hyreshöjning för hyresrätter

I genomsnitt höjdes hyrorna med 1,3 procent mellan 2014 och 2015. Regionalt har hyreshöjningen varit störst i kommuner med fler än 75 000 invånare (bortsett från Stor-Stockholm och Stor-Göteborg) där hyran gick upp med 1,5 procent. Lägst var höjningen i Stor-Göteborg, där hyran gick upp med 1,2 procent. I Stor-Stockholm och i kommuner med färre än 75 000 invånare ökade hyran med 1,3 procent.

Hyreshöjningen för de tre föregående åren var 2,8 procent till 2012 sedan 2,2 till 2013 och senast var den 1,7 procent till 2014. Hyresförändringen mäts enbart för lägenheter med oförändrad kvalitet och där ingen större ombyggnad skett.

Drygt 6 400 kr för 3 rum och kök

Den genomsnittliga månadshyran för en lägenhet på tre rum och kök 2015 är 6 385 kronor. Tabellen nedan visar på vilken nivå den genomsnittliga månads- hyran 2015 är i de olika regionerna. Stor-Stockholm har den högsta hyresnivån av samtliga regioner. Därefter följer Stor-Göteborg och övriga större kommuner. Lägst är hyresnivån i de övriga mindre kommunerna.

Genomsnittlig ny månadshyra för 3 rum och kök 2015 efter region

Ny månadshyra 2015 Riket Stor-Stockholm Stor-Göteborg Övriga större kommuner Övriga mindre kommuner *Gränsen mellan större och mindre kommuner går vid 75 000 invånare.

Se i det följande.

Wikipedia 29 april 2016:

Storstockholm eller **Stor-Stockholm** är en av [SCB](#) definierad^[1] [storstadsregion](#) i [Sverige](#) som sedan [1 januari 2005](#) omfattar alla kommuner i [Stockholms län](#); tidigare var inte [Norrtälje kommun](#), [Nykvarns kommun](#), [Nynäshamns kommun](#) och [Södertälje kommun](#) delar av Storstockholm. Namnet används till exempel i företagsnamnet [AB Storstockholms Lokaltrafik](#).

Storgöteborg eller **Stor-Göteborg** är en av [SCB](#) definierad^[1] [storstadsregion](#) som inkluderar och omger [Göteborg](#). Regionen är belägen i [Västsverige](#). Huvuddelen tillhör [Västra Götalands län](#), med undantaget [Kungsbacka kommun](#) vilken tillhör [Hallands län](#). Till utsträckningen är Storgöteborg identiskt med [Göteborgsregionens kommunalförbund](#). Göteborgsregionen är det näst största storstadsområdet i Sverige, efter huvudstadsregionen [Storstockholm](#).

Storgöteborg

Kommun	Invånare 2015-12-31
Kungälv	42 730
Stenungsund	25 508
Tjörn	15 315
Öckerö	2 682
Göteborg	548 190
Mölndal	63 340
Partille	36 977
Härnäs	36 651
Lerum	40 181
Ale	28 862
Alingsås	39 602
Lilla Edet	13 178
Kungsbacka	79 144
Totalt	982 360

Storstockholm

Kommun	Folkmängd (2015-12-31)
Stockholm	923 516
Huddinge	105 311
Nacka	97 986
Södertälje	93 202
Botkyrka	89 425
Haninge	83 866
Solna	76 158
Järfälla	72 429
Sollentuna	70 251
Täby	68 281
Norrtälje	58 669
Lidingö	46 302
Tyresö	46 177
Sigtuna	44 786
Upplands Väsby	42 661
Österåker	42 130
Sundbyberg	46 110
Värmdö	41 107
Danderyd	32 421
Vallentuna	32 380
Nynäshamn	27 500
Ekerö	26 984
Upplands-Bro	25 789
Salem	16 426
Vaxholm	11 380
Nykvarn	10 192
Stor-Stockholm	2 231 439 invånare.

Statistiken för hyror stämmer inte med statistiken för kommunerna.

Hysesstatistiken som gäller Stor-Stockholm och Stor-Göteborg innehåller kommuner som i kommunstatistiken ingår i kategorierna kommuner både under och över 75 000 invånare.

Det är krångligt att i kommunstatistiken särskilja kommuner som ingår i Stor-Stockholm och Stor-Göteborg. Man borde kunna räkna med att hyresstatistiken för kommuner under 75 000 invånare gäller för kommuner under 75 000 invånare.

Hysesstatistik för "Övriga större kommuner" bör kunna räknas gälla för kommuner över 25 000 invånare, minskat med invånarna i Stor-Stockholm och Stor-Göteborg.

Det skulle bli i hyresstatistiken :

* **Hyror i kommuner under 75 000**, antalet invånare i kommuner under 75 000: **invånare 5 530 000**

* **Hyror i Stor-Stockholm och Stor-Göteborg**. Antalet invånare enligt Wikipedia: **Stor-Stockholm 2 231 439 invånare. Stor-Göteborg 982 360 invånare.**

* **Hyror i Övriga större kommuner**, antalet invånare i kommuner över 75 000: 4 470 000 minus 2 231 439 - 982 360 = **1 256 201 invånare.**

* **Summan av dessa antal blir precis 10 000 000.**
Följande från SCB.

Genomsnittlig ny månadshyra för 3 rum och kök 2015 efter region Ny månadshyra 2015

			Invånare cirka
Riket	6 385 ± 52	100 %	10,0 mljoner
Stor-Stockholm	7 054 ± 121	110,5 %	2,2 22 %
Stor-Göteborg	6 498 ± 101	101,8 %	1,0 10 %
Övriga större kommuner	6 495 ± 96	101,7 %	1,3 13 %
Övriga mindre kommun	5 842 ± 81	91,5 %	5,5 55 %
*Gränsen mellan större och mindre kommuner går vid 75 000 invånare.			

De dyraste hyrorna, i Stor-Stockholm, ligger cirka 10% över hyrorna i riksgenomsnitt.

De lägsta hyrorna, i mindre kommuner, ligger cirka 10% under riksgenomsnitt.

Stor-Göteborg och Övriga större kommuner ligger ungefär på riksgenomsnitt.

Tablå 1 Genomsnittliga hyror i lägenheter upplåtna med hyresrätt (kronor)

Riket Årshyra per m2 år 2014

		Ny månadshyra per lägenhet år 2015
1 rum och kök	1129	3933
2 rum och kök	1031	5230
3 rum och kök	969	6385
4 rum och kök	952	7886
5+ rum och kök	925	9772
Övriga	1172	3469
Totalt	019	5747

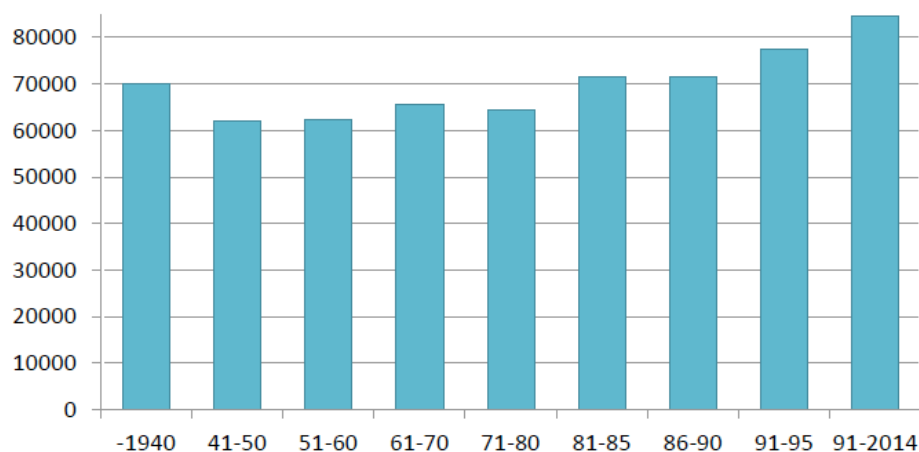
Till Övriga räknas lägenheter som saknar kök, som 1 rum och kokvrå/kokskåp.

Fastighetens värdeår påverkar hyresnivån

I diagram 2 ser vi hur årshyran år 2014 varierar med fastighetens värdeår. Fastighetens värdeår är detsamma som färdigställandeåret om inga större om- eller tillbyggnationer har gjorts. Efter större om- eller tillbyggnationer fastställs ett nytt värdeår med beaktande av ombyggnationens omfattning. Värdeåret används bland annat vid fastställande av fastighetens taxeringsvärde.

Lägst genomsnittlig årshyra, 61 977 kronor, hade lägenheter i värdeårsklasserna 1941-1950, medan lägenheter med värdeår 1991-2014 hade högst årshyra, i genomsnitt 84 454 kronor.

Diagram 2 Genomsnittlig årshyra år 2014 för lägenheter upplåtna med hyresrätt efter värdeår

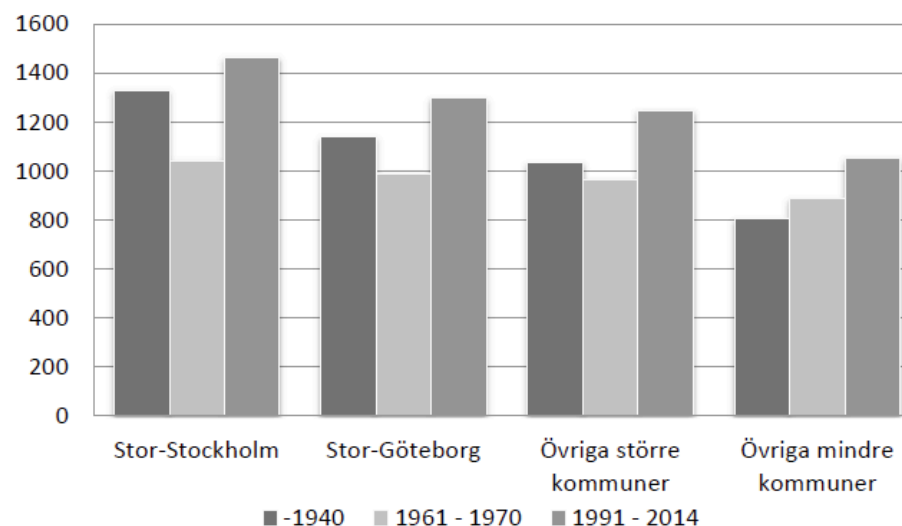
Avser trerumslägenhet

Hyran efter region och värdeår

Diagram 4 visar att fördelningen av högsta och lägsta årshyra per kvadratmeter år 2014 mellan olika värdeårsintervall är relativt lika om man jämför de fyra regionerna. I samtliga regioner är det lägenheter med värdeår 1991-2014 som har högst hyra per kvadratmeter bostadsyta.

I samtliga regioner utom Övriga mindre kommuner är kvadratmeterhyran högre för lägenheter i värdeårsintervall -1940 än med värdeår 1961-1970.

Diagram 4 Årshyror per kvadratmeter år 2014 efter region och värdeår

Genomsnittlig yta per lägenhet år 2014 efter region, värdeår och lägenhetstyp. Kvadratmeter

	1 rok	2 rok	3 rok	4 rok	5+rok	Övriga	Totalt
Riket							
-1940	40	59	84	111	155	33	67
1941-1950	40	56	73	102	138	34	61
1951-1960	41	58	74	93	119	30	63
1961-1970	41	61	79	96	123	35	70
1971-1980	42	62	78	97	120	40	68
1981-1985	43	62	79	101	121	40	72
1986-1990	44	61	79	101	120	40	71
1991-1995	43	63	81	102	123	41	74
1991 -	42	61	79	99	122	40	71
Totalt	42	60	78	98	125	36	68

1. Genomsnittlig årshyra per lägenhet samt 95 % konfidensintervall efter region, värdeår och lägenhetstyp år 2014. Kr

	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5+rum och kök	Övriga	Totalt
Riket							
-1940	52103 ± 2386	61668 ± 2826	81144 ± 3661	106139 ± 4844	140426 ± 7792	45496 ± 2709	69953 ± 1836
1941-1950	45247 ± 1663	57982 ± 2088	71335 ± 3010	90852 ± 4259	124462 ± 12107	40580 ± 4890	61977 ± 1664
1951-1960	44229 ± 1521	58758 ± 1376	71375 ± 1779	86322 ± 2073	108204 ± 5489	36279 ± 1462	62394 ± 1005
1961-1970	42560 ± 1149	59217 ± 1491	71790 ± 1328	87019 ± 2061	109992 ± 3862	37386 ± 1798	65409 ± 863
1971-1980	43831 ± 934	59531 ± 1065	72069 ± 1277	86445 ± 1856	105939 ± 3960	42150 ± 1385	64262 ± 819
1981-1985	45438 ± 1390	62409 ± 1330	77675 ± 2010	94934 ± 2411	111815 ± 4554	44403 ± 4837	71611 ± 1380
1986-1990	50563 ± 1981	63636 ± 1375	78021 ± 1662	96996 ± 2593	114178 ± 3894	46092 ± 3419	71447 ± 1118
1991-1995	52979 ± 2934	68516 ± 2868	82857 ± 2040	102615 ± 2965	119637 ± 4929	51152 ± 3738	77533 ± 1700
1991 -	58851 ± 1658	75012 ± 1863	91248 ± 1601	113334 ± 2077	131298 ± 3311	54201 ± 2493	84454 ± 1140
Totalt	46458 ± 587	61830 ± 544	75315 ± 617	93130 ± 968	115723 ± 1963	40978 ± 815	67886 ± 352
Stor-Stockholm							
Totalt	53920 ± 1393	69452 ± 1278	83193 ± 1395	101155 ± 2013	129356 ± 3781	45739 ± 1456	75753 ± 822 112 % av riket
Stor-Göteborg							
Totalt	49976 ± 1128	64253 ± 1211	76829 ± 1216	95323 ± 2118	117029 ± 5347	41037 ± 1237	70052 ± 782 103 % av riket
Övriga större kommuner							
Totalt	46435 ± 969	63118 ± 937	76456 ± 1117	94641 ± 1809	115258 ± 3356	41459 ± 1720	69156 ± 652 102 % av riket
Övriga mindre kommuner							
Totalt	40630 ± 779	55948 ± 886	68915 ± 1018	84781 ± 1505	100352 ± 4047	35266 ± 1330	61106 ± 605 90 % av riket

Om hyror i kommunerna

Antal kommuner med invånare:

	Under 10 000	Under 35 000	Över 35 000	35 000- 75 000	Över 75 000	invånare
						I de stora städerna
1	24	37	7	4	3	290 710
2	15	54	9	4	5	684 894
3	16	40	6	3	3	414 749
4	1	8	19	12	7	1 417 004
5	17	53	18	13	5	898 526
6	6	30	9	5	4	641 283
Sum-	79	222	68	41	27	4 347 166
ma	27%	77%	23%	14%	9%	av kommunerna

Kommuner med invånare under 35 000, kan ses som småkommuner där servicen är ofullständig, och där bor cirka en tredjedel av Sveriges befolkning = 3 560 000 personer.

Kommuner med under 10 000 invånare är 79 st = 27% av kommunerna. Antal invånare har inte beräknats men är kanske i genomsnitt cirka 6000 och då blir det cirka 500 000 personer. Kommuner med så litet antal invånare har förmodligen svårt med ekonomin.

Ungefär hälften av befolkningen (cirka 55 %) bor i 263 städer med under 75 000 invånare och kan räkna med att bostadshyran är bara cirka 90 % av riksgenomsnittet, dvs för 2016:

För ensam utan barn en minskning av hyran med cirka 6300 kr för året.

För makar/sambor en minskning av hyran med cirka 7700 kr.

1400 000 personer i Stor-Stockholm kan räkna med att hyreskostnaderna blir högre med dessa belopp.

För övriga, cirka 3 miljoner personer, blir hyreskostnaden ungefär som riksgenomsnittet.

I statistiken för hyrorna finns en felmarginal på säg 1500 kr för året upp eller ner.

Levnadskostnaderna för annat än hyra är beräknade som genomsnitt för män och kvinnor så att de för män är 2500 kr högre än genomsnittet för män och kvinnor och kostnaderna för kvinnor är 2500 kr lägre än genomsnittet för män och kvinnor.

De här felen i marginalerna spelar ingen avsevärd roll när inkomsterna är över 17 000 kr per månad när det gäller ensam och över 13 000 för vardera maken, eftersom underskotten börjar vid inkomst 16000 i månaden för ensam och 12 000 kr för make och felen kan tas upp med hjälp av cirka 1000 kr högre månadsinkomt.

Bostadpolitiken rymmer många moment.

Till exempel följande:

- * Först människornas behovet av bostäder. Önskemål om bostäder.
- * Behov med hänsyn till näringspolitik och näringslivets behov.
- * Mark och markplaner för bebyggelse.
- * Byggmästare och byggnadsarbetare.
- * Offentliga beslut om bebyggelse.
- * Pengar att bygg för.
- * Att upphandla byggande.
- * Att bygga.
- * Att göra bostäderna färdiga för användning.
- * Sätta hyror o d.
- * Att fördela det byggda på dem som vill bo.
- * Att ta hand om bostäder som lämnats och fördela dem på andra som vill bo.
- * Att bygga mera.

Byggandet ses ofta som kommunala angelägenheter. Nu behövs en rikspolitik som regeringen måste ordna med. Den är inte van vid det. Måste försöka planering av alla momenten. Får ta hjälp av offentliga och privata organisationer.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 255-267)

Från tidskriften Plan 14 mars 2016

Tidkriften Plan nr 1 2016. Föreningen för samhällsplanering.

“AKUTA LAGEN KRÄVER INTE BARA SNABBA SVAR

När vi om fyrtio år tittar tillbaka på årsskiftet 2015/2016 så minns vi det möjligtvis som tiden då de internationella klimatavtalen på allvar började formuleras men också som tiden då (ev) ytterligare en stormakt fick en galenpanna till ledare och ett flertal fruktansvärda, humanitära katastrofer utspelades. Det finns alltså många anledningar till att göra ett temanummer om Akuta situationer. Alla dessa händelser berör på ett eller annat sätt Sverige, men den här gången är de mer närvarande än på länge och det är inte omöjligt att just detta årsskifte kommer beskrivas som en brytpunkt i svensk samhällsplanering. Den akuta händelse som sannolikt kommer ha störst inverkan på denna brytpunkt är de internationella konflikter som för lång tid framöver kommer påverka både EU och Sverige, inte minst genom omfattande flyktingströmmar från såväl Syrien som Afghanistan.

Detta läge där solidaritet och medmänsklighet är viktigare än någonsin sammanfaller också med en ny politik för bostadsbyggande och planering. Och här är det intressant att både prata om hur vi bygger bostäder för nyanlända i akut behov, likväl som hur vi planerar för både bostäder och arbete för alla på lång sikt. Kan det vara så att det finns andra lösningar än de som erbjuds av politiken, där svåra frågor fortsätter att mötas med enkla och snabba svar? Jag vill gärna tro det och anser att

det här numret tar upp en del alternativa svar. Vi får bland annat beskrivet för oss om hur det lokala engagemanget i Afghanistan utgör en nationell strategi för att hantera akuta lägen, vi får höra om värdet av planberedskap i en krympande kommun som plötsligt växer, vi får ett historiskt perspektiv på bostadsbyggandet i Sverige och vi får möta en urbaniseringsprocess i ett sönderbombat Aleppo.

Så även när läget är akut behöver samhällsplaneringen, oavsett nationalitet, alltid agera. Ibland som ett görande och ibland mer strategiskt, ibland genom att verka inom ramen för de verktyg vi har och ibland genom nya innovationer och angreppssätt. Oavsett vilket så är det alldeles säkert att vi på PLAN kommer fortsätta bevaka och beskriva så mycket vi kan av samhällsplaneringens breda ämnesfält. Inte minst i nästa nummer där vi fortsatt ser tecken på en brytningstid, med temat Markpolitik.

Du missar väl inte att bli medlem? /Björn “

“NYTT & NOTERAT

Reducerad detaljplanering

Planprocessutredningen (SOU 2015:109) föreslår inskränkningar i detaljplanen framöver. Bland annat vill utredarna ta bort möjligheten att reglera byggnaders yttre utformning vad gäller färg och material. Detta ska istället regleras i bygglovet. Dessutom föreslås att ta bort möjligheten, i princip, att ställa tekniska egenskapskrav. Med tanke på det här numrets debatt (sid 42) verkar den riktning som utredningen förespråkar gå åt helt fel håll. Hur var det nu med snabba lösningar...?

Planera med halva hjärnan?

Som en återkoppling till vårt psykologinummer (nr 6-2015) kan vi rekommendera en nyligen publicerad vetenskaplig artikel med namn; PlanningWith Halfa Mind; Why Planners Resist Emotion. Den handlar om hur planerare tenderar att ignorera medborgarnas känslor när de analyserar sociala problem. Att det planeras objektivt utan empati för hur det som planeras kommer att påverka medborgarna. Där planerare blir för styrande i sina ansatser. Det här är ju dock ingen nyhet för någon, men artikeln försöker bena ut varför empatin och känslorna ändå ignoreras till förmån för en mer rationell och känslökall syn på hur det ska planeras.

“I avsaknad av bostadspolitik försöker sig de politiska partierna på att bedriva byggpolitik. Det går inget vidare och det mesta handlar om att bolla luftsiffror om hur mycket som måste byggas”
Staffan Carenholm i ArcMeaks, kommenterandes bristen på politik och ledarskap i bostadsfrågan.

Nationell cykelkonferens i Gävle

I vår kommer Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Trafikverkets årliga nationella cykelkonferens genomföras på Högskolan i Gävle den 24-25 maj, och det är Gävle kommun och Region Gävleborg som tillsammans står som värdar. Konferensen bjuder på såväl nationella som internationella inslag och utgår från cykelns roll för samhällsutvecklingen. Frågor om strategier, prioriteringar, nyttor och återväxten inom cyklingen lyfts.

App som förutspår pendelförsening

Vi noterar i en av Stockholms många lokaltidningar att Stockholmståg lanserat en app som sägs kunna förutspå pendelförseningar upp till en timme före resans avgång. Ska vi se detta som ett sätt att försöka lära gemene stockholmare att bara acceptera och börja leva med förseningar?

Hopträngda barn

I ett annat ämne kan vi rekommendera Svenska Dagbladets artikelserie Hopträngda barn, det går att söka sig till den på SvDs hemsida. Artikelserien publicerades i början av februari och handlar om barns tillgång till utemiljöer i den allt mer förtätade staden. Intressant läsning utlovas och är ett utmärkt komplement till boken Bygga stad för barn som vi skrev om i PLAN nr6-2015

Pilotprojekt för bättre samverkan inom den fysiska planeringen.

Boverket och Tillväxtverket har släppt en bok med titeln Tillväxt kräver planering. Boken är en antologi, med grund i åtta pilotprojekt, i form av kommuner och regioner, som testat och utvärderat olika metoder för samverkan inom fysisk planering. Boken finns att ladda ner på Boverkets hemsida.

Segregeringen minskar?

Enligt en ny studie från Stockholms Universitet minskar segregationen i samhället. Det är professor Bo Malmberg som står bakom studien, som är en del av ett större forskningsprojekt som undersöker graden av boendesegregation i Sverige, Norge, Danmark, Belgien och Nederländerna. Enligt studien har andelen utomeuropéer ökat i de delar av Sverige där det finns en koncentration av utomeuropeiskt födda, men det har den också i stadsdelar där det förut nästan inte fanns några utomeuropeiska invandrare alls. Studien indikerar alltså att det finns ett större mått av utbredning än vad som tidigare trots.

Ännu mer datorspelade i medborgardialogen

Efter Minecraft och Sim city är det nu spelet City: Skylines tur att införlivas i medborgardialogen. Inom ramarna för Svensk byggtjänst projekt Mina kvarter, testades nyligen spelet som ett verktyg för medborgardialog, på KTHs Openlab. För att summera täcker vi nu med dataspelet in unga killar (och en och annan tjej) i medborgardialogerna och i nuvarande form täcker vi in pensionärer. Så nu väntar vi bara på knep att få med resten av befolkningen.

Ett miljonprogram med 700 000 bostäder?

Vi lyssnade på Mehmet Kaplan när han kommenterade sin inbjudan till blocköverskrivande samtal kring bostadskrisen. Där han talade om ett förslag på ett nytt miljonprogram med 700 000 bostäder. Humoriserten roas såklart av tanken på ett miljonprogram som bara innehåller 700 000 bostäder. Den mer cyniskt lagde blir istället trött på hur talande det är för den försiktighet som råder inom svensk politik. Den optimistiske blir glad över att någon vågar rita upp en vision och en målbild över vad vi behöver i Sverige 2025. Den pessimistiske undrar i sin tur, med stort intresse, hur detta egentligen ska gå till.

SNABB FÖRÄNDRING AV BOSTADSBEHOVET NORBERGS KOMMUN

Möjligheten att skapa tillväxt i och med ett befolkningsunderlag är naturligtvis ett alltigenom glädjande besked för en krympande kommun. Men det ställer också frågor om långsiktighet, flexibilitet och planberedskap. Åsa Eriksson i Norbergs kommun beskriver hur kommunens Översiktsplan och fysiska planering plötsligt blivit relevant och dessutom ett betydelsefullt instrument för utvecklingen, där snabbhet och långsiktighet går hand i hand. Åsa Eriksson (S) är kommunstyrelsens ordförande i Norbergs kommun.

Flera mindre glesbygdskommuner har under de senaste 30 åren stadigt minskat i invånarantal. Vi förtroendevalda i samma kommuner har tvingats konstatera att vårt uppdrag till stora delar gått ut på att skära ned, stänga, effektivisera och sälja. Det var inte därför vi valde att bli politiker men har man betrots med ansvar för kommunens ekonomi är det bara att bita i det sura äpplet och se till att utgifterna inte överstiger intäkterna. Ibland har vi unnat oss lyxen att visionera, drömma och planera för hur vi vill ha det den dagen kommunen växer igen men det är svårt att prioritera det viktiga, strategiska arbetet när kommunallagen kräver budget i balans här och nu.

Beslutet för nästan tio år sedan att Norbergs kommun skulle avsätta ett par miljoner kronor till att ta fram en ny Översiktsplan kändes på samma gång roligt som lite onödigt. I samma veva sjönk kommunens intäkter dramatiskt och vi genomförde ett stort balanspaket för att sänka den totala driftskostnaden med 4 % på ett år. Då finns det inte mycket tid och energi till att tänka framtid och utveckling. Idag, när situationen totalt har förändrats och vi har den största befolkningsökningen i mannaminne, är vi tacksamma över att plantjänstemännen

ändå lyckades peppa oss att på allvar tänka ut hur vi ville att kommunen skulle växa i framtiden.

Från långvarig och stadig befolkningsminskning till explosionsartad ökning. Går det att planera för de här snabba omställningarna? Borde vi tidigare ha förstått att antalet flyktingar som sökte sig till Europa skulle innebära att kommunens befolkning nu stadigt stiger och antalet elever i grundskolan vida överträffar alla förhoppningar? De befolkningsprognoser som vi och andra kommuner köper varje år har fram till dags datum visat på en stadig minskning för Norberg. Det är tur att verkligheten är så mycket bättre än prognosmakarna spådde.

För första gången sedan början av 80-talet råder det nu bostadsbrist i Norberg. Halleluja! Det är givetvis mycket roligare att fundera över hur vi ska få fram fler skollokaler, fler förskoleplatser och fler bostäder än tvärtom, men det är inte lättare. En del verktyg förfogar kommunerna själva över och då kan vi vara kreativa, lösningsfokuserade och tänka utanför degångse ramarna. Andra verktyg saknar vi helt och då blir det svårare.

Tack vare den stora mängden asylsökande som Migrationsverket har platser för i Norberg (ca 900 asylsökande i en kommun med S 800 invånare), och alla de barnfamiljer som väljer att bo kvar i vår kommun när de får permanent uppehållstillstånd, har vi för ett år sedan kunnat öppna en ny förskoleavdelning i tidigare tomställda skollokaler. Det betyder mycket för en, sedan länge krympande, kommun att kunna utöka - göra nytt - istället för att hela tiden minska och stänga. Vi håller dessutom på att, för första gången sedan början av 80-talet, bygga helt nya lokaler. Ja, det är en skräll av stora mått! En helt ny förskoleavdelning byggs till på en befintlig förskola som inom kort kommer få tre, istället för två avdelningar. Med utbyggnaden följer att

vi måste bygga om mottagningsköket, så att det kan hantera fler portioner, och det bidrar till bättre arbetsmiljö för vår personal.

En annan mycket positiv effekt av flyktingmottagandet är att en kommunägd länga med fyra marklägenheter som har stått tom och obrukbar i närmare 15 år nu byggs om till boende för ensamkommande flyktingbarn. Hela bostadsområdet lyfts när det blir liv och rörelse, ny fasad och nya fönster, istället för ett tomt och tyst hus som har skämt det i övrigt populäraområdet. Ökad befolkning bidrar till utveckling och tillväxt på många sätt och det är mycket välkommet.

För en liten, och i vårt fall dessutom fattig, kommun kan det vara svårt ur en ekonomisk aspekt att bygga nya verksamhetslokaler och bostäder. Vi har mark, vi har en bra ÖP och vi har effektiva planhandläggare men vi saknar eget kapital att bygga för.

Kommunen är redan högt belånad och klarar inte kapitalkostnaderna för ytterligare lån. Den låga hyresnivån i vår region gör att kommersiella aktörer inte vågar satsa här. Det lilla kapital kommunensparat ihop de senaste åren har använts till de nyoch ombyggnationer av verksamhetslokaler som vi har vågat oss på. Även om de, av många, efterfrågade regelförenklingarna i planprocessen skulle underlätta även för oss är det bristen på kapital som är vårt största hinder.

För att stärka de lokala flyttkedjorna och i någon mån minska bostadsbristen försöker vi få igång byggandet av villor. I vår region får en vanlig familjinte banklån för att bygga hus eftersom marknadsvärdet på det färdiga huset är så mycket lägre än byggkostnaden. Vi har, tack vare ett antal utpekade LIS-områden i ÖP, detaljplanerat sjönära villatomter som också ligger nära centrum och kollektivtrafik. Där tror vi chansen är störst att någon vågar (och får banklån till att) bygga nytt.

Min förhoppning är att det nästa år står fem nybyggda villor vid Noréns strand. Det skulle i så fall öka nybyggnationstakten i vår kommun med närmare 1000 %.

Vi försöker prioritera pengar till en utvecklingsplan av ett sjö- och centrumnära område där vi hoppas att någon privat aktör vill bygga flerfamiljshus. Efterfrågan på attraktiva lägenheter i centrala Norberg är stor men kanske måste kommunen ta en del av risken för att privata aktörer ska våga satsa. Riskdelning mellan olika typer av aktörer, offentliga och privata, tror vi kan vara ett sätt att få till stånd bostadsbyggande i kommuner med en liknande situation som vår.

Norbergs centrum består av en mix av bostadsoch upplåtelseformer, arbetslokaler, servicefunktioner och skola. Det har bidragit till ett sammanhållet samhälle där de flesta träffas på ett eller annat sätt, många känner varandra och den sociala tilliten är hög. Det bidrar i sin tur till att det ideella engagemanget och viljan att bidra till kommunens utveckling är mycket stor. Vi vill fortsätta på den inslagna vägen och blanda olika samhällsfunktioner. Detta ställer stora krav på en samordnad samhällsplanering. Kanske är det lättare att få till i en mindre kommun?

Eftersom många av de asylsökande söker sig vidare till andra, större städer när de får uppehållstillstånd är det svårt att veta hur stora investeringar vi törs göra. Kommer den lokala befolkningsökningen fortsätta och elevantalet att bestå eller står kommunen med för stora, dyra lokaler om några år?

I små kommuner blir alla befolkningsförändringar stora svängningar. När jag nyss hade tillträtt som kommunalråd 2011 blev jag uppringd av en rikstäckande dagstidning som undrade varför just Norberg hade

Sveriges högsta nativitet något år tidigare. Det kunde jag inte förklara, eftersom det var nya uppgifter för mig. Vid närmare granskning visade det sig att antalet födda barn det aktuella året var ett femtontal fler än året innan. Den lilla förändringen ledde till att vi just då hade flest nyfödda per kvinna i fertil ålder och att den årskursen behöver vara fyra klasser mot det normalt treparallelliga som skolan är dimensionerad för. För en liten kommun, där det bara finns en skola att välja på, blir det svårt att på kort tid dessutom få fram skollokaler för närmare 150 flyktingbarn, som vi nu har som elever.

Tack vare en mycket lösningsinriktad skolledning, ett kommunalteknikförbund som jobbar extremt snabbt i akuta lägen och många engagerade medborgare, företagare och församlingsaktiva som vill hjälpa till, har vi pusslat ihop tak över huvudet och sittplatser till alla elever, så här långt. Vi har tagit skolbiblioteket, konferensrum, aulan, förråd, kontorslokal i en närliggande industrifastighet och den gamla prästbostaden i anspråk men vi har löst det. Nu hyr kommunen dessutom tillfälliga (och dyra) modulklassrum sedan ett par veckor tillbaka men vi måste snabbt hitta mer långsiktigt hållbara lokallösningar. Är det tillfälliga lokal- och bostadslösningar som ska prioriteras eller tror vi så mycket på kommunens attraktivitet att vi vågar satsa mer permanent? Den frågan tror jag att många politiker i glesbygd funderar på just nu. Att våga idag är en sak, att höra skattebetalarnas dom om några år kan vara en helt annan.

Vi kommuner som tidigare krympte är själaglada över att nu istället växa. Vi gör allt vad vi kan för att anpassa vårt samhälle och vår välfärd till den större befolkningsvolymen. Det stora engångsbelopp vi fick från staten för att klara av flyktingmottagandet är mycket välkommet och underlättar på många olika sätt. Men vi skulle behöva lite mer hjälp från nationellt håll för att klara vår uppgift bättre.

När vi gör nya detaljplaner försöker vi ta med alla användningsändamål som kan vara lämpliga inom det aktuella området. Vi får mer flexibla planer och kommunen blir inte lika känslig för snabba svängningar. Under lång tid, när befolkningen och budgeten krympte, var det få nya detaljplaner som arbetades fram i Norberg, vilket gör att de nya, flexibla, detaljplanerna tyvärr bara omfattar en mindre del av kommunens planlagda mark. Planprocessen skulle kunna bli snabbare om staten tog fram vägledning för hur man på lämpligt sätt gör avvägningar mellan olika intressen. Det kan handla om hur nya bostäder ska värderas i förhållande till buller, markföroreningar, naturvärden, kulturmiljövärden osv.

Som det är idag är alla dessa, ofta motstående, intressen ansedda att vara av samma vikt i planeringen och det gör att kommunerna, i varje enskild plan, måste hantera problemen med att göra alla avvägningar. Det tar tid och riskerar att fördröja processerna med överklaganden till följd. Ett annat exempel på krock mellan motstående intressen är vår strävan att planera för ett mer ekologiskt hållbart samhälle. Då vill vi gärna bygga tätt för att minska transportbehovet, vilket också brukar ge stadskaraktär samt liv och rörelse. Spännande och attraktivt på ett sätt, men kan krocka med bullerkrav och säkerhetsavstånd eftersom det då blir närmare till infrastruktur och andra verksamheter än bostäder. En svår, men kanske inte ofrånkomlig, krock mellan regler och ambitioner.

Asylboenden ligger ofta lite utanför kommunernas centrum och så ser det ut även i Norberg. Det ställer krav på ett väl fungerande gång- och cykelnät för att de boende enkelt ska kunna ta sig till affärer och kommunal service. Gång- och cykelvägar behöver också ha bra och säkra övergångar där de möter större vägar och järnvägar. Det har inte varit tillräckligt prioriterat under spararen och vi önskar oss mer

statliga medel för utbyggnad av GC-nätet.

Den situation vi befinner oss i nu, med behov av snabba åtgärder, är egentligen inte unik för flyktingtillströmningen. Flera situationer kan leda till snabba befolkningsökningar och för Norbergs del skulle det t ex kunna handla om en återupptagen gruvdrift i framtiden. Ingen vet om det kommer ske men alla vet att större förändringar av något slag kommer att inträffa. Det är därför av största vikt att vi hjälps åt att hitta sätt att bli mer flexibla, att samhällsplaneringen utgår från flera möjliga scenarier och att myndigheter och regelverk stödjer varandra istället för att motarbeta varandras syften.

För Norberg är den stora flyktingtillströmningen en stor utmaning men en ännu större möjlighet. Vi är glada för alla som väljer att bosätta sig här och bli norbergare, oavsett var man är född. För att fler ska kunna och vilja välja det behöver vi framför allt kapital till fler bostäder. Då kan vår, och många andra mindre glesbygdskommuner, fortsätta att växa och må bra

Åsa Eriksson (S)

INTERVJU MED MARTIN SÖDERSTRÖM

Intervjuad av Malin Bosaeus

Hej Martin Söderström, integrationschef i Åre kommun! Vi har läst om ert integrationsarbete i media, ni får beröm för ert arbete med nyanlända och fått till ett bra samarbete med myndigheter och inom kommunen. Hur har ni konkret fått till ett bra samarbete mellan olika nivåer och kompetensområden?

Det handlade till en början om att få alla myndigheter till ett bord. Sen att se att vi faktiskt har nytta av att sitta vid samma bord och lösa ut gemensamma hinder på vägen. Myndigheternas komplexitet och olika uppdrag kan antingen hjälpa eller stjälpa. Vi ser vår roll på integration som en kraft som behövs för att foga samman olika delar av samhället och smörja systemet.

Att lyckas med integration handlar om att få hela samhällskroppen att röra sig i en riktning. Just nu handlar det i detta perspektiv om bostäder och kommunikation. Frågor som på intet sätt är lösta med otroligt intressanta saker är på G. Ex körkortsutbildning med hjälp av volontärer, bostadsbyggande i samarbete med Migrationsverket osv. Vi ser att civilsamhället ställer upp på ett storstilat sätt. Grannar som skjutsar och välkomstgruppen Åre är en stor anledning till att många trivs och vill bo kvar. Välkomstgruppen ordnar aktiviteter för de asylsökande som nu senast i helgen då det var ponnyridning för asylsökande barn.

Berätta gärna mer om dina exempel! Varför är körkortsutbildning viktigt? Vad har ni för samarbete med Migrationsverket kring bostadsbyggande?

I glesbygden är alltid logistiken en faktor. Hur ska jag ta mig till mitt arbete på oöverskådlig arbetstid om jag saknar körkort? Vi ser tyvärr hur

nyanlända tvingas tacka nej till viss jobb pga att det inte är möjligt att ta sig till och från. Men vi ser också en enorm uppfinningsrikedom. Vi har arbetsgivare som orndar med skjuts åt anställda, vissa ordnar övernatting. Man behöver hitta nya lösningar helt enkelt.

Lokaltrafiken har fått nya linjer tack vare våra asylboenden som helt enkelt har höjt efterfrågan så att man fått sätta in nya bussar. Detta är något som gynnar hela samhället och är ett ytterligare tecken på att det faktiskt är bra för oss att bli fler!

Vi har ett samarbete med Migrationsverket om bostadsbygge på längre sikt där vi har för avsikt att gå in i ett längre avtal och därigenom stötta Migrationsverket så att man inte behöver använda tillfälliga boenden. Det bygger på att verket kan gå in och garantera att betala hyra för lägenheter i 6 år. Vi ser mycket positivt på denna möjlighet, att kunna bygga både för asylsökande och befintliga kommuninvånare på samma gång. Vi tycker det är viktigt att byggandet tar höjd för nyanlända i kombination med övriga boende och att vi hittar gemensamma lösningar i samma fastigheter. Det tror vi är bra för integrationen stort.

Vad ser du är eller kan vara planerarnas roll i detta arbete?

Planera för ett samhälle där nyanlända på ett smart sätt blandas med äldre kommuninvånare.

Blanda olika boendeformer, såsom enklare hyresrätter med finare bostadsrätter i samma fastighet. Planera tidigt för barnomsorg, skola mm.

Blanda också olika former av boenden - jag skulle vilja se ett enklare steg för nyanlända efter den första lägenheten, men innan man har råd

att köpa eget hus. Ett steg som de delar med många andra kommun-
innevånare. Vi skulle behöva fler hus att hyra typ radhus, kedjehus.

Nu handlar mycket om att få fram snabba lösningar på kort tid, hur hanterar ni dessa lösningar på lång sikt? Dvs, hur hanterar man det kortsiktiga långsiktigt?

Vi ser att fler och fler nyanlända vill bo kvar, dessutom attraherar Åre by med omnejd alltid. Jag tror att det finns en kraft i denna kommun som vi kan fånga upp om vi underlättar för unga och nyanlända att bosätta sig här. Vi har ett mål att växa med 50 personer om året i kommunen. Då måste vi arrangera så dessa 50 har någonstans att bo också. Ser ingen fara i det långsiktigt. Faran ligger i att inte locka hit unga/ få unga att stanna. Då kommer vi få problem att ta hand om en åldrande befolkning. Faran att bygga åt folk som vill bo här är mindre än faran tvärtom...

Här ser vi gemensamma satsningar längs E14 tillsammans med andra kommuner och även Trøndelag i Norge som mycket viktiga.

Hur får ni med er alla goda exempel från det akuta läget in i det långsiktiga och "vanliga" arbetet? Kommer detta ändra era arbetsprocesser och samverkan? Hur kommer ni tex jobba med myndigheter framöver?

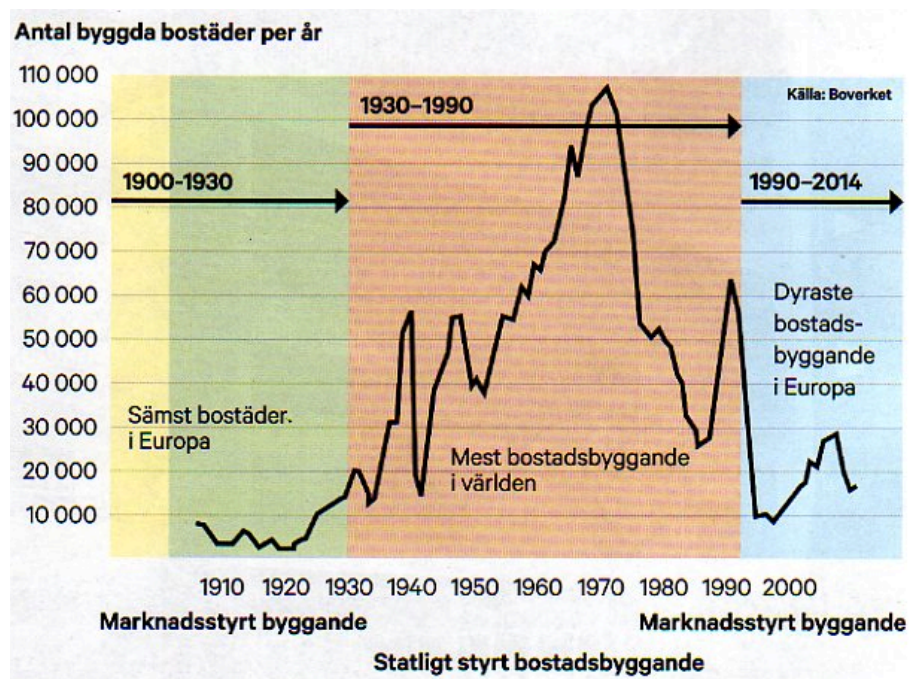
Bra fråga! Jag tror att man kan använda situationer som uppstår till att bygga strukturer som håller över tid. Vi gick i kommunen upp i stabsläge och fick väldigt mycket gjort på kort tid. Vi behåller den organisationen för vissa frågor som behöver bred samverkan.

Jag ser också tydligt att vår stabila grundorganisation kring integration har hjälps oss mycket när det blev mycket att göra i höstas. Därav

har vi ej haft någon flyktingkris i Åre kommun även fast vi plötsligt blev 10% fler som bodde här (om än tillfälligt i asylboenden). Vi hade redan en organisation som kunde byggas ut och ta hand om fler ensamkommande tex. Det var en god bekräftelse på en bra intern organisation.

Tack så mycket för dina svar och lycka till med ert arbete framöver! Har du några avslutande tips till andra kommuner som är i samma situation som er?

Satsa tidigt på resurser i mottagandet så slipper ni kostnader sen. Samverkan är en floskel som alla använder. Men att SAMARBETA tycker jag är bättre. Att använda varandras bästa sida för att skapa synergier är viktigt när man får mycket att göra...

SVERIGE ÄR VÄRLDSBÄST PÅ BOSTADSBRIST

I Sverige råder bostadsbrist sedan tidigare vilket ytterligare har aktualiserats med anledning av en snabb befolkningsökning. Ola Nylander, professor vid Chalmers i Göteborg, blickar tillbaka för att se vad som krävs för att verkligen få fart på bostadsbyggandet, inte bara på kort sikt utan också i ett mer långsiktigt perspektiv. Nylander pekar på tre beprövade lösningar: Kooperativt bostadsbyggande, riktat bostadsstöd och att bygga med hög kvalitet. Ola Nylander är professor på Chalmers högskola

Det finns en lång och stolt svensk tradition av att bygga bort bostadsbrister. Likaså att ta itu med problem som oskäligt höga hyror och byggkostnader. Svensk bostadshistoria präglas till stor del av utveckling och ambitionen att hela tiden göra det bättre.

Dagens låsta läge på bostadsmarknaden är inte på något sätt unikt i ett historiskt perspektiv. Kooperativt bostadsbyggande, riktade bostadsstöd och att bygga med hög kvalitet är tre historiskt beprövade lösningar som tidigare politiker, arkitekter och byggare använt för att lösa och bygga bort bostadsbrister under 1900-talet. Tre klassiska lösningar som skulle fungera utmärkt också idag.

Kooperativt byggande

Den första lösningen - Kooperativt byggande - utvecklades i början av 1900-talet och bygger på insikten om att efterfrågan och behov av en bostad inte är samma sak. Under 1910- och 20-talet hade arbetare och mindre bemedlade fått nog av trångboddhet och dåliga bostäder, det som marknaden erbjöd. I små kooperativ, i form av arbetskamrater, eller familjer, byggdes bostäder i egen regi.

Först ut i större skala var SKB, Stockholms kooperativa bostadsförening 1916. Genom att bygga i kooperativt, för de egna medlemmarna, kunde onödiga kostnader i form av vinst till giriga spekulationsbyggmästare undvikas. Det gav ökat utrymme för kvalitet och ökad standard.

Hysesgästföreningen, som bildades 1916, insåg möjligheterna med kooperativt byggande och startade 1923 HSB. 1924 var det första huset färdigt. Ambitionen med HSBs bostadsbyggande var "att visa att en bra bostad låg inom allas räckvidd om den byggdes och förvaltades på självkostnadsbasis". HSB blev snabbt 1920-talets ledande bostadsbyggare. Genom att bygga bostäder kooperativt, kunde man se till de egna medlemmarnas behov och utveckla bostadskvaliteter. Redan 1925 introducerade HSB badrum, sopnedkast och moderna kök sina bostäder. Behovet menade man var att "moderna bekvämligheter inte var en lyx ouppnåelig för den som hade kroppsarbete."

2016 är Byggemenskaper en motsvarighet till HSBs bostadsbyggande under 1920-talet. Byggemenskaper är ett smart sätt att bygga billiga bostäder, med hög kvalitet och samtidigt kapa kostnader i byggandet. I en byggemenskap går ett par familjer samman och bygger gemensamt ett flerbostadshus. De boende har kontrollen över projektets alla delar. Byggemenskaper innebär att vinsten inte tillfaller ett byggbolag utan istället till största delen kommer de boende tillgodo i form av lägre hyror. Då vinsterna i dagens bostadsbyggande ligger på 30%, enligt Nybyggarkommissionens rapport från 2014, finns det gott om marginaler.

Idag hämmas Byggemenskaper av långa handläggningstider för markinköp, bygglov och andra tillstånd. Lång startsträcka ställer även till det ekonomiskt, förutom svårigheter med bankernas hårdakrav på stort

eget kapital mm. Att underlätta för byggemenskaper med marktilldelning och markinköp kan relativt enkelt lösas om en politisk vilja finns. Det är på gång i Frihamnen i Göteborg. Men Göteborgs stad borde göra mer och exempelvis vara den garant bankerna kräver av de hushåll som vill köra igång. Varför inte starta en ny Egnahemsrörelse för Byggemenskaper? Det skulle skapa många nya bostäder.

Om HSB under 1920-talets fattigsverige kunde bygga bostäder medvetna om kopplingen mellan kvalitet och bostadens betydelse för självaktningen hos de boende, måste vi kunna göra detsamma 2016.

Riktat bostadsstöd

Den andra av dom tre svenska lösningarna på bostadskris var de riktade bostadsstödet som utvecklades under 1930-talet när man byggde Barnrikehus. Bostäder för dom värst utsatta - fattiga barnrika familjer. Barnrikehus byggdes i stort antal runt om i Sverige. Enkla, men moderna bostäder. De familjer som flyttade in i Barnrikehusen hade minst tre barn och fick då 30% av hyran betald i form av nyinrättade bostadsbidrag. Hade man fyra barn fick man 40% av hyran i bostadsbidrag och fem barn eller fler fick man halva hyran betald. De som byggde barnrikehusen fick köpa marken billigt av staden. I den totala kostnaden för huset (avskrivningstiden 50 år) är produktionskostnaden c:a 20-25%.

Ett riktat bostadsstöd är lika effektivt nu som då för att ta itu med bostadsbristen. Idag är det unga som har svårt att få en bostad. Ett riktat stöd till ungdomar kan utformas på samma sätt som 1930-talets stöd till Barnrikehusen. Låt allmännyttan bygga bostäder för unga och se till att staten ger bostadsstöd med 4000 kr per lägenhet. Stödet kan avgränsas till åldrarna 20-30 år. Den statliga kostnaden för att bygga förslagsvis 15000 ungdomsbostäder årligen skulle hamna på rimliga

800 miljoner. Ett stöd på 4000 kr per ny trerumslägenhet skulle möjliggöra boende för två som sammanbor, med en hyra på 8-9000 kr/månad. Det är i nivå med hyran för två studentbostadslägenheter. Ett sådant stöd skulle sätta fart på bostadsbyggandet och det blir dessutom mer rättvist om hyresrätten också får ett stöd, likvärdigt ränteavdragen för bostadsrätterna.

Allmännyttan och regelverk

Men det kanske allra mest effektiva stödet är en "återkomst" av 1940-talets stöd av kvalitet i bostads- byggandet. Den tredje av de klassiska lösningar som nämndes inledningsvis. I slutet av 1940-talet började bygget av det svenska folkhemmet. Den moderna svenska välfärdsstaten. I Folkhemmet Sverige skulle alla invånare bo bra - fattig som rik. För att nå dit tog staten kontroll över byggandet, ekonomin och kvaliteten. Genom kommunalt ägda bostadsbolag, allmännyttan, kunde kommunerna bygga bostäder utan vinstintresse. Genom att subventionera, alltså betala höga bankräntor, skapades ekonomiska förutsättningar för att kunna bygga och i slutändan få rimliga hyror. Genom regelverk som God bostad, med stöd av rönen från bostadsforskningen, bestämdestatens också kvaliteten på planlösningar, standard och utrustning i de bostäder som byggdes.

De bostäder som byggdes under folkhemsepoken blev mycket bra och står sig än idag. Ansvarig var socialminister Gustav Möller vars motto "endast det bästa är gott nog åt folket" genomsyrade bostadsbyggandet. I början av 1950-talet var Sverige ett föregångsland när det gällde att bygga bra bostäder. Det var tätt mellan studiebesöken när arkitekter och planerare från hela Europa reste till Sverige och imponerades av de nya bostäderna på Guldheden, Årsta, Baronbackarna och andra platser i landet. Detsamma gällde för 1960-talets miljonprogramsbbyggande med trygga bilfria bostadsområden och lägenheter med hög

standard. I slutet av 1960-talet byggdes det i Sverige 100 000 bostäder per år. Sverige var världsbäst i . bostadsbyggande.

Politisk vilja

1940-talets kvalitetstänkande omsatt till 2016 kräver ett rejält omtag. Viktigast är att politiker börjar ställa krav på bra arkitektur. Det fordras politisk vilja, liksom kunskap, att efterfråga hållbart byggande med smarta energilösningar och långsiktig god ekonomi. Det fina med hög kvalitet är att det ger lägre hyra. För det första kan underhållet minska till ett minimum. Ett bra hus går inte sönder. För det andra har ett bra byggt hus längre livslängd och därmed längre avskrivningstid. Och för det tredje finns ingen värme- eller energikostnad i ett hus där man investerat i solceller och bra isolering. Ett sådant hus producerar mer energi än vad det konsumerar. Sammanlagt ger minskat underhåll, längre avskrivning och överskott av energi en hyreskalkyl med 20-30% lägre hyra.

Det behövs inga pengar eller extra stöd för att 2016 göra om 1940-talets bostadssatsning. Det som behövs är politiker som vill investera sig in i framtiden och som sätter stopp för alla försök att bygga billigt genom att snåla på kvalitet och ytor.

Det borde vara en självklarhet att bygga på det sättet, men alltför mycket av det som byggs i Sverige idag är tvärtom, kortsiktiga och dåliga lösningar.

Förra året påbörjades ett forskningsprojekt på Chalmers Arkitektur, där bland annat bostadens utveckling under perioden 1990-2010 analyseras. En epok med marknadsstyrt bostadsbyggande. Inledningsvis gjordes en intervjuundersökning för att fånga läget i bostadsbyggarbranschen. Arkitekter, byggare och planerare intervjuades om hur de

såg på utvecklingen inom boende och bostad. Det var en dystert bild som växte fram. Många pratade om innovationer. Men det var inte enligt Gustav Möllers motto om att sträva efter att utveckla de bästa bostäderna. Det var istället innovationer i form av fiffiga lösningar som att ta bort hallar, minimera sovrum eller slå ihop vardagsrum och kök till ett rum för att på så sätt minska lägenhetsstorlekar.

Bostadsbyggandet idag är fullt av sådana paradoxer. De få som vågar gå emot strömmen och som satsar på kvalitet och vill bygga bra blir ifrågasatta. Exempelvis allmännyttiga Alingsåshem som nyligen renoverade miljonprogramslägenheter och byggde om dem till passivhusstandard. Istället för att hyllas för sin insats blev företagets ledning hårt ansatt av politiker, revisorer och aktörer i byggbranschen. Man misstänkliggjorde och ifrågasatte satsningen på kvalitet och hållbarhet. Alingsåshems argument att den höga investeringskostnaden innebar vinst, fast i ett längre perspektiv, var det ingen som lyssnade på. När allmännyttan, samtidigt i Göteborg, valde att inte bygga om miljonprogramshus till passivhus, alltså en mycket sämre lösning, var det ingen som ifrågasatte.

Dagens politiker borde inspireras av 1950-talets tuffa politiska krav, och hur man därigenom växlade upp bostadsbyggandet till 60-70 000 lägenheter per år.

Ola Nylander

FEL STRATEGI PLACERA UNGA I KRYMPANDE KOMMUNER

Professorn och forskaren Charlotta Mellander problematiserar det faktum att många nyanlända till Sverige blir utplacerade i kommuner som har svårt att erbjuda jobb. Mellander menar att en förutsättning för integration är att befolkningen som tillkommer en ort eller samhälle också får ett arbete och en inkomst. Annars blir den så lätt vunna befolkningstillväxten inget annat än en stor koncentrerad fattigdom. Charlotta Mellander är professor i nationalekonomi vid Jönköping International Business School

Mindre kommuner står idag inför stora utmaningar. När man stått stilla befolkningsmässigt eller krympt under lång tid så kommer stora strukturella utmaningar som påverkar livet ekonomiskt, socialt men även politiskt. Och läget börjar nu bli akut på många ställen. Jag har under de senaste tio åren pratat med lokalpolitiker i en majoritet av Sveriges kommuner och jag ser vissa tydliga drag när det gäller hur situationen behandlas.

- Man säger att snart vänder det. De unga upptäcker hur dyrt det är i Stockholm och vill komma hem när de får barn.
- De ignorerar signalerna helt.
- De servas som händer men vet helt enkelt inte vad de skall göra.

Några få har lyckats arbeta utifrån de nya förutsättningarna och har arbetat fram en Plan B (för att citera Linköpingsforskaren Josefina Syssner), dvs. en plan när tillväxten uteblir. I vissa kommuner ser jag hur näringslivet och fastighetsägare kliver fram och tar ansvar för

platsens utveckling tillsammans med politiken. Tillsammans jobbar man för att klara av de strukturella utmaningar som uppkommer när platsens styrka har avtagit i takt med att individer flyttat därifrån.

Men alltför många gånger har jag också sett hur kommuner fortsätter att sticka huvudet i sanden och ignorera de djupgående strukturella problemen och istället "dölja dem" genom flyktingmottagande. Istället för att mobilisera och arbeta fram nya strategier som kan ta dessa platser in i framtiden med en hög livskvalitet, ignoreras utmaningarna och istället säger man att det inte finns några problem eftersom befolkningen nu ökar.

Nu placeras ut väsentligt fler individer (per invåridare), individer som kommit från oerhört svåra lidanden, i dessa krympande kommuner trots att platserna i en stor del av fallen har en svår ekonomisk och social situation till att börja med. Det görs för att dessa platser har fler boenden tillgängliga och många kommuner använder mottagandet (indirekt) för att visa på hur de växer. Och man har ett mottagande av kvotflyktingar som är upp till 200 gånger högre än i kommuner som redan har en starkare ekonomisksituation från början.

Vårt land håller på att delas i två delar. Dels har vi regioner som växer väldigt starkt och dels har vi regioner som står stilla eller till och med backar i be- folkning. Vad som sker då är att vi får två olika länder under samma Sverige-paraply som har helt olika utmaningar, men ofta visas väldigt lite förståelse för att så är fallet - och i och med de ökande flykting- strömmarna till vårt land så förstärks detta mönster. Vi har idag nämligen delat upp landet i platser med jobb och platser med bostäder - och dessa är sällan desamma.

Alla kommuner skall ha beredskap för att hjälpa till och att Sverige naturligtvis har en moralisk skyldighet att hjälpa människor som flytt från svåra upplevelser. Men ett mottagande är inte detsamma som en integration och för att befolkningstillväxten skall vända de strukturella problemen för dessa krympande kommuner krävs att dessa individer hittar jobb och integreras. Tyvärr visar all statistik att de krympande kommunerna har de allra tuffaste förutsättningarna för att så skall ske.

Flyktingmottagandet får inte bli en "strategi" för att dölja de strukturella problemen och låta bli att på allvar arbeta med dem. Det får inte bli ett sätt att säga "se, nu växer vi" utan att man egentligen har gjort något för att förbättra läget på riktigt. För storlek är visserligen viktigt, men för att storlek skall leda till tillväxt så måste det vara en befolkningsökning som motsvaras av motsvarande inkomstökning. Och detta sker bara om befolkningen som tillkommer får arbete och en inkomst. I annat fall så blir resultatet av befolkningstillväxten inget annat än en stor koncentrerad fattigdom.

Så ja till flyktingmottagande, men nej till att se det som ett sätt att slippa adressera de stora, strukturella utmaningarna som dessa krympande kommuner står inför.

Charlotta Mellander

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 268-272)

Regionplaneringen och samhällsplaneringens problem.

Förslaget om Sveriges indelning i sex regioner är bra och ger bättre möjligheter att planera politiska förändringar. De nuvarande 21 länen och 290 kommunerna är för många enheter för att få god ordning på framtidsplaneringen.

Södra Sverige: Skåne och Blekinge. Det är Sydsverige.

Västra Götaland: Västra Götaland, Värmland och Halland.
Det är Västkusten och länen kring Vänern.

Östra Götaland: Kronoberg, Kalmar, Jönköping och Östergötland.
Det är Ostkusten med Vättern som gräns västerut.

Stockholm och Gotland.

Mellansverige: Södermanland, Örebro, Västmanland, Uppsala, Dalarna och Gävleborg. Det är Mälardalskapen + Gävleborg som passar bättre ihop med Mellansverige än med Norrland.

Norrland: Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

Detta kan gälla som underlag för näringspolitiken och bostadspolitiken. Regionerna har anknytning till landskapstyper.

Handelsbankens regioner, samma: Norra Sverige, Mellansverige, Stockholm, Västra Sverige, Östra Sverige, Södra Sverige. Näringslivet har ofta denna uppdelning.

Regeringen bör redan nu räkna med dessa regioner och ta hjälp av de nuvarande länsstyrelserna.

Det har nämnts, att man bör börja med en förteckning över bostadsbrist och bostadsönskemål.

Landshövdingarna har haft uppdrag att leta upp bostäder för invandrare. De bör vänja sig vid att ge underlag för regeringens samhällsplanering. Och bör få fortsätta med det.

Statens samhällsplanering har varit undermålig. Makthavarna har menat att samhällsplaneringen främst är något för kommunerna och tänker då mest på de fysiska miljöerna inte så mycket på de sociala miljöerna. Men Samhällsproblemen har blivit sådana att framtidsplaneringen nu måste ske med en planering för hela landet och också med en planering för hela världen.

I projektet om samhällsplaneringen har många år påpekats behov av en svensk världsplanering, och man ser nu, med dagens krig och alla flyktingar, samt med klimatpolitiken, att det är nödvändigt att hålla igång en världsplanering. Det är nödvändigt att nu i första hand hålla igång planeringen av Sverige, men för att kunna göra det också ha igång en planering av världen.

Ordet planering bör inte tas för högtidligt. Vad det gäller är fyra moment: hur har det varit, hur är det nu, hur kan det bli och hur bör det bli.

Momentet om hur det kan bli kan innehålla förändringar både till det bättre och till det sämre. Och det är ofta fråga om personligt tyckande. För att kunna bestämma sig för hur det bör bli måste man välja mellan olika åsikter.

Politik går ut på att styra förändringarna. Det är då viktigt att ha klart för sig att det huvudsakligen är människornas verksamheter som styr utvecklingen. Därför har i projektet om samhällsplaneringens problem forskats fram ett system för mänskliga verksamheter:

Det innehåller 9 huvudområden:

Systemet för mänskliga verksamheter.	Delområden
1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20
2. Religiösa verksamheter o d.	5
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.	
Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12
Summa delområden	129

I alla verksamheterna finns många olika indelningsgrunder som man måste förhålla sig till. Huvudområdena är för stora för att kunna bli enda underlag för planeringarna. Delområdena är valda så att de i möjligaste mån är lättförståeliga och så att man kan ana gränserna mellan dem utan långa definitioner. De är valda med hänsyn till de omfattningar de fått till slut efter tidernas lopp. Det har blivit 129 delområden.

I politiken är 129 för många områden, därför har för politiken valts ut 22 politikområden, och de motsvarar huvudsakligen ministerområden sedan en minister utan portfölj föreslagits bli minister för det viktigaste politikområdet, det om hushållsverksamheter, som statsministern tyvärr inte gett någon minister.

Det är viktigt att regeringen lär sig förstå politikområdet för hushållsverksamheterna eftersom området är det viktigaste också i alla andra länder och regeringen inte kan bedriva en bra världspolitik utan goda kunskaper om området.

I delområdena finns många olika sätt att göra underindelningar. För några områden har givits förslag till underindelningar, men de förslagen bör ses som exempel.

En fråga är vilket huvudområde som är viktigast. Områdena har en rangordning. Utgångspunkten är att demokratin är den överordnade pricipen. Men demokratin styrs av människornas tänkesätt och därför innehåller de filosofiska och psykologiska verksamheterna de översta problemen och verksamheterna. Det är ju individernas kunskaper och åsikter som styr hur de röstar fram politikerna. De religiösa verksamheterna kan numera ses som delar av de filosofiska och psykologiska verksamheterna. Områden 1 och 2 ligger alltså överst.

Nästa steg är de politiska verksamheterna, nr 3, som bestäms av de filosofiska och psykologiska. Nr 4 kan ses som en del av de politiska verksamheterna.

Sedan kommer två stora områden, 5+6 som gäller materiella verksamheter och 7-9 som gäller vad man kan kalla informationsverksamheter/kulturella verksamheter.

Nr 5 är naturforskningsverksamheter som ligger till grund för de materiella verksamheterna 6.

Verksamheterna 7-9 sker materiellt, men de viktigaste komponenterna är informationsvärdena. Så finns i 8 språkliga verksamheter där man använder materiella förmågor, tal och skrift, men där informationsinnehållet är det viktigaste.

I 7 gäller det först utformningen av de fysiska miljöerna där utformningen av miljöerna innehåller informationsvärden som är det viktigste. Det materiella där är frågor om byggmästarverksamheter, som ingår i område 6.

I 7 ingår också sedan de sociala miljöerna, som gäller människornas samverkan. Dit hör bla undervisningsverksamheter, som är en form av informationsverksamheter. Pålitikerna bör lära sig vad fysiska miljöer och sociala miljöer är. Krig är materiella verksamheter som ingår i 6, men orsakerna till krig finns i de sociala miljöerna som finns i 7.

Vksamheterna 7-9 påverkar människornas tankeverksamheter och medför att de filosofiska och psykologiska verksamheterna i 1-2 ändras och medför nya utgångspunkter för de politiska verksamheterna.

Nya verksamheter i 1, 2 och 3 påverkar verksamheterna 4-9 vilka sedan påverkar 1 och 2, och så rullar det på. Det är denna påverkanskedja som gör att världen förändras.

Det är viktigt att utbildningsverksamheterna och de andra verksamheterna i 7-9 är lämpligt utformade så att verksamheter i 1-2 blir lämpliga förutsättningar för de politiska verksamheterna i 3.

Tyvärr är de politiska verksamheterna illa utvecklade. I en serie intervjuer i SVT ifjol med partiledarna framgick att de inte har några tydliga uppfattningar om de påverkanskedjor som nämnts. Partiledarna är huvudsakligen drivna av personligt tyckande som inte bygger på kunskaper om betydelsen av de filosofiska och psykologiska verksamheterna och problemen.

Därför har partierna inte intresserat sig för att utbildning om det filosofiska och psykologiska har stora brister som bör rättas till. Det har tidi-

gare nämnts att religionsämnet i skolorna bör byggas ut med levnads-kunskap och att samhällskunskapsämnet bör bli bättre och bygga på systemet för de mänskliga verksamheterna. Detta för att förbättra människornas påverkan på politiken, men framför allt förbättra möjligheterna för skolbarnen att leva ett gott liv som barn och senare som vuxna. De invandrade barnen ska få gå i svenska skolor, det är viktigt inte minst för dem, att utbildningen i skolorna blir tillräckligt bra.

Den information om människorna och världen som ges i skolorna måste sedan kontinuerligt fortsätta efter skolgången, genom radio, TV, tidningar, vidareutbildningar etc.

Regeringens hälso- och sjukvårdsminister har nu förslag om att förbjuda rökning bl a på busshållplatser. Liberalerna, som vill att den rödgröna regeringen ska avsättas, motsätter sig förslaget, De menar att det är viktigt att rökarna får röka även om de dör på kuppen. Förslaget gäller människors liv och hälsa och bör genomföras. Liberalerna tycker det är viktigare att rökarna får röka på busshållplatserna, vilket är något som faller in under verksamheterna i området 971 om seder och bruk. Rökarna borde vara glada att en stund då och då slippa rökningen på busshållplatserna och få ett bättre liv.

I område 3 om politik finns politikvetenskaper: statistik och demografi, statsvetenskap od, national- och internationalekonomi samt juridik som gäller domstolarnas verksamheter. Man kan antaga att domstolar-na för det mesta sköter sig tillräckligt bra. Men de andra har utöware som inte alltid är helt vetenskapliga. Nationalekonomer har ofta näringslivets problem som utgångspunkt och försummar vanliga människors problem. Statistikverksamheter har ofta brister.

Politikernas uppfattningar i område 3 kan man ofta ställa sig undrande inför. De borgerliga partiernas uppfattningar härstammar från 1800-

talet och bygger på marknadskrafternas principer. Dagens värld behöver mer av demokrati med röstande som har goda kunskaper om de människornas verksamheter som styr utvecklingen.

Biblioteken är viktiga för kunskapsutvecklingen, men riksbibliotekarien har inte den kompetens som behövs för samhällsplaneringen och anställer nu en journalist som ska vägleda allmänheten. Högskolorna, universiteten och forskningen lever sina egna liv utan tillräckligt god kontakt med mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Detta har behandlats i projektet om samhällsplaneringens problem.

I världspolitiken är det nu stora problem, bl a presidentvalet i USA, krigen i Mellanöstern som ger flyktingproblem i Europa, Putin i Ryssland och hans krig, ekonomin i Kina och Nordkoreas underliga atomvapen.

Flyktingproblemen slår hårt på den svenska inrikespolitiken. Hur ska invandrarna få utbildning och inkomster, få bra bostäder samtidigt som svenskarna har bostadsproblem. Arbetsmarknadsministern och arbetsförmedlingen har mycket att göra. De borgerliga vill ha lägre lön för invandrarna, men fackföreningarna menar att lönerna måste höjas i vanlig ordning.

Statsministern har riksdagsdebatt sagt att socialdemokraterna aldrig kan gå med på lagar om minimilöner. Moderatledaren har i debatten sagt att moderaterna inte går med på lagar om minimilöner, men liberalerna vill ha det.

En nyckelfråga är att det behövs mer bostadsbyggande. Föreningen för samhällsplaneringens artiklar i Plan nr 1 2016 berättar något om bo-

stadspolitik. Professor Ola Nylander har i ett diagram visat att bostadsbyggandet i Sverige varit för dåligt 1900-1930 och 1990-1914 då byggandet varit marknadssyrt, men varit bäst i världen 1930-1990 då bostadsbyggandet varit statligt styrt.

Det svenska bostadsbyggandet bör bli statligt styrt och regeringen måste se till att det nu sker på lämpligt sätt .

Vi har en regering som styr Sverige och den ska göra det.

Artiklarna i tidskriften Plan gäller bla utvecklingen i små kommuner som varit på tillbakagång men nu kan få behövlig förbättring genom invandrarnas ankomst.

Kommunalrådet Åsa Eriksson (S) i Norberg beskriver på 4 sidor kommunens nästan hela politik. Det vore bra om alla kommuner kunde ge liknande beskrivningar. När kommunerna är större blir det mer komplicerat. I stora städer finns så många viktiga politiker att vanliga människor inte kan göra sig gällande.

Alla verksamheter i systemet för mänskliga verksamheter kommer inte med i de politiska verksamheterna så mycket som önskvärt. Politiken handlar mest om materiella verksamheter.

Politik om utbildning handlar mest om sådant som lärarnas löner och inte alls om vad som bör läras ut. Politiken i USA handlarna om kandidaten Trumps galenskaper som kan göra USA till en katastrof. De svenska partiledarna från vänster till höger vill se demokraten Hillary Clinton som president. Kanske kommer många republikaner att rösta på Clinton.

I Sverige finns Sverigedemokraterna som Trumps motsvarighet och ute i Europa finns motsvarande partier som kan ödelägga.

För att undvika katastrof måste socialdemokraterna ha en bra Sverige-planering, och det kan åstadkommas med de sex regionerna.

I Sverige får man uttala och skriva nästan vad som helst. I någon mån finns regler om vad man inte får säga eller skriva, och då är det fråga om brott.

Produktion av kunskaper och produktion av innehållet i skrifter o d är problematiska verksamheter som regeringen borde ha lämplig politik för. Regeringens ministrar får rätta om följande är fel.

Medborgare och föräldrar kan ha önskemål om vad barnen ska lära sig i skolorna. Det är inte så enkelt. Det avgörs av läroplanerna som fastställs av regeringen, men tolkningen av läroplanerna gör lärarna. Lärarnas utbildning avgörs av universitet och högskolor, som utformar sin utbildning efter tolkningar av läroplanerna. Om högskolorna tolkar fel blir lärarutbildningen fel och undervisningen i skolorna fel. Nu finns regler om lärarnas behörighet, vilket är en förbättring i förhållande till tidigare regler där lärarna kunde vara hur dålig som helst.

Skolverket har inga regler för vilka läromedel som är lämpliga. Lärarna får göra som de tycker, utbilda med hjälp av tidningsartiklar eller vad som helst. Skolinspektionen kan undersöka lärarnas utbildning, men bara i förhållande till läroplanerna. Läroplanerna är vanligen kortfattade och ofullständiga, utbildningen blir därefter.

Att få tillstånd förbättringar av utbildningarna är komplicerat. Det måste till ändringar i läroplanerna och det innebär besvärliga utredningsprocesser som ministrarna inte tycks vilja syssla med, de tycker förmodligen de har annat att göra.

När det gäller utbildning vid högskolor och universitet samt forskning är förhållandet av liknande karaktär. Universiteten och högskolorna och forskningsråden bestämmer själva vad de ska göra.

Universiteten och högskolorna har fått kritik för att de har för dålig kontakt med verkligheten utanför skolorna. De har organisation av utbildningarna och forskningarna som bygger på gamla indelningar från 1800-talet, som inte alls passar till det som behövs nu och för framtiden. Regeringen tycks inte ha någon politik för anpassningen till nuläget.

När det gäller utbildning och information är det i regeringen främst kultur- och demokratiministern och utbildningsministrarna som har anledning få bättre ordning på sina verksamheter. Här kan inte anges allt som behöver göras.

I planeringarna för de sex regionerna får man inte glömma bort utbildnings- och informationsproblemen. För dem har nämnts beskrivningar om bostadsbrist och planeringar om fysiska och sociala miljöer m m. Till det kommer mycket om marktillgång, byggmästare, finanser o sv som civilministern borde kunna organisera.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 273)

DN FREDAG 18 MARS 2016

“ Nu ska kommunerna pressas att bygga mer

Regeringen vill öka pressen på landets kommuner att bygga fler bostäder. Inom kort får Boverket i uppdrag att analysera var i landet behovet av bostäder är som störst. – Det ska bli tydligt för varje kommun vad som är förväntansbilden på den, säger finansminister Magdalena Andersson (S).

Enligt Boverkets senaste prognos behöver cirka 700 000 nya bostäder byggas fram till 2025. Orsaken är flera år av eftersatt byggande men också den snabba befolkningstillväxten i kölvattnet av flyktinginvandringen.

Boverkets prognos gäller hela landet och visar inte var behovet av bostäder är som störst. Därför vill regeringen nu att Boverket bryter ned siffrorna på regional nivå för att i nästa steg kunna siffersätta hur många bostäder varje kommun bör bygga.

– Prognosen blir naturligtvis mer meningsfull om vi kan se hur det fördelar sig över landet. Först vill vi se en regional fördelning och sen gå vidare för att få ned det till en kommunal fördelning, säger finansminister Magdalena Andersson.

Syftet är att öka pressen på kommunerna att bygga det som behövs.

– Det ska bli tydligt för varje kommun vad som är förväntansbilden på den och vad de behöver bidra med för att komma till rätta med bostadsbristen. Det här gör att de får stå till svars för varför de inte bidrar, om de inte bidrar, säger Magdalena Andersson.

Regeringen har tidigare sagt att den vill se över krav på bostadsbyggande för kommunerna och att kraven ska kunna göras bindande. Många kommuner har reagerat på utspelet och menar att det inte är viljan att bygga som brister utan att det är det nuvarande regelverket som försvårar byggprocesserna.

Magdalena Andersson framhåller att det därför är viktigt att de politiska partierna kommer överens i de pågående bostadssamtalen mellan de rödgröna partierna och allianspartierna. Regeringen vill ha en uppgörelse klar i juni.

– Ska vi få fart på det här så måste alla parter bidra. Från statens sida ska vi se till att det finns bra regler, kommunerna måste se till att det kommer fram mark man kan bygga på och byggföretagen måste se till att de ökar kapaciteten. Ökat tryck på kommunerna måste kombineras med ett stort ansvar från statens sida, säger Magdalena Andersson.

Finansminister Magdalena Andersson (S) vill använda Boverkets prognos för att se hur många bostäder varje kommun bör bygga.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

Från <http://winnell.com/omr36-39zzzn.pdf> (sid 176-178)

De sex regionerna är lämpliga för regeringens planering av framtiden.

För varje region bör statsministern ange sina visioner.
Statsministern [Stefan Löfven](#)

Ministrarna bör för varje region redovisa nuläget för sina områden och funderingar och planer om framtiden:

Utrikesministern [Margot Wallström](#)

Europaministrarna [Margot Wallström](#), [Stefan Löfven](#)

Justitieministern [Morgan Johansson](#)

Försvarsministern [Peter Hultqvist](#)

Klimatministern [Åsa Romson](#)

Transportministern [Anna Johansson](#) Infrastrukturminister

Bostads-, stadsutvecklings- och ITministern [Mehmet Kaplan](#) avgått

Landsbygdsministern [Sven-Erik Bucht](#)

Biståndsministern [Isabella Lövin](#) Synen på kommunerna

Folkhälso- och sjukvårdsministern [Gabriel Wikström](#)

Hushållsverksamhets- och nordiskministern m m [Kristina Persson](#)

Energiministern [Ibrahim Baylan](#)

Barn-, äldre- och jämställdhetsministern [Åsa Regnér](#)

Utbildnings- och forskningsministrarna:

Utbildningsministern [Gustav Fridolin](#)

Ministern högre utbildning och forskning [Helene Hellmark Knutsson](#)

Gymnasie- och kunskapslyftsministern [Aida Hadzialic](#)

Kultur- och demokratiministern [Alice Bah Kuhnke](#)

Arbetsmarknadsministern [Ylva Johansson](#)

Närings- och innovationsministern [Mikael Damberg](#)

Handelsministrarna [Mikael Damberg](#), [Margot Wallström](#)

Migrationsministern [Morgan Johansson](#)

Inrikesministern [Anders Ygeman](#) Polisminister

Finansministern [Magdalena Andersson](#)

Finansmarknadsministern [Per Bolund](#)

Civilministern [Ardalan Shekarabi](#)

Socialförsäkringsministern [Annika Strandhäll](#)

Någon måste ordna med ministrarnas verksamhet med detta.

Statsministern har inte tid. Det tycks lämpligt att civilministern blir sammanhållande för regionverksamheterna. Länsstyrelserna kan i bantat skick bli underorgan till regionstyrelserna.

Det första att göra är att förteckna bostadsbrist och bostadsönskemål för hela Sverige. Sedan måste planeringsarbetet fortsätta

Uppdelningen på Stockholms region och mellansvenska regionen innebär problem eftersom Stockholms arbetsmarknad går ut över mellansvenska regionen, men det lär gå att hantera.

Från regeringens hemsida 14 mars 2016

Ardalan Shekarabi

Civilminister [Finansdepartementet](#)

"Välfärden kommer vi alla i kontakt med under livets gång. Den offentliga sektorn är ett viktigt verktyg för vars och ens frihet, för jämlikheten och hela samhällets utveckling. Med tillit till välfärdsmedarbetarnas kompetens och ett ständigt förbättringsarbete kan alla få den goda välfärd de förtjänar".

Ardalan Shekarabis områden

[Kommuner och landsting](#)

[Offentlig upphandling](#)

[Spelpolitik](#)

[Statlig förvaltning](#)

Relaterad navigering

[Cv](#)

[Statssekreterare](#)

[Presskontakter](#)

[Pressbilder](#)

[E-post till registrator](#)

[Kontakt](#)

Aktuellt från Ardalan Shekarabi.

Torsdagen den 10 mars arrangerades en nationell konferens om idéburet offentligt partnerskap (IOP) i Folkets hus i Göteborg. I en inspelad hälsning till deltagarna på konferensen pratar civilminister Ardalan Shekarabi bland annat om hur den idéburna sektorn bidrar till mångfald i välfärden och om vikten av fungerande samarbetsformer mellan civilsamhälle och offentlig sektor. Konferensen arrangerades av de regionala överenskommelserna i Västra Götalandsregionen och i Region Skåne, Sveriges Kommuner och Landsting samt Överenskommelsen inom det sociala området.

Indelningskommittén presenterade diskussionsunderlag om ny regionindelning. 09 mars 2016

Indelningskommittén presenterade ett diskussionsunderlag som ska ligga till grund för det fortsatta arbetet med en ny regionindelning av Sverige. Civilminister Ardalan Shekarabi var på plats när Indelningskommitténs Barbro Holmberg och Kent Johansson presenterade det första underlaget. Nu väntar en fortsatt dialogprocess där målet är att skapa jämnstarka regioner i Sverige.

[Artikel: Ardalan Shekarabi deltar när Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag om ny regionindelning](#)

Människor, orter och hela bygder ska inte känna sig övergivna

Det avgörande skälet till varför regeringen engagerar sig i frågor om myndigheternas lokalisering, omlokalisering av myndighetsfunktioner och av hela myndigheter är att staten ska ta sitt ansvar för ett Sverige som håller ihop. Människor, orter och hela bygder ska inte känna sig övergivna, skriver Stefan Löfven och Ardalan Shekarabi på DN Debatt.

[Debattartikel: Människor, orter och hela bygder ska inte känna sig övergivna](#)

Offentlig sektor ska styras med tillit som utgångspunkt

Den offentliga förvaltningen har en central roll i utvecklingen av Sverige. En rättsäker och effektiv förvaltning stärker demokratin. En av de prioriterade frågorna för regeringen är att förbättra styrningen i den offentliga sektorn i syfte att skapa mer effektiva verksamheter samt större nytta för medborgarna.

[Artikel på webbplatsen: Offentlig sektor ska styras med tillit som utgångspunkt](#)

[Pressinbjudan - Civilminister Ardalan Shekarabi presenterar regeringens Tillitsreform](#)

[Presentationsbilder från pressträffen](#)

Nu inleder regeringen arbetet med att genomföra de Globala målen

Regeringen startar nu arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030. Den 18 januari bjöds representanter för kommuner, landsting, länsstyrelser, forskare, näringsliv och det civila samhället in till en konferens för att diskutera möjligheter och utmaningar med de globala målen.

[Webbsändning: Lansering av Sveriges arbete för att nå de globala målen](#)

[Globala målen och Agenda 2030](#)

Civilministern arrangerade möte om förbättrat mottagande för nyanlända

Den 13 oktober träffade civilminister Ardalan Shekarabi representanter för kommuner och civilsamhälle för att diskutera hur man kan utveckla samarbetet vid mottagandet av nyanlända.

[Artikel: Civilministern arrangerade möte om förbättrat mottagande för nyanlända](#)

Länsstyrelserna har sina hemsidor uppställda enligt följande:

[Djur & natur](#)

[Miljö & klimat](#)

[Lantbruk & landsbygd](#)

[Näringsliv & föreningar](#)

[Människa & samhälle](#)

[Samhällsplanering & kulturmiljö](#)

[Om Länsstyrelsen](#)

Landstingens hemsidor är olika, tex Start [Hälso- och sjukvård](#).

[Tandvård](#) [Kultur och bildning](#) [Jobb och utbildning](#) [Politik](#)

[Om landstinget](#)

Regionstyrelse 1

[Norrbotten](#) Länsstyrelse

[Västerbotten](#) Länsstyrelse

[Västernorrland](#) Länsstyrelse

[Jämtland](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 2

[Dalarna](#) Länsstyrelse

[Gävleborg](#) Länsstyrelse

[Södermanland](#) Länsstyrelse

[Uppsala](#) Länsstyrelse

[Västmanland](#) Länsstyrelse

[Örebro](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 3

[Östergötland](#) Länsstyrelse

[Jönköping](#) Länsstyrelse

[Kalmar](#) Länsstyrelse

[Kronoberg](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 4

[Gotland](#) Länsstyrelse

[Stockholm](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 5

[Halland](#) Länsstyrelse

[Värmland](#) Länsstyrelse

[Västra Götaland](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 6

[Blekinge](#) Länsstyrelse

[Skåne](#) Länsstyrelse

[Norrbottens läns landsting](#)

[Västerbottens läns landsting](#)

[Landstinget Västernorrland](#)

[Region Jämtland Härjedalen](#)

[Landstinget Dalarna](#)

[Region Gävleborg](#)

[Landstinget Sörmland](#)

[Landstinget i Uppsala län](#)

[Landstinget Västmanland](#)

[Region Örebro län](#)

[Region Östergötland](#)

[Region Jönköpings län](#)

[Landstinget i Kalmar län](#)

[Region Kronoberg](#)

[Region Gotland](#)

[Stockholms läns landsting](#)

[Region Halland](#)

[Landstinget i Värmland](#)

[Västra Götalandsregionen](#)

[Landstinget Blekinge](#)

[Region Skåne](#)

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf> (sid 178 - 186))

Om boende, 17 januari 2016.

Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.

Hyresregleringen bör inte ändras. Hyrorna ska inte få gå upp genom några slags marknadskrafter.

Bostadsbyggandet bör inriktas på hyreslägenheter. Studenterna bör kunna bygga studentlägenheter av typ ett stort antal egna rum och gemensamma kök o d, typer som nu finns. Men det kan därutöver behövas enkla bostäder för studenter och andra unga och även äldre med låga inkomster.

Man bör bygga hyresbostäder mest för små hushåll och det lär behövas statliga subventioner som staten bör klara genom att låna pengar. Subventionerna bör inte klaras genom skattehöjningar. Det är statens skyldighet att ordna med bostäder.

Större bostäder kommer till genom den privata byggmaknaden.

I paniken nu bör man inte tumma på kvaliteten i det som byggs, Det måste vara bra planlösningar med bra rum och bra rumssammanhang. Boverkets krav på möblerbarhet och tillgänglighet bör följas. Den tekniska kvaliteten bör vara bra.

I alla år tidigare har det varit så att små lägenheter inte fått balkong. Det är viktigt att även små lägenheter får balkong, och de bör vara större än det som varit vanligt, Det är pensionärer med små inkomster som kan tänkas behöva de nya lägenheterna, bl a för att de kan behöva komma fram med rullstolar o d, som är svårt i äldre lägenheter. För pensionärer är det viktigt att de får en rymlig balkong eftersom många kan ha svårt att gå ut.

När man bygger nu bör man kunna räkna med att sådana som blir hyresgäster i nya hus kan vara sådana som nu bor i äldre lägenheter av sämre kvalitet och när de flyttar lämnar efter sig lägenheter som bostadslösa kan vilja ha och som passar bättre för unga än för äldre.

Det finns också pensionärer och änkor/ änklingar o d som vill lämna sina villor och vill ha bra nya mindre lägenheter och kan lämna villorna till barnfamiljer.

Man bör observera att man, när man bygger nytt, inte bara bygger för de bostadsslösa utan också för sådana som vill byta upp sig. Nyproduktionen bör ske så att hela bostadsbeståndets kvalitet förbättras, och inte så att man bygger dåliga lägenheter i panik bara för att fort förse de många bostadslösa med tak över huvudet. Det finns nu tillräckligt med dåliga lägenheter.

Boverket har sedan länge många och tydliga krav på bostäder, rumstorlekar, rumsutformning, möblerbarhet, inredningar, tillgänglighet, dörrstorlekar, dörrplaceringar m m, och husens tekniska utförande. Boverkets krav bör följas. Miljonprogrammets bostäder byggdes med subventioner och krav, och lägenheterna blev på det hela taget bra,

Efter miljonprogrammet kunde byggmästarna ibland bygga med lägre krav och det byggdes understundom mindre bra lägenheter. Sedan miljonprogrammets tid har boverkets krav ökat, bl a när det gäller tillgängligheten. Nu finns krav om tillgänglighet för rullstolar, dörrarna måste vara bredare och det ska finnas plats att vända med rullstolarna o d, vilket gör att badrum och tvätttrum blir större Ett badrum cirka 3 kvm större. Boverket krav bör följas.

Mäklarnas annonser i tidningarna varje vecka bjuder ut lägenheter som ofta inte fyller boverkets krav och inte ger full valuta för de miljontals kronor som lägenheterna kostar. Man bör inte snåla med detaljer som boverket lägger vikt vid.

För att fort få fram många nya bra bostäder kan det vara nödvändigt att bygga många stora hus med många lägenheter i.

Som professionell arkitekt SAR med många års erfarenhet av arkitektarbete har jag ritat lägenheter i storlek 1- 4 rum och kök att läggas i vanliga lamellhus, som kan bli 100 m långa och upp till 10 våningar höga. De följer boverkets krav.

Husen kan byggas med stora moduler från fabrik: Bärande ytterväggar med lämplig värmeisolering och önskat fasadmaterial. Andra bärande väggar kan göras av stora moduler. Bjälklag kan göras av långa skivor som täcker halva husdjupet.

Bottenvåningarna kan inhysa bostäder eller andra lokaler efter de behov som finns i de enskilda fallen

Men först något om hyresgästerna. Antag en pojke som är född 1 juli. Året han fyller 7 år börjar han skolan i första klass. Första året går han ut klassen i juni och fyller 8 år 1 juli. När han gått ut grundskolan, 9 år, fyller han 17 år strax därefter. De flesta går gymnasiet, 3år, och fyller 20 år strax efter det han gått det. Många går sedan på högskola, säg 5 år, och fyller 25 år sedan det är klart.

När han går i grundskolan bor han hos sina föräldrar. När han gått ut den får han inte något jobb och han bor kvar hos föräldrarna. De som går gymnasiet bor också kvar hos föräldrarna. I bästa fall kan de börja få inkomster då de gått ut gymnasiet. De som går på högskola får inga inkomster förrän de fyllt 25 år. De har då inget kapital och kan inte köpa någon lägenhet. Vill de köpa måste de först spara till minst 15 % av en liten billig lägenhet som kostar en miljon, dvs spara minst 150 000 kr. När har de gjort det?

De som skaffar sig ett yrke på gymnasiet kan kanske börja hyra en lägenhet när de fyllt 21 år (om de får bra jobb genast efter examen), de som gått på högskola kan kanske börja hyra lägenhet när de fyllt 26 år. De kan få ungdomsbostadsbidrag. Men kan de få tag på någon lägenhet att hyra?

Man kan tycka att undomar inte ska ha rätt att ställa krav om egen bra bostad före 26-årsåldern. De är ju så unga och borde klara sig ändå utan egen bostad, de kan väl bo kvar hos sina föräldrar. Först framåt 27-30-årsåldern kan de börja ställa krav som vuxna människor.

Nu när det är hög arbetslöshet (därför att de är lata) och det finns många invandrare som man ska ge tak över huvudet och som bör vara glada att de får komma in i Sverige, är det kanske inte så noga med hur de bor. Riktiga människor blir ungdomar annat löst folk med låga inkomster inte förrän de fyllt trettio?

Är man mellan 30 och 65 år och förvärvsarbetslös eller är pensionär över 65 år har man definitivt rätt till en bra bostad. Men för åldrar under cirka 30 år är det diskutabelt om de har rätt att ställa krav om bra bostad, men hur ska de bo? Ja de får väl.....

I Svensk bostadspolitik kunde ensamstående länge aldrig betraktas som bostadslösa.

Utrymmesnormerna finns i tabellen härefter.

Därefter antalet befintliga lägenheter och antalet personer.

Utrymmesnormerna Från <http://wimnell.com/omr36-39zzy.pdf>

Norm År	Målsättning	Definition av trångboddhet
Norm 1 1945	Ingen ska behöva sova i köket. Högst 2 personer i varje rum	Mer än 2 boende per rum, köket oräknat.
Norm 2 1965	Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrum (gäller ej enpersonshushåll). Högst 2 personer i varje sovrum.	Fler än 2 boende per rum. kök och vardagsrum oräknade. Gäller ej enpersonshushåll.
Norm 3 1974	Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrum. Eget sovrum till varje hushållsmedlem med undantag av gifta/samboende par.	Fler än en boende per rum, kök och ett rum oräknade samt enpersonshushåll i ett rum och kök eller mindre. Finns samboende i hushållet redueras rumskravet med ett rum

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd enligt norm 3

Enboende	2 rum
2 personer	3
Ensamförälder och Samboende med 1 barn	3
2 barn	4
3 barn	5
4 barn	6

Antal hushåll 2013

Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antalet lägenheter och personer 2013. Från omr36-39zzy

I redovisningen här har gjorts en teoretisk beskrivning där lägenheterna fördelats efter de behov hushållen har enligt utrymmesnormen, men en del har mindre bostäder än utrymmesnormen och en del har större än normen. Sedan finns det cirka 300 000 personer som inte är folkbokförda på en lägenhet. Att rätta till detta är komplicerat.

Antalet lägenheter:

mindre än 31 kvm. cirka rum och kokvrå. 92212 lägenheter

Antag att alla barn bor hemma till 19 år och att personerna 20-23 år har enpersonshushåll. Antag 92812 personer.

31-50 kvm. cirka 1 rok. 413573 lägenheter

Antag 413573 personer.

Upp till 50 kvm. 506385 lägenheter.

Antag 506385 personer: personerna 20-23 år : 503955

51-70 kvm. cirka 2 rok. 1017046 lägenheter

Antag 1017046 personer = enpersonshushåll.

Alla enprsonshushåll 1586645 personer.

Antalet personer 20-23 år 503955.

Antalet enpersonshushåll över 23 år 1082690 Lägenheter 2 rok räcker ungefär till dem.

71-90 kvm. cirka 3 rok. 952275 lägenheter

Antal tvåpersonshushåll 1318489. Antalet lägenheter 3 rok är bara 952275, det fattas 366214 st. De behöver ta i anspråk även lägenheter på 3,5 rok som är 322179 st.

91-100 kvm. cirka 3,5 rok. 322179 lägenheter.
101-110 kvm. cirka 4 rok. 303330 lägenheter
111-130 kvm. cirka 5 rok. 531080 lägenheter
131-150 kvm. cirka 6 rok. 340239 lägenheter
151-170 kvm. cirka 7 rok. 199 226 lägenheter
101-170 kvm. 1 373 875 lägenheter

Antal hushåll med 3 personer(2 föräldrar och 1 barn):	521369
Antal hushåll med 4 personer (2 föräldrar och 2 barn)	517049
Summa	1038418

Antal hushåll med 5 personer (2 föräldrar och 3 barn)	180607
Antal hushåll med 6 personer (2 föräldrar och 4 barn)	51097
Antal hushåll med 7+ personer (2 Föräldrar och 5+ barn)	34246
Antal hushåll med 3 - 7+ personer	1304368

SCB uppger om antalet personer i befolkningen: Uppgift saknas gäller de ungefär 300 000 personer som är folkbokförda i Sverige den 31/12 men som inte är folkbokförda på en lägenhet. Uppgiften är svårtolkad, men en tolkning är att det saknas lägenheter för dem, cirka 300 000 lägenheter.

De föreslagna nya lägenhetstyperna. Klicka fram planritningar på Sven Wimmell 11 maj 2015: De föreslagna nya lägenhetstyperna.
<http://wimmell.com/omr36-39zzzb.pdf>

och se på dem samtidigt med läsningen av det här (hoppas skärmen är tillräckligt stor). Dokumentet är på 14 sidor och är utdrag ur <http://wimmell.com/omr36-39zzy.pdf>

Sidorna 2 och 3 innehåller uppgifter om husens tekniska utformning och uppgifter om rummen och något om studentbostäder od.

Planritningar finns för

Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök i mindre skala

Bostad 4 rum och kök i mindre skala

Bostad 2 rum och kök i större skala

Bostad 3 rum och kök i större skala

Två studentbostäder med gemensamma utrymmen

Bostad 2 rum och kök med större sovrum

Utgångspunkten för de upprättade lägenhetstyperna är en lägenhet med 2 rum och kök som i första hand är avsedd för en ensamstående som är över 30 år. Vanligen bör de ha inkomster som räcker till den föreslagna lägenheten. De som är under 30 har samma rättigheter som äldre, men kan ha dåligt med pengar så att de kan bli tvungna att ta mindre bostäder, t ex de bostäder som de äldre kan lämna efter sig när de flyttar från sin gala dåliga bostad till den nya som föreslås.

Sovrummet är 14,9 kvm och ger plats god för ett arbetsbord e d för dator och hobby. Det finns plats för barnsäng, Rummet kan användas som sovrum för 2 makar/sambor.

Från sovrummet kan man se in i vardagsrummet och tvärtom. Man kan få långa blickfång så att man inte behöver känna sig instängd.

Sovrummet har nära till badrummet och gränsar till köket. Om man har svårt för att somna kan man lätt ta sig en smörgås i köket, vilket kan hjälpa.

I köket finns god plats för matbord med 4 sittplatser med utsikt genom stort fönster. Vid vänsterväggen kan man få plats för en liten byrå eller öka på köksbänkarna. På fönsterbänken en lång rad med blommor

Strax intill köket finns balkong där man också kan ha bord med 4 sittplatser eller ett mindre bord med färre sittplatser och en soffa. Balkongen ligger utanför sovrummet där den ger minst skada för dagsljuset i rummen.

Vardagsrummet ligger intill köket. Man kan ha ett mindre bord vid fönstret där man kan bjuda några få bekanta på kaffe. Om bordet är utdragbart kan det lätt ge plats för 6-7 personer. Med ännu längre bord kan man få plats för flera. Det är nära till spisen. På fönsterbänken kanske en lång smal duk och souvenirer.

Vardagsrummet kan möbleras enligt boverket och TV kan placeras så att alla kan se bra. Om soffan kan ge plats för två sovplatser kan man för natten ta emot två vuxna barn eller två gamla föräldrar.

Vid den inre kortväggen kan man t ex ha underskåp för saker och ting och däröver långa bokhyllor på väggen. På långväggarna finns plats för tavlor o d. Har man en gammal ärvd möbel man vill ha med sig kan den ställas till höger om soffan. Där också radio od. I lägenheten finns plats för stolar som man inte alltid vill ha vid borden

Badrummet fyller kraven för rullstolar och har plats för badkar eller dusch samt städsåp, tvättmaskin och en liten bänk där man kan arbeta med något.

Intill entrérummet finns ett förråd som man kan gå in i och där man t ex kan ställa in rullator och hopfällda extrastolar.

Lägenheten 3 rum och kök. Är lika med lägenheten 2 rok utökad med ett sovrum bakom vardagsrummet.

Lägenheten 4 rum och kök. Är lika med lägenheten 3 rok utökad med ett sovrum mellan köket och det första sovrummet.

Två studentbostäder med gemensamma utrymmen. Är lika med med lägenheten 2 rok men sovrummet är 95 cm bredare. De är i par och till dem hör gemensamt entré, badrum, kök och balkong.

Rummen är exklusive garderober omkring 21 kvm. De har plats för garderober 60x60 cm, arbetsbord 80x220 cm där man kan rita med vinkellinjal och bre ut stora arbetsmaterial, skåp och bokhyllor 60x200 cm, plats för TV och liten sittsoffa 140x95cm (eller ett par fåtöljer), soffbord, säng 90x210 cm och sängbord 40x40.

Om studenten vill använda sängen som sittplats under dagen kan han skaffa två passande ryggkuddar och under natten ställa dem i utrymmet mellan fotändan på sängen och garderoben där. På morgonen får han först låta sängen vädra ut och sedan ordna till ett snyggt överkast och sätta dit ryggkuddarna.

Enligt boverket lämplig för två studenter.

Kan användas av två yngre personer som inte är studenter och som inte har möjlighet att ha egna bostäder på 1 rok vardera.

De två rummen kan ha likadana möbler. Den högra bostaden disponerar förrådet vid entrén och den vänstra bostaden kompenseras för det av att vänstra rummet har två extra garderober och något större golvyta, så att lägenhetsytan för vänstra bostaden blir 2,8 kvm större än för den högra.

Lägenhetsytan för de två bostäderna blir 69,7 kvm = cirka 35 kvm för varje student.

Bostad med 2 studentbostäder kan ombildas till 2 rum och kök med större sovrum genom att ta bort två garderober i vänstra rummet

Bostaden 2 rum och kök med större sovrum. Den har ett sovrum som är 95 cm bredare än sovrummen i lägenheterna 2 och 3 rok, och 4,75 kvm större än sovrummet i 2 rok. Rymmer 2 garderober, arbetsbord för två, barnsäng, 2 paruppställda sängar med bord, plats för skåp eller en extra säng. Är avsedd för hushåll på 2 vuxna personer som tycker att de inte behöver 3 rok.

Byggnadsbehovet har undersökts och redovisats i kapitel 7 i

<http://wimnell.com/omrzzza.pdf> (11 maj 2015)

Med början på sida 282 finns "Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd "

Sedan dess finns kanske bättre uppgifter om trångboddhet och bostadsbrist. Behovet av nybyggnad är mycket stort. Det byggande regeringen föreslår är bara bråkdelen av det som behövs. För att beräkna vilka bostadsstorleken som först bör byggas behövs bättre underlag än det som fanns i maj 2015.

Det förslag till byggande som redovisas är ett principexempel. Det behövliga första byggandet redovisas som flerbostadshus med 8 trappuppgångar. Det behövs 357 våningar för de 15 000 lägenheter bostadsministern föreslår, och det föreslås vilka lägenhetstyper varje våning bör ha. 42 st lägenheter i varje våningsplan:

20 Studenter, lägenheter för studenter o d	cirka 47 % av 42
16 lägenheter 2rok för ensamma utan barn	cirka 38 %
4 st lägenheter 3 rok för par utan barn	cirka 10 %
2 st lägenheter 4 rok enligt regeringens begäran	cirka 5 %

Från <http://wimnell.com/omrzzza.pdf>

Kapitel 7: Sven Wimmell om bostäder och bostadsbyggande.

Innehåll:

- 262 Innehållet i Sven Wimmell 3 april 2015 +rev sid 27: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar.
<http://wimnell.com/omr36-39zzy.pdf>
- 264 **En rapport om trångboddheten i Sverige. Målsättningar och definitioner kring trångboddhet**
- 265 Boverkets rapport om rum för barnen
- 266 **De föreslagna nya lägenhetstyperna. Ritningarna tar för mycket datorutrymme, är ej med här. Klicka på <http://wimnell.com/omr36-39zzzb.pdf> så kommer de**
 - Ritning. Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök imindre skala
 - Ritning. Bostad 4 rum och kök i mindre skala
 - Ritning. Bostad 2 rum och kök i större skala
 - Ritning. Bostad 3 rum och kök i större skala
 - Ritning. Två studentbostäder med gemensamma utrymmen
 - Ritning. Bostad 2 rum och kök med större sovrum
- 268 Bostad 2 r o k
- 269 Bostad 3 r o k
- 270 Bostad 4 r o k
- 271 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen för entré, badrum, kök och balkong.
- 272 Bostad 2 r o k med större sovrum
- 273 **Svenska folkets boende.**
- 273 Rumsenheter per boende efter hushållstyp

274	Utrymmesstandard
276	Genomsnittlig yta per lägenhet
278	Antal lägenheter efter region, hustyp, bostadsarea och år
278	Riket. Småhus och flerbostadshus
279	Riket. Övriga hus. SCBs kommentarer:
280	Förslag till lägenhetstyper i ny bostadsbebyggelse.
282	Trångboddhet och behov för studenter o d. Nybyggnad och stöd
283	Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10 våningar
284	Hushålls- och bostadsstatistik
286	Registerbaserad hushållsstatistik
288	Artiklar om hushåll och ekonomi
289	Artiklar om Fastigheter
290	Artiklar om Regionalt
291	Artiklar om Glesbygd
292	Artiklar om Boende och byggande
293	Artiklar om Integration och segregation
294	Årshyra per lägenhet, årshyra per kvm efter region, ägarkategori, nybyggår/värdeår, årsintervall, lägenhetstyp, tabellinnehåll och år
294	Riket
296	Sätt att bygga
	Sena artiklar om byggande och bostadsbehov
298	Här stryps tillväxten av lågt byggande
301	Kommunen som bryter mot mönstret
302	Bostäder på väg att bli politik på nytt
303	Föraktet för svaghet är grundmurat bland de välmående
304	Rättigheter som börda
305	Marknadshyror skulle kosta hushållen 17 miljarder
308	Rapport 2014 - Svensk elförsörjning i framtiden (PDF)

Trångboddhet och behov för studenter o d.

Nybyggnad och stöd <http://wimnell.com/omrzza.pdf> sid 282

Trångboddheten m m har behandlats i kapitel 6. Här slutet av resonemangen där.

<u>Trångboddhet enligt Norm 3</u>	Antal personer per hushåll	Antalt hushåll	Behov
samtliga hushåll	1 338 000 pers. 2,3		
ensamstående u barn	760 000	1,0	760 000 2rok
*ensamstående m barn	121 000	2,53	121 000 3,85 rok
sammanboende u barn	92 000	2,0	46 000 3 rok
sammanboende m barn	380 000	3,85	190 000 3,85 rok
Hshåll utan o med barn	1353 000		
Summa behov analet lägenheter p g a trångboddhet	<u>1 117 000</u>		
Summa			<u>1 417 000</u>

Regeringen talar om nybyggnad av 250 000 lägenheter på 5 år.
Behovet är 5 gånger större. Bara 17,6% av behoven kan byggas.

17,6% av behoven:

Uppgift saknas	53 000	små	3)
ensamstående u barn	134 000	2 rok	1)
ensamstående m barn	21 000	3,85 rok	2)
sammanboende u barn	8 000	3 rok	
sammanboende m barn	34 000	3,85 rok	2)

1) om man bygger 134 000 2rok frigörs 134 000 små lägenher som behövs för dem som behöver små lägenheter

2) om man bygger 63 000 lägenheter 3rok kan frigöras 55 000 lägenheter som kan användas av barnfamiljer. Det vill säga att tvåpersonershushåll byter ner sig från gammal 3,5 rok till ny lägenhet 3rok. En del par utan barn har troligen 2rok och inkräktar på det ensamma utan barn bör ha. Paren kan byta upp sig till 3rok.

3) dessutom bör byggas 53 000 smålägenheter för studenter o d

Man bör alltså bygga 134 000 bra lägenheter 2rok och cirka 63 000 bra lägenheter 3rok, då minskas trångboddheten för ensamma och par utan barn och ungdomar o d får lägenheter att bo i och barnfamiljer kan flytta till lägenheter som är bättre än de de har. Dessutom bör byggas 53 000 lägenheter för studenter o d.

Per år i fem år:				
Uppgift saknas	53 000	små	10 600	21,2%
ensamstående u barn	134 000	2 rok	26 800	53,6 %
ensamstående m barn	21 000	3,85 rok	4 200	8,4% 1)
sammanboende u barn	8 000	3 rok	1 600	3,2%
sammanboende m barn	34 000	3,85 rok	6 800	13,6% 1)

1) Tillgodoses genom småhusbygget.

Detta ger 250 000 lägenheter på fem år om man bygger 50 000 per år. 2014 byggdes cirka 27 000 lägenheter, dvs ungefär hälften av det som ambitionen 250 000 lägenheter kräver.

Bostadsministern vill ge stöd så att 15 000 hyreslägenheter kan komma till per år. Om det betyder att produktionen per år stiger till 42 000 lägenheter är oklart.

Bara 15/50 av årsbehovet 50 000 kan tillgodoses av 15000 lägenheter.

SCB: Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region och

hustyp. 2014 Året

0010 Stor-Stockholm

Flerbostadshus 6206

Småhus 2304

0020 Stor-Göteborg

Flerbostadshus 2703

Småhus 939

0030 Stor-Malmö

Flerbostadshus 2134

Småhus 490

0060 Riket exkl
storstadsområden

Flerbostadshus 7854

Småhus 4433

Summa

Flerbostadshus 18 897

Småhus 8 166

Byggmästarna bör öka ut sin produktionsapparat.

Lägenheter för barnfamiljer, småhus, tycks komma till utan stöd.

Isynnerhet om lägenheter 3rok för par utan barn byggs.

Stora problemen finns i "Uppgift saknas" och "ensam u barn.

Det synes lämpligt att 15000 lägenheter fördelas på lägenheter för studenter od och ensamma och sammanboende utan barn.

Förslag till stöd per år, bostadsministerns 15 000 lägenheter:

Små lägenheter och 2rok 13 000 86,7%

3rok 1 500 10,0%

4rok 500 3,3%

Lägenheterna kan byggas i hus med 8 trappuppgångar och i 5-10 våningar. Exempel på ett sådant hus visas härintill.

Men 15 000 lägenheter är för litet när det finns 1 117 000 trångbodda hushåll och nästan 300 000 unga står utanför bostadsmarknaden.

Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10

våningar. Med Sven Winnells lägenhetstyper.

Det behövs 357 våningar för dessa 15 000 lägenheter. Varje våning:

ENA LÅNGSIDAN bostad 2 studenter + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 1</u>	ANDRA LÅNGSIDAN bostad 2 studenter + 1 st 2rok
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 2</u>	bostad 2 studenter + 1 st 2rok
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 3</u>	bostad 2 studenter + 1 st 2rok
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 4</u>	bostad 2 studenter + 1 st 2rok
bostad 2 studenter + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 5</u>	bostad 2 studenter + 1 st 2rok
1st 3rok + 1st 2rok	<u>Trappuppgång 6</u>	1 st 3 rok + 1 st 2rok
1 st 3rok + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 7</u>	1 st 3rok + 1 st 2rok
1 st 4rok + 1 st 2rok	<u>Trappuppgång 8</u>	1 st 4rok + 1 st 2rok
Summa 42 lägenheter (studenter 35 kvm, 2rok 65 kvm, 3 rok 84 kvm, 4rok 103 kvm):		
20 Studenter, lägenheter för studenter o d		cirka 47 % av 42
16 lägenheter 2rok för ensamma utan barn		cirka 38 %
4 st lägenheter 3 rok för par utan barn		cirka 10 %
2 st lägenheter 4 rok enligt regeringens begäran		cirka 5 %

Bygger på SCBs statistik över trångbodda och "uppgift saknas", men lägenheter för ensamma trångbodda har minskats och lägenheter för studenter har i motsvarande mån ökat. Från 24/60 till 47/38% för studenter/ensamma. Kan justeras: 2 st studentlägenheter på 35 kvm vardera kan användas som 1 st 2rok med stort sovrum, 70 kvm.

Regionstyrelse 1

[Norrbottn](#) Länsstyrelse
[Västerbotten](#) Länsstyrelse
[Västernorrland](#) Länsstyrelse
[Jämtland](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 2

[Dalarna](#) Länsstyrelse
[Gävleborg](#) Länsstyrelse
[Södermanland](#) Länsstyrelse
[Uppsala](#) Länsstyrelse
[Västmanland](#) Länsstyrelse
[Örebro](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 3

[Östergötland](#) Länsstyrelse
[Jönköping](#) Länsstyrelse
[Kalmar](#) Länsstyrelse
[Kronoberg](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 4

[Gotland](#) Länsstyrelse
[Stockholm](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 5

[Halland](#) Länsstyrelse
[Värmland](#) Länsstyrelse
[Västra Götaland](#) Länsstyrelse

Regionstyrelse 6

[Blekinge](#) Länsstyrelse
[Skåne](#) Länsstyrelse

[Norrbottns läns landsting](#)
[Västerbottens läns landsting](#)
[Landstinget Västernorrland](#)
[Region Jämtland Härjedalen](#)

[Landstinget Dalarna](#)
[Region Gävleborg](#)
[Landstinget Sörmland](#)
[Landstinget i Uppsala län](#)
[Landstinget Västmanland](#)
[Region Örebro län](#)

[Region Östergötland](#)
[Region Jönköpings län](#)
[Landstinget i Kalmar län](#)
[Region Kronoberg](#)

[Region Gotland](#)
[Stockholms läns landsting](#)

[Region Halland](#)
[Landstinget i Värmland](#)
[Västra Götalandsregionen](#)

[Landstinget Blekinge](#)
[Region Skåne](#)

Bostadsminister Kaplan har avgått och ersätts provisoriskt av finansmarknadsminister Per Bolund enligt uppgifter i kapitel 4.

Han skriver bl a:

“Nu kommer de statliga pengarna till kommunerna för att bygga nya bostäder. I år satsar regeringen 1,85 miljarder på nybyggen och 60 procent av pengarna går till nyanländas behov av bostäder.

Att regeringen skulle satsa på ökat bostadsbyggande har varit känt i flera månader och på torsdagen kom det formella beslutet om statsbidraget. I år blir stödet 1,85 miljarder kronor till kommuner som under perioden 1 augusti till 31 juli kan visa upp startbesked från sina byggnadsnämnder. Bidraget är oberoende storlek eller typ av bostad.

Däremot viks en större del av stödet (60 procent eller 1,1 miljarder kronor i år) till bostäder som motsvarar behovet hos nyanlända i kommunerna. 40 procent finns i en pott för annan nybyggnation. Det statliga stödet blir i år 1,85 miljarder kronor, 1,8 miljarder nästa år och därefter 1,3 miljarder kronor årligen. Stödet har inte fått något slutdatum.

— Vi har en väldigt utmanande situation just nu med en befintlig bostadsbrist och sedan kommer det många nya människor till vårt land som också behöver bostäder. Trycket är stort för att pengarna ska komma fram nu och verkligen göra nytta för kommunerna. Bostadsbristen löser man inte på ett eller två år och därför måste vi ha långsiktiga stimulanser, säger finansmarknadsminister Per Bolund (MP), som tillsvidare sköter bostadsfrågan efter Kaplans avgång, till TT.

Hur många nya bostäder det nya stödet kommer att resultera i vill han inte spekulera om.

— Bostadssituationen måste lösas genom att många aktörer gör sin del. Kommunerna spelar en väldigt viktig roll genom att komma med startbesked och planer för bostäderna. Men vi ser också att ambitionen ser väldigt olika ut bland kommunerna och därför vill vi ge en tydlig signal och morot från statens sida.

— Vi tycker att man bör stimulera hela bostadsmarknaden, men kommunerna har olika förutsättningar och behov. Det är kommunerna som själva ska bestämma hur det byggs bäst. När det gäller hyresrätter har vi andra stödsystem för byggandet av bostäder som framför allt unga människor har behov av, säger Per Bolund. ”

De svenska regeringarna har vanligen inte engagerat sig i bostadspolitik utan låtit kommunerna sköta den. Det har lett till bostadsbristerna.

Staten har för litet ägnat sig åt planeringar för förhållandena ute i landet. Därför har föreslagits att staten ska börja med regionplaneringar som ska omfatta alla förhållanden.

Det finns många kommuner som är så små att de inte har råd att sörja för alla problem. Staten bör låta statsministern och de andra ministrarna med hjälp av regionstyrelser utföra regionplaneringar för de sex nu föreslagna regionerna.

Det har behandlats tidigare i kapitel 3.

Länsstyrelsernas hemsidor på internet är mycket prydliga och har systematiskt ordnade problemområden:

[Djur & natur](#)

[Miljö & klimat](#)

[Lantbruk & landsbygd](#)

[Näringsliv & föreningar](#)

[Människa & samhälle](#)

[Samhällsplanering & kulturmiljö](#)

[Om Länsstyrelsen](#)

För att hitta bostadsproblem får man gräva sig in i [Samhällsplanering & kulturmiljö](#)

Det fattas säkerligen problemområden, ministrarna bör undersöka det och se till att det görs kompletteringar så att alla problem kommer med.

Landstingens hemsidor är olika , t ex Start [Hälso- och sjukvård](#).
[Tandvård](#) [Kultur och bildning](#) [Jobb och utbildning](#) [Politik](#)
[Om landstinget](#)

Landstingen har ofta hand om kollektivtrafik och för att komma åt trafiken måste man gräva ordentligt i hemsidorna.

Samma gäller här: ministrarna bör undersöka och se till att det görs kompletteringar så att alla problem kommer med.

Regionplaneringarna kan utgå från länsstyrelsernas och landstingens hemsidor och de kompletteringar som behövs på dem.

(I tidigare sammanställningar har länsstyrelsen på Gotland ibland fått fel länk, ska vara [Gotland](#) Länsstyrelse)

Antal kommuner med invånare:

	Under 10 000	Under 35 000	Över 35 000	35 000-75 000	Över 75 000 invånare	I de stora städerna
1	24	37	7	4	3	290 710
2	15	54	9	4	5	684 894
3	16	40	6	3	3	414 749
4	1	8	19	12	7	1 417 004
5	17	53	18	13	5	898 526
6	6	30	9	5	4	641 283
Summa	79	222	68	41	27	4 347 166
	27%	77%	23%	14%	9%	av kommunerna

Kommuner med invånare under 35 000, kan ses som småkommuner där servicen är ofullständig, och där bor cirka en tredjedel av Sveriges befolkning = 3 560 000 personer.

Kommuner med under 10 000 invånare är 79 st = 27% av kommunerna. Antal invånare har inte beräknats men är kanske i genomsnitt cirka 6000 och då blir det cirka 500 000 personer. Kommuner med så litet antal invånare har förmodligen svårt med ekonomin.

Detaljer om kommunerna finns på sidorna 538-684 i kapitel 5 i Sven Winnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.
<http://winnell.com/omr36-39zzzo.pdf>

En ny sammanställning:

Sven Winnell 9 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013.

Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.
<http://winnell.com/omr36-39zzzq.pdf>

Kapitel 4: Förstamajtal 2016 och regeringen och miljöpartiet

Innehåll:

Sid

168	Tal i Göteborg den 1 maj.Tal av partiordförande Stefan Löfven i Göteborg den 1 maj 2016.
175	Första majtal 2016 av LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson
187	Jonas Sjöstedts tal i Malmö, 1 maj 2016
191	Regeringen 2016-04-28 Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt
195	Rehabilitering på jobbet ska få ned de höga sjuktalen
196	Ny ambassadör ska arbeta mot människohandel
199	Per Bolund Finansmarknads-, konsument- och bostadsminister, samt biträdande finansminister
201	Miljarder till nya bostäder
202	Åtta av tio punkter i MP:s valmanifest på väg infrias
205	Förslag till språkrör i nästa vecka

Tal i Göteborg den 1 maj.

Tal av partiordförande Stefan Löfven i

Göteborg den 1 maj 2016.

Observera att det talade ordet gäller.

Mötesdeltagare, demonstranter, göteborgare,

Det finns få saker som är så härligt som att blicka ut över Götaplatsen på första maj. Jag tackar för möjligheten. Välkomna hit.

Azalean har börjat blomma i Slottskogen – och för att citera göteborgspoeten Håkan Hellström så här i Valborgstider - man kan inte undgå att bli kär!

* * *

Men Göteborg levererar minsann inte bara bra musik.

Nu kommer nya, världsunika elbussar som snabbbladdas vid hållplatserna.

Snart har ni självkörande bilar på gatorna.

Samtidigt slår Volvo rekord och har inlett ett tredje skift.

Göteborg växer fram som ett grönt teknik-kluster för hela Skandinavien.

Växande industrier och hållbara innovationer – det värmer en gammal industriarbetares hjärta.

Jag ger mig inte in i bråket om vad som är Sveriges framsida. Men en sak är säker: Göteborg är och förblir en framtidsstad!

* * *

Men vänner,

det finns en oro i Sverige. Den har tillåtits växa under många år. Därför är den större än på länge. Den består samtidigt av en rad paradoxer.

Ta globaliseringen. Den har skapat oändliga möjligheter för att jobba och studera utomlands, för export och ekonomisk tillväxt.

Men samtidigt kan den också skapa rädslor. Kommer mitt jobb att finnas kvar? Finns det en plats för mig?

Ta ekonomins tillväxt. Sveriges ekonomi växer, och vi är rikare än någonsin förr.

Men samtidigt känner många en oro för de närmaste:

Lär sig barnen tillräckligt mycket i skolan?

Får mamma den hjälp hon behöver av hemtjänsten?

Kommer ungdomarna få jobb och ha råd att flytta hemifrån?

Ta medieutvecklingen. Nya medier ger en fantastisk möjlighet att tala och lära från med människor i hela världen.

Men samtidigt tar allt fler bara del av sådan information som bekräftar den egna världsbilden, och använder internets anonymitet till hat och hot. Allt detta sliter isär vårt samhälle.

Så växer avståndet mellan människor.

Så minskar förståelsen för medmänniskor bara några spårvagnshållplatser bort.

Och så ökar behovet av ett samhällsbygge, där vi ser varandra som medmänniskor och jämlikar med en gemensam tilltro till det framtidsprojekt som är Sverige.

Vänner, så formas en uppgift för socialdemokratin:

Det är upp till oss att hålla ihop landet!

* * *

Vi måste ge oss på grunden till den här oron. Och den är nära förknippad med ojämlikheten.

Tänk er en buss. Gärna svensktillverkad.

I bussen sitter de 67 rikaste personerna i världen.

Enligt en rapport från Oxfam, äger den enda busslasten lika mycket som den fattigaste halvan av världens befolkning

– 3,5 miljarder människor.

Samma mönster finns i Sverige.

SCB avskaffade sin förmögenhetstatistik 2007.

Men enligt de sista mätningarna som gjordes, ägde den rikaste tjugondelen i Sverige

nästan hälften av allt välstånd. Och det här var innan de borgerliga kom med sina stora skattesänkningar som gav mest till de som redan hade mest. Inte undra på att vi ser ett samhälle som glider isär.

Med större skillnader mellan fattiga och rika, stad och landsbygd, Askim och Angered.

Inte undra på att otryggheten har vuxit. De här klyftorna och otryggheten är det sämsta med Sverige. Det kan bara åtgärdas med det som är det bästa med Sverige.

Vår vilja till sammanhållning!

Nu krävs att vi investerar i varandra igen.

Vänner, högerns rivningsprojekt har stoppats.

Vi har börjat bygga Sverige igen!

* * *

Det bygget baserar vi på en speciell modell.

En modell som omvandlat Sverige från ett fattigt land i Europas utkant till en ledande nation i den globala ekonomins framkant.

En modell som den blå-gula-flaggan kommit att symbolisera i världen.

Den bygger på idén om att alla ska arbeta. Alla som kan jobba ska jobba. Målet är full sysselsättning.

Den bygger på idén om jämlikhet.

Där vi står upp för löner som går att leva på, och de starka parter på arbetsmarknaden som gör det möjligt. Där vi strävar efter utjämning och social rättvisa. Den bygger på idén om en stark generell välfärd. Trygghet hela vägen från barnavårdscentralen till äldreboendet - efter behov, inte betalningsförmåga!

Jobb, jämlikhet och välfärd. Visst låter det enkelt?

Men det skapar något så otroligt avancerat. Ett samhälle som ger modet att tänka stort, starta om, skapa nytt.

Det är den bästa grunden för fria och jämlika människor.

Det är den bästa grunden för tillväxt och ekonomisk utveckling.

Vänner, det är så enkelt, men samtidigt så världsledande.

Det är den svenska modellen!

* * *

Jag vet inte om ni har hört det, men Moderaterna tycker fortfarande att vår svenska modell mår bäst av ännu mer skattesänkningar och nedskärningar.

Jag säger som man brukar säga i Norrland:

"He finns alla sorter!"

Det kan vara på sin plats att påminna om några saker.

Efter åtta år med borgerlig regering så hade de fått till en högre arbetslöshet än när de tillträdde.

De lämnade efter sig en rekordhög ungdomsarbetslöshet, sjunkande skolresultat, och för tredje gången på tre försök: stora underskott i statens finanser.

De lämnade efter sig brist på barnmorskor, brist på lärare, brist på sjuksköterskor och många, många fler yrkesgrupper. Företag misslyckades med var femte rekryteringsförsök för att de inte kunde hitta rätt kompetens – och det i land med 400 000 arbetslösa.

Välfärden var illa sargad efter skattesänkningar i 140 miljarders-klassen.

Inte undra på att det skapade viss munterhet när Moderaterna sa i valrörelsen att skattesänkningarnas tid var förbi.

För moderaterna är det alltid skattesänkningarnas tid.

Men en tid var förbi, det var moderaternas tid som var förbi.

* * *

Och mötesdeltagare,

efter valet har det bara kommit mer av samma sak. Nya skattesänkningar. Nya nedskärningar. Och så nya bud om hur de ska köra över parterna för att sänka lönerna för vanliga löntagare.

Tydligare kan skiljelinjen i politiken inte bli. Högern går fram med en avvecklingsplan för den svenska modellen.

Vi väljer en annan väg. Vi väljer att utveckla den modell som bygger Sverige starkt.

Och just nu har vi stora möjlighet att göra det.

För att citera finansminister Magdalena Andersson: "Svensk ekonomi går som en ny Volvo V90." Och det är inte en ära för Torslanda – det är en ära för Sverige!

Nu har vi en högre tillväxt än i USA, Storbritannien och Tyskland, den högsta i Norden.

Sysselsättningen ökar.

Sverige slår nu sysselsättningsrekord i EU!

Nästan 90 000 fler människor går till jobbet varje dag än när regeringen tillträdde.

Långtidsarbetslösheten sjunker och är nu bland de lägsta i EU.

Ungdomsarbetslösheten sjunker,

och är den lägsta på snart ett decennium.

Svensk export tar för första gången på 20 år andelar på världsmarknaden. Varuexporten ökar, tjänsteexporten ökar.

Vänner – Sverige reser sig, och moderaterna sliter sitt hår.

Den svenska modell de attackerar, den levererar!

* * *

Nu använder vi den ekonomiska tillväxten till att förbättra samhället i grunden. Den ekonomiska styrkan ska komma alla till del.

Det är slut på ofinansierade skattesänkningar,

Nu gäller investeringar.

Steg för steg genomför regeringen det största investeringsprogram

Sverige sett under 2000-talet; i jobb, skola och välfärd.

Det byggs och renoveras. Vi gör det lättare för företagare att göra sin första anställning. Nya utbildningsmöjligheter öppnas för dig som vill byta yrkesbana. Äldre får en bättre omsorg när välfärden stärks. Vi kallar det för samhällsbygget. Vi ska använda pengarna från en stark ekonomi, till att skapa en ännu starkare samhällsgemenskap!

* * *

Och vänner,

I världen utspelar sig den största flyktingkatastrofen sedan det andra världskriget.

Då krävs en flyktingpolitik som sträcker sig utanför Sveriges gränser, med en modig utrikespolitik, med ett progressivt utvecklingssamarbete och ett omfattande humanitärt bistånd – så att människor inte ska behöva fly för sina liv.

Över fem år bidrar vi med 1,7 miljarder kronor i Syrien och grannländerna för att människor ska kunna försörja sig och få utbildning. Vi försöker bidra till den bräckliga fredsprocessen med allt

stöd vi kan ge. Och Sverige ingår nu också i kärngruppen i koalitionen för att bekämpa Daesh, och vi ser hur terrorsekten trycks tillbaka både i Irak och i Syrien. Samtidigt förstärker vi åtgärderna för att bekämpa terrorismen i Europa och i Sverige.

Vänner, krig och terrorism skapar flyktingkatastrofer, och den slår hårdast mot civila, mot kvinnor och barn.

Därför är kampen mot terrorismen en självklar del av en feministisk utrikespolitik.

Därför ska Sverige vara med och bekämpa terrorismen, för en friare, tryggare och mer jämlik värld.

Det vi ser just nu är en global flyktingkris, men också en europeisk ansvarskris.

163 000 människor sökte skydd i Sverige förra året.

När EU brast i solidaritet och ansvar så blev situationen i Sverige ohållbar.

Vi har gjort vad som krävdes för att minska antalet asylsökande i Sverige och få en jämnare fördelning i EU.

Det har gett resultat.

Flyktingkrisen är inte över. Krigen pågår. Vi måste fortsätta arbeta med detta internationellt.

I Sverige betyder de många nyanlända särskilda utmaningar. Frågor ställs på sin spets som har med kultur och traditioner att göra.

Utmaningar som bostadsbrist och arbetslöshet har blivit större.

Vi måste klara att göra många saker samtidigt – och tillsammans.

Vi behöver föra ett samtal om de värderingar och den sekellånga kamp som gjort Sverige till ett öppet land med en stark demokrati och ett av världens mest jämlika och jämställda länder.

Och samtidigt måste vi slåss mot en växande rasism och diskriminering. Och för arbete åt alla.

Det kommer kräva slit, svåra prioriteringar, och samarbete över blockgränserna. Det är en stor utmaning.

Som vi tar oss an. Som vi kommer att klara.

För vänner – stora utmaningar är socialdemokratins livskraft.

* * *

Jag har satt upp ett ambitiöst jobbmål:

Sveriges ska ha EU:s lägsta arbetslöshet.

Det går ju inte, säger belackarna, så länge regeringen inte kommer med mirakelkuren, den enda åtgärden som krossar arbetslösheten i ett enkelt drag!

Men det är ju inte så det fungerar. Politiken har en tydlig uppgift: att skapa möjligheter genom investeringar.

Miraklen, de måste ske i vardagen.

Och det gör de!

Just nu gör vi de största bostadsinvesteringarna på 20 år.

Och vi har redan rekordtakt i byggandet. Under förra året fördubblades nästan antalet bygglov. Prognosen i år är att 53 000 nya bostäder kommer att påbörjas. Vad händer då? Utöver det självklara att det blir lättare att få en bostad, det går att flytta till ett nytt jobb eller för att plugga. Jo, det skapas jobb. I bygg- och anläggningssektorn. Bland arkitekter, konstruktörer och ingenjörer. Det är bra.

Men det blir också jobb i företagen som tillverkar elkablar, vattenkranar, fönster, trägolv och köksluckor.

Till exempel på FM Mattssons anläggning i Mora, hos värmepumpstillverkaren Thermia i Arvika eller på spikfabriken i Gunnebo.

Sen ska det ju flyttas in också.

Då kan det bli jobb också hos svenska företag som gör den nya soffan

eller mattan, kaklet och gardinerna, hos de som säljer möblerna, och i småföretagen som städar eller sköter flytten.

Och vad händer när människor får jobb?

Ja, det där kan ni. Människor växer med uppgiften, de får lön och det blir skatteintäkter, en god spiral.

Så skapas jobb när vi investerar i samhällsbygget i stället för att sänka skatter.

Så går det till när svensk produktivitet och konkurrenskraft stärks.

Så, mötesdeltagare, fungerar modern socialdemokratisk jobbpolitik.

Den lovar ingen allenaårande mirakelkur.

Men den levererar.

* * *

Samma sak gäller för vårt nya kunskapslyft. Det är absurt att arbetsgivare ska ha problem att anställa, när hundratusentals fortfarande söker jobb. Därför skapar vi 50 000 nya utbildningsmöjligheter i Sverige. På högskolor, yrkeshögskolor och gymnasial vuxenutbildning. Folk ska kunna få de kompetenser som arbetsgivarna ropar efter. Och för de som redan har kompetensen, men saknar svenska språket, skapar vi snabbspår till de yrken där vi har en brist i Sverige.

Det är kockar, yrkesförare, läkare, sjuksköterskor, tandläkare, apotekare, receptarier, lärare, förskollärare, målare, styckare, slaktare, distributionselektriker, elingenjörer, byggingenjörer, fastighetsingenjörer, fastighetstekniker, chefer inom byggsektorn och entreprenörer... Jag kommer snart inte kunna göra den här uppräknningen längre, för 10 snabbspår till är på väg! Allt detta gör att fler arbetsgivare äntligen kan växa med ny kompetens.

Det är inte heller någon mirakelkur.

Det är vanligt, hederligt samhällsbyggande som skapar jobb.

* * *

Men det finns också en grupp som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det gäller människor som av olika skäl fastnat i långtidsarbetslöshet. Och det gäller en del nyanlända.

Här måste vi göra mer. I Sverige håller vi ihop kring det viktigaste: alla som kan jobba ska jobba. Det handlar ytterst om friheten i en egen försörjning men också om de skatter vi behöver få in för att bygga välfärden.

Centerpartiet har rätt i att enkla jobb behövs

– men gör helt fel analys.

Lägre löner leder till lägre löner – inte till lägre arbetslöshet.

Sverige behöver statliga enkla jobb – men inte statligt satta fattiglöner.

Liberalerna har rätt i att det behövs korta yrkesutbildningar som inte kräver stora förkunskaper – frågan är bara varför de inte löste problemet under sina 8 år vid makten.

Samhällsbygge handlar om att se vad som behövs

men sedan också göra vad som krävs.

Idag kan jag berätta att regeringen nu ger de statliga arbetsgivarna i uppdrag att ta fram moderna beredskapsjobb i staten. Enkla jobb inom statliga myndigheter och förvaltning.

Jobb som i dag inte utförs men som kan ge stor samhällsnytta, som har rationaliserats bort de senaste åren.

Till kollektivavtalsenlig lön naturligtvis.

Så här ska vi gå vidare och vända på varenda sten. Alla sektorer behöver bidra i kampen mot arbetslösheten. Hela samhället ska ta sin

del av ansvaret för att se till att de som står längst från arbetsmarknaden kommer i jobb.

Detta är vårt vägval för Sverige.

I Sverige ska vi inte sänka lönerna – vi ska höja ambitionerna.

Alla som kan jobba ska jobba,
men det ska löna sig att arbeta
och du ska kunna leva på din lön.

Och här är det bannemej inte fråga om mirakel.

Det här är ett måste – själva grunden för ett jämlikt samhällsbygge.

Vänner,

ett utav mina största privilegier som statsminister, är människorna jag möter. Ett utav de möten jag minns bäst är när jag träffade Malala Yousafzai, flickan som sköts av talibanerna i Pakistan, men överlevde, och fortsatte sin kamp för rätten till utbildning.

När hon fick fredspriset i Oslo, så talade vi om hon skulle besöka Stockholm som nobelpristagarna brukar göra.

Men hon sa:

"Jag hinner inte. Jag måste hem och studera."

Åh, vad jag älskar den hungern efter kunskap – och respekten för bildning! Och lika mycket önskar jag att varje barn i Sverige kände den.

En sådan känsla kan bara skapas
av fler skickliga och motiverade lärare.

Det är därför vi höjer kvaliteten på lärarutbildningen.

Det är därför vigör ett lärarlönelyft
så att fler ska söka sig till yrket.

Det är därför vi investerar i fler tidiga insatser i de första årskurserna,

så att små problem blir lösta innan de hunnit bli stora.

Det är därför vi möjliggör för fler lärare och specialpedagoger i lågstadiet, lovskola för de som behöver komma ikapp, och läxhjälp efter behov – inte föräldrarnas plånbok!

Och det är därför vi ger störst stöd till skolorna med störst behov. Vi ska ha ett jämlikt skolsystem. I hela landet.

De ska kunna locka till sig de bästa lärarna med högre löner.

De ska ha förutsättningar att hålla hög kvalitet på undervisningen.

Detta blir extra viktigt när förra årets asylsökande barn och unga nu ska gå i skolan på samma villkor som andra barn.

Mitt besked är: De barn som går i skolor dit det nu kommer nya barn, de ska få fler klasskamrater – men inte en sämre skolgång.

Och ska vi vända skolresultaten måste alla göra sitt.

Höga resultat kräver insatser från Sveriges alla kommuner och skolchefer.

Det kräver föräldrar som hejar ännu mer på läxläsningen än på idrottsträningen. Och inte minst: fler unga som säger Malalas fantastiska ord:

"Tyvärr jag hinner inte, jag måste hem och studera."

Vänner,

skolsatsningarna är stora men bara en del i vårt samhällsbygge

Det har bara gått någon vecka sedan jag presenterade den största enskilda satsningen i välfärden, i de generella statsbidragens historia.

Vi satsar nu 10 nya välfärds miljarder.

Tillsammans med tidigare investeringar möjliggör vi för att fler än 30 000 kan anställas inom välfärden.

Så att barngrupperna i förskolan kan minska, så att tillgängligheten i vården kan öka, så att det kan bli mer tid för äldre – en extra pratstund

när hemtjänsten kommer.

Till alla er som sliter för våra barn i förskolor och skolor, för våra äldsta i hemtjänsten och på äldreboendena, alla ni som kämpar för oss när vi blir sjuka eller skadar oss:

Ni ska inte ha lägre lön – ni ska ha fler arbetskamrater!

* * *

Och i fredags levererade den svenska modellen igen. Nu blir heltid norm för anställda i kommuner och landsting,.

Nu genomför vi det som vi lovat för att skapa ett jämställt arbetsliv med rättvisa arbetsförhållanden och rättvisa möjligheter för både kvinnor och män.

Vänner,

Inget provocerar mig mer än när de som tjänar allra mest inte kan kontrollera sin egen girighet.

Den svenska modellen bygger på allas arbete, men den bygger också på att alla som har inkomster betalar skatt. Varenda polis som finns ute i samhället, varenda lärare, varenda undersköterska, varje meter järnväg och varje ny skolbok betalas med skatter.

Därför har vi alla – du och jag - en skyldighet att reagera när vi ser att människor utnyttjas som svart arbetskraft eller när vi stöter på dem som själva köper svart. Därför bör alla partier tydligt ta avstånd från skatteplanering och skattflykt.

Och därför ska vi dra åt nätet kring de som fuskar och åker snålskjuts på andra.

Skattefusk är inget annat än stöld från alla som gör rätt för sig, även när marginalerna är små.

I vårt land ska vi inte göra skillnad på folk och folk.

Alla ska göra rätt för sig.

Det gäller också de som har det allra bäst.

* * *

Så vänner, här står nu striden i svensk politik.

Mellan oss som utvecklar den svenska modellen för att skapa fler jobb, stärka välfärden och vända skolresultaten, och de som vill avveckla den med fortsatta nedskärningar i välfärden, sänkta löner och ett land som glider isär.

Ska vi välja samhällsbygge framför nya skattesänkningar, eller ska vi fortsätta låta otryggheten vinna mark i Sverige?

Mitt besked är glasklart:

Den svenska modellen ska inte avvecklas, den ska utvecklas.

Här på 1 maj, i denna vackra framtidsstad,

låter vi vårt besked eka över Götaplatsen:

Nu är det slut med nedskärningarna.

Nu investerar vi i jobben, skolan och välfärden.

Nu äntligen har vi stoppat rivandet

– nu fortsätter samhällsbygget.

Tillsammans för Sverige.

Första maj-tal 2016 av LOs ordförande

Karl-Petter Thorwaldsson

PUBLICERAD 2016-05-01 UPPDATERAD 2016-05-01

Tal Första maj 2016 i Malmö Karl-Petter Thorwaldsson

Det talade ordet gäller

Mötesdeltagare, Malmöbor.

Tack för att jag får komma ner från Stockholm och vara er huvudtalare.

Ni brukar ju säga att det bästa med Stockholm är Malmötåget. Kanske ligger det något i det.

Det är i alla fall något särskilt med att fira Första maj här i Malmö. En stad med 320 000 invånare som talar över 140 språk och representerar 179 olika nationaliteter.

En stad som sett det mesta.

Från Amalthea till folkhemsbygget.

Från Anita Ekberg till Zlatan.

Från 90-talets kris till dagens moderna och globala kunskapsstad.

Och nu växer ni ju så det knakar!

Varje dag slår åtta nya företag upp sina dörrar i Malmö
Varje dag åker tusentals människor till jobbet, 30 procent fler sedan år 2000!

Ja, Malmös historia visar att ingenting är omöjligt. Om det finns mod och handlingskraft. Och det finns hos er!

En skåning som tidigt visade både mod och handlingskraft var han som satte in en liten radannons i tidningen Skånska Aftonbladet för snart 135 år sedan, i början av november 1881. Så här stod det i annonsen:

”Föredrag över Vad vilja socialdemokraterna? Hålles å hotel Stockholms stora sal söndagen den 6 november kl 7 e.m. Inträde 20 öre”.

Hotell Stockholm låg på Baltzarsgatan 13, idag nummer 31. Bara några minuters promenad från den plats där vi nyss samlades på Södergatan.

I en notis i tidningen samma dag stod att läsa att föredragshållaren var en August Palm, till yrket skräddare.

Nu hade denne celebre skräddare slagit sig ner i Malmö för att, som tidningen skrev ”om vardagarna idka skrädderiverksamhet och om helgdagarna lära oss socialism”.

Vad var det då som var så speciellt med det där föredraget för 135 år sedan? Som gör att vi fortfarande minns det?

Jo, det som August Palm sade på det där mötet var omvälvande och oerhört radikalt.

Du som sliter varje dag i hamnen eller i fabriken. Men som ändå inte har råd att ge dina barn mat varje dag. Som inte kan läsa eller skriva. Du är lika mycket värd som de högst upp i samhällspyramiden. Som varvsägaren eller storbonden. Som statsministern eller kungen.

För vi har alla samma värde och rätt.
Och tillsammans kan vi bygga ett samhälle där vi behandlas så.
Om vi organiserar oss.

Och det är ju så det är. Eller hur?

Det är när vi på allvar förstår vilka rättigheter vi har och vilka möjligheter det ger, det är då vi också kan ta makten och göra skillnad.

Den generation som lyssnade till August Palm finns inte längre ibland oss.

Men många av oss har släktingar och bekanta som kan berätta om barnauktioner, fattighus och oändliga arbetsdagar.

Min mamma växte upp i ett sådant Sverige.

Hon var näst yngst av nio syskon.
1935, fyra år gammal, lämnades hon och hennes syskon bort, till lägstbjudande.
De kom till olika hem och spreds över landet.

För henne och för hundratusentals andra blev 1900-talets stora sociala reformer en befrielse. De fick folkpension, barnbidrag, sjukförsäkring, bostadspolitik, ja hela den gemensamma sektorn.

Från mörkret steg de mot ljuset.

Eller som Malmöförfattaren Kristian Lundberg skriver i Yarden,

”Aldrig mer ett samhälle där världen delas upp i de som äger och de som blir ägda. Aldrig mer skulle maktlösheten vara en daglig, ständigt återkommande känsla”.

Jag minns när min pappa fick plats på ett äldreboende. Hur han såg sig omkring, på hur fint och välordnat allt var och sa,

”Ja, det är inte mer än rätt att en gammal arbetare ska få sluta sina dagar på ett lyxhotell”.

Sakta men säkert ersattes det gamla klassamhället med ett folkhem.

Ett samhälle där vi kräver vår rätt men också gör vår plikt. Där vi arbetar och får en lön som vi kan leva på, samtidigt som vi betalar skatt till det gemensamma. Där människan är fri att utvecklas och råda över sitt eget liv.

Det är socialdemokrati!

Men den friheten förutsätter också trygghet.

LO-ekonomen Gösta Rehn talade på 1950-talet om vingarnas trygghet. Den trygghet som ger individen frihet att våga lyfta och lämna det gamla bakom sig.

Det är frihet på riktigt. En frihet som gör att människor vill och vågar vara med i den utveckling som är nödvändig i varje samhälle. En trygghet som ger alla, inte bara några, friheten att flyga.

Det är grunden i vad som har blivit känt som den svenska modellen.

Mina föräldrars liv, men också mitt eget, är ett resultat av den modellen.

Inget annat samhälle skulle nog gett större möjligheter för en arbetarunge från Kosta.

Vet ni förresten vem Ulf Kristersson är? Moderaternas ekonomisk-politiska talesperson och tidigare MUF-ordförande.

I alliansregeringen var han socialförsäkringsminister och jobbade hårt för att kasta ut fler sjuka ur sjukförsäkringen.

Häromveckan sa han att det i själva verket var moderaterna och de andra borgerliga partierna som skapade den svenska modellen.

Detta kommer alltså från samma parti som var emot rösträtten, emot ATP, emot den gemensamma sektorn och emot den svenska arbetsrätten.

Samma parti som bekämpade varje jämlikhetsreform som arbetarrörelsen drev igenom under hela 1900-talet.

Nej, Ulf Kristersson, ni byggde inte den svenska modellen.

Det gjorde mina och våra föräldrar.
Det gjorde alla som arbetade hela sina liv.
Det gjorde den svenska arbetarrörelsen, i facklig-politisk samverkan.

Moderaterna varken byggde eller utvecklade den svenska modellen. Däremot har de alltid försökt att riva ner den.

De sänkte skatterna med 140 miljarder. Urholkade sjukförsäkringen. Kraschade a-kassan och lät arbetslösheten stiga.

Och i sin skuggbudget vill de nu ha mer av samma politik.

Sämre sjukförsäkring
Fler karensdagar
Sänkt sjuk- och aktivitetsersättning.

Sänkt a-kassa
Och tillsammans vill de borgerliga nu sänka skatten med ytterligare 64 miljarder.

Mötesdeltagare, vi ska försvara den svenska modellen mot högerpolitiken.
Som vi alltid gjort.

Men vi ska också bygga vidare. För den svenska modellen är inte färdigbyggd.

För många människor är fortfarande otryggheten vardag.

Jag nämnde Kristian Lundbergs Yarden förut. Den gavs ut på nytt förra året.
Läs den om ni inte har gjort det.

Där beskriver han ett arbetsliv präglad av rättslöshet. Där oseriösa arbetsgivare flyr sitt ansvar genom led efter led av underentreprenörer, ett led som slutar med en enskild bemanningsanställd utan vare sig skydd eller säkerhet.

Kristian Lundberg beskriver arbetet på den så kallade Yarden här i Malmö hamn i början av 2000-talet.

Men hans beskrivning hade lika gärna kunnat gälla sms-anställda i vården, som tvingas sova med mobilen under kudden för att inte missa chansen till några timmars jobb.

Svartanställda asylsökande som tvingas slita i restaurangbranschen. Tolv timmar om dagen, sex dagar i veckan för tio kronor i timmen.

Eller de anställda vid bygget av köpcentrat Mall of Scandinavia utanför Stockholm. "Scandal of Scandinavia" som det borde kallas.

Några av er såg kanske Uppdrag Granskning häromveckan, om underbetalda arbetare, usel arbetsmiljö och hot mot fackligt aktiva.

Det pratas ofta om ”ansvar” nuförtiden.
Särskilt brukar arbetsgivare och borgerliga politiker gilla att göra det.

Men då handlar det alltid om de anställdas ansvar.
Att inte kräva högre löner.
Att inte protestera
Att inte ta strid för mänskliga arbetsvillkor.

Men var fanns Anna Kinberg-Batra, Jan Björklund, Ebba Busch-Thoor och Annie Lööf när arbetare tvingades riskera liv och hälsa på Mall of Scandinavia?

Var finns de när anställda utnyttjas i svartarbete och sms-jobb?

Och hur är det med arbetsgivarnas och företagens ansvar?
Hur är det till exempel med ansvaret hos Nomad Foods, som ägs av ett holdingbolag på skatteparadiset Brittiska Jungfruöarna?

Det är nu bara en månad sedan de meddelade att de tänker lägga ner Findus i Bjuv och flytta produktionen till Tyskland.

Inte för att fabriken går dåligt. Det gör den inte. Tvärtom.

Utan för att Nomad Foods vill bli av med en konkurrent och öka sitt värde på New York-börsen.

Därför ska 450 anställda nu förlora jobbet. Därför ska hundratals odlare och andra underleverantörer här i Skåne förlora sin försörjning

Kamrater, någon jävla ordning måste det vara också i ett riskkapitalbolag!

Nu måste vi sätta hårt mot hårt! Den svenska modellen handlar inte om att lägga ner fabriker som är lönsamma.

Den handlar om att konkurrera med kvalitet.
Inte om att köpa fabriker för att bli av med konkurrenter.

Så låt oss säga ifrån så det hörs ända till brittiska Jungfruöarna och till New York-börsen:

Findus ska inte läggas ner! Det ska säljas till nya ägare!
Nomad Foods måste tänka om och tänka rätt!
Inte en ärta ska flytta till Tyskland!

Nej, kamrater. Den svenska modellen är inte färdigbyggd.

Enligt OECD är Sverige det land där klyftorna har ökat mest. Vi har rasat från första till fjortonde plats i ligan över jämlikhet.

Vi är inte längre världens mest jämlika land. Alla andra nordiska länder, liksom Tjeckien, Slovakien, Belgien och Österrike - har mindre inkomstklyftor.

En grupp som drabbats är de som hade hoppats på ekonomisk trygghet efter ett långt arbetsliv.

När Sverige bytte pensionssystem för några år sedan var målet att det skulle vara lika bra som det tidigare ATP-systemet. Då fick man ut mellan 70 och 72 procent av sin slutlön i pension.

I dag får många LO-medlemmar klara sig på 60 procent. Om ens det. Nivån sjunker hela tiden. Allra sämst blir pensionen för kvinnor som arbetat deltid.

Så här kan vi inte ha det!

En arbetare som slitit ett långt yrkesliv ska ha en anständig ekonomisk trygghet under sin ålderdom!

Sverige behöver en ny pensionsreform!

Därför har LOs samtliga fjorton förbund nu enats om ett enkelt och tydligt krav:

Senast år 2028 ska den sammanlagda pensionsnivån för arbetare vara lägst 70 procent av slutlönen.

Och ett första steg måste tas redan nästa mandatperiod!

Kamrater,

Ojämlikheten börjar redan i arbetslivet.

En näringslivstopp tjänar idag lika mycket som 54 industriarbetare.

En kvinna i ett arbetaryrke har bara 73 procent av den lön som en man i ett arbetaryrke har. Och mindre än hälften av vad en man i ett tjänstemanaryrke har.

Samtidigt har direktörer och borgerliga partier mage att kräva sänkta löner.

Det är i och för sig inget nytt att arbetsgivare vill sänka löner. Det har de alltid velat. Det är bara argumenten som har varierat.

Vid Sundsvallsstrejken 1879 skulle sågverken gå omkull om inte lönerna sänktes.

Vid strejken i Malmö hamn 1908 skulle hamnbolagen gå omkull.

Vid storstrejken 1909 skulle hela den svenska industrin gå omkull.

På 60-talet, när vi i LO ville ha bort kvinnolönerna hette det att då skulle inte kvinnorna få jobb. Och för några år sedan var det ungdomar som skulle bli arbetslösa om inte deras löner sänktes.

Det allra nyaste argumentet är att lönesänkningar skulle ge jobb åt flyktingar.

Liksom på 60-talet är det mot kvinnors arbete lönesänkningsskraven nu riktas. Det är främst inom servicesektorn, där kvinnorna är i majoritet, som arbetsgivare och borgerliga politiker vill sänka lönerna.

Men det stämmer inte att sänkta löner ger fler jobb. Det stämde inte 1879, inte 1908, inte 1909, inte på 60-talet, inte på 90-talet. Och det stämmer inte idag.

Dessutom kan nyanlända flyktingar redan idag anställas till låg kostnad, med olika anställningsstöd.

Att vår motpart vill sänka lägstlönerna är en sak. Men när borgerliga politiker nu vill lagstifta om lönesänkningar är gränsen nådd.

Löner ska inte sättas av politiker! De ska sättas i förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter!

Två saker vet vi om sänkta lägstlöner:

De gör människor fattiga.
De sänker inte arbetslösheten.

Låglönevägen fungerar helt enkelt inte!

Vi vill istället gå en väg som fungerar.

Vi behöver satsa på utbildning! Rusta arbetssökande att ta de jobb som finns, till exempel genom korta anpassade utbildningar.

Vi behöver riktade åtgärder. Det kan handla om beredskapsjobb för äldre med dålig utbildning liksom yrkesintroduktion och snabbspår för nyanlända med erfarenhet inom yrken där det råder arbetskraftsbrist.

Sådana konstruktiva lösningar mellan parterna är en grundbult i den svenska modellen. På den vägen vill vi fortsätta.

Att nå full sysselsättning är vår tids viktigaste inrikespolitiska fråga. I det arbetet vill LO vara med. Vi är beredda att vända på alla stenar och lyssna till alla konstruktiva förslag.

Men det finns punkter där LO aldrig kommer att kompromissa,

Svensk fackföreningsrörelse kommer aldrig någonsin att skriva på ett kollektivavtal som sätter lön efter etnisk bakgrund!

Vi kommer aldrig någonsin att acceptera att människor som sökt sig hit ska ha sämre villkor bara för att de är födda i ett annat land.

Även en arbetare ska kunna försörja sig på ett heltidsjobb!
Det är det minsta man kan begära i Sverige 2016!

Vad är då högerens framtidsvision?

Jo, de vill att anställda ska packa kassar på ICA eller hålla uppe dörrarna till butiker och hotell.

Jag har en misstanke om varför borgerliga politiker vill ha bort de automatiska dörrar vi har haft sedan 70-talet.

Därför att deras politik har så dålig utstrålning att dörrarna inte öppnas!

Men verkligheten ser inte ut som högerens låglönevisioner.

I verkligheten är 43 procent av de asylsökande under 20 år. Nästan nio av tio är under 40. De har ett långt yrkesliv framför sig. De ska inte packa kassar eller öppna dörrar för fattiglöner. De ska ha riktiga jobb eller utbilda sig till ett riktigt yrke på framtidens svenska arbetsmarknad!

För vi har ingen brist på arbetsuppgifter i Sverige, vi har brist på arbetskraft!

Just nu finns över 100 000 lediga jobb. Men arbetsgivarna hittar inte rätt kompetens.

Sveriges kommuner och landsting behöver en halv miljon nya medarbetare i välfärden de kommande tio åren, inte minst i LO-yrken. Som barnskötare, undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter.

Sveriges Byggindustrier säger att de behöver anställa 10 000 varje år de närmaste tio åren i hela landet.

Skolan behöver minst 60 000 lärare fram till år 2022. Liksom kuratorer, fritidspedagoger, skolsköterskor och administrativ personal.

Här i Skåne förklarade Arbetsförmedlingen nyligen att det är brist på undersköterskor, förskollärare, specialpedagoger och lärare inom grundskola och gymnasiet, liksom plåtslagare och lackerare.

Nej, vi behöver inte underbetalda låtsasjobb.

Vi behöver utbildade yrkesarbetare inom vården, inom skolan, i byggindustrin och inom industrin.

Vi behöver riktiga jobb. Med en riktig lön, som det går att försörja sig på.

När man stiger upp på morgonen ska man gå till jobbet eller till skolan.

Då ska det vara i ett gott samhälle. Egentligen är det inte konstigare än så.

Det är därför vi aldrig, aldrig, aldrig accepterar arbetslösheten.

Så länge som en enda människa kan och vill arbeta men inte får det, så kan vi inte vara nöjda.

Nu sjunker arbetslösheten, men den är fortfarande en bra bit över sex procent. Trots att Sveriges ekonomi är urstark och tillväxten bland de högsta i Europa.

Inför LO-kongressen i juni har vi lagt fram omfattande förslag på hur Sverige ska kunna nå full sysselsättning igen. Genom framtidsinriktade investeringar i utbildning, välfärd, bostäder och infrastruktur.

Det ger jobb, både åt nyanlända och åt andra. Samtidigt som det bygger vårt land starkare genom ökad tillväxt.

Vi säger,

Bygg vägar och järnvägar! Rusta och renovera! Det sätter folk i arbete. Och det ökar tillväxten på sikt. Behoven finns, det vet alla som reser i Sverige. Människor behöver och måste resa. Ändå har Sverige under lång tid satsat allt mindre på infrastruktur. Det håller inte! Varför kan man inte resa på två och en halv timme mellan Stockholm och Malmö? Vi behöver en snabbare järnväg så att fler stockholmare kan resa till Malmö och inspireras!

Bygg fler bostäder! 250 av landets kommuner har bostadsbrist. Enligt Boverket behövs 700 000 nya lägenheter de närmaste tio åren. Bostadsbristen hämmar människors framtidsplaner och drömmar. Försvarar för företagen att rekrytera folk. Så vad väntar vi på? Det är väl bättre att barnen kan flytta hemifrån och kan börja sina liv än att än att de bor kvar hos mamma och pappa tills de själva blir föräldrar?

Och för varje byggnadsarbetare som får jobb, får ytterligare tre personer jobb i sektorerna runt omkring, rörmokare, målare elektriker med mera. Och kedjan stannar inte här, det behövs någon som planerar bygget och någon som levererar. Kort sagt: bostadsbyggande är en tillväxtmotor!

Investera i utbildning! Resultaten i skolan har försämrats och skillnaderna mellan elever med olika bakgrund är stora. Förstår ni vad det innebär för varje enskilt barn som inte klarar skolan? Förstår ni vad det kommer att innebära för oss som samhälle?

Sist, men inte minst, vi måste investera i välfärden! Alla vet att behoven är stora och ökar: Det är för stora barngrupper i

barnomsorgen, för få vuxna i skolan, för lite personal i sjuk- och äldreomsorgen.

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting behöver välfärden tillföras 60 miljarder kronor fram till år 2019 om kvalitén ska kunna behållas. Det är mycket pengar. Men det är mindre än hälften av alliansregeringens skattesänkningar.

Därför välkomnar vi regeringens nya förslag om tio miljarder per år till välfärden. Bara här i Malmö motsvarar det över 236 miljoner kronor nästa år, eller 635 undersköterskor.

Det, Ulf Kristersson, är att utveckla den svenska modellen!

De politiska alternativen i Sverige är alltså tydliga.

Packa kassar på Ica? Eller yrkesutbildning för riktiga jobb?
Avdrag för poolrengöring? Eller fler lärare i skolan?
Fortsatta skattesänkningar? Eller 635 undersköterskor i Malmö?

Jag väljer alltid riktiga jobb!
Jag väljer alltid fler lärare!
Jag väljer alltid fler välfärdsjobb i Malmö!

Mötesdeltagare,

Varje människa är unik. Vi är lika och olika.

Vi är kvinnor eller män.
Vi är födda i olika delar av landet eller i olika delar av världen.
Vi är födda i ett välfärdssamhälle eller vi är födda i ett flyktingläger.

Emmanuel från Sydsudan är 16 år. Han har ensam hand om sina sex yngre systrar sedan soldater mördade deras mamma. Var deras pappa är vet de inte. Nu finns Emmanuel och hans småsyskon i ett flyktingläger i Kongo.

Ayanna är åtta år och flydde från inbördeskriget tillsammans med sin familj. Efter en lång och farlig resa med flyktingsmugglare hamnade de till slut i Trelleborg. Nu går hon i skolan, har börjat lära sig svenska och fått nya kompisar.

Mirwais kommer från Kabul i Afghanistan och kom till Sverige som 18-åring. Han tvingades fly hals över huvud när talibanerna misstänkte att han samarbetade med FN-soldater. Till slut hamnade han i Grekland där han sålde cigaretter tills han hade råd att betala flyktingsmugglarna. Nu jobbar han i en cykelaffär i Stockholm. I framtiden vill han bli flygingenjör.

Emmanuel, Ayanna och Mirwais är tre av de 60 miljoner som är på flykt i världen. Antalet flyktingar har fyrdubblats de senaste fyra åren. Hälften av dem är barn.

Av alla dessa miljoner sökte förra året 162 877 stycken asyl här i Sverige.

Det är bara en liten del av alla som flyr men det är ändå den största flyktingströmmen till Sverige i modern tid. Vi är det land i EU som tagit emot flest flyktingar i förhållande till vårt invånarantal.

LO står vi fast vid att Sverige ska ha en generös flyktingpolitik. Öppenhet mot omvärlden och solidaritet med människor på flykt har länge varit ett signum för vårt land. Det är en del av den svenska modellen.

Det är just detta som Sverigedemokraterna så totalt har missuppfattat.

De tror att de försvarar något ursvenskt som står för slutenhet, inskränkthet och egoism. De förstår inte att det som vi kallar svenskt i dag är resultatet av århundraden av migration där människor, idéer, kultur och kunskap möts och blandas.

Om det finns något unikt svenskt som utmärker just vårt samhälle, som utmärker den svenska modellen, så är det tillit mellan människor, öppenhet och en stark tilltro till människors lika värde. Alltså den raka motsatsen till allt som Sverigedemokraterna står för.

För de livnär sig på misstro.
De vill ställa människa mot människa
Arbetare mot arbetare.

De tycker att en svensk arbetare har mer gemensamt med svenska direktörer än med sina arbetskamrater från andra länder.

Alla vet att Sverigedemokraterna är rasister med rötterna i nazismen. Men de är inte bara rasister, de är ett antifackligt högerparti också.

Jimmie Åkesson har nu förklarat att han vill bilda en ren högerregering tillsammans med moderater och kristdemokrater. Och det förstår man när man ser vad Sverigedemokraterna har föreslagit i riksdagen,

Två miljarder mindre i barnbidrag.
Fem miljarder mindre i bostadstillägg för pensionärer.
Lättare för arbetsgivare att sparka vem de vill när de vill.
Förbud mot fackliga sympatiåtgärder.

Och 90 miljarder mindre till skola, vård och omsorg. Bara här i Skåne skulle det motsvara över 38 000 välfärdsjobb!

Och det är inte nog med det. I sitt förslag till vårbudget vill de sänka skatten med ytterligare 180 miljarder! Då handlar det inte längre om

besparingar. Då handlar det om att låta motorsågen gå i svensk skola, vård och omsorg!

Så vi vet var vi har dem. Men vi vet också hur vi måste möta dem: På samma sätt som våra föregångare mötte deras föregångare på 30-talet.

När nazisterna började agitera på den skånska landsbygden för 80 år var det inte minst SSUarna som tog fajten. En av dem var en ung Torsten Nilsson, så småningom legendarisk partisekreterare och utrikesminister.

1937 höll den svenske nazistledaren Birger Furugård ett torgmöte. Torsten Nilsson berättar i sina memoarer att Furugårds tal bestod av ”grovheter och invektiv mot kapitalister, marxister, judar och riksdagsmän”.

Efter talet begärde Torsten Nilsson ordet och höll ett kort anförande inför publiken. Han avslutade så här,

”Det sades om den geniale konstnären Rafael: ’Hugg av honom händerna och han är en lika stor målare. Jag säger om Furugård: ’Hugg av honom huvudet och han är en lika stor tänkare’.”

Nilssons slutord resulterade enligt lokaltidningen ”i stort tumult och både knytnävar och tillhyggen kom till användning”. Det slutade med att polisen tvingades ingripa och upplösa nazistmötet.

Nu säger jag inte att slagsmål och tumult är något att sträva efter och det ansåg inte heller Torsten Nilsson och SSUarna på 30-talet. Men en sak kan vi lära av dem,

Att aldrig låta mörkerkrafterna komma undan med sina lögnar.
Att aldrig backa undan från våra värderingar.

Och att aldrig backa från en socialdemokratisk reformpolitik som gör skillnad i människors liv.

I grunden handlar det om vilket samhälle vi vill att våra barn ska leva i.

Ska vi tillåta ett samhälle som delas upp mellan vi och dem?
Där löntagare ställs mot löntagare?

Nej, det ska vi inte.

Därför måste vi ta kampen mot rasismen när helst och i vilka former den dyker upp!

Därför måste vi ta kampen för människovärdet!

Därför är alla människors lika värde alltid det viktigaste målet för svensk arbetarrörelse!

Mötesdeltagare,

Visst går det att förändra världen.

Visst går det att förändra samhället. Här i Malmö och i hela vårt land.

Vi vet ju att det går! För vi har gjort det förr! Det är inte raketforskning.

När våra föregångare knäckte 30-talets massarbetslöshet, när de byggde folkhemmet och den generella välfärden, då tänkte de inte,

Nej, det där låter orealistiskt. Det blir nog för dyrt. Det går nog inte.

Nej, så tänkte de inte.

Och så tänkte ni inte heller här i Malmö när krisstämningen låg tung för tjugo år sedan. När arbetslösheten sköt i höjden och stadens finanser var ett svart hål.

Nej, ni gick till attack istället! Ni visade vägen.

För den förvandling ni har åstadkommit i Malmö och i hela Öresundsregionen är fantastisk.

Ni lyckades vända utvecklingen i grundskolan. Störst förbättring har ni nått för de elever som har föräldrar med kortast utbildning. Och den positiva utvecklingen fortsätter nu för femte året i rad.

Ni har gjort stora investeringar i infrastruktur och i er stads gröna profil som rönt internationell uppmärksamhet.

Malmöns nutidshistoria visar att ingenting är omöjligt om det finns politisk vilja.

Och nu går ni vidare.

Ni tar krafttag för att få ner ungdomsarbetslösheten. Alla unga ska erbjudas arbete, utbildning eller praktik. Löftet om 90-dagarsgarantin kommer att genomföras!

Ni fortsätter att satsa på skolor och lärare i socialt utsatta områden, och på ökat samarbete mellan skola och arbetsliv. (38 nya skolor på ett år?). Ni ger inte upp förrän alla barn har samma rätt till en bra skola!

Och ni bygger bostäder. Under 2015 beviljades bygglov för över 3 000 bostäder. Malmö Kommunala Bostadsbolag ska bygga 50 procent fler bostäder från och med nästa år. Ni säger till alla i Malmö, här ska alla ha någonstans att bo till en hyra man har råd att betala!

Nu ska jag säga något till er. Något som inte alltid är så lätt att säga för en LO-ordförande. För det är aldrig lätt att säga att man hade fel.

Och jag hade fel den där gången på 80-talet när jag gick i en demonstration här i Malmö. Tokfel! Jag demonstrerade nämligen mot Öresundsbron.

Några av er kanske minns att Hasse Alfredsson en gång skämtade om att Ingvar Carlsson ”såg ut som en fot i ansiktet”? Så vi tryckte upp märken man kunde sätta på jackan, med en fot på. Och när vi gick i den där demonstrationen var det en transportare här i Malmö som kom på ett bra slagord.

Så här ropade vi,

Skoen, skoen – stoppa broen!

Ja, den striden förlorade vi bromotståndare. Och det är jag glad för idag!

För det är nog få saker som har betytt så mycket för Malmö och hela Öresundsregionen som det historiska beslutet om att bygga en bro över sundet.

Det röda Malmö kommer närmare det röda Köpenhamn!
Hinder har rivits. Människor har kommit varandra närmare.

Ni visar vägen!
Ni tror på framtiden!

En framtid där vi investerar i jobb och bostäder!
Där vi har en arbetsmarknad som bygger på trygga
heltidsanställningar.
Där vi höjer kvalitén i skolan, sjukvården och omsorgen.

Vi måste bli fler som gör som ni. Vi måste sluta att begränsa oss och börja tro på politikens möjligheter igen! Som vågar tänka nytt och stort!

Sverige har aldrig varit rikare än vi är idag. Aldrig haft större BNP, aldrig haft så stora möjligheter att bygga för framtiden.

Så, mötesdeltagare, låt oss bära med oss den insikten när vi skiljs åt efter det här mötet.

Det är vi som styr! Vi låter inte begränsa oss! För vi tror på politikens möjligheter!

Mötesdeltagare, demonstranter.

Jag har nämnt flera kända malmöbor här idag. Men en av de viktigaste var givetvis Per-Albin Hansson.

För snart 90 år sedan höll han sitt klassiska folkhemstal i Sveriges riksdag.

De flesta känner nog fortfarande igen orden om samhället som ett gott hem där det inte finns några privilegierade eller tillbakasatta, inga kelgrisar och inga styvbarn.

Jag tror inte ens de orden är kontroversiella idag. De flesta nickar nog instämmande.

Men fortsättningen är inte lika ofta citerad. Så här sade Per-Albin,

”Det svenska samhället är ännu icke det goda medborgarhemmet. Här råder visserligen en formell likhet, likheten i politiska rättigheter, men

socialt består ännu klassamhället {...] den fattige ängslas för morgondagen, där sjukdom, arbetslöshet och annan olycka lurar”.

Och, lägger han till: ”ändock ropas det från många håll på lönesänkningar”

Känns det igen?

Mycket har hänt sedan Per-Albin höll sitt tal. Om han och andra från den tiden skulle kunnat vara med oss här idag skulle de se ett helt annat samhälle.

Men det finns också sådant de skulle känna igen.

För fortfarande lever vi i ett klassamhälle.
Fortfarande ängslas många för morgondagen.
Fortfarande ropar arbetsgivare och högerpolitiker på lönesänkningar.

Men det finns ingen naturlag som säger att det ska vara så.

För samhället har skapats av människor. Och det är bara vi människor som kan förändra det. Tillsammans.

Och det var inte direktörerna som tog striden för arbete åt alla!
Det var inte marknadskrafterna som byggde den svenska modellen!
Och det var definitivt inte Ulf Kristersson och moderaterna.

Nej, det var den fackliga och politiska arbetarrörelsen!

Och drivkrafterna var idéerna om gemensamt ansvar och solidaritet.

Så, kamrater, Per-Albin Hanssons ord gäller fortfarande. Det goda medborgarhemmet är inte färdigbyggt.

Vi ska fortsätta det bygget. I ständig opposition mot ett Sverige där ojämlikheten ökar.

För vi har idéerna om hur vi kan nå full sysselsättning.
Idéerna om hur fler barn får godkända betyg i skolan,
Idéerna om hur klyftorna kan minska.

Så låt oss nu, tillsammans för Sverige, fortsätta att bygga vårt land utifrån våra idéer om frihet, jämlikhet och solidaritet!

Tack ska ni ha!

Jonas Sjöstedts tal i Malmö, 1 maj 2016

Det talade ordet gäller

Vänsterpartister, Malmöbor, förstamajfirare,

Tack till alla er som kommit idag. Det känns väldigt bra att stå här i Slottsparken på första maj. Jag har hoppat på kryckor de senaste månaderna, idag tar jag min första längre promenad utan dem. Finns det något bättre sätt att fira det än ett rejält första maj-tåg?

Senast jag var i Skåne var jag i Bjuv. Vi var flera tusen som samlades för att protestera mot nedläggningen av Findus-fabriken. Stämningen var allvarlig och beslutsam. Flera hundra människor kan förlora sina jobb och flera hundra odlare kan bli av med sina kontrakt. Det är bra jobb, vi skulle behöva fler sådana fabriker.

Det är inte ens ett år sen ägarna köpte Findus. Allt tyder på att de köpte bara för att lägga ned fabriken och bli av med en konkurrent. Så kan de göra ännu större vinster att föra ut via skatteparadis.

En sak slog mig där i Bjuv. SD och alliansen var inte där. De verkar inte vara så intresserade. När det gäller att klämma åt människor på flykt så bjuder de över varandra, när det gäller skatteflyktingar så har de inget att säga. Vi kräver att nedläggningen stoppas. Vi vill använda AP-fonderna som är delägare för att sätta press på företaget. Våra pensionspengar ska inte flytta lönsamma jobb ur Sverige. Det är dags att sätta människan framför skattesmitare och snabba börsklipp.

Vi lever i ojämlikhetens tid. En tid då de allra rikaste snabbt glider ifrån oss andra. Allt värde skapas av arbete, men kapitalets del av kakan blir bara större. Ska vi lyckas ändra på det så måste arbetarrörelsen och fackföreningarna bli starkare.

Regeringen Reinfeldt hade en plan. De bedrev en medveten politik för att försvaga fackföreningarna. A-kassan försämrades och de otrygga jobben blev fler. Bland det första de gjorde var att ta bort avdragsrätten för fackavgiften. Det gjorde det dyrare att vara med i facket och många fick välja bort medlemskapet. Ofta var det de som behöver facket allra mest som inte längre var med. De med otrygga jobb, de unga, de som kommit hit från andra länder. Någon motsvarande neddragning för arbetsgivarna gjorde inte Reinfeldt, det var en ensidig åtgärd riktad mot fackföreningarna. Nu är det dags att göra något åt orättvisan. Mina vänner, Vänsterpartiet kräver att avdragsrätten för medlemsavgiften i facket återinförs och vi kommer att driva det i kommande budgetförhandlingar med regeringen.

Alla som vill ska har råd att vara med i facket. Många LO-medlemmar med låga löner är bland de som vinner mest på förslaget. Det ger oss en starkare fackföreningsrörelse. För den enskilda personen handlar det om att kunna kräva sin rätt. För många arbetsplatser innebär det fler trygga jobb och bättre arbetsvillkor. Det handlar om åt vilket håll vi vill att samhället ska gå.

Man skulle kunna tro att en socialdemokratiskt ledd regering självmant skulle ordna det här. Men det krävs uppenbarligen att vi trycker på nu inför kommande budgetförhandlingar.

1 Varför ska arbetsgivarna ha ekonomiska fördelar när de går med i sina organisationer, men inte löntagarna? Reinfeldt hade en strategi för att försvaga löntagarna, vi har en för att stärka dem.

Att göra det billigare att vara med i facket är naturligt för oss som både är socialistister och feminister.

Det finns partier som säger att konflikten mellan höger och vänster är föråldrad. För mig är det obegripligt. Från vaggan till graven påverkas vi av den orättvisa fördelningen av pengar och makt. Att inte tydligt kunna ta ställning mellan klassamhälle och socialism, att inte se hur höger/vänster-konflikten påverkar hela samhället – för mig är det lika främmande som att inte kunna välja mellan feminism och patriarkat.

Feminismen och socialismen stärker varandra. Vi blir bättre på att förstå samhället när vi har båda med oss. Vi blir bättre på att förändra det.

När vi har förhandlat om statsbudgeten har vi visat hur feministisk vänsterpolitik ser ut. Nu genomför vi konkreta reformer som gör livet lättare för ensamstående föräldrar och deras barn. Vi höjer underhållsstödet, gör barnmediciner gratis och mycket mer. Vårt krav om tio extra miljarder till välfärden är klockren feministisk politik. Det är främst kvinnor som går ned i arbetstid och hjälper sina anhöriga när välfärden inte räcker till. Det är främst kvinnor som jobbar i välfärden och drabbas när det saknas personal. Våra reformer innebär konkreta förbättringar i den enskilda kvinnans liv. Det blir en bättre vardag. Vår politik minskar inkomstklyftan mellan män och kvinnor. Det påverkar maktfördelningen mellan män och kvinnor i hela samhället. Vi visar att Vänsterpartiet gör skillnad.

När krigen rasar i vår omvärld har fler än tidigare flytt till Sverige. Det är nu det provas vad vackra ord och principer egentligen är värda. Under vintern har vi sett socialdemokrater som tar bort krav på kollektivavtal och kallar det integrationspolitik. Vi har sett miljöpartister som inför id-kontroller vars hela syfte är att gå runt asylrätten. Vi har sett hur fort det kan gå när det plötsligt svänger.

Vad någon väljer att göra när vinden vänder säger mycket om vem man är. Mina vänner, de här förändringarna har gjort Vänsterpartiet ännu viktigare. I riksdagen är vi ensamma, men utanför riksdagens väggar har vi många vänner. Tillsammans står vi upp för asylrätten och vi står upp för att alla som bor i Sverige ska ha samma rättigheter. Vi slänger inte ut våra principer när en svår situation uppstår, det är precis då de behövs allra mest. Bra politik handlar om hitta lösningar, inte om att springa åt det håll alla andra för tillfället springer åt. I svåra lägen behöver man en kompass, inte vindflöjlar.

Den som har kvar sin politiska kompass skriver inte under EUs smutsiga avtal med Erdogans Turkiet för att stoppa flyktingarna.

Har man kvar sin politiska kompass så borde tillfälliga uppehållstillstånd vara uteslutet. Socialdemokraterna och Miljöpartiet gör nu tillfälliga uppehållstillstånd till huvudregel. Den som flytt hit ska under lång tid tvingas leva i osäkerhet om man får stanna eller inte. Ett sätt att få stanna blir att ha en anställning när tiden går ut. Det är som gjort för att anställda ska utnyttjas och tvingas arbeta under usla villkor. Föreställ dig själv hur du skulle agera, om du visste att du skickas tillbaka till krigets helvete om du inte har en anställning. Hur mycket har datateknikern då att sätta emot när företaget inte betalar ut den lön de ska? Vad kan taksfattaren göra när skyddsutrustningen saknas?

Kvinnan som utsätts för sexuella trakasserier av chefen, vågar hon ta risken att protestera?

Stefan Löfven talar mycket om den svenska modellen. Den fina modell som innebär att fack och arbetsgivare förhandlar lönerna med varandra och sluter kollektivavtal. Jag sätter min förstamaj-nål på att han i sitt tal i Göteborg om någon timme kommer att upprepa ”den svenska modellen” många gånger.

Man kan prata om den hur mycket som helst. Men om man efter talet åker tillbaka till Rosenbad och inför tillfälliga uppehållstillstånd och tar bort krav på kollektivavtal, då undergräver man den. Förslagen delar upp löntagarna i ett A- och ett B-lag. Arbetare ställs mot arbetare. Den svenska modellen bygger på att det finns en stark facklig organisering som kan förhandla tillsammans. Då kan vi inte ha rädda anställda som vet att chefen i praktiken kan utvisa dem och deras familj. Förslagen om tillfälliga uppehållstillstånd och begränsad familjeåterföring måste stoppas.

Det finns en annan väg. Den som kommer till Sverige måste få lära sig svenska från första dagen. Vi ska se till att människor får utbildning för alla de bristyrken där man letar efter folk att anställa. Det som behövs är inte sämre villkor. Det som behövs är plåtslagare, vvs- tekniker, busschaufförer och väldigt många undersköterskor.

Vi behöver investera och satsa på välfärden. Behoven är stora. Järnvägen måste renoveras och kulturlivet rustas upp. Solceller och vindkraft ska monteras. Äldreomsorgen måste byggas ut så att varje äldre person som behöver omsorg får det. Vi måste satsa på skolan så att varje skolelev har en lärare som kan ta sig tid att hjälpa och stödja.

Och så måste vi bygga nya hus och stadsdelar tills alla de som letar bostad har fått ett eget hem.

Vi har de här samhällsbehoven. Vi vet också att det runt om i landet sitter massor av människor som inte vill något hellre än att arbeta. Och vi vet att pengarna finns. Sveriges ekonomi är urstark – och mina vänner, de rikaste är rikare än någonsin. Där finns pengar.

Högern säger att löntagarna har för starka rättigheter och för höga löner. Så säger de alltid och så säger de nu också. Jan Björklund upprörs över att Kommunals medlemmar vill ha högre lön, men har inget att säga om skattesmitarna. Högern för fram samma gamla politik som de alltid vill ha, men den här gången är den förklädd till integrationspolitik. Förut var det kvinnor som skulle ha lägre lön, sen var det ungdomar. Nu är det invandrare.

Men vi vet ju vad som händer när lönerna sänks. Vad konsekvenserna blir för barnen när en ensamstående morsa inte får pengarna att räcka. Vad det gör med en människa att ligga vaken på nätterna och inte veta hur man ska betala räkningarna den här månaden. Om man redan idag tjänar alldeles för lite, hur ska man då betala hyran om Jan Björklund och Annie Lööf får igenom sina krav på sänkta löner? Man kan tycka att de borde vara bekymrade för det, men deras svar är – att samtidigt ska hyran höjas. De vill sänka din lön och höja din hyra. Det är lätt att säga när man själv tjänar 100 000 i månaden. Jag tycker att Lööf och Björklund kan prova att jobba med en undersköterskas lön ett tag, och sedan komma tillbaka och säga om de fortfarande vill sänka den.

Jan Björklund påstår att hans parti är feminister. Men det är inte bara liberalernas nya partisymbol som visar något helt annat. Feminister sänker inte lönen för redan lågavlönade kvinnor.

Men det finns faktiskt löner som jag vill sänka. Vi har till och med motionerat om det i riksdagen. Vänsterpartiet har gång på gång föreslagit att lönerna för alla oss riksdagsledamöter ska sänkas, men tänka sig – när det gäller just de lönesänkningarna röstar alla de andra partierna alltid nej.

När borgerligheten är på offensiven så önskar jag att jag kunde känna mig trygg med var Socialdemokraterna och Miljöpartiet står. Men jag gör inte det. De har gått högern tillmötes alldeles för många gånger. Som vindflöjlar styrs de av ängslig taktik. Därför är vi så viktiga. När Vänsterpartiet är med och förhandlar så blir det tydlig riktning och rödgrön politik. När vänsterpartiet inte längre har inflytande, som här i Malmö/Lund, då går politiken åt höger. Det är som att det behövs en vänsterpartist i rummet för att socialdemokraterna ska komma ihåg att vara socialdemokrater och miljöpartisterna vara miljöpartister. Och de behöver sannerligen påminnas. Man kan inte vara grön och sälja Vattenfalls kol till ett tjeckiskt skurkföretag. Ett företag som kommer att förstöra klimatet genom att elda upp så mycket kol de bara kan. Klimatet är inte till salu.

Regeringen måste sluta vara så ängslig. Utmana högern istället. Vi kan förbjuda att ta in bemanningsföretag för att täcka upp permanenta behov. Vi kan avskaffa anställningsformen allmän visstid så att arbetsgivare faktiskt måste motivera varför någon inte ska ha fast jobb. Vi kan lagstifta om rätt till heltid.

Trygghet och frihet hänger ihop. Det är frihet på arbetsplatsen att kunna säga ifrån när chefen behandlar en dåligt. Idag är det många som inte kan göra det eftersom de vet att samma chef kan neka dem fler timmar eller nästa vikariat. Det är frihet att kunna styra och planera sitt liv. Att ha ett fast jobb och därmed kunna få ett hyreskontrakt eller ta lån. Goda och trygga villkor gör människor friare.

Vår strävan efter människors frihet står i konflikt med de som i varje läge vill öka arbetsgivarnas makt. Den dragkampen pågår varje dag, i hela samhället. Den pågår på varje arbetsplats. Varje gång chefen bestämmer om ett nytt schema över de anställdas huvud, varje gång kollegorna pratar ihop sig i fikarummet om att säga ifrån. Dragkampen pågår i fackliga förhandlingar. Den pågår i politiken när högern vill sänka lönerna och vi istället vill ge löntagare ökad makt och kortare arbetstid.

Första maj är en dag för att fira det vi vunnit i den dragkampen, och se fram mot det vi ska vinna. Vi vet att det bara är när vi är många som drar tillsammans som vi blir starka nog.

Tillsammans gör vi skillnad.

Regeringen 2016-04-28

Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt

Ett fungerande skattesystem där var och en gör rätt för sig är en förutsättning för den svenska modellen. Skatteflykt och skatteundandragande innebär mycket stora kostnader för Sverige och andra länder och det drar undan resurser från vår gemensamma välfärd. Skattefusk och skatteundandragande skadar själva fundamentet i marknadsekonomin; en fri och rättvis konkurrens. Betydande resurser läggs också på avancerade bolagskonstruktioner och ägarstrukturer som inte adderar något värde i ekonomin men som minimerar det enskilda bolagets skattebetalningar. Att säkerställa ett enkelt skattesystem med få möjligheter till skatteundandragande är därmed en central frågeställning för den globala ekonomins effektivitet och funktionssätt.

Att motverka skattefusket är även viktigt av andra skäl. Tilltro mellan medborgare och ett brett stöd för våra samhällsinstitutioner bygger på att människor upplever att såväl andra människor som företag och myndigheter gör rätt för sig. Skattefusk kan också vidga klyftor och öka ojämlikheten när skatteuttaget övervältras på andra grupper i samhället.

Ju mer komplext ett skattesystem är, desto större är gråzonerna som möjliggör skatteundandragande. I Sverige ska skattereglerna vara så enkla och tydliga som möjligt och det ska vara lätt att göra rätt.

Internationella uppskattningar av skatteundandragandet tyder på att mycket stora belopp går förlorade för världens länder. Till exempel

bedömer EU-kommissionen att EU-länderna förlorar 50 miljarder euro årligen på organiserade momsbedrägerier och konservativa bedömningar från OECD talar om ett globalt skatteundandragande inom företagsbeskattningen på 100-240 miljarder dollar om året. Det bedrivs därför ett internationellt arbete i de här frågorna, bland annat inom ramen för G20/OECDs projekt mot skattebaserosion och vinstflyttning (BEPS) och genom det globala forumet för transparens och informationsutbyte på skatteområdet.

Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt behöver dock fortsätta, på såväl internationell som nationell nivå. En viktig del i det internationella arbetet är att stärka förutsättningarna för utvecklingsländer att bekämpa kapital- och skatteflykt, eftersom detta ofta drabbar fattiga länder särskilt hårt. Regeringen kommer att prioritera följande åtgärder i arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt:

1. Inkludera fler länder i globala standarder för transparens och informationsutbyte

Skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt ges allt mer uppmärksamhet internationellt. Ett betydande arbete för att etablera globala standarder för transparens och informationsutbyte på begäran samt automatiskt informationsutbyte har utförts. Även om detta arbete, där f.n. 133 länder deltar, har varit mycket framgångsrikt är det fortfarande många länder som inte har anslutit sig. Granskningen av att regelverken åtföljs behöver också fortsätta, och såväl administrativa rutiner som vilken information som delas behöver utvärderas. Sverige kommer aktivt arbeta för att fler länder ansluter sig till detta arbete.

2. Inför automatiskt informationsutbyte om verkliga ägare

Ett stort problem i såväl Panamaskandalen som andra skandaler kring internationellt skattefusk har varit användandet av så kallade målvakter eller brevlådeföretag. Sverige och andra EU-länder ska upprätta register med information om verkliga huvudmän senast i juni 2017. Regeringen kommer nu arbeta för ett globalt införande av denna typ av register, där det framgår information om bl.a. bolags och trusters verkliga huvudmän, dvs. personer som genom ägande eller på annat sätt utövar den yttersta kontrollen i en juridisk person eller konstruktion.

För att länder fullt ut ska kunna dra nytta av register över verkliga huvudmän måste det finnas ett utbyte av informationen mellan länder. Det är nödvändigt för att få en fullständig genomlysning av ägar- och kontrollstrukturer. Sverige har nu anslutit sig till G5-ländernas initiativ till framtagandet av en global standard för ett automatiskt informationsutbyte av detta. Arbetet måste påbörjas så snart som möjligt. Vi uppmanar alla andra länder att också ansluta sig till initiativet och arbetar för att standarden ska bli global.

3. Inför informationsplikt för skatterådgivare

Regeringen kommer att tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att införa en skyldighet för skatterådgivare att informera Skatteverket om skatteupplägg. Detta skulle kunna utgöra underlag för Skatteverket att reagera snabbt mot skatteflykt och skatteundandragande. Utredningsdirektiv förbereds just nu i Regeringskansliet. Vi uppmanar även andra länder som saknar regler om informationsskyldighet för skatterådgivare att också införa sådana regler.

4. Skapa en global svart lista över icke samarbetsvilliga länder och inför skarpa motåtgärder

För att stärka internationella påtryckningar mot jurisdiktioner kommer vi att arbeta för att ta fram en gemensam EU-lista över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Detta är ett första steg mot en global lista. Det globala forumet för transparens och informationsutbyte bedriver ett viktigt och framgångsrikt arbete med övervakning och utvärdering av standarderna för skattetransparens. Det globala forumets arbete utgör därför en lämplig grund för framtagandet av en global svart lista. Utöver transparens och informationskrav bör också länder som bedriver skadlig skattekonkurrens identifieras. Sådant arbete kommer att ske inom OECD:s forum för skadlig skattepraxis (FHTP) som ska arbeta inom det inkluderande ramverk för genomförande av BEPS-åtgärderna som OECD har tagit fram. Därigenom kommer även länder som inte är medlemmar i OECD att delta i arbetet med att utvärdera potentiellt skadliga skatteåtgärder. FHTP bör därför leda detta arbete. Sverige ska också verka för att gemensamma och skarpa motåtgärder mot svartlistade jurisdiktioner vidtas. Detta görs lämpligen inom ramen för det inkluderande ramverk för genomförande av BEPS-åtgärderna som har tagits fram inom OECD.

5. Stärk arbetet mot momsbedrägerier

En betydande del av skattefusket inom EU sker i form av momsbedrägerier.

Sverige kommer att se över den svenska mervärdesskattelagen så att det både blir lättare för företagen att göra rätt och för Skatteverket att genomföra kontroller. Detta arbete är en del av den översyn som

aviserats i budgetpropositionen för 2016. Utredningsdirektiv för detta förbereds just nu i regeringskansliet.

Dessutom pågår inom EU ett omfattande arbete mot momsbedrägerier där Sverige deltar aktivt. I mars 2016 presenterade EU-kommissionen sin handlingsplan för moms. En viktig del i handlingsplanen är att förändra regler och förbättra samarbetet mellan myndigheter och medlemsstater för att bekämpa momsbedrägerier. Regeringen kommer driva på för att samarbetet inom Eurofisc förstärks och utvecklas. Eurofisc är ett nätverk där medlemsstaternas myndigheter kan arbeta tillsammans för att upptäcka fusk i ett tidigt skede.

6. Förstärk skattetilläggets avskräckande effekt

Uppgiftsskyldigheten, t.ex. skyldigheten att lämna inkomstdeklaration, är en central del i det svenska skattesystemet. Vårt beskattningssystem bygger till stor del på uppgifter som de skattskyldiga själva lämnar. Skattetillägg, som är en sanktion som tas ut om inte korrekta uppgifter lämnas, är ett viktigt verktyg för att säkra ett korrekt uppgiftslämnande och ett korrekt uttag av skatter och avgifter. Regeringen kommer därför att tillsätta en utredning för att se över bestämmelserna om beräkning av skattetillägg. Syftet ska bl.a. vara att förstärka skattetilläggets allmänpreventiva effekt.

7. Förstärk Skatteverkets resurser

Skatteverket ska kunna använda den information som erhålls via informationsutbyten på ett effektivt sätt. Sverige förstärker därför successivt Skatteverkets resurser för att myndigheten ska kunna utöka den internationella kontrollen av skattefusk och skatteupplägg. Syftet med de tillförda resurserna är att Skatteverket dels ska förstärka

ärendehandläggningen, dels utveckla IT-system för automatiskt informationsutbyte inom EU, OECD och med de nordiska länderna samt utbyte med USA enligt FATCA-avtalet.

8. För upp skattefrågor på styrelsenivå i företagen

Striktare regler, förstärkta kontroller och hårdare påföljder kommer inte räcka hela vägen fram. Regeringen vill därför stödja ett ökat ansvarstagande för företagens agerande i de gråzoner som alltid kommer att uppstå i en global ekonomi. Det är viktigt att skattefrågorna även diskuteras i styrelserummen. Företag bör därför utarbeta en skattepolicy och ett internt kontrollsystem så att ledningens agerande sker i överensstämmelse med styrelsens uppfattning av skatteriskfrågan. Regeringen kommer att ge Skatteverket i uppdrag att beskriva det arbete som görs i dag för att uppmuntra företag till att utarbeta en skattepolicy samt lämna förslag på konkreta åtgärder för hur detta arbete kan förstärkas. Vidare kommer regeringen att bjuda in till samtal med Svenskt Näringsliv och Business Europe i denna fråga.

9. Stötta kapacitetsbyggnad i utvecklingsländer

Utvecklingsländerna är bland de hårdast drabbade av det internationella skatteundandragandet. För att möjliggöra för utvecklingsländer att upptäcka och motverka skatteflykt och få in de skatter som ska betalas i enlighet med deras skattelagstiftning räcker inte ett utvecklat informationsutbyte. Arbetet med kapacitetsuppbyggnad som bedrivs såväl av olika internationella organisationer som av olika länder är av central betydelse. Sverige stödjer detta viktiga arbete, bland annat genom den Sidafinansierade verksamhet som Skatteverket bedrivit i exempelvis Kenya, Moldavien, Kambodja och Mocambique, och uppmanar andra länder att också göra det. För att detta arbete ska

kunna bedrivas så effektivt som möjligt är det viktigt att förbättra koordineringen av de olika kapacitetsuppbyggande åtgärder som vidtas av olika intressenter. För att förstärka arbetet kommer Sverige erbjuda sig att stå värd för en internationell konferens om kapacitetsuppbyggnad på skatteområdet under 2017.

Det är viktigt att det internationella skattearbetet gällande kapital- och skatteflykt är inkluderande och att alla berörda länder ges möjlighet att påverka. Sverige verkar för att länder med svagare röst inkluderas och att deras intressen tillgodoses i de internationella processerna gällande kapital- och skatteflykt. Vid konferensen om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba sommaren 2015 togs beslut om att stärka FN:s skattekommitté, både med avseende på resurser och på antal möten. Detta håller nu på att omsättas i praktiken. Sverige bidrar härmed bland annat genom att verka för att FN:s skattekommitté förstärks med mer personal.

10. Vidta ytterligare åtgärder mot inhemskt skattefusk och svartarbete

Skatteundandragande och penningtvätt uppkommer inte bara på internationell nivå. Regeringen har vidtagit och föreslagit flera åtgärder som syftar till att minska skatteundandragandet i det svenska skattesystemet.

För att motverka skattefusk och svartarbete kommer regeringen att arbeta för att personalliggare införs i fler branscher. Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att lämna förslag på hur systemet med krav på personalliggare kan utvidgas till att även omfatta bilverkstäder, partihandel med livsmedel samt kropps- och skönhetsvård.

Vidare har regeringen föreslagit att kravet på kassaregister ska utvidgas till att också omfatta företag som inte har fast driftställe i Sverige.

Regeringen avser också att införa en skyldighet om att månadsvis redovisa utbetald ersättning för arbete på individnivå i en arbetsgivardeklaration, i stället för bara en gång om året i en kontrolluppgift. Om Skatteverket skulle få tillgång till sådana löpande uppgifter på individnivå skulle Skatteverket få ett bättre underlag för skattebeslut och kunna effektivisera kontrollverksamheten.

1 G20 och OECD har lämnat rekommendationer till olika åtgärder för att motverka skattebaserosion och vinstflyttningar (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS). G20/OECD- arbetet mot BEPS har nu gått in i övervaknings- och implementeringsfas.

(Finansminister Magdalena Andersson)

DN TISDAG 3 MAJ 2016

“ Rehabilitering på jobbet ska få ned de höga sjuktalet

Färre ska lämna sin läkare med ett sjukintyg i handen. Lösningen ska i stället ske på jobbet, med lämplig rehabilitering. Den strategin, mot de höga sjuktalet, lyfter nu regeringen fram.

– Vi behöver få igång diskussionen om att sjukskrivning bara är en av flera metoder för att få folk till-baka till sina arbeten. Det handlar om en kulturförskjutning som behöver göras, säger socialförsäkringsminister Annika Strandhäll, S.

Det synsättet har redan slagit igenom på vissa håll i landet, och det kan vara en förklaring till att antalet sjukskrivna med sjukpenning inte ökar lika mycket längre.

– Ökningen har minskat och det kan dessa åtgärder ha bidragit till. Sedan handlar det också om att sjukförsäkringen har kommit upp på dagordningen och diskuteras mer, vilket också kan ha en effekt på sjuktalet.

Omkring 190 000 personer får nu sjukpenning från Försäkringskassan. Om den avmattning i ökningen som nu anas inte slår igenom kan summan ha ökat till 250 000 sjukskrivna om drygt fyra år.

– Vi kan inte ha så många sittande på bänken. Det måste bli färre som sjukskrivs och som i stället är på jobbet och provar någon form av rehabilitering.

För att få igenom den kulturförskjutning som Annika Strandhäll önskar krävs att läkarna börjar arbeta annorlunda, men också att vården arbetar tätare med Försäkringskassan, arbetsgivaren och eventuellt arbetsförmedlingen. Dessutom måste den rehabilitering som sjuka personer i högre grad ska hänvisas till fungera, vilket den inte alltid har gjort hittills.

– I regeringskansliet håller vi på med en översyn av den rehabilitering som sjukskrivna erbjuds och vi fokuserar på vilka åtgärder på arbetsplatser som är verksamma för att få fler tillbaka till sina arbeten.

I veckan ska regeringen dess-utom ge Försäkringskassan och Forte, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, uppdrag att reda ut hur snabbt olika rehabiliteringar får tillbaka sjuka till arbetet. Det ska bli tydligare vilken effekt olika sorters rehabiliteringar har för personer med olika slags diagnoser. Forte ska även göra en forskningssatsning om insatser som vården gör tillsammans med arbetsgivare eller arbetsförmedling.

Det här rör framför allt personer som har lätt till måttlig psykisk ohälsa eller problem med rörelseorganen. Dessa diagnoser och problem finns bland cirka 65 procent av alla sjukskrivna kvinnor. Och kvinnor är den grupp som tveklöst står för störst andel av de sjukskrivna – kvinnors sjukpenningstal är 88 procent högre än männens.

– Vi vill ändra synen på sjukskrivning och arbetsförmåga. Det är inte rocket science som vi pratar om. Det är känt att så fort som du går in i en heltidssjukskrivning på tre månader så ökar risken för att du inte kommer tillbaka till arbetslivet. Passiv sjukskrivning är inte bra.

Det här, anser socialförsäkringsministern, gäller inte minst den grupp som på senare tid har vuxit bland dem som får sjukpenning – personer som inte tidigare har varit sjukskrivna. En annan utveckling är att fler av de sjukskrivna har ett arbete, 84 procent har lämnat en tom plats efter sig.

Sjukskrivs personer för lätt eller snabbt i dag?

– Jag vill inte säga att sjukskrivningar görs för lättvindigt. Det handlar om en komplex bild och vi behöver skruva i de metoder som används, säger Annika Strandhäll.

Annika Carlsson annika.carlsson@dn.se “

“ Fakta.

I januari i år var 187 384 personer sjukskrivna och fick sjukpenning från Försäkringskassan. Ett år tidigare var antalet 178 931.

I januari 2015 hade antalet sjukskrivna med sjukpenning ökat med 14,4 procent jämfört med januari 2014. Ökningen av antalet sjukfall började avta hösten 2015 och har fortsatt sedan dess.

Det så kallade sjukpenningtalet (antalet nettodagar utbetalda till sjukskrivna delat med antalet personer som har rätt till sjukpenning) var 10,6 i mars i år, jämfört med 9,7 i mars 2015, en ökning på 9,3 procent. Sjukpenningtalet i mars 2015 hade ökat med 12,9 procent jämfört med mars 2014.

Regeringens mål är att sjukpenningtalet ska vara högst 9,0 år 2020.

Källa: Försäkringskassan “

DN ONSDAG 4 MAJ 2016

”Ny ambassadör ska arbeta mot människohandel”

“ Feministisk regering. Sverige trappar upp insatserna mot exploatering av kvinnor, barn och av fattiga människor i världen. Vi inrättar, som världens första feministiska regering, en ambassadör mot människohandel. Tjänsten kan bli ett viktigt instrument i det internationella samarbetet, skriver Åsa Regnér (S) och Margot Wallström (S).

Att handla med människor är en av de allvarligaste formerna av organiserad brottslighet och en modern form av slaveri. Frågan är ett brott mot mänskliga rättigheter och har ett mycket starkt jämställdhets- och barnrättsperspektiv. Därför inrättar vi nu, som världens första feministiska regering, en ambassadör för arbetet mot människohandel.

Det finns uppskattningar om att drygt 2 miljoner människor varje år hamnar i slaveri. Nästan fyra femtedelar av offren – mest kvinnor och minderåriga flickor – säljs till sexindustrin. Människohandel drabbar inte enbart enskilda personer, utan påverkar själva strukturen i det demokratiska samhället genom att frånta individer deras integritet och människovärde. Det är ett resultat av fattigdom och korruption men också av bristande jämställdhet. I många delar av världen har kvinnor och barn en mycket utsatt situation.

Människohandelsbrottet är en kedjebrottslighet som består av många olika led. Det handlar om rekrytering och transport av offer, prostitution, organhandel eller exploatering på arbetsmarknaden. Denna

brottsliga verksamhet är oftast gränsöverskridande och innebär grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Regeringen vill att Sverige ska vara en stark röst i världen för jämställdhet och mänskliga rättigheter. Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, barns rättigheter ska stärkas. Detta innebär bland annat att kvinnors och flickors särskilda utsatthet för människohandel ska bekämpas med bästa möjliga insatser. Sveriges arbete ska bidra till att nå målen i Agenda 2030 om jämställdhet och barns rättigheter. Brottens gräns-överskridande karaktär kräver också ett effektivt internationellt samarbete och ökad samordning vid sidan av nationella åtgärder.

Därför inrättar regeringen en tjänst som Sveriges ambassadör för arbetet mot människohandel. Det är en viktig politisk signal till världssamfundet att Sverige trappar upp sina insatser mot människohandel, mot exploatering av kvinnor och barn och av fattiga och desperata människor runt om i världen. Pågående krig och konflikter, och den migration som följer av det, har förvärrat situationen för många kvinnor och flickor som löper risk att utnyttjas och fara illa.

Ambassadören ska förstärka Sveriges internationella profil som en framstående försvarare av de mänskliga rättigheterna. Samtidigt kan tjänsten bli ett viktigt instrument för konkreta insatser för att höja effektiviteten för de internationella ansträngningarna och samarbetet. Sverige ska också genom ambassadörens arbete bidra till att jämställdhetsperspektivet blir särskilt uppmärksammat inom de internationella insatserna mot människohandel. Sverige har mycket att bidra med och kan som nation stå som gott exempel med exempelvis den svenska sexköpslagen.

Ambassadören ska bidra till dialogen mellan olika regeringar, mellan nationella myndigheter och internationella organisationer runt frågor som fokuserar på prevention av och skydd mot människohandel samt lagföring av gärningsmän. Tjänsten ska bidra till en ökad kunskap och kvalitet i arbetet hos berörda svenska myndigheter.

Sveriges ambassadör för arbetet mot människohandel ska arbeta för att bidra till:

att identifiera och uppmuntra andra länders intresse för att samarbeta mot människohandel, eventuellt genom att sluta bilaterala avtal med Sverige, med fokus på att bekämpa människohandel och annan grov brottslighet samt att aktivt bidra i arbetet;

att bidra till att sprida svenska erfarenheter ifrån arbetet med att upptäcka och beivra människohandel samt skydda och stödja dess offer internationellt;

att driva på och stärka jämställdhetsperspektivet i det internationella arbetet mot människohandel, bland annat genom att påverka andra länder att anta lagstiftning som kriminaliserar efterfrågan på sexuella tjänster, liknande den svenska regleringen;

att övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn ska upphöra;

att identifiera framgångsfaktorer och goda erfarenheter i arbetet mot människohandel samt göra dem kända både internationellt och hos berörda svenska myndigheter;

att representera Sverige vid olika internationella evenemang profilerade på frågor som rör människohandel;

att genom internationellt påverkansarbete bidra till en mer enhetlig tolkning av Palermoprotokollets definition av människohandel i länderna som har anslutit sig till protokollet för att, på sikt, öka möjligheterna för lagföring av involverade gärningsmän;

att skapa/återuppta ett internationellt nätverk av aktörer (internationella ickestatliga organisationer, religiösa ledare, företag, yrkessammanslutningar, media och andra opinionsbildare) som kan bidra genom sina insatser till att motverka både människohandeln och dess sociala och ekonomiska grundläggande orsaker;

att skapa intresse för, sprida kunskap om och öka kompetensen om människohandel bland de anställda på svenska utlandsmyndigheter och hos andra svenska aktörer placerade i utlandet samt hos svenska företag och organisationer som har representanter och arbetar utomlands;

att föra en dialog på hemmaplan med de svenska myndigheter och de ickestatliga organisationer som arbetar med frågor som berör människohandel;

att till regeringen rapportera om hur det internationella arbetet mot människohandel fortskrider samt bidra till Sveriges periodiska rapporter till internationella konventionskommittéer eller till annan internationell granskning av Sveriges åtaganden när det gäller mänskliga rättigheter;

att stärka bilden av Sverige som pådrivande i arbetet mot människohandel och dess orsaker genom kontakter med andra regeringar och genom att identifiera framtida samarbetspartners;

att samråda och samarbeta med specialiserade strukturer inom FN, EU, Europarådet, Östersjöstaternas råd och andra relevanta internationella mellanstatliga organisationer i deras arbete mot människohandel samt att aktivt driva på samordningen av deras insatser.

Det internationella samarbetet runt dessa frågor involverar flera aktörer. På global nivå har FN en samordnande roll för berörda FN-organisationers insatser. På EU-nivå finns en samordnare för insatser mot människohandel. Även Interpol och Europol arbetar med frågan.

Regeringen och de berörda statliga myndigheterna arbetar ständigt för att bekämpa människohandeln. Sverige förknippas med mänskliga rättigheter och demokrati. Mänskliga rättigheter är kvinnors rättigheter. Människohandeln måste stoppas.

Åsa Regnér (S), barn-, äldre och jämställdhets-minister

Margot Wallström (S), utrikesminister “

Från miljöpartiets hemsida på internet

Per Bolund Finansmarknads-, konsument- och bostadsminister, samt biträdande finansminister

AKTUELLA FRÅGOR FÖR PER BOLUND

Miljarder till nya bostäder I år satsar regeringen 1,85 miljarder på nybyggen och 60 procent av pengarna går till nyanländas behov av bostäder.
[22 apr 2016, sydsvenskan.se](#)

Din pension ska trygga framtiden Biträdande finansminister Per Bolund om varför klimatriskerna i pensionsfonder minskar.
[2 nov 2015, svd.se](#)

Per Bolund om alliansens miljöbudgetar: "Fyra nyanser av nedskärningar" Supermiljöbloggen intervjuar biträdande finansminister Per Bolund.
[7 okt 2015, supermiljobloggen.se](#)

Investeringar för Sverige I budgeten för 2016 satsar vi på klimatet, skolorna och jobben. Då stärker vi både landet och människorna i det.
[23 sep 2015, mp.se](#)

Tio miljarder till jobben Regeringen satsar på nya jobb i ett hållbart Sverige.
[28 aug 2015, dn.se](#)

Sverige ska bli en Fair Trade Nation

Konsumentminister Per Bolund vill göra Sverige till en Fair Trade Nation. I höst bjuds civilsamhället och näringslivet till ett möte som blir starten för ett gemensamt arbete för mänskliga rättigheter och miljöhänsyn i internationell handel.
[11 jun 2015, mp.se](#)

Miljöskatter räddar miljön Det ska vara enklare och billigare att vara miljövänlig – och dyrare att släppa ut. Miljöpartiet och Socialdemokraterna i regeringen höjer miljöskatterna, för att kunna satsa på tåg och annat klimatsmart.
[27 mar 2015, mp.se](#)

Bättre framtidsutsikter utan åtstramande överskottsmål Regeringen låter utreda byte från överskottsmål till ett sparande i balans.
[3 mar 2015, dn.se](#)

Nu satsar vi på tåg i tid Tåg är ett modernt och klimatsmart sätt att resa och transportera gods. När fler resenärer och företag väljer tåget är det en vinst för både klimatet och miljön.
[16 okt 2014, mp.se](#)

Anders Borg borde rösta på Miljöpartiet Utredning visar att Miljöpartiets politik ger fler jobb än regeringens.
[29 aug 2014, va.se](#)

[Visa fler nyheter](#)

MER OM PER BOLUND

CV

Arbeten och uppdrag

1997-1999 Forskningsassistent, miljöstrategiska studier (fms), hållbara transporter och hållbar stadsutveckling.

2002-2006 Politiskt sakkunnig på Näringsdepartementet, med ansvar för infrastruktur, trafikpolitik, IT-frågor och trängselskatt i Stockholm.

2006-2010 Riksdagsledamot. Närings- och energipolitisk talesperson.

Ledamot av Näringsutskottet.

2010-2011 Oppositionsborgarråd för Miljöpartiet i Stockholms stad.

Ledamot av Stockholms kommunstyrelse.

2011-2014 Riksdagsledamot och ekonomisk-politisk talesperson.

Ledamot av Finansutskottet.

Utbildning

1986-1989 Naturvetenskaplig linje, Södra latins gymnasium

1992-1996 Fil mag biologi 160 poäng, Stockholms Universitet och Stirling University (Skottland)

2000-2002 Stockholms Universitet, Oavslutad doktorandutbildning, Institutionen för systemekologi

UPPDRAG

- . Miljöpartiets Ministrar
 - . [Alice Bah Kuhnke](#)
 - . [Gustav Fridolin](#)
 - . [Isabella Lövin](#)
 - . **Per Bolund**
 - . [Åsa Romson](#)

Partistyrelsen

- . [Akko Karlsson](#)
- . [Anders Åkesson](#)
- . [Ethel Sjöberg](#)
- . [Gustav Fridolin](#)
- . [Göran Hådén](#)
- . [Janine Alm Ericson](#)
- . [Jenny Lundström](#)
- . [Jon Karlfeldt](#)
- . [Karin Thomasson](#)
- . [Lennart Olsen](#)
- . [Maria Ferm](#)
- . [Marléne Tamlin](#)
- . [Mats Dahlberg](#)
- . [Max Andersson](#)
- . [Mursal Isa](#)
- . **Per Bolund**
- . [Sümeyya Gencoglu](#)
- . [Tina Ehn](#)
- . [Åsa Romson](#)

[HemOm oss](#) Per Bolund

[Miljöpartiet de gröna](#)

Allt textinnehåll licensieras under [Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige](#) om inte annat anges. Vi vill gärna ha dina synpunkter på vår webb. Kan vi förbättra något? [Kontakta oss gärna!](#)

Miljarder till nya bostäder

Nu kommer de statliga pengarna till kommunerna för att bygga nya bostäder. I år satsar regeringen 1,85 miljarder på nybyggen och 60 procent av pengarna går till nyanländas behov av bostäder.

Att regeringen skulle satsa på ökat bostadsbyggande har varit känt i flera månader och på torsdagen kom det formella beslutet om statsbidraget. I år blir stödet 1,85 miljarder kronor till kommuner som under perioden 1 augusti till 31 juli kan visa upp startbesked från sina byggnadsnämnder. Bidraget är oberoende storlek eller typ av bostad.

Däremot viks en större del av stödet (60 procent eller 1,1 miljarder kronor i år) till bostäder som motsvarar behovet hos nyanlända i kommunerna. 40 procent finns i en pott för annan nybyggnation. Det statliga stödet blir i år 1,85 miljarder kronor, 1,8 miljarder nästa år och därefter 1,3 miljarder kronor årligen. Stödet har inte fått något slutdatum.

— Vi har en väldigt utmanande situation just nu med en befintlig bostadsbrist och sedan kommer det många nya människor till vårt land som också behöver bostäder. Trycket är stort för att pengarna ska komma fram nu och verkligen göra nytta för kommunerna. Bostadsbristen löser man inte på ett eller två år och därför måste vi ha långsiktiga stimulanser, säger finansmarknadsminister Per Bolund (MP), som tillsvidare sköter bostadsfrågan efter Kaplans avgång, till TT.

Hur många nya bostäder det nya stödet kommer att resultera i vill han inte spekulera om.

— Bostadssituationen måste lösas genom att många aktörer gör sin del. Kommunerna spelar en väldigt viktig roll genom att komma med startbesked och planer för bostäderna. Men vi ser också att ambitionen ser väldigt olika ut bland kommunerna och därför vill vi ge en tydlig signal och morot från statens sida.

TT: Bidraget betalas ut oberoende av bostadstyp. Vad hindrar en kommun att få bidrag för lyxiga bostadsrätter?

— **Vi tycker att man bör stimulera hela bostadsmarknaden, men kommunerna har olika förutsättningar och behov. Det är kommunerna som själva ska bestämma hur det byggs bäst. När det gäller hyresrätter har vi andra stödsystem för byggandet av bostäder som framför allt unga människor har behov av, säger Per Bolund.**

DN TISDAG 3 MAJ 2016

”Åtta av tio punkter i MP:s valmanifest på väg infrias”

“Miljön först. Efter 1,5 år i regeringen är åtta av tio punkter om miljö och klimat i vårt valmanifest på väg att infrias, medan två av punkterna kräver mer för att gå i hamn. Det är mitt ansvar att politiken levererar i linje med de högt ställda förväntningarna. Och det är i resultaten som uppnås som jag hämtar mitt mandat, skriver Åsa Romson (MP).

Miljöpartiet de gröna bildades för att stoppa miljöförstöringen och öka solidariteten mellan människor och generationer. När vi klev in i regering var kraven på oss att leverera inom miljöpolitiken mycket höga.

Det valmanifest som Miljöpartiet gick till val på 2014 sätter miljön först. Utifrån förutsättningarna, å ena sidan mycket högt ställda förväntningar på miljöpolitiken och å andra sidan en regering som agerar i minoritetsställning, är jag stolt över resultaten hittills.

Jag har som person fel och brister som alla andra, och jag har med rätta fått kritik i lägen då jag inte varit tillräckligt retoriskt vass. Som ett av två språkrör har jag också ansvar för den bristande krishanteringen som Miljöpartiet haft de senaste veckorna. Relevant och konstruktiv kritik välkomnar jag, och jag är min egen hårdaste recensent.

Det är mitt ansvar att politiken levererar i linje med de högt ställda förväntningarna. Och det är i detta – resultaten som uppnås – som jag hämtar mitt mandat.

När Miljöpartiet nu efter 1,5 år i regering gör en första utvärdering av valmanifestets avsnitt om Klimat och miljö konstaterar jag att åtta av tio punkter i valmanifestets är väg att infrias, medan två av punkterna kräver mer för att gå i hamn.

Nedan följer en kort sammanfattning; nuläget och vad vi jobbar för vidare.

1 Klimatpolitiskt ramverk. När jag 2012 stack ut hakan och föreslog en klimatlag möttes det med kritik. Sedan dess har vi arbetat målmedvetet för att få med andra partier på idén att stärka klimatmålen, uppföljningen och analyserna av klimatpolitiken. Regeringen gav Miljömåls-beredningen i uppdrag att utforma förslaget som nyligen antogs i enig-het mellan sju partier. Förslaget till nytt klimatmål är ett av världens mest ambitiösa.

Nu är det dags att säkerställa de långsiktiga villkoren för klimatpolitiken. Ambitionen är att det skärpta klimatmålet, klimatlagen och ett oberoende klimatråd av experter ska bli verklighet så snart som möjligt. Denna utveckling möjliggör tydliga synergieffekter mellan politiken och den kraft som finns i näringslivet.

2 100 procent förnybar energi. I 35 år har Miljöpartiet kämpat mot kärnkraften. I den första regeringen där Miljöpartiet ingår är två mål centrala: 100 procent förnybar energi samt Ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Energibolagen har det senaste året aviserat att fyra kärnkraftsreaktorer stängs till år 2020.

Regeringens samhällsbygge prioriterar satsningar på energi från skogen, solen och vinden. Det blir nu lättare och billigare för privatper-

soner att sätta solceller på taken. Framöver är det viktigt att utvecklingen av smarta elnät och lagring tar fart.

3 Enklare att resa klimatsmart. Miljöpartiets mål är att fördubbla kollektivtrafikandelen. För att nå detta mål krävs satsningar på den -lokala och regionala kollektivtrafiken. Regeringen har ökat satsningarna på järnvägsunderhåll med över en miljard kronor årligen, och har genom stadsmiljöavtal som gynnar både fler bostäder och bättre kollektivtrafik medfinansierat projekt i Lund, Luleå, Östersund, Karlstad, Gävle och Helsingborg.

Regeringen har höjt bensinskatten, har medfinansierat en fördubbling av antalet laddstolpar för elbilar och ökad produktion av biogas, förbereder en vägsitageavgift för tung trafik, förbereder en flygskatt, är på gång att införa ett bonus malus-system som gynnar mer klimatsmarta bilar, har lanserat en elbusspremie och genomför en ny strategi för bättre cykeltrafik.

Men mer behöver göras för att nå målen. Avgörande är också att riksdagens partier kan enas om en utbyggnad av det nationella järnvägsnätet och nya banor som klarar riktigt snabba tåg.

4-5 Bryt Sveriges oljeberoende och flytta godstransporterna från väg och flyg till tåg och sjöfart. Dessa två punkter i valmanifestet kräver betydligt mer före 2018 för att kunna anses vara på väg att uppfyllas. Även om andelen förnybara bränslen ökar så går utvecklingen för långsamt. Den långsiktiga infrastrukturplaneringen måste styra tydligare så att klimatmålen kan nås. Sverige behöver ett skifte så att långväga godstransporter kan gå på järnväg och med sjöfart istället för med långtradare.

6 Mer ekologisk mat. Rekordmånga konsumenter väljer de ekologiska alternativen i matbutiken. I många skolor och på många sjukhus tänker man i dag på att maten ska vara både god och hälsosam. Genom krav på mer ekologisk mat ges lantbruket förutsättningar att minska kemi-kalieanvändning och fossilt gödsel. Svenska lantbrukare behöver få bättre stöd att ställa om till ekologisk produktion som kan matcha den ökade efterfrågan.

7 Förbjud farliga kemikalier. I Sverige ska man kunna vara trygg med barnens hälsa och vår miljö. Regeringen prioriterar särskilt giftfria förskolor och tar strid i EU för skärpt kemikalielagstiftning. Vi vidtar kraftfulla åtgärder mot plastskräp i haven, mikroplaster i kosmetika samt mot hormonstörande ämnen i byggprodukter, brandskum och dricksvatten. En kemikalieskatt införs och ska gynna de producenter och konsumenter som väljer bort farliga kemikalier.

8 Utöka skyddet för den biologiska mångfalden. Regeringen har gjort den största ökningen av satsningar på skydd och skötsel för värdefull skog och marina områden på minst 20 år. Senast häromveckan besluta-de Naturvårdsverket om 41 nya naturreservat, mycket tack vare dessa pengar. Det stärker alla naturvänner som gillar att plocka bär, jaga eller ta en springtur på mjuka stigar. Målet är att ännu fler hittar ut i naturen till vardags och på semestern. Fler ska få uppleva vår vackra natur.

9 Skärpt djurskydd. Regeringen tydliggör upphandlingsreglerna så att miljö- och djurskyddskrav kan ställas. Att restauranger skriver ut var-ifrån köttet kommer är också en viktig utveckling. Detta gynnar svenska lantbrukare med höga krav på god djurhållning och liten antibiotikaanvändning.

10 Minska avfallet och öka återanvändningen. Ett smart och modernt samhälle återanvänder och återvinner. Regeringen har tagit ett helhets-grepp för bättre avfallshantering. Skatten på reparation av cyklar, skor, kläder och vitvaror sänks. Regeringen tar fram en strategi för hållbar konsumtion. Framöver måste delandets ekonomi få växa.

Miljöpartiet har efter 1,5 år i regering levererat mycket bra miljöpoli-tik. Över halva mandatperioden återstår och mycket mer är på gång. Min ledande princip är att det ska bli lättare och billigare att vara miljövän. Jag vill visa hur ett grönt samhälle är modernare, lönsamma-re, hälsosammare och skönare. Detta hållbara samhälle byggs nu steg för steg, av medborgare, företagare och politiker i samverkan.

Åsa Romson (MP), språkrör “

DN TISDAG 3 MAJ 2016

“Förslag till språkrör i nästa vecka

Senast i nästa vecka kommer Miljöpartiets valberedning att berätta vilka som ska leda partiet framöver. Frågan är om kongressen kommer att följa deras rekommendation. Traditionellt har valberedningen en svag ställning i Miljöpartiet.

Joakim Larsson, regionråd i väst-ra Götaland, vet sannolikt mer om Gustav Fridolins och Åsa Romsons framtid än vad de själva gör.

Som sammankallande i partiets valberedning har 28-åringen en nyckelroll i att reda upp Miljöpartiets kris. Det är en grannliga uppgift. Förutom att partiet är splittrat så är valberedningen mycket stor och i jämförelse med andra partier, relativt oerfaren.

– Historiskt har det inte varit ett prestigeuppdrag att sitta i Miljöpartiets valberedning. Den består av regionala och lokala företrädare och befolkas inte av tidigare riksdagsledamöter och partistyreelseledamöter, säger Niklas Bolin, universitetslektor vid Mittuniversitetet som bland annat forskar om partiernas interndemokrati.

För tillfället är det locket på från valberedningen. Det enda Joakim Larsson säger är att förslag till språkrör kommer att presenteras innan kongressen inleds fredagen den 13 maj i Karlstad.

Klart är att språkrören är starkt ifrågasatta. Men hur stödet ser ut är mycket svårbedömt. Även miljöpartister lojala med den nuvarande partiledningen säger att det kan sluta hur som helst.

Att det är svårbedömt beror delvis på partistrukturen. Distrikten har mindre inflytande i Miljöpartiet än i andra partier.

– Det är lokalföreningarna som väljer ombud. De flesta lokalföreningarna har bara ett ombud vilket gör det svårt att få en överblick över hur det faktiskt ser ut, även för dem med insyn i partiet, säger Niklas Bolin.

Att kongressen sedan automatiskt godkänner valberedningens förslag är långt ifrån säkert i Miljöpartiet. Det mest kända exemplet är 2002. Då klev Peter Eriksson fram som kandidat under kongressen.

Den här gången tror flertalet miljöpartister som DN talat med att de språkrör som föreslås också kommer att godkännas.

– Skulle Gustav och Åsa nomineras blir de sannolikt inte utmanade. Nomineras nya språkrör kommer Fridolin och Romson ges möjlighet att kliva åt sidan, säger en MP-källa.

Jens Kärrman jens.karrman@dn.se “

Kapitel 5: Oppositionen och Kungen

Innehåll:

Sid

207	Löfven: Det finns många enkla jobb
209	S har problem med att mobilisera och entusiasmera
210	Sjöstedt: Löfven driver en antifacklig politik
211	Borgerligt återbruk
213	Ewa Stenberg: Idébrist de borgerligas största problem
214	Tydliga sprickor i alliansen
217	Politiken har inte lyckats lösa matchningsproblemen
219	Det digitala paradigmskiftet kräver ny ekonomisk politik
222	MP:s kris är också andras
224	Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen?
227	Utvecklingens krafter
228	Systemet för mänskliga verksamheter
231	Kungens kurva har vänt uppåt
239	Bedårande bilder av en monark
242	Ett firande anstånde en kung
244	Johan Croneman: SVT har blivit kungahusets helt egen festfixare

DN MÅNDAG 2 MAJ 2016

“Löfven: Det finns många enkla jobb”

Med en satsning på 5 000 nya beredskapsjobb hoppas regeringen att fler nyanlända ska komma ut i arbete. – Det kommer att krävas fler enkla jobb på den svenska arbetsmarknaden, säger statsminister Stefan Löfven (S).

Göteborg. I ett soligt men fortfarande vårkyligt Göteborg förberedde sig statsminister Stefan Löfven för sitt förstamajtal genom att lansera ett nytt förslag från regeringen om att skapa arbetstillfällen åt i första hand nyanlända. En allt större andel av dem som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen tillhör grupper som står långt från arbetsmarknaden och har svårt att hitta vanliga jobb. Regeringen vill därför att de statliga myndigheterna tar fram minst 5 000 beredskapsjobb fram till år 2020. Enligt Löfven kan det handla om enklare administration, digitalisering eller naturvård.

– Det finns en mängd viktiga arbetsuppgifter inom de statliga myndigheterna som i dag inte utförs, säger Stefan Löfven. Beredskapsjobben ska betalas med avtalsenlig lön. Jobben ska sträcka sig över maximalt två år.

– Det här är naturligtvis inte hela lösningen, men det är en del av lösningen, säger Stefan Löfven.

Enligt statsministerns egna uppgifter är det ungefär 30 000 nyanlända som är äldre än 39 år och har svag utbildning som ska ut på arbetsmarknaden de närmaste tre åren. I det perspektivet räcker inte 5 000 nya statliga beredskapsjobb särskilt långt, men han hoppas att andra ska följa statens exempel.

– Med det här visar vi att staten går före. Sedan kan privata företag, kommuner, landsting och civilsamhället göra samma sak. Där finns också många enkla arbetsuppgifter som måste utföras, säger Stefan Löfven.

Några garantier för att andra följer efter har inte statsministern.

– Mitt budskap är att alla måste hjälpas åt. Det går inte att sitta och säga: vi behöver ha lägre arbetslöshet men vi tänker inte göra någonting. Här får faktiskt alla bidra.

Regeringens förslag om beredskapsjobb kan ses som ett svar på kraven på enklare jobb och sänkta ingångslöner som kommit från både politiska motståndare och ledande ekonomer. Stefan Löfven tror inte alls att sänkta ingångslöner är den bästa lösningen för att få in fler på arbetsmarknaden.

– Det är nys. Att sänka löner leder till lägre löner men inte till lägre arbetslöshet, säger han och tillägger:

– Att sänka löner är inte vägen framåt för Sverige, det är vägen bakåt. Statsministern fick också många frågor om hur han ser på den pågående ledarkrisen i Miljöpartiet. Han avvisade konsekvent att ge några detaljerade svar på vad krisen kan leda till för regeringssamarbetet, och avfärdade samtidigt att sju av tio LO-medlemmar i en färsk undersökning säger att de vill att S gör sig av med MP i regeringssamarbetet.

– Om vi inte har en rödgrön regering så har vi en blåbrun regering, och det tror jag inte att LO-medlemmarna vill ha, säger Stefan Löfven. Sitt tal på Götaplatsen ägnade statsministern åt en rad klassiska socialdemokratiska paroller om utbildning, investeringar, jobbmål och det som han kallar för den stora konfliktlinjen i svensk politik.

– Den svenska modellen ska inte avvecklas, den ska utvecklas, sade Stefan Löfven i sitt tal.

Statsministern passade på att kritisera Moderaterna för att sätta skattesänkningar högre på agendan än satsningar på den svenska modellen. Samtidigt efterlyste han mer samarbete för att klara utmaningarna med att hantera flyktingkrisen.

– Det kommer att kräva slit, svåra prioriteringar och samarbete över blockgränserna, sade Löfven.

Han slog också ett slag för högre ambitioner inom utbildningsväsendet.

– Ska vi vända skolresultaten måste alla göra sitt. Höga resultat kräver insatser från Sveriges alla kommuner och skolchefer. Det kräver föräldrar som hejar ännu mer på läxläsningen än på idrottsträningen, sade Stefan Löfven.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

“Fakta.

Vad? Statsminister Stefan Löfvens förstamajtal.

Var? Götaplatsen i Göteborg.

Väder? Soligt och vackert men aningen kyligt i skuggan.

Publik? Cirka 6 000.

Största applåd? ”En sak är säker: Göteborg är och förblir en framtidsstad!”

“Fem röster om Stefan Löfvens tal.

Elisabeth Svantesson (M), arbetsmarknadspolitisk talesperson

”Det här reser frågetecken om regeringen verkligen tar utmaningen på allvar. Det är välkommet att regeringen insett att det behövs fler enkla jobb. Men dessa behöver växa fram genom breda och verkningsfulla reformer på svensk arbetsmarknad.”

Birgitta Ohlsson (L), utrikestalesperson

”Det var märkligt magert om jobben. Löfvens löfte om EU:s lägsta arbetslöshet 2020 löses inte med 5 000 beredskapsjobb. Sätt i stället in enklare startjobb med lägre löner för att ge unga och nyanlända en första chans på arbetsmarknaden.”

Ebba Busch Thor (KD), partiledare

”Löfven försöker kompensera en felaktig inriktning för jobben genom att höja röstläget. Det fungerar som bekant inte. En jobbpolitik kan inte bara handla om de som redan har jobb. En jobbpolitik måste också handla om sänkta trösklar för de som står utanför.”

Annie Lööf (C), partiledare

”Politiker skapar inte jobb, det är företagen som skapar dem. Regeringen räknar själv med att nästan en miljon människor kommer att leva i utanförskap. Då vill de beordra fram 5 000 statliga beredskapsjobb. Vi behöver sänkta trösklar och fler ingångsjobb till fler.”

Gudrun Schyman (Fi), partiledare

”Det var inte mycket i talet som visar att det finns en ambition att nå jämställdhet. Feminism nämndes i samband med utrikespolitiken, att terrorbekämpningen är feministisk utrikespolitik, och att heltid ska ge jämställt arbetsliv. Det är pinsamt tunt från en regeringschef som leder en enligt egen utsago feministisk regering. Stefan Löfven hade nog glömt genusglasögonen hemma.”

DN MÅNDAG 2 MAJ 2016

“S har problem med att mobilisera och entusiasmera

Analys. Trots att statsministern gick i täten för Socialdemokraternas förstamajtåg i Göteborg samlade det bara med nöd och näppe fler deltagare än Syndikalisternas tåg. Det visar S problem med att mobilisera och entusiasmera.

Göteborg. Statsministern såg lycklig ut i vårsolen. Han hade sin hustru Ulla i handen, en blåsorkester som spelade ”Internationalen” framför sig och en vacker fanborg med gamla, handbroderade sidenfanor flammande bakom sig.

Han hade haft samma goda humör när han svarade på journalisternas frågor i Göteborg några timmar tidigare. Inte ens kritiska frågor om koalitionspartnern Miljöpartiets kris och ledardiskussioner framkallade en rynkad panna.

Ändå är detta en partiledare och statsminister med allvarliga problem. Trots hans besök i Göteborg lockade Socialdemokraternas och LO:s tåg i denna arbetarstad bara 1 250 demonstranter, inklusive Säpos livvakter. Det var 90 fler demonstranter än SAC (Syndikalisterna) mobiliserade och mindre än hälften av Vänsterpartiets tåg. Professorn i statsvetenskap Jonas Hinnfors räknade, och han trodde att det kunde vara ett bottenrekord för S i Göteborg. När Stefan Löfven gick i täten för tåget hade han ridande poliser framför sig som banade väg. Men i regerandet och politiken är färdriktningen mer oklar.

På Socialdemokraternas kommunkonferens i Örebro i mitten av mars höll Stefan Löfven ett vänstertal. Han kritiserade alla de borgerliga partierna urskillningslöst, fjärran från valrörelsens tal om en utsträckt hand över blockgränsen. Då satsade S på att försöka få tillbaka kärnväljare i LO som lämnat S för SD eller M på grund av invandringspolitiken. Det skedde genom att blåsa till strid mot orättvisor, låga löner och förslagen om försvagad arbetsrätt. Och det såg ut att lyckas till en del, så till vida att S ökade lite i opinionen. Men det var en 30 procents strategi för ett 28 procentsparti.

Socialdemokraterna började bygga en berättelse om den svenska modellen som smakade Olof Palme och Tage Erlander. Men på deras tid arbetade en mycket större andel av befolkningen i industrin.

Socialdemokratin fick inte fullfölja offensiven, som kretsade runt den svenska modellen och välfärdssatsningar. Miljöpartiets kris kom emellan och stänkte ner statsministerns parti också. Socialdemokraterna har alltid haft regeringsduglighet som en del av sitt varumärke, men de märkliga turerna i MP och bostadsministerns avgång gjorde att S också framstod som oförmögna att skapa ordning och reda.

När Stefan Löfven talade på Götaplatsen hade han en stor men inte så entusiastisk publik. Hans vänsterretorik var tillbakahållen, och inte alls så framträdande som under Örebrotalet.

Statsministern berättade om de 67 rikaste människorna i världen. Löfven sade att de får plats i en buss. Tillsammans äger dessa busspassagerare lika mycket som de fattigaste 3,5 miljarderna människorna på jorden. Halva mänskligheten. Det är en bild som säkert skulle ha inspirerat många av arbetarrörelsen agitatorer från det första förstamajtåget 1890 och framåt till en rad radikala förslag.

Stefan Löfvens mest konkreta förslag i talet handlade om att skapa 5000 nya, okvalificerade, beredskapsjobb i staten.

Det kan skapa sysselsättning åt arbetslösa som har svårt att hitta en plats. Regeringen måste dessutom skapa ett alternativ till jobb med lägre löner som de borgerliga talar om.

Men dessa beredskapsjobb lär knappast påverka ekvationen om de rika i bussen kontra halva jordens befolkning. Inte ens efter statsministern berättat att de kommer att följas upp med liknande beredskapsjobb i näringslivet och kommunerna.

Snart måste Socialdemokraterna lägga grunden till vad de ska erbjuda väljarna i september 2018. Men det är fortfarande oklart hur de vill att landet ska styras. Det saknas svar om vilket som är Socialdemokraternas projekt och vilka S vill förverkliga det tillsammans med.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

DN MÅNDAG 2 MAJ 2016

“ Sjöstedt: Löfven driver en antifacklig politik ”

Malmö. Avdragsrätt för fackavgiften blir ett vänsterpartistiskt krav i nästa budgetförhandling med regeringen. I sitt förstamajtal angrep partiledaren Jonas Sjöstedt också Stefan Löfvens uppgörelse med de borgerliga om integrationen. – Jag anser att det är en antifacklig politik, säger V-ledaren.

Regeringen Reinfeldt avskaffade avdragsrätten för fackliga medlemsavgifter och nu kräver Vänsterpartiet att den återinförs. Enligt förslaget ska skatten kunna reduceras med en fjärdedel av vad medlemskapet kostar. Prislappen på reformen är 2,5 miljarder kronor årligen i uteblivna skatteintäkter, enligt partiets beräkningar.

– Vi vill att människor ska ha råd att organisera sig fackligt. Det är många låginkomsttagare som vinner på det här, sade Vänsterpartiets ledare Jonas Sjöstedt innan han klev upp på scenen i Slottsparken i Malmö där vänsterpartisterna samlades efter att ha tagat från Möllevångstorget, en plats som blivit något av en symbol för det mångkulturella Sverige.

V-ledaren menar att en billigare medlemsavgift gynnar dem som behöver facket allra mest och som lämnade det när avdragsrätten togs bort.

– Det är ungdomar, de som har osäkra anställningar och människor från andra länder. Vi räknar med att det blir starkare fackföreningar och därför färre otrygga arbeten, säger Jonas Sjöstedt.

Kravet kommer att tas upp redan i förhandlingarna om höstbudgeten men han vågar inte sia om när det kan genomföras. Finansieringen kan

enligt Jonas Sjöstedt hittas genom att minska avdragsmöjligheterna när det gäller bolagsskatten.

– Den är som en schweizerost. Många företag betalar nästan ingen skatt alls, säger V-ledaren.

– Man skulle kunna tro att en socialdemokratiskt ledd regering själv-
mant skulle kunna fixa det här, men nu skruvar vi upp trycket.

I sitt tal fortsatte Jonas Sjöstedt att anklaga statsminister Stefan Löfven (S) för att inte försvara fackföreningsrörelsen. Regeringen har gjort upp med de borgerliga bland annat om att tillfälliga uppehållstillstånd ska kunna bli permanenta om en nyanländ kan uppvisa en anställning.

– Som gjort för att anställda ska utnyttjas och tvingas arbeta under usla villkor, anser Sjöstedt.

Han dömde också ut förslaget om att så kallade YA-jobb ska kunna anordnas även av företag som inte har kollektivavtal.

– Stefan Löfven talar mycket om den svenska modellen men om man tar bort krav på kollektivavtal, då undergräver man just den svenska modell som man nyss har hyllat.

Hans Rosén hans.rosen@dn.se “

“Plats: Slottsparken i Malmö.

Väder: 12 grader varmt och soligt.

Publik: Cirka 5 500 enligt arrangörerna.

Mest applåder: ”I svåra lägen behöver man en kompass, inte en vindflöjel.” Om regeringens omsvängning i migrationspolitiken.

Jonas Sjöstedt orkade tåga utan de kryckor han haft sedan en halkolycka i vintras. ”Men det fanns en reservplan”, medgav V-ledaren. “

DN TISDAG 3 MAJ 2016

“Borgerligt återbruk

Att ”förnya politiken” är en populär benämning på en verksamhet som ofta bättre beskrivs som politisk återvinning. För partierna i alliansen, som ödmjukt medgav att väljarna gav dem underkänt och lovade borgerlig idéåterväxt, har det varit ett problem.

Tiden i opposition har varit blod-fattig. Allianspartiernas skuggbudget-utspel de senaste veckorna har dessvärre inte heller varit några bragder på kreativitetens område.

De fyra borgerliga partierna går numera fram med egna förslag, men med vissa gemensamma riktlinjer. Moderaterna var sist ut att presentera nyheterna i sin ekonomiska politik på måndagen.

Skiljelinjer finns, även om många är kosmetiska. Alliansen har sedan tidigare förslag om en handfull snarlika anställningsformer som ska underlätta för nyanlända att kliva över tröskeln till jobb. Liksom regeringen vill flera av partierna samtidigt rensa upp i den vildvuxna floran av anställningsstöd.

Den mest tröttsamma alliansrepsen visar sig dessvärre partierna helt eniga om. Alla fyra partier vill lösa polisens problem med nya mål för antalet konstuplar.

Idén känns igen från valet 2006, då 20 000 poliser utlovades. Vallöftet hölls – likväl uteblev uppsvinget i upplärningsstatistiken. Särskilt

Liberalerna och Kristdemokraterna har ändå gjort stora nummer av sina förslag för att ytterligare stärka personalstyrkan.

Det vore en välsignelse om alliansen kunde lyfta blicken från bemanings-talen. Varför ska politikerna räkna antalet anställda inom just polismyndigheten? Det sätts inga mål för antalet lärare eller läkare. Kanske för att politikerna har tydligare idéer om vad de vill åstadkomma inom skolan respektive sjukvården. Polisen är offer för sin egen ineffektivitet såväl som partiernas fantasilöshet.

Jan Björklund har backat bandet om yrkesutbildningarna. På DN Debatt (23/4) beskrev Liberalernas ledare hur hans förslag för gymnasiets yrkes-program kom att vattnas ur av kamraterna i alliansregeringen.

Få ser reformen som en succé. Receptet som Björklund förskriver följer dock samma linjer som hans ursprungliga idé. Folkpartiet hade rätt hela tiden, medger alltså Liberalerna. Också ett slags omprövning.

Det fångar väl partiets dilemma. Björklunds gäng är det som har talat mest och högst om en pånyttfödelse. Ryggsäcken väger ändå tungt av alliansens gamla skolreformer, som ordföranden ständigt måste för-svara. Han gör det ibland alltför gärna. Partiledningen anser samtidigt att den tänker i nya banor, men den nyhet som väckt hetast känslor hittills tycks vara partiemblemet.

Ett bekymmer för Björklund är dessutom att Moderaterna har gett sig in på Liberalernas gamla politiska revir. ”Jobb, utbildning och trygghet” var ledorden i den skuggbudget som Anna Kinberg Batra och hennes ekonomisk-politiska talesperson Ulf Kristersson presenterade

på måndagen. Deras förslag vad gäller yrkesprogrammen går också på tvärs med Liberalernas idé om en tvåårig linje som inte ska ge högskolebehörighet. Moderaterna vill tvärtom göra utbildningen mer teoretisk.

Skolan är alltså särskilt prioriterad. Ett nytt moderat förslag är att förlänga skoldagarna på lågstadiet. Varje timme med läraren gör skillnad, säger Anna Kinberg Batra. Men det är inte nödvändigtvis sant om yrkets status fortsätter att falla. Fler politiska direktiv och tyngre arbets-börda är definitivt ingen morot.

Bland de borgerliga idéuppslag som håller för upprepning finns rutavdraget. Moderatledaren och hennes kollegor har kritiserat finansminister Magdalena Andersson (S) hårt för att hon har sänkt taket för skattereduktionen.

Alliansen tog revansch när rege-ringen i höstas gick med på att utöka avdraget till att gälla bland annat trädgårdsarbete. Även om antalet nya jobb i branschen väntas bli litet är inriktningen rätt. I skuggbudget-luntorna återfinns dessutom ytterligare om-råden som kan omfattas. Till dem hör tvättjänster.

Magdalena Andersson har medgett att rut är en både slagkraftig och anständig modell för att sysselsätta fler. Statsminister Stefan Löfven sade så sent som i sitt tal på 1 maj också att det vore bra med fler enkla jobb. Inget, förutom möjligen Vänsterpartiet, hindrar dem från att utveckla avdraget och höja taket. Det vore en förnyelse att välkomna.

DN 3/5 2016 “

DN TISDAG 3 MAJ 2016

“Ewa Stenberg: Idébrist de borgerligas största problem

Analys. Skillnaderna ökar mellan de borgerliga partierna. De gäller bland annat skatter, skola, försvar och invandring. Men borgerlighetens största problem är inte splittringen, utan brist på idéer och en gemensam strategi för att få regera.

Ända fram till regeringen Reinfeldts tillträde år 2006 var borgerlig splittring ett av Socialdemokratins starkaste argument. I varje valrörelse framhävde S-ledarna sin regeringserfarenhet och påminde om de borgerligas regeringskriser och konflikter.

Den borgerliga alliansen vred det vapnet ur sina politiska motståndares händer genom att regera i åtta år, utan större kriser. Men borgerligheten klarade inte av att samtidigt förnya sig. Därför gick alliansen till val utan några stora politiska projekt eller nya löften. Det blev ett Seinfeldtval. På samma sätt som Jerry Seinfeldt gjorde en tv-serie om ingenting drev S och M fram en valrörelse som inte handlade om någonting. Det gynnade framför allt Sverigedemokraterna, som kunde framstå som ett alternativ till såväl de rödgröna som de borgerliga.

De borgerliga medgav inte att de saknade politiska förslag, även om deras gemensamma valanalys i efterhand bekräftar det. I valmanifestet pekade alliansen på en höghastighetsbana som de ville bygga i framtiden. Allt fler kritiserar nu det projektet för att vara för dyrt och samhällsekonomiskt olönsamt. Alltså det som den dåvarande finansministern Anders Borg (M) från början sade. Sådan kritik lades åt sidan för att de borgerliga skulle ha något alls att komma med. Nu är

Miljöpartiet höghastighetsbanans bästa vän.

Om de borgerliga ska kunna ta tillbaka makten 2018, eller tidigare, så behöver de nya idéer som är mer slagkraftiga än järnvägsbygget var. Nu är tiden då de måste börja tas fram. Partierna är inte längre bundna till varandra som de var när de regerade. De har råd att tänka fritt och söka nya svar.

Hur är då läget i den borgerliga idéfabriken? Den senaste veckan har alla fyra partierna presenterat sina skuggbudgetar. Sist ut var Moderaterna.

M talar om att minska utan-förskapet, skära i a-kassa, sjukförsäkring och arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Partiet vill satsa nio miljarder kronor på ett jobbskatteavdrag. Det senare har de i förnyelsens namn döpt om till ”Förstajobbetavdraget”.

Det hela ger kraftiga flashbacks från Anders Borgs och Fredrik Reinfeldts dagar, det är samma budskap som 2004. Det måste inte vara fel för det, men det är knappast något som förtjänar rubriken förnyelse.

Det gör däremot Moderaternas skolpolitik. Partiet satsar hårt på att vinna trovärdighet och ta fram en ny politik för utbildning. Det utmanar naturligtvis det gamla skolpartiet – Liberalerna.

Liberalerna och M krockar också i skattepolitiken och när det gäller försvaret. L vill satsa mer på försvaret nästa år och återinföra värnplikten. Moderaterna föreslår inga ytterligare satsningar i vårbudgeten och tror fortfarande på yrkesarmén.

Så där kan man fortsätta. C, L och KD vill att krigsflyktingar ska få rätt att i Sverige förenas med sina familjer, M är emot. C och L kan tänka sig att lagstifta om sänkta ingångslöner, M är emot.

Tur för de borgerliga att de har tillbringat åtta år med att visa att de kan kompromissa, ifall de åter skulle hamna i majoritet.

Men vägen dit är lång. Den börjar som sagt med ett politiskt program som kan visa väljarna att alliansen har framtidsidéer och inte bara finns för maktens egen skull. Det är i grunden samma utmaning som S och MP står inför.

Sedan krävs en gemensam borgerlig strategi för att kunna nå makten. Den måste svara på med vem eller vilka de ska samarbeta om de inte får egen majoritet. Det svaret är lika långt borta som i valrörelsen 2014.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

“ **Fakta. Moderaternas budget**

Moderaternas vårmotion innehåller förslag om reformer för 13,5 miljarder kronor 2017, som ökar till 19,7 miljarder 2020.

Den är 5,5 miljarder stramare än regeringens förslag.

Jobb och integration, skolan och ökad trygghet prioriteras. Mest kostar ett nytt jobbskatteavdrag, 9 miljarder.

Drygt 2 miljarder satsas på mer undervisningstid i lågstadiet 2017, en reform som ökar till 7,7 miljarder 2020.

DN TISDAG 3 MAJ 2016

“ **Tydliga sprickor i alliansen**

Stora nedskärningar av arbetsmarknadspolitiken, fler poliser och utbyggt rutavdrag – det är några punkter som allianspartierna är överens om i sina vårbudgetar. Men det finns samtidigt motsättningar om både skattepolitiken och skolan.

Som sista borgerliga parti presenterade Moderaterna på måndagen sin vårbudgetmotion. Det är ett dokument som bär många drag av traditionella M-frågor som jobb, integration, skola, trygghet och ansvar för offentliga finanser.

Men motionen lyfter också fram några av de sprickor som finns mellan de borgerliga partierna. Moderaterna svänger nu och vill att alla gymnasieprogram ska kunna ge högskolebehörighet. Det är precis tvärt emot vad Liberalerna föreslår i sin vårbudget. L står också för en egen linje när det gäller försvaret och är det enda borgerliga parti som anslår mer pengar än det som regeringen kommit överens med de andra allianspartierna om.

Även i skattepolitiken skiljer sig L och M åt. L vill sänka skatten för dem med högre inkomster medan M lanserar ett sjätte jobbskatteavdrag som ska ha störst effekt för dem som har låga inkomster. Inget av de andra borgerliga partierna står i dag bakom förslaget om ytterligare ett jobbskatteavdrag.

Samtidigt är tre av allianspartierna överens om att rutavdraget bör byggas ut mer än vad regeringen har föreslagit. KD är också positiva till ett utbyggt rut men har inget konkret förslag i sin vårmotion.

Samtliga borgerliga partier vill se en sänkning av a-kassan och kräver dessutom ordentliga neddragningar inom arbetsmarknadspolitiken och bland anställningsstöden. Moderaterna vill spara omkring fem miljarder kronor på arbetsmarknadspolitiken redan under 2017.

Finansminister Magdalena Andersson (S) ser positivt på en översyn av anställningsstöden.

– Det är intressant att de borgerliga partierna pekar på att en del av de här stöden som finns inom arbetsmarknadspolitiken är för krångliga för företagen. Det är något som vi också ser från regeringens sida, säger hon.

Finansministern är däremot kritisk till att de borgerliga vill spara på arbetsmarknadspolitiken. Dessutom kritiserar hon de förslag om skatte-sänkningar som finns i budgetmotionerna.

– De står fast vid sina mycket stora och omfattande skattesänkningar. Det är inte det jag ser att Sverige behöver just nu, säger Magdalena Andersson.

Den största sprickan mellan de borgerliga syns inte i budgetmotionerna. I migrationspolitiken står C och M för två skilda linjer där C vill värna asylrätten så att flyktingar kan söka skydd i Sverige medan M vill ha en tillfällig flyktingpaus.

Partierna står också långt ifrån varandra när det gäller synen på sänkta ingångslöner. Både C och L kan tänka sig att lagstifta om sänkta ingångslöner medan M och KD har förslag som bygger på kollektivavtalade löner. M-ledaren Anna Kinberg Batra har sagt att en moderat-ledd regering inte kommer att lagstifta om sänkta ingångslöner.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se

“ Exempel på förslag i de fyra allianspartiernas vårbudgetmotioner och i regeringens vårändringsbudget.

Skattehöjningar

M: Inga skattehöjningar i vårbudgeten.

C: Skatt på fossil gas.

L: Avskaffad ränta på skattekontot. Inför kemikalieskatt, höjd alkoholskatt och höjd fastighetsavgift på kommersiella lokaler med 0,5 procent.

Avvecklade stöd till diesel i jordbruket.

Förhöjt förmånsvärde för bilar som inte är miljöbilar.

KD: Höjd energiskatt på el med 1,5 öre till 2019.

Regeringspartierna:: Höjd skatt för banker, höjd alkoholskatt, frysning av nedre gränsen för statlig inkomstskatt, slopande av sänkt arbetsgivaravgift för unga.

Skattesänkningar

M: Jobbskatteavdrag – med tyngdpunkt mot lägre inkomster.

C: Utbyggt rutavdrag, skattebefrielse på biodrivmedel, nej till skatt på förnybart.

L: Avskaffad värnsskatt.

Höjd brytpunkt för statlig skatt till 40 000 kronor per månad.

Förstärkt jobbskatte-avdrag från 64 respektive 63 år.

Slopat tak för upp-skovet på flyttskatten.

KD: Avskaffad effektskatt på kärnkraft.

Utbyggt rutavdrag.

Regeringspartierna: Utökat rutavdrag, sänkt moms på reparationer, sänkt arbetsgivaravgift för den först anställda.

Arbetsmarknad

M: Avskaffa delar av arbetsmarknads-politiken, inför matchningsanställningar och lärlingsjobb, inför aktivitetskrav och jobbstimulans i försörjningsstödet och etableringsersättningen. Inför första jobbet-anställning.

C: Sänkt a-kassa, färre anställningsstöd, sänkt lönetak för anställningsstöd. Ingångsjobb med lägre ingångslöner. Kan tänka sig lagstiftning.

L: Avveckla traineejobb och extratjänster, sänkt a-kassa, startjobb med lön på mellan 14 000 och 16 000 kronor i månaden. Kan tänka sig lagstiftning om lägre löner.

KD: Effektivisering av arbetsmarknadsåtgärder, avveckla anställningsstöd, fler platser i yrkesvux. Introduktionsanställningar med 75 procent av kollektivavtalad lön.

Regeringspartierna: Extra statsbidrag till kommunerna, snabbspår för nyanlända egenföretagare, kompetenskartläggning av nyanlända.

Migration/integration

M: Effektivare flyktingmottagande, kompetenskartläggning.

C: Lättare starta företag för nyanlända, låt ensamkommande bo i stödboende i stället för hvb-hem, inför etableringslån för nyanlända.

L: Inget hvb/stödboende från det år man fyller 20. Ökad andel placeringar i stödboenden.

Prövningstillstånd vid migrationsmål.

KD: Etableringsavdrag.

Regeringspartierna: Skjuter till 31 miljarder kronor till migration. Pengarna går i första hand till Migrationsverket.

Polisen

M: 2 000 nya poliser till 2020.

C: Utökad polisutbildning och 2 000 fler poliser.

L: 2 500 fler poliser till 2020, återinförande av 5 000 beredskapspoliser.

KD: 2 000 fler poliser till 2020.

Regeringspartierna: Ökade resurser till polis, närpolis och säkerhetspolisen. “

DN LÖRDAG 7 MAJ 2016

”Politiken har inte lyckats lösa matchningsproblemen”

“Tre förslag. Samma yrken återfinns år efter år på Arbetsförmedlingens lista över bristyrken, samtidigt som de arbetslösa står långt från de lediga jobben. Det är ett misslyckande. Nyckeln till att nå en fungerande matchning är att satsa på yrkesverksammas möjligheter till vidareutbildning, skriver Eva Nordmark, TCO.

Matchningsproblematiken har ett fast grepp om svensk arbetsmarknad. Samma yrken återfinns år efter år på Arbetsförmedlingens lista över bristyrken, samtidigt som de arbetslösa står långt från de lediga jobben. Det är ett misslyckande för såväl arbetsmarknads- som utbildningspolitiken. Nyckeln till att nå en fungerande matchning är att satsa på yrkesverksammas möjligheter till vidareutbildning – i synnerhet de välutbildades. Studiefinansieringen är avgörande och TCO vill redan nästa år se en höjning av fribeloppet med 20 procent för den som är äldre än 25 år och studerar.

En fråga som återkommer i de analyser som myndigheter och andra aktörer gör är att matchningen har försämrats på arbetsmarknaden. I sina senaste prognoser visar såväl Konjunkturinstitutet som Finansdepartementet att bristen på arbetskraft med rätt kompetens riskerar att bromsa sysselsättningstillväxten. Handelskammare i olika delar av landet beskriver hur företagens expansion hämmas när rekryteringar misslyckas. Den offentliga sektorn har på vissa områden svårt att få tag på nyckelkompetens.

Lösningen till att fylla bristyrkena kommer i allt större utsträckning att vara att möjliggöra för människor som redan har ett jobb att vidareutbilda sig och omskola sig. En ökad rörlighet skulle även på flera andra sätt bidra till en bättre fungerande arbetsmarknad.

TCO-förbundens medlemmar utgör i dag kärnan på den svenska arbetsmarknaden. Kompetenskraven har höjts och andelen välutbildade ökar. Fler TCO-förbundsmedlemmar än LO-förbundsmedlemmar går till jobbet en vanlig dag.

En undersökning som vi har låtit SCB genomföra bland yrkesverksamma i åldern 30-55 år i TCO-förbundens yrkesgrupper, visar att man inte är främmande för rörlighet. Var tionde har bytt arbete det senaste året och ytterligare fem av tio har tänkt att de verkligen skulle vilja byta arbete eller yrke.

Undersökningen visar också att det finns en stor medvetenhet om det moderna arbetslivets krav. 38 procent tror att de kommer att behöva kompetensutveckling eller vidareutbildning inom ett år och ytterligare 47 procent att de kommer att behöva det inom fem år. Samtidigt är det många, 44 procent, som inte räknar med att de kommer att få den kompetensutveckling som de behöver via sin arbetsgivare.

Att vidareutbilda sig efter några år i arbetslivet är emellertid inte lätt. Arbetsmarknads- och utbildningspolitikens inriktning de senaste åren har dessutom gjort det svårare.

TCO har tidigare visat hur utbudet av högskolekurser som till formen skulle passa yrkesverksamma har försämrats. Fristående kurser på deltid, kvällstid och distans har minskat liksom andelen studenter över

30 år. En viktig anledning till denna utveckling är den uttalade ambition som Alliansregeringen hade att få yngre studenter och snabbare genomströmning. Att ungdomar studerar tidigt och blir klara snabbt är givetvis bra, men sättet det genomfördes på har gjort det svårare för äldre att studera. Det har även fått högskolorna att avstå från att anordna kurser riktade till andra målgrupper än de yngsta.

Även om den sittande regeringen har gjort vissa förändringar av politikens inriktning jämfört med Alliansregeringen, till exempel genom ett större fokus på utbildning, är målgruppen densamma. Den aktiva arbetsmarknadspolitiken är sedan många år främst inriktad på de som står längst från arbetsmarknaden.

Goda möjligheter för unga att studera och för långtidsarbetslösa att komma i arbete är givetvis av stor betydelse. Men om utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken alltför ensidigt inriktas på dessa grupper riskerar Sverige att få en sämre fungerande arbetsmarknad och gå miste om den utvecklingskraft som ligger i människors vilja att öka sin kompetens och söka nya utmaningar.

TCO föreslår därför:

1. Ge högskolan ett omställningsuppdrag. När allt fler på arbetsmarknaden har högre utbildning är det även på högskolor och universitet som påbyggnad måste ske. I SCB-undersökningen anger 63 procent högskolor och universitet som den utbildningsform de helst skulle välja för vidareutbildning. Att bidra till kompetensutveckling och omskolning till bristyrken ska vara ett av högskolans uppdrag. Omställningsuppdraget bör avspeglas i högskolornas resurstilldelning.

2. Anpassa utbildningsutbudet och öka tillgängligheten. Högskolan måste öka sitt utbud av utbildningar som till form och innehåll passar yrkesverksamma. Det handlar om utbildningar på deltid, kvällstid och distans. Särskilda satsningar bör göras på att omskola redan yrkesverksamma till bristyrken. Även behörighets- och antagningsregler behöver ses över för att underlätta för personer med några år i arbetslivet att antas till högskolan. Arbetslivserfarenhet bör åter kunna ge behörighet och möjligheterna att validera och tillgodoräkna sig kunskaper som förvärvats i yrkeslivet bör förbättras.

3. Se över studiefinansieringen och höj fribeloppet. I SCB-undersökningen uppger 30 procent att privatekonomin är ett hinder för att vidareutbilda sig. En annan fråga visar att studiefinansieringens nivå för de allra flesta måste ligga kring 80 procent av den tidigare lönen för att det ska vara aktuellt att studera. För den som har arbetat några år är skillnaden mellan lön och studiemedel i de allra flesta fall betydligt större än så.

Tjänar man 30 000 kronor per månad eller mer motsvarar fullt studiemedel mindre än hälften av den tidigare inkomsten efter skatt. Väljer man istället att kombinera studier med deltidsarbete slår fribeloppsgränsen i studiemedelssystemet till och begränsar såväl bidrag som lån.

TCO vill därför se en grundlig översyn av studiefinansieringen för yrkesverksamma. Dagens system är konstruerat för en arbetsmarknad där man studerar som ung och sedan inte återvänder till högskolan. Ett framtida system måste vara anpassat till att man vidareutbildar sig både en och två gånger.

Redan i höstbudgeten kan regeringen ta ett viktigt steg för att förbättra yrkesverksammas ekonomiska möjligheter till högskolestudier. Fribe-
loppet i studiemedelssystemet bör höjas med 20 procent för studenter
som är äldre än 25 år. För heltidsstudier skulle det innebära en höjning
från 85 813 till 102 975 kronor per halvår och för halvtidsstudier en
höjning från 128 722 till 154 566 kronor. På så vis skulle fler kunna
kombinera arbete och studier på ett sätt som gör vidareutbildning eko-
nomiskt överkomlig.

Sverige har inte råd att låta felmatchningen fortsätta. Genom att
stimulera en ökad rörlighet för välutbildade, yrkesverksamma tjänste-
män löser vi en del av problemen. Om ambitionen att Sverige ska ha
EU:s lägsta arbetslöshet 2020 kvarstår, bör regeringen agera redan i
höst. Vi är gärna en konstruktiv samtalspartner i det arbetet.

Eva Nordmark, ordförande TCO “

SÖNDAG 8 MAJ 2016

”Det digitala paradigmskiftet kräver ny ekonomisk politik”

**“Förlorad verklighetskontakt. Att den digitala revolutionen inte
avspeglas i statistiken är riskabelt. Fördelningspolitiken riskerar
att prioritera fel. Beskattningen blir en utmaning och den ekono-
miska aktiviteten förefaller vara svagare än den är. Den ekonomis-
ka politiken måste därför uppdateras, skriver Stefan Fölster och
Anna Felländer.**

Sveriges ekonomiska politik tappat kontakt med verkligheten. Ett
omfattande skifte sker till digital konsumtion och produktion. Den
förblir osynlig i statistiken om tillväxt, levnadsstandard och jämlikhet.
Därför kommer skatte- och fördelningspolitiken att slå allt mer slint.
Pennyningpolitiken kan ge upphov till nya finansiella kriser. Nu behöver
regering och Riksbanken förklara hur de beaktar den ekonomiska
politikens allt större döda vinkel och hur de tänker komma ikapp den
digitala verkligheten.

Fem och en halv timmar per dag och person tillbringas digitalt enligt
en amerikansk undersökning. I Sverige sker digital konsumtion i snitt
tre och en halv timmar per dag bland unga, och mer än två timmar för
hela befolkningen, enligt Nordicoms mediebarometer. På fem år har
nästan alla utrustat sig med smartphones. I snitt kollar man den 221
gångar per dag.

Teknikskiften skapar ofta synvillor om ekonomisk utveckling. När
till exempel tvättmaskiner spreds på 1950-talet användes mycket av

tidsbesparingen till att kvinnor sökte avlönat arbete. Det blev 1950- och 1960-talens tillväxtboom som syntes i ekonomisk statistik trots att den delvis bara ersatte hushållsproduktion som inte syns i statistiken. Även digitaliseringens första våg fram till millennieskiftet höjde tillväxtsiffrorna, möjligen överdrivet mycket. Förbättringar i mobiltelefonernas hårdvara tillskrevs närmast orimliga BNP-ökningar.

I dagens andra digitaliseringsvåg sker det omvända. Nu förbättras mjukvaran snabbt, men underskattas i statistiken. Ett exempel är appen Waze som visar köer på vägarna baserad på information som delas bland resenärer. Varken den sortens kollaborativ produktion eller nyttan för konsumenten i form av mindre risk för förseningar fångas i det traditionella BNP måttet. Inga nya tjänster som Spotify, Netflix, eller ResiStockholm-appen räknades som förbättringar i konsumtion eller BNP när de infördes. Även efterföljande förbättringar och ökad användning fångas bara delvis. Inte heller mäts den digitalt förmedlade uthyrning av människors överkapacitet på bil, båt, och hus inom det som kallas för delningsekonomin.

En smartphone kostar i dag lika mycket som för 15 år sedan. Men den ersätter stereo, Klockradio, gps, cd-spelare, kamera, filmkamera och mycket annat. Att köpa dessa produkter kostade år 2000 ungefär 7 000 kronor i dåtidens penningvärde. Enbart denna substitution motsvarar en ökning av disponibla inkomster per capita med 0,2 procent per år som inte mäts i BNP. I den officiella statistiken blir det snarast en negativ BNP-effekt.

Därtill hjälper många digitala verktyg till med ”tidsoptimering”. Under den tidigare långtråkiga bussresan sköts nu bankärenden som man tidigare köade till på bankkontoret. Det går snabbt och lämnar dess-

utom tid att beställa mat till middagen, och titta på en filmsnutt. Anta att två timmar om dagen med digitala applikationer har fördubblat den upplevda nyttan av dessa timmar. Det motsvarar två extratimmar om dagen som tillkommit, säg sedan 1990, vilket skulle motsvara en tillväxt på 0,6 procent per år. Av det räknas uppskattningsvis högst 0,2 procent tillväxt per år i nationalräkenskaperna i form av betalt mervärde för bredband och tillhörande betaltjänster. Dessa tjänster betalas ofta med en fast avgift, varför ökad konsumtion på marginalen inte räknas.

Den digitala döda vinkeln är alltså redan väsentlig, men kan bli än mycket större framöver. Mer av arbete och fritid kan ske i virtuella världar där människor både arbetar men också konsumerar utan att det mäts eller beskattas, vilket redan idag är normalt i datorspel. En svensk kan till exempel från sin stuga i Jämtland hjälpa att utveckla ett diagnosstöd för en online hälsoplattform. I gengäld får hon tillgång till hela utbudet av tjänster som skapas på plattformen.

Som ett tankeexperiment, ponera att hälften av våra liv inom 30 år flyttar till virtuella världar. Det skulle kunna innebära att BNP och inkomstsiffror som SCB mäter inte växer alls, även om den egentliga tillväxten ligger på samma två procent per år som tidigare. Av en händelse var den registrerade tillväxten i BNP per capita i Sverige näronull, som snitt under de senaste 8 åren.

SCB och Skatteverket får alltså svårare att få grepp om inkomster i virtuella världar. I princip alla med skrivande, tänkande, designande och kreativa arbeten kan flytta till virtuella världar. Även i fall där skattskyldighet kan fastställas teoretiskt, blir det inte lätt i praktiken när en virtuell tjänsteplattform drivs från Hongkong, är registrerad på

Malta, använder teknik från Helsingfors och har medverkande och kunder från hela världen.

Det kan också försvåra inkomstutjämning. Helt obemärkt sker dock en parallell kraftig men oregistrerad utjämning. För bara femtio år sedan kunde bara de mer väl beställda gå på konsert eller teater, eller köpa böcker, eller resa runt och träffa bekanta. Idag flyttar allt detta in i virtuella världar där det ofta är gratis eller billigt. En fattig som ändå har råd med en smartphone konsumerar där på nästan samma villkor som en rik.

Även småbönder i Uganda eller Pakistan får plötsligen tillgång till ungefär samma kunskapsbuffé som vilken miljonär som helst. Denna utjämning syns dock inte i statistiken. De kommande decennierna kommer att bjuda på en synvilla av allt mer ojämna inkomster i den fysiska världen, men allt mer jämnt fördelad virtuell konsumtion.

Att den digitala revolutionen inte avspeglas i statistiken riskerar stora misstag i samhällsdebatten och i politiken.

Fördelningspolitiken riskerar att prioritera fel saker. Mer jämlik tillgång till virtuell verklighet kanske blir viktigare än fördelning av inkomster i den fysiska verkligheten.

För finanspolitiken blir beskattningen en utmaning. Ju mer konsumtion och produktion flyttar till obeskattade virtuella aktiviteter, desto större börda riskerar att läggas på krympande traditionella skattebaser. Det tynger tillväxten i den traditionella ekonomin.

Riksbanken missleds att uppfatta den ekonomiska aktiviteten som svagare än den är, och bedriver en för expansiv penningpolitik, vilket resulterar i kreditbubblor och nya finanskriser. Då duger inte Riksbankens lösa resonemang om att digitalisering kanske är ett tillfälligt fenomen.

Sveriges ambitioner att vara ett digitalt framtidsland kräver därför också att den ekonomiska politiken uppdateras:

1 Regering och Riksbanken behöver redan nu kunna förklara hur man hanterar risken för felbeslut till följd av den digitala döda vinkeln.

2 Statistikmyndigheter bör få klara direktiv att utveckla mätmetoder för digital konsumtion och produktion.

3 De inledande kartläggningar som görs av Digitaliseringskommissionen bör snarast följas av mer konkret steg för att uppdatera ekonomisk politik till det digitala paradigmskiftet.

Regeringar som styr enligt den gamla kartan kommer alltmer att köra fast i terrängen.

Stefan Fölster, Chef för Reforminstitutet och adjungerad professor i nationalekonomi vid KTH

Anna Felländer, Digitaliserings- och framtidsekonom, Swedbank “

DN LÖRDAG 7 MAJ 2016

“ MP:s kris är också andras ”

Det sägs att en olycka sällan kommer ensam. Men frågan är om inte incidenterna för Miljöpartiets del blivit så många, och kommit i så rask följd, att de gröna slagit någon form av politiskt rekord.

Ännu en olycka, eller snarare ett kvitto på de som varit, levererade SvD och GP under fredagen. I en Sifomätning är det inte mer än 4,3 procent av väljarna som skattar de gröna högst. Det är partiets sämsta opinionssiffra som Sifo uppmätt under ett decennium.

Miljöpartiet, som strävat efter att bli riksdagens tredje största parti, blir i denna mätning tillsammans med Kristdemokraterna det minsta. I Stockholmsområdet är raset katastrofalt och stödet nu under 4 procent.

Hur Miljöpartiet ska lösa sin kris står skrivet i stjärnorna. Språkröret Åsa Romson har blivit en symbol för partiets brist på professionalitet och politisk fingertoppskänsla. Men att byta ut henne räcker inte. Enligt uppgifter i SVT under fredagskvällen är valberedningens hållning att båda språkrören måste bytas ut.

En ny språkrörduo torde vara en förutsättning för den nystart partiet säger sig sträva efter. Men det som skulle behövas är en idé om vart man är på väg: tillbaka mot den alternativrörelse som finns i partiets dna eller tvärtom mot mer av professionalitet, ansvarstagande och regeringsduglighet.

Av de kandidater som nu nämns som tänkbara efterträdare är det svårt att se två som likt Maria Wetterstrand och Peter Eriksson förmår peka med hela handen. Att ombuden, som sinsemellan slits isär av realpoli-tiska respektive plakatpolitiska ambitioner, skulle kunna sätta ned fo-ten är en from förhoppning.

Miljöpartiets kris är i viss mån också Socialdemokraternas – som dessutom har en egen att ta itu med. Det komplicerade parlamentariska läget ger partiet närmast fritt spelrum att hantera regeringsmakten som det önskar under innevarande mandatperiod. Trots att decemberöverenskommelsen skrotats finns i praktiken ingen opposition som är beredd att ta över makten.

Väljarna ger i Sifomätningen förvisso det borgerliga blocket ett försprång på 4 procentenheter gentemot det rödgröna. Men med Sverigedemokraterna som tungan på vågen är det sannolikt bara ett väljarstöd på över 50 procent som skulle kunna väcka de fyra borgerliga partierna ur sin slummer. Om ens det. Även om väljarmassorna skulle börja röra sig mot ett extra val börjar tiden att tala emot.

Snart halvvägs igenom en mandatperiod som präglas av det parlamentariska dödläget är det förvånande att partierna inte tagit ut svängarna mer. Med undantag för förändrade positioner inom invandringspolitiken tycks borgerligheten hemfalla åt att nylansera gamla idéer i stället för att leta efter nya. Vänsterpartiet, som just nu håller kongress, tycks vara det enda parti som ens bryr sig om att försöka.

Medan de gröna kämpar för sin överlevnad smider Vänsterpartiet planer på att ärva gröna väljare genom ett nytt ekologiskt-ekonomiskt

program. Det är tveksamt om ett gammalt kommunistparti förmår överglänsa Miljöpartiet i grön trovärdighet.

Sett till innehållet i det program som klubbades under fredagen handlar det som så ofta inom vänstern om mer av politisk styrning. Så ska exempelvis AP-fonderna åläggas att driva på för energiomställning – i stället för att renodlat syssla med att säkra pensionerna. Avgiftsfri kollektivtrafik och mer av trängsel- och flygskatt ryms föga oväntat också i programmet.

Medan Miljöpartiet betalat ett högt opinionspris för sin plats i regeringen, skördar Vänsterpartiet framgångar av att stå utanför. V får 8,2 procent i Sifo, 2,5 procentenheter över valresultatet.

Moderaterna har också klättrat upp rejält sedan valet 2014. Och det kan inte förklaras på något annat sätt än att partiet flyttat fram positionerna i asyl- och invandringspolitiken. Tyvärr har Moderaterna, liksom Kristdemokraterna, flyttat sig lite väl ivrigt och ogenomtänkt. Men det är bra att fler partier än Sverigedemokraterna börjat ta sig an frågan.

Om man ska se något glädjande resultat i denna och andra opinionsmätningar är det just att Sverigedemokraterna inte längre har ensamrätt på migrationspolitiken. Domedagsprofetior om att diskussioner bara skulle gynna SD har kommit på skam. Tvärtom har det främlingsfientliga populistpartiet tappat i mätning efter mätning i takt med att de andra partierna till sist börjat formulera en politik för att möta de utmaningar som är kopplade till ett stort asyltryck.

DN 7/5 2016“

Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen?

Ämnet behandlas på <http://wimnell.com>
Här en kort sammanfattning :

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.

Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.

Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:

* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.

* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.

Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.

Kollektiva viljor. (Politik).

Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).

Handlingar för psyket (informationshandlingar-kulturella handlingar)

Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ? Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.

Hur är det ? Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.

Hur kan det bli ? Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?

Hur bör det bli ? Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter.

Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individer- nas levnadsvillkor, som ges av

psykiska och

kroppsliga förhållanden och av deras

fysiska och

sociala miljöer.

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och

kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världs-förbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskning, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringspro-

cesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personer, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena. Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer

och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1, att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna,

behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1, att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivsystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav, gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2, att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få

uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen,

gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2, att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna,

är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikations-systemet för verksamheter.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf> (sid 10-19 + 24-25)

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskning inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resurser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20 områden
2. Religiösa verksamheter o d.	5 områden
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15 områden
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3 områden
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11 områden
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30 områden
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21 områden
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12 områden
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.	
Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12 områden
Summa	129 områden

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de här efter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter

20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

[SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.](#)

[SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar](#)

[SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.](#)

[SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning](#)

[SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.](#)

[SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

2. Religiösa verksamheter o d.

5 områden:

[SW 2 Religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 21 Allmän religionsvetenskap.](#)

[SW 22/28 Kristna religioner.](#)

[SW 29 Icke kristna religioner o d.](#)

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

15 områden

[SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.](#)

[SW 31 Statistik och demografi.](#)

[SW 32 Statsvetenskap.](#)

[SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.](#)

[SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.](#)

[SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.](#)

[SW . 351 Sveriges riksdag \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige \(och mots.\)](#)

[SW . 353 Sveriges regering \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ \(FN, EU o d\).](#)

[SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.](#)

[SW 37 ...om utbildning o d.](#)

[SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.](#)

[SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.](#)

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.

3 områden:

[SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.](#)

[SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.](#)

[SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.](#)

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.

11 områden

[SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.](#)

[SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.](#)

[SW 51 Matematik.](#)

[SW 52 Astronomi, rymdforskning.](#)

[SW 53 Fysik o d.](#)

[SW 54 Kemi o d.](#)

[SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.](#)

[SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.](#)

[SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet](#)

[SW 58 Botanik.](#)

[SW 59 Zoologi.](#)

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

30 områden:

[SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.](#)

[SW 62 Ingenjörsverksamheter \(konstruktion o d\)](#)

[SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.](#)

[SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.](#)

[SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.](#)

[SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.](#)

[SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.](#)

[SW . 645 Användning av inventarier o d.](#)

[SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård \(utom tvätt o d\)](#)

[SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.](#)

[SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.](#)

[SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.](#)

[SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.](#)

[SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.](#)

[SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.](#)

[SW . 6525-6529 Militära verksamheter.](#)

[SW . 653 Handelsverksamheter.](#)

[SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.](#)

[SW . 655 Förlagsverksamheter o d.](#)

[SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.](#)

[SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.](#)

[SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.](#)

[SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.](#)

[SW 66/68 Tillverkning av varor.](#)

[SW 66 Tillverkning av kemivaror od.](#)

[SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d](#)

[SW 68 Tillverkning av komplexvaror.](#)

[SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

21 områden:

[SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.](#)

[SW 70 Allmänt om konst o kultur.](#)

[SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

[SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.](#)

[SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.](#)

[SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.](#)

[SW 78 Musik \(konserter o d 792\)](#)

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.](#)

[SW . 7911-7913 Seder och bruk.](#)

[SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.](#)

[SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.](#)

[SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.](#)

[SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

[SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

[SW . 7957 Undervisning o d.](#)

[SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[SW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

12 områden:

[SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.](#)

[SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.](#)

[SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.](#)

[SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.](#)

[SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.](#)

[SW 84 Fransk skönlitteratur o d.](#)

[SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.](#)

[SW 86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .](#)

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.

12 områden:

[SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.](#)

[SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.](#)

[SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.](#)

[SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.](#)

[SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.](#)

[SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.](#)

[SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.](#)

[SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.](#)

[SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.](#)

[SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.](#)

[SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.](#)

[SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.](#)

DN LÖRDAG 30 APRIL 2016

“Kungens kurva har vänt uppåt”

I dag fyller Carl XVI Gustaf 70 år och lagom till födelsedagen pekar förtroendet för kungahuset försiktigt uppåt. Med födelsedagar och barnafödslar marknadsförs monarkin som lika delar vanlig som exceptionell. DN var med när några av Sveriges skickligaste mjölkbönder mötte regenten – och arrendebonden – Carl XVI Gustaf.

I en sal i centrala Stockholm följer Hans Andersson från lantbrukarorganisationen LRF repetitionen av en medaljutdelning med belåten blick. Men det är en sak som han tycker att starka mjölkbönder ska tänka på.

– Kungen hälsar på väldigt många. Kläm inte sönder hans hand, vädjar han.

Sedan 1958 har Sveriges skickligaste mjölkbönder belönats med guldmedalj för 23 års prickfri mjölkning från LRF Mjolk. Det udda antalet år bygger på en gammal kompromiss mellan olika mejeriföreningar.

Varje gång har en medlem ur kungafamiljen medverkat vid prisutdelningen. Oftast kommer kungen. Så också denna dag, trots att hela hovet har fullt upp med förberedelserna för 70-årsdagen.

– Han har väl mycket att göra just nu när han blir morfar och farfar och ska fira födelsedag, konstaterar Helén Palm från Bolmsö i sydvästra Småland.

Hon och maken Jonny fick beskedet om medaljen i brev från LRF Mjolk. Det var bara att tacka ja och följa med på den späckade resan. – Det blir en belöning och uppmuntran för alla tidiga mornar och allt arbete, säger han.

Sammantaget belönas 37 gårdar med guldmedaljen 2016. De allra flesta är väl bekanta med priset.

– Det är lite roligt. Min bror som är femton år äldre har fått medaljen. Och min far och mor dessförinnan, säger Jan-Anders Bengtsson från Stäme Ålstorp utanför Laholm.

Lantbrukarna kommer förmodligen att minnas de närmaste timmarna under resten av sina liv. Kung Carl XVI har en vanlig dag på jobbet.

Kanske blir det lite speciellt på grund av att han själv bedriver lantbruk på arrendet Stenhammar gods i Sörmland. I intervjuer inför 70-årsdagen har han berättat att han tittar till köttjuren allt oftare.

Kungliga magasinets chefredaktör Roger Lundgren summerar regentens form med sedvanlig rojalistisk entusiasm.

– Just nu är kungen på topp. Han är glad, familjen utökas, han älskar sina barnbarn och det går bra på jobbet, säger han.

Klart är att kungens kurva pekar försiktigt uppåt.

Enligt Medieakademiens förtroendebarmeter, som presenterades i början av april, har fyra av tio svenskar mycket stort eller ganska stort förtroende för kungahuset.

Framför allt går det bättre för kungligheterna än för Sveriges ledande politiker. Förtroendet för riksdag, regering och politiska partier faller rejält.

– Kungahuset placerar sig högre, eftersom de andra statsrättsliga institutionerna placerar sig så lågt, säger Toivo Sjören, opinionschef på TNS-Sifo, som genomfört mätningen.

Även i SOM-institutets nationella undersökning, som presenterades i förra veckan, pekar kungens kurva svagt uppåt. Vändningen kommer efter ett antal besvärliga år för kungahuset.

Lennart Nilsson som är seniorforskare vid SOM-institutet betraktar vändningen med försiktighet.

– När vi ställde frågan om förtroendet för första gången 1995 låg kungahuset i topp tillsammans med sjukvården och universiteten och högskolorna. Så i det längre perspektivet har det ändå skett en tydlig nedgång, säger han.

Förtroendebarmetern och SOM-mätningen visar båda att förtroendet föll tydligt under skandalhösten 2010. Det var då som ”Den motvillige monarken” publicerades, samtidigt som TV4-programmet ”Kalla fakta” gjorde en ingående granskning av drottning Silvias pappa och hans förflutna i nazistpartiet.

– Om du tappar förtroende händer något. Det kan gå fort eller långsamt nedåt. Men när förtroendet väl har fallit tar det tid att återvinna, säger Toivo Sjören.

Kronprinsessan Victoria har uppnått exceptionellt höga värden i förtroendemätningar. Men kungen har inga planer på att abdikera och

lämna över tronen till nästa generation. Så gör inte de nordiska regenterna.

– Det är också väldigt viktigt för kungen att Victoria i lugn och ro får lära sig sina uppgifter och kunna bilda familj. Den möjligheten hade inte han, säger Roger Lundgren.

Carl XVI Gustaf blev kung vid 27 års ålder. Han har sagt att han och hans släktingar mognar sent.

– Så är de flesta i ätten Bernadotte, med kronprinsessan och danska drottningen som undantagen. Gustaf VI Adolf som var oerhört folkkär vid sin död var en rätt trist person som ung. Kungen känner sig mer säker i sin roll och är glad i sin växande familj, säger Roger Lundgren.

Mjölkbönderna får göra en andra övningsrunda: Medalj i vänster hand, hälsning med höger, och så en blick mot publiken.

Sedan blir det kaffe och fralla och gruppfotografering i väntan på kungen.

Siv Johansson sticker ut i sin rosaskimrande hembygdsdräkt från skånska Luggede. Det var hennes mor som sydde upp den i mitten på 80-talet.

– Först hade jag inte tänkt ta med den till medaljutdelningen. Men sedan stod det i inbjudan att man gärna fick ha häradsdräkt, och då kollade jag att vädret inte skulle bli för varmt. Det känns ju lite högtidligt att bära den, säger hon.

Det är inte bara kungahus som vilar på traditioner och värnar om minnet av tidigare generationer. Många av lantbrukarna kommer från

släktgårdar, och kämpar för att förvalta arvet.

Det är ingen hemlighet att de lever i en utsatt bransch.

Siv Johansson och hennes make sätter punkt för mjölkproduktionen efter guldmedaljen.

– Vi håller på att gå över till köttdjur. Inget av barnen är intresserat av att ägna sig åt mjölkkor. De har väl sett hur vi har jobbat, berättar hon.

Makarna Palms gård på Bolmsö ligger mitt i bältet i södra Småland där stormen ”Gudrun” härjade som värst i januari 2005. Då kom både kungen och ministrar till trakterna för att inspektera förstörelsen i skogen.

Kungen var också tillbaka tio år efter stormen.

– Det är klart att besöken betyder något. Det blir ju en helt annan sak när man ser vad som hänt på plats, säger Jonny Palm.

Precis före kungens ankomst har Hans Andersson ett sista råd.

– Om det nu skulle hända något, att ni får fel medalj eller tappar den, så le och se ut som om inget har hänt. The show must go on! Vi löser det på bussen sedan.

Det är bråda dagar för kungahuset med gamla och nya födelsedagar. När prinsessan Sofia och Carl Philip nedkommer med sonen Alexander befästs de senaste årens ritualer: Först ett pressmeddelande, därefter en pressträff, och därefter en bild på en bilbarnstol.

Vittnesceremoni, konselj, tacksägelsegudstjänst, hälsningar via hovets hemsida.

Prinsessan Madeleine har ett aktivt Facebookkonto där hon visar upp familjen och välkomnar syskonbarn.

Hovet och de kungliga är på offensiven.

– De har blivit mycket smartare, säger Yasmine Larsson, socialdemokratisk riksdagsledamot och ordförande i Republikanska föreningen.

Hon nämner prins Carl Philips samarbete med pr-strategen Christina Saliba som exempel. Designprinsen tog professionell hjälp för att förbättra sin image efter plagiatanklagelser.

– De kungliga är väl medvetna om att stödet för monarkin på lång sikt har minskat och de har ett egenintresse i att Sverige förblir en monarki. Därför jobbar de professionellt med bilden av sig själva på ett helt annat sätt än tidigare, säger hon.

Men uppmärksamheten kring födelsedagar, bröllop och barnafödslar gläder republikanerna nästan lika mycket som rojalisterna.

– Många medborgare får upp ögonen för hur odemokratiskt vårt statskick är. Då får vi fler medlemmar, säger Yasmine Larsson.

Under 2015 anställde föreningen en kampanj-ombudsman och republikanernas webbplats byggdes ut. Dessutom inleddes arbetet med att utforma en strategi för republik.

– Vi kommer att försöka bredda oss och granska sanningen bakom kungens påstådda pr-värde för Sverige, säger Yasmine Larsson.

För en vecka sedan valdes nationalekonomen Anne-Marie Pålsson till vice ordförande i Republikanska föreningen.

– Jag tycker att frågan är viktig och att den måste drivas med energi, säger hon.

Som nyvald riksdagsledamot för Moderaterna hösten 2002 fick hon en fråga om statsskicket i en tidningsenkät. Hon raderade mejlet i lojalitet med den rojalistiska partilinjén.

– Men sedan kom ett mejl från vår kanslichef som uppmanade oss att svara på enkäten och svara att vi var för monarki. Då fick jag svara som det var, att jag var för republik. För mig är det en djupt principiell fråga och har så varit sedan gymnasietiden. Jag fann det egendomligt om jag inte skulle få ge uttryck för denna inställning också som folkvald, säger hon.

Under sina åtta år i riksdagen skulle hon bli känd som en skarp kritiker av toppstyrningen i de politiska partierna. Man kan fråga varför hon vill överföra mer makt till politiken, om än från kungen. Då svarar hon att en republik med folkvald president tvärtom skulle innebära en bättre fördelning av den politiska makten.

– I dag står monarkin i vägen för en konstitutionell maktdelning. Nu är det riksdagen som utser statsministern och det är en total maktkoncentration hos statsministern. Med ett presidentstyre skulle vi få en balans mellan den operativa och lagstiftande makten, säger hon.

Sammantaget är våra folkvalda mer negativa till monarkin än folket. I den nuvarande riksdagen vill fyra av tio införa republik. Det är dubbelt så många som bland svenska folket. I höstas lades den första tvärpolitiska motionen över blockgränsen om att tillsätta en utredning om att avskaffa monarkin.

Ändå ligger frågan långt ned på den politiska dagordningen.
– När stödet för republik är så lågt i befolkningen är det inte gångbart att driva frågan. Partierna uppfattar att de riskerar att förlora väljare och därmed förhindras att genomföra beslut i vad man uppfattar som viktigare frågor, säger Lennart Nilsson.

Det kan vara svårt för enskilda riksdagsledamöter att höja rösten samtidigt som toppolitikerna går på bröllop och tacksägelsegudstjänster för kungahusets nya medlemmar.

Produktionen av nya prinsar och prinsessor gynnar monarkin. I alla fall kortsiktigt. De inbitna republikanerna ser möjligheter med den växande kungafamiljen. Det blir allt fler som kan hamna i blåsväder.
– Lite skandaler och liknande gör ju att frukten trillar snabbare. Kron-prinsessan har högt förtroende och kan bete sig exemplariskt. Men hennes man och syster och sväger och bror och svägerska kan ju göra bort sig. Det finns många, säger Anne-Marie Pålsson muntert.

Vid prisutdelningen går allting som smort i svenskt smör. Mjölkbönder från norr till söder belönas för skicklighet och ansvarskänsla.

Bara en avviker från generalrepetitionen och säger något till kungen. Hon får en vänlig nickning till svar.

Jonny Palm från Bolmsö gör precis som man ska: Medalj i vänster hand, hälsning med höger, och en lagom lång blick på publiken. Så blir det hallänningarnas tur och Jan-Anders Bengtsson går fram till statschefen och får sin medalj. Snabbt går det, för 23 års prickfri mjölkning sammanfattas i kanske 23 sekunder på scenen. När lantbrukaren från Stäme Ålstorp går av scenen blir han osäker på om han

verkligen tackade kungen. Dessbättre vet bonden bakom besked, för han hörde hur Bengtsson sa tack.

Sist ut är Skåne och Siv Johansson får ta emot medaljen ur konungens hand.

Det är lite som om mor är med, tack vare häradsdräkten, denna högtidliga dag, när gården vinner guld.

Sedan greppar kungen mikrofonen för att utbringa ett fyrfaldigt leve för Årets mjölkbonde – familjen Berg från västgötska Trädet.

Hans majestät kommer med en vink om att han faktiskt inte bara är statschef utan också arrendebonde.

– Som ni vet har jag varit med i många, många år och delat ut medaljer till duktiga bönder. Jag vet lite, lite grand om saken, säger han.

Kung. Bonde.

Monarkin är ett motsägelsefullt fenomen. Inte minst eftersom den bygger på föreställningen att kungafamiljen är en på en gång vanlig och upphöjd familj.

I boken ”Monarkins makt” skildrar statsvetaren Cecilia Åse hur kungliga födelsedagar används för att skapa traditioner och identifikation med folket.

Åren går, men det mesta är sig likt. Små flickor delar ut blomsterbuketter. Kungabarnen vinkar. Vädret växlar, men det är konstant att rapporteringen nämner om det är soligt eller regnigt.

– Födelsedagen blir en återkoppling till tidigare skeenden och händelser. Det handlar om att upprätthålla föreställningen att nationen är självklar och att den alltid har funnits. Tiden går och vi blir alla äldre, och samtidigt ska nationen överskrida föreställningen om tiden. Det blir konkret och metafysiskt på en och samma gång, säger Cecilia Åse.

Kungafamiljen väcker känslor. Det är en del av uppdraget.

Tanken med den konstitutionella monarkin är att den ska fungera som en samlande symbol bortom och ovanför politiken.

I en demokrati utgår all makt från folket. Staten sätter de fysiska gränserna för detta folk. Nationen bygger på idén om en föreställd gemenskap mellan människorna i ett land. Om man så vill: Staten står för förnuftet och nationen representerar känslorna.

Frågan är om kungafamiljen som samlande kraft blir extra viktig i ett läge när politikerna framstår som splittrade och svaga. Kungaexperten Roger Lundgren är inne på den teorin.

– Vår nuvarande regering har rekordlångt förtroende hos folket. Sådant brukar stärka monarkin, säger han.

Forskaren Lennart Nilsson är inte beredd att dra en sådan slutsats av det senaste årets förtroendemätning. Ökningen är alldeles för osäker. Däremot finns ett exempel tio år bakåt i tiden på hur slottet kan vinna i popularitet när förtroendet för politiken sviktar: flodvågskatastrofen i Sydostasien.

– När förtroendet för kungen steg efter tsunamitalet var det vid ett tillfälle när regeringen och politiken hade misslyckats, säger Lennart Nilsson.

Även i flyktingkrisen i höstas ifrågasattes de styrande politikernas förmåga att styra landet. Men det blev också tydligt hur nya dimensioner letat sig in i svensk politik. Liberalism, öppenhet och tolerans utmanades av mer traditionella och konservativa värderingar.

Mot de stora flyktingströmmarna stod behovet av att värna välfärdsstaten. Inför risken för en systemkollaps tvingades Sverige lägga om asylpolitiken.

– Den svenska nationalismen har i stor utsträckning hängt upp sig på folkhemmet och välfärdsstaten. Välfärden är ett kärmärke, säger statsvetaren Cecilia Åse.

Det höjdes och höjs röster som menar att flyktingströmmarna är ett hot mot sammanhållningen i nationen. Sverigedemokraterna säger sig värna svenskheten, och därmed letar sig nationalismen in i politiken.

Vad betyder det för kungahusets möjligheter att på sikt fungera som en neutral och samlande symbol?

Cecilia Åse funderar.

– Det är klart att om nationalismen blir mer uppenbart politiserad, och det finns ett parti som mobiliserar politiskt kring nationen, så blir det mycket svårare att inta positionen som nationell symbol som står ovanför politiken, säger hon.

Efter utdelningen av medaljerna blir det poesi från Jordbruksverket, för generaldirektören Leif Dennberg avrundar sitt hyllningstal med en dikt.

”I lagården ni är var dag, för allt ska va perfekt. Men stövlarna i dag har bytts mot finkostym och dräkt”, lyder ett par strofer.

Programmet avrundas med en present till statschefen inför födelsedagen: hårdost i form av grevé, herrgård och präst.

Sedan väntar en rundtur i Stockholm och lunch på Solliden på Skansen. Nästan sist ut ur lokalen kommer Kerstin Mood. Hon var den medaljör som bröt protokollet på scen och sade några ord till kungen. – Det var så många som sa åt mig att hälsa kungen när de fick höra att jag skulle åka till Stockholm och få medalj. Så då gjorde jag det. Jag hälsade från glada Hudik och Hälsingland, säger hon.

Hon fyrar av ett leende som kan beskrivas som busigt.
– Om man nu är guldmedaljör så får man väl ändå säga vad man vill.

Karin Eriksson “

“För Sverige i 70 år.

1946

På valborgsmässoafton föds en gosse på Haga slott i Stockholm. Carl Gustaf Folke Hubertus är arvprins Gustaf Adolfs och prinsessan Sibyllas femte barn och första son. Familjelyckan blir kort: Nio månader senare dör Gustaf Adolf i en flygolycka på Kastrup.

1950

Kung Gustaf V avlider och Gustav VI Adolf blir Sveriges nye regent. Fyraårige Carl Gustaf blir Sveriges kronprins.

1966

Kronprinsen tar studenten vid Sigtunastiftelsens Humanistiska läroverk. Sedan väntar militärtjänstgöring, officersexamen och studier vid Uppsala och Stockholms universitet.

1973

Den 15 september avlider Gustaf VI Adolf av lunginflammation på Helsingborgs lasarett. Carl XVI Gustav blir Sveriges nya statschef och regent. Samma dag föds en blivande medlem av kungafamiljen på BB i Örebro: Daniel Westling. Den 19 september avlägger kungen sin konungaförsäkran under en extrakonselj. Han avstår precis som sin farfar och farfarsfar från att låta kröna sig och bär därför ingen kungskrona.

1975

Den nya regeringsformen träder i kraft. Innehavaren av Sveriges tron förblir Sveriges statschef, men med representativa och ceremoniella uppgifter. Kungen mister därmed rätten att formellt utse regeringar och delta i inrikespolitiska beslut. Vid den här tiden pågår också en press-etisk debatt om bevakningen av kungens kärleksliv.

1976

Kungen gifter sig med Silvia Sommarlath, fyra år efter att det sa ”klick” på OS i München. Även kungens populära farbror prins Bertil ingår äktenskap, 33 år efter första mötet med Lilian Craig.

1977

Kungaparet får sitt första barn: Victoria. Två år senare föds lillebror Carl Philip och 1982 kompletteras familjen med lillasyster Madeleine.

1980

Den nya successionsordningen träder i kraft, Sverige får full kognatisk tronföljd och Victoria blir kronprinsessa. Sverige är därmed det första landet i världen att införa lika rätt till tronen för både kvinnliga och manliga tronföljare.

1985

Vid 550-årsjubileet av Sveriges första riksdag hälsar kungen lite överraskande åskådarna med orden ”kära örebroare”. Arbogaborna skrattar och applåderar när han rättar misstaget.

1989

Kungen – som ett år tidigare utsetts till svensk ordförande i Världsnaturfonden – kritiserar den norska säljakten och Norges dåvarande statsminister med orden ”Om inte Gro Harlem Brundtland kan ta hand om sälproblemen så undrar jag: hur ska hon då kunna ta hand om det norska folket?”. I både Norge och Sverige uppstår en debatt om monarken överträtt sina befogenheter. Men när det norska stortinget mot slutet av året förbjuder ihjälklubbning av sälungar stärks bilden av kungen som internationell miljökämpe.

1995

Drottning Silvia går till storms mot barnpornografi i ett tal i Unesco. Under kommande år ska kritikerna hylla hennes mod i kampen mot övergrepp på barn. Kritikerna tycker att hon som medlem av kunga-

familjen gått över gränsen till politiken.

2004

Kungen gör ett statsbesök i Brunei och beskriver sultanatet som ”mer öppet” än något annat land man kan tänka sig. Han säger också att enväldshärskaren i Brunei har ”en kolossal närhet” till folket. Uttalandet får skarp kritik.

2005

Vid en minnesceremoni för offren för flodvågskatastrofen håller kungen ett djupt personligt tal om saknaden efter sin far. Han uppmanar åhörarna att ”våga visa svaghet, värme och känslor” till stöd och tröst. Tsunamitalet blir en tydlig höjdpunkt för kungen och förtroendet för kungahuset stiger.

2010

Ett år av höga berg och djupa dalar för kungahuset: I juni gifter sig kronprinsessan Victoria med gymägaren Daniel Westling. I november släpps boken ”Den motvillige monarken” med avslöjanden om kungen och hans vänkrets. ”Kaffeflickor” – unga kvinnor som ska förgylla umgänget på herrmiddagarna – blir ett begrepp. ”Vi vänder på ett blad”, uppmanar kungen när han möter medierna på älgjakten, men i stället får hovet hantera tv-programmet ”Kalla faktas” avslöjanden om drottning Silvias pappa och hans medlemskap i det tyska nazistpartiet.

2016

Kungen blir morfar för fjärde gången och farfar för första gången lagom till 70-årsdagen. Prinsessan Estelle, prins Oscar, prins Leonore, prins Nicholas och prins Alexander pryder veckotidningarnas omslag.

Så firar kungen i dag.

Dagen inleds med Te Deum i Slottskyrkan. Därefter firas kungen av försvaret med musikprogram och vaktavlösning på Yttre borggården. En sångarhyllning genomförs nedanför Lejonbackens terrass.

Därefter färdas kungaparet i kortege till Stockholms stadshus för en födelsedagslunch.

Under eftermiddagen har kungen en mottagning på slottet för riksdag, regering och landshövdingar.

På kvällen hålls bankett i Rikssalen med kungligheter, politiker och privata vänner.

Personerna i reportaget

Cecilia Åse, statsvetare vid Stockholms universitet.

Lennart Nilsson, seniorforskare vid SOM-institutet i Göteborg.

Yasmine Larsson, socialdemokratisk riksdagsledamot, ordförande för Republikanska föreningen.

Anne-Marie Pålsson, före detta moderat riksdagsledamot, vice ordförande för Republikanska föreningen.

Roger Lundgren, chefredaktör för Kungliga magasinet.

Toivo Sjören, opinionschef på TNS Sifo.

Bönder som belönats med guldmedalj för prickfri mjölkning samt representanter för LRF. “

DN LÖRDAG 30 APRIL 2016

“Bedårande bilder av en monark”

I dag fyller Carl XVI Gustaf 70 år. Under dessa sju decennier har han haft många roller – lillprins, 70-talssnygging, 80-talspappa – och så den vresige monarken som fick svara på jobbiga frågor om kaffeflickor. Vem är han nu? Malena Rydell läser kungens liv genom bilderna.

Kungen hade några vresiga år, efter stormen kring kaffeflickorna, Camilla Henemark och de gangsters som hans vänner påstått ha mutat för att komma över skandalbilder. Han fräste åt reportrar och svarade sarkastiskt på de trevlighetsfrågor som han i alla år svarat oförargligt på. Han var *out of character*. Borta var den kung vi känner, han som talar till folket såsom barn talar med en auktoritär gammal släkting.

Det verkade som om han slutligen hade tröttnat på sitt jobb. ”Vad gör man med en statschef som tycks ha gått in i en andra pubertet och inte kan uppföra sig?” frågade Sveriges roligaste kungaskribent, Per Svensson.

Lägligt nog kunde kungen dra sig tillbaka med sitt muttrande medan barnbarn efter barnbarn föddes. Men nu ska han ha fest, först en födelsedagsvecka, och i juni firas 40-årig bröllopsdag med drottningen.

Det är en bedårande bild av patriarkatet som öppnar hyllningsboken till hans 70-åriga liv, ”Carl XVI Gustaf. 70 år i bilder”. Här står de skönlockiga Hagasessorna i förklädesklänningar och tittar ner i barnvagnen där den nyfödde prinsen vilar, med precis så beundrande uttryck som förväntades. Tronföljden var nu säkrad och Birgitta,

Christina, Désirée och Margaretha kunde förbereda sig på tämligen obehagliga liv i kungafamiliens periferi och på golfbanor.

Carl XVI Gustaf, som kröntes till kung mitt i proggeran, hade inte mycket annat val än att ta ett valspråk som "För Sverige – i tiden" och lova att inte bli en stockkonservativ regent. Han förstod tidigt i karriären att en modern monarki är en motsägelse och därför också en balansakt: den måste verka traditionsivrande och seriös, men den måste också underhålla.

Familjen Bernadottes uppdrag i vår tid är att utgöra ett slags public service-utbud i kändisvärlden. Och "70 år i bilder" påminner om hur skicklig kungen har varit på att få till en avvägning mellan vardag och monarkimaskerad – en avvägning som är absurd, men som lyckats bevara monarkin i ett land med starka jämlikhetsideal.

Tonen går i käck och trevlig Svensk Damtidningsstil, och betonar vanligheten i dockskåpslivet. På 70-talet ser kungaparet ut som ABBA-medlemmar, när 80-talet börjar drar ett slags Dallas-skimmer in över familjebilderna. Silvia klipper av längderna i hårsvallet, Kungen slutar med tajta jeans och börjar med kortärmade pappaskjortor. I skidbacken 1990 är den folkliga familjen fulländad, alla har överaller i var sin gräll pastell, man skulle kunna ta dem för en schlagergrupp.

Några bilder från sommaren 1972 bryter av, eftersom de har mer drag av paparazzi än hovsamhet. Det är näst sista sommaren som kronprins och Carl XVI Gustaf är playboy-Tjabo på ett båtdäck i Sandhamn med Aje Philipson och de andra som skulle komma att kallas kungavänner. Bar överkropp, polisonger och utsvängda Gul & Blå-jeans, de ser ut som skådisarna i Hannes Holms film om Sandhamnsligan ("Himlen är oskyldigt blå").

Strax skulle han bli kung. Då bad han sina kompisar att sluta dua honom och börja tilltala honom Kungen, berättar han för Claes Elfsberg i SVT. Som om han behövde en övergångsrit för att träda in i det bisarra ämbetet, en ständig påminnelse om att nu var han faktiskt kung.

Om birollerna är bra, är det lättare för huvudrollsinnehavaren att göra sin.

I många år levde sedan kungen – och bilderna av honom – i skydd av den svenska pressens relativa osnaskighet och etiska regler kring privatlivets helgd. Efter det famösa Lektorreportaget om kronprinsens festnätter lämnade man honom i stort sett i fred på fritiden.

Men ju mer äppelkäcka bilder som hovet och medierna levererar, desto större blir förstås uppståndelsen om icksanktionerade bilder läcker ut.

Eller bara hotar att läcka ut. För när gangsterdramat om "kungabilderna" pågick var det ju faktiskt aldrig någon undersåte som fick se någon bild på kungen i komprometterande situationer.

"Kungabilderna" blev snarare som en projektduk för folkets föreställningar om, och alla års skvaller om, ett hedonistiskt liv.

Det var också historien om när hovet mötte internet.

Kungens vänner trodde att de kunde skydda monarken genom att köpa loss påstådda sex- och skandalbilder – men i stället öppnade de Pandoras ask. Ju fler turer gangsterdramat tog, desto större blev anledningen för pressen att rapportera om det – och därmed om just de möjliga bilder och romanser som falstaffarna runt kungen hade avsett att mörka ner.

Att kungen titt som tätt spelar ut martyrkortet och säger att det är svårt att jobba när medierna hela tiden förlöjligar honom är förstås parodiskt, vilket man särskilt påminns om av en bok som ”70 år i bilder”. Bilderna är tagna av pressfotografer – som svensk Damtidnings mångårige husfotograf Charles Hammarsten – på de tidningar som kungen påstår hånar honom, men som i själva verket varit en förutsättning för att hans jobb har gått så bra.

Däremot är kungen den enda i det här landet som skulle kunna ha anledning att utropa ”det får man väl inte säga i det här landet” vid köksbordet. Alla vet att kungen inte får ha åsikter, så när han talar skruvar folket på sig: Hur ska han nu bära sig åt för att uttrycka ingenting om någonting stort?

Vi har skrattat, det har varit hey baberiba för hela slanten, men många har nog också tänkt att han är smart fast spelar dum, eller som författaren Stig Larsson en gång uttryckte det: ”Jag tror bara att han har fått rådet att uppträda lite taffligt så att folket i stället för att bli avundsjuka ska tycka lite synd om honom.”

Men inte ens kungen klarar av att vara helt nollställd 2016. När Aftonbladets Lena Mellin bad kungen beskriva läget i världen i en intervju häromveckan började han tala om hur farligt det är med klassklyftor: ”Skillnaderna mellan rika och fattiga har ökat på många ställen”, sade kungen, ”och det skapar i sin tur ökad spänning. Jag har en känsla av att alla de här konflikterna börjar med en obalans mellan olika grupper som till sist blir okontrollerbar.”

Har det blivit en harmlös sak att säga, nu när till och med IMF säger det?

Är Carl XVI Gustaf på väg att komma ut som sosse?

Eller är det bara så att kungen, i egenskap av makthavare som inte bör ha åsikter, står sig ovanligt bra i en samtid som har fått en överdos av åsikter?

I SVT:s födelsedagsintervju syns i alla fall inte många spår av den folkilskne 65-åringen. Han promenerar runt Drottningholm och svär åt hundens hyss som äldre män i oljerockar gör, men han är jovialisk. Kanske känner han av det där dödsföraktet som befriar många människor runt de 70. Efter ett liv i relativ försynthet ger de till slut fan i konvensen och säger sitt hjärtas mening. Inte sällan möts de också av en ny respekt av omgivningen vid det laget – kvinnor som alltför få lyssnat på tillåts vara egensinniga grand old ladies, ifrågasatta patriarker blir förlåtna i egenskap av kufar.

När Claes Elfsberg frågar om det inte är trist att inte få ha en åsikt om någonting så svarar kungen glatt han att han börjat ta ut svängarna mer med ålderns rätt, han tycker det är kul att vara lite provokativ och vulgär ibland.

Det återstår att se vad denna nya vulgära regent hinner leverera innan Victoria tar över.

Malena Rydell

“ Boken ”Carl XVI Gustaf. 70 år i bilder” Historiska media “

DN SÖNDAG 1 MAJ 2016

“Ett firande anstående en kung”

Festligheterna började med en fanfar i Slottskyrkan och följdes av hyllningar, pompa och ståt. Carl XVI Gustafs 70-årsdag blev en blandning av folkfest, värdighet och högtidliga traditioner. Precis som det anstår en kung.

Ett snabbt leende spred sig över kungens ansikte innan han med drottningen vid sin sida steg in för att närvara på Te Deum som startade firandet av 70-årsdagen. I Slottskyrkan satt redan gäster från flera andra kungahus, ministrar, släkt och vänner.

– I dag är det hipp, hipp hurra för ett 70-årigt firande majestät, konstaterade överhovpredikant Johan Dalman, vars tal var en summering av kungens liv från födsel fram till i dag.

Av kungen såg man inte så mycket från de bakre raderna. Så var det även när firandet fortsatte runt Slottet och under kortegen. Bästa utsikten hade man förstås på tv, men då missade man stämningen bland de tusentals svenskar och turister som hade samlats för att hylla kungen.

– Det är kul och mycket att titta på, säger Johan Ådvall som är på plats med dottern Alma, 6 år.

Prinsessan Estelle, i vit brodyrklänning och flätad lugg, var det enda barnbarnet som deltog på tacksägelsegudstjänsten. Men hon fick sällskap av lillebror prins Oscar som gjorde sin offentliga debut när

kungen traditionsenligt tog emot gratulationerna på yttre borg-gården som dagen till ära badade i strålande solsken.

Kronprinsessan Victoria höll lillprinsen i famnen medan högvakten genomförde vaktavlösning och arméns musikkår spelade vilket fick Estelle att ryckas med och dansa loss där hon stod bland de andra kungligheterna.

Kungen själv stod en bit bort tillsammans med prins Carl-Philip medan underhållningen pågick.

Nästa punkt i det fullspäckade schemat för jubilaren var att ta emot barn som gratulerade med blommor. Det rädde trängsel och hårt tryck i kön. Fyraåriga Bo Stenberg hade tagit med sig en bukett rosa tulpaner, en färg han hade valt själv.

– Han säger nog tack, trodde han.

Anna Lundgren, 7 år, hade åkt från Södertälje för att överrätta en gerbera. Hon var lite nervös inför att träffa vår regent, men allt avlöpte väl.

– Det var lite pirrigt men han sa tack så mycket och blev glad, säger Anna Lundgren.

Efter ett högtidligt ”Gud bevare konungen” från högvakten gick kungen vidare för att följa saluten med 21 skott från Skeppsbron.

Det var inte bara kungen som hade fullt upp med alla olika uppvaktningar, även besökare hade det stressigt.

– Vi försöker följa allt och se så mycket som möjligt, det är lite som ett arbete, säger Anne Davidsson och skrattar.

Hon hade tagit med sig familjen från Borås för att delta i födelsedagsfirandet som rojalistiska entusiaster – och veteraner. Hittills har de inte missat något av de kungliga brölloppen eller dopen.

Familjen svarar, som så många andra som är på plats, att de är här för att det är viktigt med traditioner och ett sätt att visa sin uppskattning för det jobb som kungafamiljen gör.

– De är en symbol för landet och något som representerar Sverige. Och de gör det bra, säger Anne -Davidsson.

Mikael Romild lyfter fram att kungliga högtider även har ett historiskt värde och att kungen med sina 43 år på tronen fungerar lite som ett ankare och en förenande kraft i en allt mer orolig värld.

– Kungen har varit kung i hela mitt liv. Det är något stabilt.

Folkets hyllningar avslutades med en kortege från Mynttorget till Stadshuset. Efter en som det kändes lång väntan nedanför Lejonbacken kom kungen och drottningen till slut åkande i den öppna vagnen och möttes av jubel och rop: ”Grattis kungen!”.

Jubilaren log, vinkade och såg ut att trivas. I intervjuer har kungen sagt att han tycker om att vara kung och att han inte har några planer på att abdikera så länge hälsan står honom bi och han inte ”blir koko”. Några sådana tecken visade inte regenten på födelsedagen. Tvärtom var det en vital 70-åring som såg ut att ha mycket kraft kvar till såväl firande som arbete.

Dagen avslutades med en bankett för inbjudna gäster, släkt och vänner i Rikssalen på kungliga slottet.

Katarina Lagerwall katarina.lagerwall@dn.se “

“Fakta. Är general i armén

Kungen är general i armén, amiral i marinen och general i flygvapnet.

Kungens klädsel: På födelsedagen bar kungen en uniform för armén som kallas Daglig dräkt vilket motsvarar mörk kostym. Kungen hade även flera ordnar på bröstet som var: Kungliga jubileums- och minnestecken, kungliga minnestecken inrättas vid jubileums och särskilda kungliga begivenheter.

Carl Gustaf Folke Hubertus, Sveriges Konung, Hertig av Jämtland, var 27 år då han tillträdde tronen den 15 september 1973 efter sin farfar, kung Gustaf VI Adolf.

Kungens valspråk lyder: ”För Sverige – I tiden”. Han föddes den 30 april 1946.

Källa: Kungahuset “

DN TISDAG 3 MAJ 2016

“ Johan Croneman: SVT har blivit kungahusets helt egen festfixare

Den ärvda kungatiteln är ett tveklöst odemokratiskt system som public service backar till fullo. Är det inte dags att vd:n Hanna Stjärne kommenterar SVT:s sätt att bevaka hovet?

Det vore kanske rimligt, och lämpligt, om Granskningsnämnden på helt eget initiativ tittade närmare på Sveriges Televisions bevakning av statschefens födelsedag. Den svenske konungen, Carl XVI Gustaf, fyllde 70 år på valborgsmässoafton, och SVT gick loss med en entimmesintervju redan två dagar före bemärkelsedagen (och det kändes väl rätt relevant – Claes Elfsbergs lismande och krälände hade vi nog kallt räknat med).

Den följdes sedan upp med en flera timmar lång direktsändning under lördagsförmiddagen – om aftonen sammanfattades firandet på bästa sändningstid, följt av en timmes direktsänd födelse-dagskonsert med särskilt inbjudna.

Rimligt, som sagt? I linje med kraven på opartiskhet? Är just statschefens bemärkelsedag förresten en särskild händelse? Hur står sig en statsministers -födelsedag vid en jämförelse...? Stefan Löfven blir 60 nästa år i juli. SVT direktsänder väl när hustrun Ulla kommer med födelsedagsbrickan?

SVT:s stora, moderna, genomgripande knäfall inför monarkin sägs ibland lite elakt vara en av förra SVT-chefen Eva Hamiltons främsta journalistiska insatser under hennes tid i huset – och det under en period när förtroendet för kunga-huset sjönk drastiskt i takt med flera kungaskandaler.

Nu har monarkin, med floden av nyfödda prinsar och prinsessor, förmodligen stärkts en smula, motståndarna brukar ligga kring 20 procent, ungefär 30 procent betraktar institutionen som förlegad – 40 procent brukar vara odelat positiva. 10 procent brukar inte ha någon åsikt.

Speglar SVT den verkligheten?

Det vore på samma sätt rimligt, och lämpligt (och önskvärt) med ett klart och tydligt, om än lite senkommet, statement från nuvarande vd:n Hanna Stjärne. Hur vill hon spegla monarkin – och motståndet?! Hur har kritiken -formulerats i SVT:s tappning under, säg, hennes första två år som vd? Tycker också hon att det mesta är trevligt och festligt – och opolitiskt och icke-kontroversiellt?

Har en enda av de öppet kritiska mot monarkin fått göra sin röst hörd under Stjärnes snart två år vid vd-posten? Den svenska statschefstiteln går i arv, ett tveklöst odemokratiskt system som public service backar – med pukor och trumpeter.

Det är möjligt att monarkins vara eller icke vara fortfarande är en politisk icke-fråga (framför allt därför att ingen törs ta i den), men borde inte just detta faktum göra den särskilt journalistiskt intressant?

Republikanerna i riksdagen är många – i början på 2000-talet var de rent av i majoritet, någon färsk undersökning har jag inte hittat.

Det är väl snart ingen som törs fråga, förresten.

SVT har en rad obesvarade frågor att ställa, särskilt till sig själva. Det kritiska uppdraget kring monarkin och det svenska kungahuset har de totalt svikit. I stället har de valt att bli kungens och hovets helt egen festfixare. Stjärne, bättre än Bindefeld. Om inte det är att ta klar ställning i en politisk fråga så vet jag inte vad.

Vi får se vad Gransknings-nämnden säger. Det får vi väl?

Johan Croneman johancroneman@gmail.com “

